

အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၉ - ၂၀၂၃)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

မတ်လ ၂၀၂၀

မျက်နှာပိုး ဓာတ်ပုံ - ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီး၊ တွံတေး မြို့နယ်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အသက် ၂၁ နှစ်အရွယ် မိန်းကလေး။

အမျိုးသားအဆင့်
ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း
(၂၀၁၉ - ၂၀၂၃)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

မတ်လ ၂၀၂၀

ပြည်ထောင်စု
ဝန်ကြီး၏
ဥယျာဉ်
စာမျက်နှာ - i

အမှာစာ
စာမျက်နှာ - v

အတိုကောက်
အသုံးအနှုန်းများ
စာမျက်နှာ - ix

အဓိပ္ပါယ်
ဖွင့်ဆိုချက်များ
စာမျက်နှာ - xi

အနှစ်ချုပ်
ဖော်ပြချက်
စာမျက်နှာ - xiii

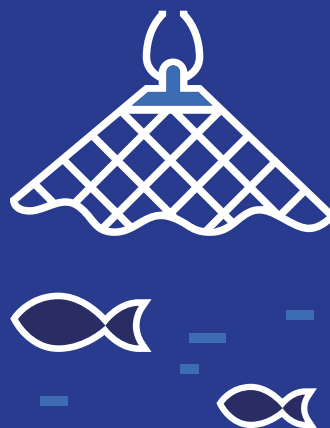
၁
နိဒါန်း

စာမျက်နှာ - ၁

J
မြန်မာနိုင်ငံရှိ
ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏
လက်ရှိအခြေအနေ

စာမျက်နှာ - ၉

၃

ငါးမွေးမြူရေးနှင့်
သက်ဆိုင်သည့်
မူဝါဒ မူဘောင်

စာမျက်နှာ - ၃၅

၄

စဉ်ဆက်မပြတ်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်
ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊
လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်
လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

စာမျက်နှာ - ၅၃

၅

ဘတ်ဂျက်နှင့်
အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်မှုအား
စီမံခန့်ခွဲခြင်း

စာမျက်နှာ - ၆၁

၆

စောင့်ကြည့်လေ့လာ
အကဲဖြတ်ခြင်း

စာမျက်နှာ - ၇၃

ရည်ညွှန်းချက်များ

စာမျက်နှာ - ၉၇

နောက်ဆက်တွဲ

စာမျက်နှာ - ၉၉

မာတိကာ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ဥယျောဇဉ်	i
အမှာစာ	v
အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ	ix
အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	xi
အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်	xiii
အခန်း(၁) နိဒါန်း	၁
၁.၁ အထွေထွေသုံးသပ်ချက်	၃
၁.၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား ချိတ်ဆက်ခြင်း	၄
၁.၃ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ (ADS) နှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား ချိတ်ဆက်ခြင်း	၇
အခန်း (၂) မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ လက်ရှိအခြေအနေ	၉
၂.၁ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ထုတ်လုပ်မှု	၁၁
၂.၂ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းမူဘောင်	၁၃
၂.၃ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ	၁၆
၂.၄ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ	၁၇
၂.၄.၁ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးမွေးမြူသူများ	၁၇
၂.၄.၂ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SMEs)	၁၉
၂.၄.၃ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များအားလုံးကို ဆောင်ရွက်သော အကြီးစား ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ	၁၉
၂.၄.၄ ငါးအစာထုတ်လုပ်သူများ	၁၉
၂.၄.၅ ငါးပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ	၂၀
၂.၄.၆ ပုဂ္ဂလိက ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အစည်း	၂၁

၂.၅	အသိပညာဆိုင်ရာအခြေခံများ	၂၂
၂.၅.၁	စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ	၂၂
၂.၅.၂	အဆင့်မြင့်ပညာရေး	၂၃
၂.၅.၃	နည်းပညာ၊ သက်မွေးပညာရေးနှင့်လေ့ကျင့်ရေး နှင့် လုပ်ငန်းခွင် ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်း	၂၄
၂.၆	အလုပ်အကိုင်နှင့်ကျား/မရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု	၂၅
၂.၇	စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရ ဖူလုံမှု	၂၈
၂.၈	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိမှု	၃၀
၂.၉	အနှစ်ချုပ် - အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် အခက်အခဲများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၃၁
အခန်း (၃) ငါးမွေးမြူရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့်မူဝါဒမူဘောင်		၃၅
၃.၁	လေ့လာသုံးသပ်ချက်	၃၇
၃.၁.၁	စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၉
၃.၁.၂	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀	၄၀
၃.၁.၃	မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ် (၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂-၂၃ ခုနှစ်ထိ)	၄၁
၃.၁.၄	ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း ၂၀၁၈/၁၉ - ၂၀၂၂/၂၃	၄၂
၃.၁.၅	နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ၂၀၁၅-၂၀၂၀ (NBSAP)	၄၂
၃.၁.၆	မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပင်မလုပ်ငန်းအစီအစဉ် ၂၀၁၈-၂၀၃၀	၄၅
၃.၁.၇	အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ(NES)	၄၅
၃.၁.၈	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ မျှော်မှန်းချက်နှင့်မူဝါဒ	၄၆
၃.၂	အနှစ်ချုပ် - နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ငါးမွေးမြူရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ	၅၁

အခန်း (၄) စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ	၅၃
၄.၁ ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များ	၅၆
၄.၂ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်	၆၀
အခန်း (၅) ဘတ်ဂျက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၆၁
၅.၁ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ	၆၃
၅.၁.၁ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖန်တီးပေးခြင်း	၆၄
၅.၂ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း	၆၆
၅.၃ ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ်များ	၇၀
အခန်း (၆) စောင့်ကြည့်လေ့လာ အကဲဖြတ်ခြင်း	၇၃
ရည်ညွှန်းချက်များ	၉၇
နောက်ဆက်တွဲ	၉၉

ဇယားများ

ဇယား (၁)	ငါးကန်များနှင့် စပါးစိုက်ခင်းများအတွက် လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသော မြေဧကများ (၂၀၁၇ ခုနှစ်)	၈
ဇယား (၂)	အိမ်ထောင်စုများ ငါးစားသုံးမှုနှင့် စားသုံးမှုများပြားသော ငါးမျိုးစိတ်များ	၂၉
ဇယား (၃)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၃၃
ဇယား (၄)	ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များ	၅၆
ဇယား (၅)	NADP အတွက် ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း	၆၆
ဇယား (၆)	NADP ၏ ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များ	၇၁
ဇယား (၇)	ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များအတွက် အညွှန်းကိန်းများနှင့် ရည်မှန်းချက်များ	၇၆

ပုံများ

ပုံ (၁)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) အပေါ် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အကျိုးပြုမှုများ	၅
ပုံ (၂)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ မျိုးစိတ်အလိုက်ထုတ်လုပ်မှု (၂၀၁၇ ခုနှစ်)	၁၁
ပုံ (၃)	မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန်စုစုပေါင်း (၂၀၀၈-၂၀၀၉ မှ ၂၀၁၇-၂၀၁၈)	၁၃
ပုံ (၄)	ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ	၂၃
ပုံ (၅)	ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ကောက်ပဲသီးနှံလုပ်ငန်းများတွင် တစ်ဧကလျှင်/တစ်နှစ်လျှင် လိုအပ်သော စုစုပေါင်း လုပ်အားပမာဏ	၂၆

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ဥယျာဇဉ်

ဒေါက်တာအောင်သူ
 ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
 စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန

နိုင်ငံ၏အရေးပါသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် ရေရှည်တည်တံ့ပြီး အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို ဦးတည်လျက် အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင်ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍသည် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (Myanmar Sustainable Development Plan - MSDP)(၂၀၁၈-၂၀၃၀) ၌ထည့်သွင်းဖော်ပြပြီးဖြစ် ပါသည်။ အမျိုးသား ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ (National Export Strategy - NES) (၂၀၁၄-၁၉) တွင်လည်း ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးမှုအတွက် တွန်းအားအဖြစ် အလေး ပေးဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ အခြေခံကျသည့် မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ် (Agriculture Development Strategy and Investment Plan - ADS) (၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ် မှ ၂၀၂၂-၂၃ခုနှစ်ထိ) တွင် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံရေးအတွက် ငါးမွေးမြူရေး၏ အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍအား အသိအမှတ်ပြု ထည့်သွင်းထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤစီမံကိန်းကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် MSDP ၏ မျှော်မှန်းချက်၊ ADS ၏ အခြေခံ စည်းမျဉ်းများ၊ NES နှင့် အခြားအမျိုးသားအဆင့်စည်းမျဉ်း မူဘောင်များ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် အညီ ချိန်ညှိရေးဆွဲထား ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး နှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ သန္နိဋ္ဌာန်များနှင့် မျှော်မှန်းချက်များကိုလည်း ဤ စီမံကိန်းတွင် ကိုယ်စားပြုဖော်ပြထားပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းတစ်ခုလုံးသည် စိုက်ပျိုးရေးမူဝါဒ၏ အနာဂတ် လားရာ မျှော်မှန်းချက်ဖြစ်သော “သက္ကရာဇ် ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဓာတ် ပြည့်ဝမှုလုံခြုံပြီးအထွက်နှုန်းမြင့်မားကာရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသည့်စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှတစ်ဆင့်ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကို ယှဉ်ပြိုင်ကာ ကျေးလက်နေလုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်” အတွက် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြပြုမည့် စီမံကိန်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့ရေထွက်ကဏ္ဍသည် ရေသတ္တဝါဖမ်းဆီးရေးလုပ်ငန်း အပေါ် အလွန်အမင်းမှီခိုနေသည့်အခြေအနေမှ ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်သည့် အခြေအနေသို့ အသွင်ကူးပြောင်းလာပြီဖြစ် သောကြောင့် ဤစီမံကိန်းသည် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အမြန်ဖြည့်ဆည်းရမည့်လိုအပ်မှုများကိုဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ ရရှိလာမည့် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြသနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရယူ အသုံးချနိုင်ရန်အတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်သောဦးစားပေးလုပ်ငန်းများစာရင်းကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတိုးတက်မှုအရှိန်အဟုန် ရရှိ လာအောင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အတူတကွ လက်တွဲဆောင်ရွက်သည့် နေရာတွင်လည်း ဤစီမံကိန်းသည် နိုင်ငံတော် အစိုးရအတွက် လမ်းပြမြေပုံအဖြစ် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အလားအလာများကိုအသိအမှတ် ပြုယုံမျှမကဝေးလံခေါင်ဖျားသောဒေသများရှိငါးမွေးမြူသူများအားထောက်ပံ့ကူညီနိုင်မည့်အခွင့်အရေးများရရှိစေရန် ဖန်တီးပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့လျှင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖြစ်စဉ်တွင် လုပ်ကွက်ငယ် ပိုင်ဆိုင်သူများကို ချန်ထားခြင်းမရှိဘဲ လုပ်ငန်းကွင်းဆက် တစ်ခုလုံးရှိသက်ဆိုင်သူအားလုံး အကျိုးရှိစေမည့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်ကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန် ဤစီမံကိန်းမှဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား အားပေးမြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန် လာအောင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်နှင့် အညီ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ စီးပွားရေး အားသာချက်များ ရယူအသုံးချရာတွင် ပုဂ္ဂလိကအခန်း ကဏ္ဍ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ဆက်စပ်ပါဝင်နေကြသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ အားလုံးအတူတကွ နီးကပ်စွာပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြခြင်းအားဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍ၏အလုံးစုံရည်မှန်းချက်အားရရှိအောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဟုယုံကြည်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ်တွင် ဤစီမံကိန်း မူကြမ်းအားရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရာတွင်အလွှာပေါင်းစုံမှပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီး စီမံကိန်း၏ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကို အများသဘောဆန္ဒဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် အဖြစ်ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအချက်သည် စီမံကိန်း၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို အာမခံပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အများဆန္ဒရှိသော ရလဒ်များအား ရရှိအောင်မြင်စေရန် ဤစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ အပြည့်အဝ ထောက်ပံ့ကူညီပေးသွားပါမည်။

နိုင်ငံတကာမှ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုများကြောင့်သာ အထက် ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများအား ဖော်ထုတ်တင်ပြနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဝန်ကြီးဌာနမှယုံကြည်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာ့ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (MYSAP) အတွက် ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့ပေးသည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးသော ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံ

ငါးမွေးမြူရေးကန်၊ ကျိုင်းတုံ

အစိုးရ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ကြသော ဂျာမနီနိုင်ငံမှ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH နှင့် မြန်မာ့လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ (Centre for Economic and Social Development - CESD) တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ကြမည့် အနာဂတ်အစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများအားလုံးတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ရှေ့သို့တက်လှမ်းရန် NADP က ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း အလေးအနက်ထား ယုံကြည်မိပါသည်။

ဒေါက်တာအောင်သူ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန

အမှာစာ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသနေ ပြည်သူ များ၏ ၇၀% သည်၊ စိုက်ပျိုးရေး အပေါ် မှီခို၍ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလျက် ဝင်ငွေရရှိသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသော စီးပွားရေးဟု ဆို နိုင်ပါသည်။ (၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာအရ) ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာခဲ့သော တန်ဖိုးများအရ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် စုစုပေါင်းပို့ကုန်တန်ဖိုးတွင် ၂၅% ပါဝင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းအသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုး (GDP) ၏ ၂၉% အထိ ပါဝင်သက် ရောက်မှုရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့သစ်အား စတင်ဖွဲ့စည်းပြီး သည်နှင့်တပြိုင်နက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအား အထူးအရေးကြီးသော ကဏ္ဍအဖြစ် သတ်မှတ်၍ သီးခြားဝန်ကြီးဌာန သုံး ခုဖြစ်ကြသောစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန် ကြီးဌာနနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနတို့အားဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်းခဲ့ပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် အာရှ၏ ဆန်အိုးကြီးဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံအား ဒေသအတွင်း၏ စားဖွယ်စိုရရှိနိုင်သော ခြင်းတောင်းသဖွယ်ဖြစ်သွားအောင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမည့် မျှော်မှန်းချက် အသစ်တစ်ရပ်ကိုလည်း ဆက်လက်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာန၏ အဓိကရည်မှန်းချက်များတွင် စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းမှုနှင့် အာဟာရဖူလုံမှု ကိစ္စ ရပ်များအပြင်တန်ဖိုးကွင်းဆက်များတိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်နေ တောင်သူများ၏ နည်းပညာကွာဟချက်များ လျော့နည်းသွားရေး၊ တောင်သူဆန္ဒအတိုင်း သီးနှံအမျိုးအစား စုံလင်စွာ လွတ်လပ်စွာစိုက်ပျိုးနိုင်ရေး၊ ခိုင်မာသောဈေးကွက်များနှင့် ပေါင်းစည်းချိတ်ဆက်နိုင်ရေးနှင့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ရေးတို့ကို အလေးထားသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် စီးပွားရေး မူဝါဒ (၁၂) ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပြီးသည့်နောက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနကလည်း မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာ စီမံကိန်းတစ်ရပ် (ADS) ကို ကဏ္ဍအလိုက် ဒေသအလိုက် ချိန်ညှိ ရေးဆွဲရန် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် အသီးသီးရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင် သူများအားလုံးပါဝင်သော တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများအား တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် ADS အား အောင်မြင်စွာ ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စတင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၌ အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ GDP၏ ၃၀% အထိ ထုတ်လုပ်ပေးလျက် ရှိသော ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ဒေသတွင်း ဈေးကွက်အလားအလာများ အရလည်း ကောက်ပဲသီးနှံ ကဏ္ဍများနှင့်အပြိုင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် လိုအပ်လျက်ရှိသော ဘတ်ဂျက်များနှင့် အခြားငွေရေးကြေးရေး အရင်းအမြစ်များအား ပြောင်းရွှေ့အသုံးချနိုင်ရန် အားထုတ်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် တောင်သူများ၏ ဝင်ငွေကိုတိုးတက် စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဂေဟစနစ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် အရင်းအမြစ် များကို အလေအလွင့်နည်းပါးစွာအကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ရန် ဦးစားပေး ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးလက်နေ ပြည်သူ များ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့်မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အရေးပါသောစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍများဖြစ်သည့်ကောက်ပဲသီးနှံနှင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ အချင်းချင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်လာစေရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။

အထက်ပါ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်အညီ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား၊ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအားနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းအား ရည်မှန်းချက်များအားလုံးကို အောင်မြင်ပြီးမြောက်စေရေး အလို့ငှာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၌ အမျိုးသား အဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (NADP) အား ရေးဆွဲရန် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအား တာဝန် ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

NADP အတွက် ပေါင်းကူးလမ်းညွှန်ချက်အဖြစ် “တိရစ္ဆာန်နှင့် ငါးမျိုးပွားခြင်း၊ မွေးမြူခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု များ” တွင် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကတို့အကြား အကျိုးရှိထိရောက်သောလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက်စွာပိုင်းခြားသတ်မှတ် ရန်နှင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပေါ် လာစေရန် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာအရ အလေးပေးဖော်ပြထားပါသည် (၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ၊ စာမျက်နှာ ၆၄)။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူများအကြားတွင် ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေးကျင့်စဉ်များ (GAQPs) ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနအတွင်း GAP ယူနစ် သို့မဟုတ် ဗဟိုဌာနတစ်ခု ထူထောင်ရန် အစီအစဉ်ချမှတ်ပါသည်။ “အလေ့အကျင့်ကောင်းတို့ကို ကျင့်သုံးရန် ကူညီရန်အတွက် စံများနှင့် တိုးချဲ့ ပညာပေးမှုများ ရေးဆွဲရန်” လည်း မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာအရ ဦးစားပေးဖော်ဆောင် ထားပါသည် (၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ၊ စာမျက်နှာ ၆၅)။ NADP တွင် အရင်းအမြစ်များ စီမံအသုံးချမှု အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး ပြည်တွင်း ပြည်ပ ဈေးကွက်များ၏ လိုအပ်ချက်ကို ပြည့်မီယုံသာမက ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း၍ ဖူလုံသည့် ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ်ဖြစ်လာရေးအထိ ရေရှည်ရည်မှန်းချက်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

NADP ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် နေပြည်တော်ရှိ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ရုံးချုပ်၊ တိုင်းဒေသ ကြီး နှင့် ပြည်နယ်များရှိ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနရုံးများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များတွင် ပါဝင်နေသော အကြီးစားငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှအစ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများအထိ ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများ အားလုံးက အကျယ်တဝင့် ဆွေးနွေး အကြံပြုခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ဒုတိယဝန်ကြီးဦးဆောင်သော အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများ ပေါင်းစပ်ပါဝင်သည့် MYSAP ဦးဆောင်ကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ ကော်မတီအစည်းအဝေးများထံမှ လမ်းညွှန်ချက် ရယူခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဖြစ်သည့် MSDP ၏ နိုင်ငံအဆင့်ရည်မှန်းချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အညီ ရေးဆွဲထားပြီး၊ ADS-IP ၏ ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များနှင့် တိကျ သောမူဝါဒများနှင့်လည်း ကိုက်ညီအောင် အသေးစိတ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် NADP ရေးဆွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ် အထောက်အကူပြုရေးအတွက် တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်အတွင်း ပြောင်းလဲမှုများကိုလျှင်မြန်စွာ ကွင်းဆင်းဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်သူများအား စိစစ်လေ့လာခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းအချက်အလက်များအားစိစစ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများနှင့်စီမံချက်များအား အသေးစိတ်လေ့လာခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ အသုံးစရိတ်များ၊ ဆောင်ရွက် ပြီးသောစီမံကိန်းများ၊ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသောစီမံကိန်းများနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်လျာထားသော စီမံကိန်းများနှင့် အစီအစဉ်များကို အသေးစိတ်လေ့လာစိစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

NADP စီမံကိန်းမူကြမ်းအား သဘောထားမှတ်ချက် တောင်းခံသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင်လည်း ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအပါအဝင်၊ အခြားအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြန်မာ့ ကုန်သွယ်မှု မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၊ အလုပ်သမားညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုး မွေးမြူသူများ၊ UMFCCL နှင့် MFF ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအဖွဲ့အစည်းများ၊ MYSAP နှင့် Myanmar

Fishery Partnership မှ ကျွမ်းကျင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခိုင်မာသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု များနှင့် ထိရောက်သောလုပ်ငန်းစီမံချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဒေသအသီးသီးရှိ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနရုံးများ နှင့် တန်းဖိုးမြင့်ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ၏ လက်ရှိမြေပြင်တွင် လက်တွေ့ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံအချက်အလက်များ သိရှိနိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲ (၄) ကြိမ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲ ကွင်းဆင်းဆန်းစစ်မှုများကို ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊ တောင်ကြီးနှင့် မန္တလေးမြို့များတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆုံးအဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအဖြစ် ဌာနတွင်းနှင့် ပြင်ပပညာရှင်များနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်သော အုပ်စု (၃) ခုမှ စီမံကိန်း၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများကို ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးသုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၈ ရက်တွင် MYSAP လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကို ရှုထောင့်စုံမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာရှိ ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍ ကျွမ်းကျင်သူများ၏ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၄ ရက်တွင် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစောလားဖောဝါး ဦးဆောင်သော မွေးမြူရေးဌာနမှ ကျွမ်းကျင်သူများ၏ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲနှင့် နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလ ၉ ရက်တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များရှိ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနရုံးများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံဒေသ အသီးသီးမှ ဖိတ်ကြားထားသော သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်သော ပြည်လုံးကျွတ် အကြံပြု အစည်းအဝေးကြီးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပကာရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ စဉ်းစား၍ သက်ဆိုင်သူအားလုံး လက်ခံနိုင်မည့် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း အများသဘောတူညီမှုဖြင့် သတ်မှတ်ပြဌာန်းရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အကြံပြုမှုများအားလုံးနှင့် ထောက်ခံ တင်ပြချက်များအားလုံး ကို စုစည်း၍ ဦးဆောင်ကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် နောက်ဆုံး အတည်ပြုကာ စီမံကိန်းအား အပြီးသတ် ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခု ရေးဆွဲအတည်ပြုမည့် အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးစီမံကိန်းတွင် အခန်း (၆) ခန်း ပါရှိပါသည်။

အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်

- အခန်း (၁) နိဒါန်း
- အခန်း (၂) မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏လက်ရှိအခြေအနေ
- အခန်း (၃) ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်မူဝါဒမူဘောင်
- အခန်း (၄) စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ
- အခန်း (၅) ဘတ်ဂျက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- အခန်း (၆) စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (MYSAP) အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ပြီး စီမံကိန်းအား အကူအညီပေးသည့် ဥရောပသမဂ္ဂ နှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့အား လည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများပေးအပ်သည့် ဂျာမနီနိုင်ငံမှ GIZ နှင့် မြန်မာ့လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ (CESD) တို့အားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် NADP အား မြန်ဆန်ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနများ၊ ဆက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ ပုဂ္ဂလိက ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိက အသင်းအဖွဲ့များ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုအပ်ပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ကိုယ်စား)
 မြင့်ဇင်ထူး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
 ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ

ADS	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ
ADS-IP	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ်
ADSISU	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ပံ့ပိုးမှုယူနစ်
ASEAN	အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း
ASEAN-FEN	အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း - ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပညာရေး ကွန်ယက်
B.Sc.	သိပ္ပံဘွဲ့
CESD	မြန်မာ့လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့
CFiUGs	ဒေသခံပြည်သူ့ငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့
DOF	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
DRR	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး
DWCP	ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဦးစီးဌာန
EBA	ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ စစ်လက်နက် ပစ္စည်းမှလွှဲ၍ အခြားအရာများအားလုံးကို လက်ခံသည့် မူဝါဒ
EIA	ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း
EU	ဥရောပသမဂ္ဂ
FAO	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့
FIS	ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
GAqPs	ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ
GDP	ပြည်တွင်း အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုး
GIZ	ဂျာမနီနိုင်ငံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
GMP	ကောင်းမွန်သောထုတ်လုပ်ရေးကျင့်စဉ်များ
HACCP	ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဘေးဥပါဒ်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာဖော်ထုတ်၍ ထိန်းချုပ်ခြင်း
IFPRI	International Food Policy Research Institute
ILO	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့
ISO	နိုင်ငံတကာ စံသတ်မှတ်ရေးအဖွဲ့
M&E	စောင့်ကြည့်လေ့လာ အကဲဖြတ်ခြင်း
M.Sc.	မဟာသိပ္ပံဘွဲ့
MCCMP	မြန်မာနိုင်ငံ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပင်မလုပ်ငန်း အစီအစဉ်
MDD-W	အမျိုးသမီးများ အနည်းဆုံး စားသုံးရမည့် အမယ်စို အစာအာဟာရ သတ်မှတ်ချက်အဆင့်
MDLD	မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ဒေတာဘေ့စ်
MFF	မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်
MITA	Myanmar Industry Training Activity
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

MOALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MOC	စီးပွားရေးနှင့် ကုသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန
MOLFRD	မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
MOLIP	အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန
MONREC	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန
MOPF	စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန
MPEA	မြန်မာနိုင်ငံရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများနှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း
MSC	Marine Stewardship Council
MSDP	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း
MSMEs	အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
MS-NPAN	ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း
MYSAP	မြန်မာရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း
NACA	The Network of Aquaculture Centers in Asia-Pacific
NADP	အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း
NADP-WC	အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း - လုပ်ငန်းကော်မတီ
NBSAP	နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်
NES	အမျိုးသားပို့ကုန် မဟာဗျူဟာ
NGOs	အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ
NOCS	အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု စံချိန်စံညွှန်းများ
NSSA	မြန်မာနိုင်ငံလုပ်သားများ ကျွမ်းကျင်မှု 'စံ'သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရေး အဖွဲ့
R&D	သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
SAI	စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ
SDG	စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ
SEAFDEC	အရှေ့တောင်အာရှ ငါးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့
SIA	လူမှုဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း
SMEs	အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
SPF	သတ်မှတ်ထားသည့် ရောဂါဖြစ်စေသောသက်ရှိ ကင်းရှင်းခြင်း
SPS	သန့်ရှင်းရေးနှင့် အပင်များပိုးမွှားရောဂါဓာတ်ဆေး ကင်းစင်ရေး
SWOT	အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ
TVET	နည်းပညာ၊ သက်မွေးပညာရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေး
UMFCCI	ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်
VFV land	မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

ငါးမွေးမြူရေး

ငါးမွေးမြူခြင်းတွင် တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းဖြင့်ဖြစ်စေ မွေးမြူထားသော ငါးမျိုးများအား ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန် မွေးမြူသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအား လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ ငါးမွေးမြူခြင်းတွင် ငါးများ၊ ခရုများ၊ အခွံမာရေသတ္တဝါများနှင့် ရေတွင်ပေါက်ပွားသည့် အပင်များ မွေးမြူခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ငါးမွေးမြူသူ

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူကိုဆိုလိုသည်။

ရေတွင်ကျက်စားနေထိုင်သော

ဘဝတစ်ခုလုံးဖြစ်စေ၊ ဘဝအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ ရေထဲ၌ သို့မဟုတ် ရေပေါ်တွင် ကျက်စား နေထိုင်ခြင်းကို ဆိုသည်။

မျိုးငါးများ

အရည်အသွေး မြင့်မားသော မွေးမြူထားသည့်ငါးများ ဆက်လက်မျိုးဆက်ပြန့်ပွား နိုင်ရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် သတ်မှတ် ထားသောအင်္ဂါရပ်များ (Desirable Traits) ရှိသော အရွယ်ရောက်ပြီးမျိုးငါးများကို ဆိုလိုသည်။

ကလေးလုပ်သား

ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကလေးဘဝ၊ ရှေ့အလားအလာ နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကို ကင်းမဲ့စေပြီး ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်အလုပ်မျိုးကို လုပ်ကိုင်နေရသူများ။ ထိုအလုပ်မျိုးဆိုသည်မှာ ကလေးများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်အလုပ်မျိုး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ပညာသင်ကြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့် ကျောင်းတက်ရန်အခွင့်အလမ်း ရွေးချယ်နိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အချိန်မတန်မီ ကျောင်းမှမဖြစ်မနေထွက်ရခြင်း၊ ကျောင်းတက်ခြင်းနှင့်အတူ ပြင်းထန်လေးလံသော အလုပ်ကို အချိန်လွန်ကဲကြာမြင့်စွာ လုပ်ကိုင်ရန်လိုအပ်သောအလုပ်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ (ILO)

ငါးအစာ

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုသော ငါးအစာများကိုဆိုလိုသည်။ ငါးအစာများအား ပုံစံအမျိုးမျိုး၊ ပါဝင်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ငါးများအား တိုက်ရိုက်ကျွေးရန် တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်စေ၊ ရောစပ်၍ဖြစ်စေ ပြုပြင်ထားသော၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပြုပြင်ထားသောပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ကုန်ကြမ်းများ အဖြစ်လည်း အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။

ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု

ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ရေနေသတ္တဝါ၊ အရင်းအမြစ်များ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ထွက်ရှိနေစေရန် သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေအသုံးပြုခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများချမှတ်ခြင်း၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းတွင် အကျိုးစီးပွားပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လက်ရှိနှင့်အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ထိန်းချုပ်ခြင်းစသည့် ဘက်စုံလုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်သည်။

ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ

နိုင်ငံတော်မှ ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး ရေရှည်စဉ်ဆက်မပြတ် မွေးမြူထုတ်လုပ် ရန်အတွက် တာဝန်ရှိသော မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။ (အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းသော ထုတ်လုပ်မှုကို ဆိုလိုပါသည်။)

ငါးသားဖောက်စခန်းများ

ရေနေသတ္တဝါများ၏ ဘဝသက်တမ်းအစတွင် အထူးသဖြင့် ရေယက်ပါငါးများနှင့် အခွံမာရေသတ္တဝါများကို ၎င်းတို့၏ ဘဝသက်တမ်းအစပိုင်းတွင် သဘာဝမဟုတ်သော မျိုးစပ်ခြင်း၊ သားဖောက်ခြင်းနှင့် ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်း ဆောင်ရွက်ရာ နေရာဖြစ်ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရာတွင် ငါးသားဖောက်ခြင်းနှင့် ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်းအား ပူးတွဲဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အခွံမာရေသတ္တဝါများ မွေးမြူရာတွင်မူ သားဖောက်စခန်းများမှ ထွက်ရှိသော သားပေါက်များအား သဘာဝရေပြင်များ သို့မဟုတ် မွေးမြူရေး ရေပြင်များတွင် ထည့်သွင်းမွေးမြူရန် အသင့်ဖြစ်သည့် အချိန်အထိ ပြုစုထိန်းသိမ်းရန် သီးသန့် ထားရှိသော နေရာဖြစ်သည်။

ကုန်းတွင်းငါးဖမ်းလုပ်ငန်း

သဘာဝ သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသော ကုန်းတွင်းရေပြင်များမှ ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းဆီးခြင်းကိုဆိုသည်။

ဖမ်းဆီးပြီးနောက်ပိုင်းပြုပြင်မွမ်းမံထုတ်လုပ်ခြင်း

မွေးမြူထုတ်လုပ်သောငါးများအား ဖမ်းဆီးပြီးနောက်ပိုင်း ချက်ချင်းဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းအဆင့်များဖြစ်သည့် သန့်စင်ခြင်း၊ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ အအေးခံခြင်းနှင့် ထုပ်ပိုးခြင်းတို့ကို ဆိုလိုသည်။

စီမံကိန်းဘဏ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (MSDP) နှင့် မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်း အစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများ ပါဝင်သည့် အများပြည်သူဝင်ရောက်ကြည့်ရှု အသုံးပြုနိုင်သော ဝက်ဘ်အခြေခံဒေတာ အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းအချက် အလက်များ သို့မှီးထားသည့်ဘဏ်ကို ဆိုသည်။

ထုတ်လုပ်ခြင်း

ရောင်းချရန် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် ငါးများကို ပြုစုမွေးမြူသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆိုလိုသည်။

တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးမွေးမြူသူများ

တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးနှင့်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော အရင်းအမြစ်နည်းပါးသည့် တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အုပ်စုများကို ဆိုလိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်ဦးချင်း/တစ်ဖွဲ့ချင်း အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် အတွက် လိုအပ်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များ ချို့တဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ နည်းပါးသော၊ မွေးမြူထုတ်လုပ်သည့် မျက်နှာပြင်ဧရိယာသေးငယ်သော ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (National Aquaculture Development Plan - NADP) ရေးဆွဲရန် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနအား တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ NADP သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင်ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (NADP) ကို မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ် (Agricultural Development and Investment Strategy - ADS)၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (MSDP)၊ ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သောအမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာငါးနှစ်စီမံကိန်း (MS-NPAN) တို့အပြင် အခြားအရေးကြီးသော မဟာဗျူဟာများ၊ မူဝါဒများနှင့်အညီ ချိတ်ဆက်ရေးဆွဲထားပါသည်။

NADP အား အခန်း (၆) ခန်း ခွဲခြားထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ လက်ရှိအခြေအနေ၊ NADP ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုမည့် မူဝါဒမူဘောင်နှင့် မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်တို့ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ NADPတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာတို့ ပါဝင်ပါသည် -

အခန်း (၁) နိဒါန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေများနှင့် လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို တင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် NADP နှင့် MSDP ချိတ်ဆက်မှု၊ NADP နှင့် ADS ချိတ်ဆက်မှုတို့ကိုလည်း အလေးပေးဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၂) တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအပေါ် ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်မှုနှင့် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို စိစစ်တင်ပြထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။

ဗဟိုလက်ကားငါးဈေး၊ မန္တလေး။

အခန်း (၃) တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ချမှတ်ထားသော သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများနှင့် မဟာဗျူဟာများအားလုံးကို ခွဲခြားဖော်ပြထားပြီး ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များ ရရှိအောင်မြင်စေရန် NADP က မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုမည် ဖြစ်ကြောင်း အသေးစိတ် ရှင်းလင်း တင်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၄) တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ မျှော်မှန်းချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများက ခွဲခြမ်းသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ အောင်မြင်မှုအတွက် လိုအပ်သော ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များ နှင့်လုပ်ငန်းများအား ထုတ်နုတ်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များကို အထောက်အကူပြုသော လက်ငင်းရလဒ်များကိုလည်း ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် NADP အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းကော်မတီတစ်ရပ်အား ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

အခန်း (၅) တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား မည်သို့အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်မည်နှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအတွက်ရရှိနိုင်သောရန်ပုံငွေများအပေါ်တွင်မူတည်၍ဘတ်ဂျက်အားမည်သို့ခွဲဝေအသုံးပြုမည်တို့ကိုလေ့လာ သုံးသပ်ထားပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ကြီးမှူးဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံအဆင့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူအားလုံးကသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည့်ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်(၁၁)ခုကိုရရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်း များကိုလည်း အလေးပေး ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၆) တွင် ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ်များအား သက်ဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများ၊ အခြေခံအချက်အလက်များနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်အထိ ရည်မှန်းချက်များကို ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားပါသည်။

နိဒါန်း

ငါးဆုပ်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်ရှိ အမျိုးသမီးများ၊ ရွှေဘိုမြို့နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး။

အခန်း(၁)

နိဒါန်း

၁.၁ • အထွေထွေသုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ်းရိုးတမ်းတစ်လျှောက် ကီလိုမီတာ ၂,၈၃၂ ခန့် ရှည်လျားပြီး ကြွယ်ဝသော အထွေထွေအရင်းအမြစ်များ၊ ကီလိုမီတာ ၄,၆၀၀ ကျော်ရှိသောမြစ်ချောင်းများ၊ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ဟက်တာ ၆ သန်းခန့်ရှိသောရေလွှမ်းလွင်ပြင်ဒေသတို့ စုပေါင်းပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ၌ လူတစ်ဦးချင်း ပိုင်ဆိုင်သည့် ရေအရင်းအမြစ်ကို တွက်ချက်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပိုင်ဆိုင်မှု ပမာဏ အမြင့်ဆုံးရှိသည့် နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။^၁ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဖိုးတန် ရေသယံဇာတ အမွေအနှစ်ကြောင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိထားပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းငါး လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ၁၈% ကို ကိုယ်စားပြုပြီး ၂၀၁၆-၁၇ ခုနှစ်အထိ ဧရိယာပေါင်း ၁၉၇,၂၉၉ ဟက်တာအား ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် အသုံးပြုထားသည်ဟု ခန့်မှန်း ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးကန်များ၏ ၉၃.၆% သည် ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ရခိုင်နှင့် ဧရာဝတီဒေသများတွင် တည်ရှိပါသည်။ ဧရိယာအားဖြင့် သိပ်သည်းမှုအများဆုံးဒေသသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ ငါးမွေးမြူရေးကန်များ ၏ ၇၂% ကျော်ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

ရေချိုရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသည် အကြီးမားဆုံး ရေလုပ်ငန်း ကဏ္ဍခွဲများ ဖြစ်သော်လည်း ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍအဖြစ် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာပြီး ၂၀၁၆-၁၇ ခုနှစ်တွင် ငါးတန်ချိန် သန်းပေါင်း ၁.၀၄၉ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။^၂ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝငါး၊ ပုစွန်များရှားပါလာသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်၍ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မည့် အလားအလာများရှိနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင်အခက်အခဲ၊ အတားအဆီးများစွာရှိပြီး ၎င်းတို့အနက် အရေးကြီးသော အတားအဆီးအချို့မှာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်နှင့် ယခင်ကပင် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမရှိခြင်း၊ ငွေကြေးအရင်းအနှီးရယူရန် လက်လှမ်းမမီခြင်း နည်းပညာဆိုင်ရာ အရည်အချင်းများ၊ ပညာရှင်များ မလုံလောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

¹ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy 2015-2019, p.7
² Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Fishery Statistics 2018, p. 14

၁.၂ • မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု စီမံကိန်း နှင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအား ချိတ်ဆက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုလမ်းညွှန်ရန်နှင့် ဟန်ချက်ညီစေရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) အား ဘက်စုံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မူဘောင်အဖြစ် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိစေရန် ဝန်ကြီးဌာနများအားလုံး၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ အားလုံးက ညှိနှိုင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းမူဘောင်နှင့် မူဝါဒတို့ကို အဆိုပါ စီမံကိန်းတွင် ခြုံငုံသတ်မှတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

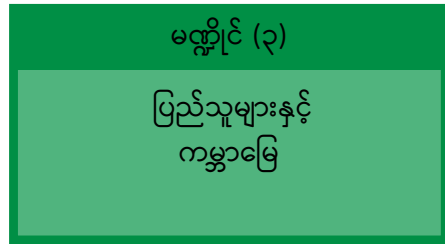
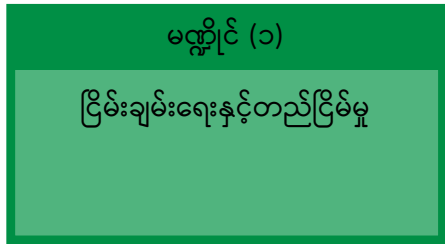
အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (NADP) ကို MSDP နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်၊ အထူးသဖြင့် “စီမံကိန်းဘဏ်” ပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဗဟိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု မူဘောင် များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲထားပါသည်။ သို့မှသာကဏ္ဍအလိုက်နှင့် ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဆင့် အစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများအား အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်ပြီး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အားကောင်း၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။

ငါးခြောက်ဆိုင်၊ မြို့မဈေး၊ ကျိုင်းတုံ။

ပုံ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (MSDP) အပေါ် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍ၏ အကျိုးပြုမှုများ

MSDP ၏မူဘောင် - ငြိမ်းချမ်း၍ သာယာဝပြောသော ဒီမိုကရေစီ မြန်မာနိုင်ငံ

MSDP အပေါ် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အကျိုးပြုမှုများ

- အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း** - မြန်မာနိုင်ငံရှိလုပ်သားအင်အား၏ ၇၀% ကျော်သည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူ လူထုက ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့၏ ဝင်ငွေ တိုးမြှင့်ရန် အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးအတွက် အသုံးပြုသော မြေဧက တစ်ဟက်တာမှ ပြန်လည်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်သည် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးပြုသော မြေဧရိယာတစ်ဟက်တာမှ ပြန်လည်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်ထက် ပိုမိုများပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ အခြားအလုပ်အကိုင် အခွင့်အရေးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် လုပ်ခလစာပိုမိုများပြားစွာနှင့် ပိုမိုတည်ငြိမ်မှု ရှိသော ဝင်ငွေကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။

- ပို့ကုန် ဝင်ငွေတိုးတက်စေခြင်း** - ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ရေထွက်ကုန်များအတွက် ကျယ်ပြန့်သောဈေးကွက် ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်ပြီး ရေထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ယုံကြည် စိတ်ချရမှုတို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ပို့ကုန်မှ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ ပိုမိုရရှိမည့် အခွင့်အလမ်းများနှင့် အလားအလာကောင်းများစွာရှိပါသည်။

- အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးပေးခြင်း** - ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ကျေးလက်ဒေသနေ ပြည်သူများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရုံသာမက ရရှိနိုင်သော အလုပ်အကိုင်များ၏ အရည်အသွေးသည်လည်း မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်သားများသည် အခြားစိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍရှိ အထွေထွေ လုပ်သားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တစ်နှစ်ပတ်လုံး အလုပ်အကိုင်များ ရရှိနိုင်ပြီး လုပ်ခလစာ ပိုမိုများပြားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများသည်လည်း တိုးတက်များပြားလာသော ကြောင့် ကောင်းမွန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများလည်း အဆများစွာ တိုးပွားလာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

- စားနပ်ရိက္ခာနှင့်အာဟာရဖူလုံပြည့်ဝရေး** - ငါးများတွင် အသားမှရရှိနိုင်သော ပရိုတင်းဓာတ် ကြွယ်ဝစွာ ပါရှိပြီး ဈေးနှုန်း သင့်တင့်စွာဖြင့်ရရှိနိုင်သော အာဟာရအရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ငါးမွေးမြူရေးသည် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံ ရေးတို့အတွက် အထောက်အကူပြုပါသည်။

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး** - သဘာဝ ငါးအရင်းအမြစ်များ ပိုမို ရှားပါးခြင်းကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ရေရှည်တည်တံ့ရန် အတွက် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားနေပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများသည် စီးပွားရေးအရ တွက်ခြေကိုက်မှုနည်းသည့် ရေသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ၊ ဥပမာ အငန်ဓာတ်မြင့်မားသော ရေပြင်များတွင် ငါးမွေးမြူခြင်းဖြင့် ရှားပါးလာသော ရေချိုငါးဖမ်းအရင်းအမြစ်များကြောင့် ကျေးလက်လူထုအပေါ် သက်ရောက်နေသော ဖိအားများအား လျော့နည်းသွားစေနိုင်ပါသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူမှုများအား လက်ရှိဆောင်ရွက်နေကြသည့် အသေးစား စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များ၊ ဥပမာ စပါးစိုက်ခင်းများနှင့် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်နိုင်ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ထပ်မြေအရင်းအမြစ်များ မလိုအပ်ဘဲ လက်ရှိအသုံးပြုနေသည့် မြေ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ပမာဏကို မြင့်တက်လာစေပါသည်။

၁.၃ • မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာ (ADS) နှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား ချိတ်ဆက်ခြင်း

“စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စားသောက်ကုန် ကဏ္ဍ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း တို့ကို သာမက ရေလုပ်ငန်း နှင့် သစ်တော/ သီးနှံ-သစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း တို့ကိုပါ အကျုံးဝင်စေသည်။”^၃ ဟူ၍ ဖော်ပြထားသော မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာ ဗျူဟာ (ADS) အရ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍခွဲ အချင်းချင်း အကြား ချိတ်ဆက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အရေးကြီးသော မူဝါဒတစ်ရပ်ကို ချမှတ် ခဲ့ပါသည်။ ADS သည် ယခင်က ဖွဲ့စည်းတည်ရှိသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန (MOAI) နှင့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန (MOLFRD) တို့ကို ပေါင်းစည်းပြီး ထိရောက်မှုရှိသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဖြစ်လာစေရန် အထောက်အကူပြုခဲ့ပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ နှင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်လည်း ပံ့ပိုးခဲ့ပါသည်။ မွေးမြူရေး နှင့် ငါးလုပ်ငန်းများ တွင် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား မြင့်မားလာစေရန် ADS အရ တိကျသော ရည်မှန်းချက် ချမှတ်လျက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အထက်ပါ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှုများအားလုံးကို NADP အရ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ADS တွင် လျာထားပြီးဖြစ်သော ရည်မှန်းချက်များအတိုင်း တိကျသောရလဒ်များ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

“လယ်ယာမြေဥပဒေ” နှင့် အကျုံးဝင်ခြင်းမရှိသော မြေအသုံးချမှုများ၊ ဥပမာ - ငါးကန်များအတွက် မြေအသုံးချမှု များသည် ဥပဒေ အရ အာမခံချက် မရှိကြောင်း၊ မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲလိုပါက ဆောင်ရွက်ရမည့် ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှည်လျားပြီး ကြန့်ကြာကြောင်း ADS တွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ အကြီးစားငါးမွေးမြူရေးကန် ပိုင်ရှင်များနှင့် လုပ်ငန်းများသည် အာမခံချက်ရှိသော မြေအသုံးချခွင့် သက်သေခံ လက်မှတ်များအား ရယူရန်နှင့် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ စရိတ်များကို သုံးစွဲရန် တတ်နိုင်သော်လည်း လုပ်ကွက်ငယ် ငါးမွေးမြူသူများနှင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ငွေကြေးအင်အား မတတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးကန်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်မှာ မသေချာသောကိစ္စရပ် ဖြစ်နေသေးပါသည်။ “မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အပြုသဘော မဆောင်သည့် အမျိုးမျိုးသော မြေယာပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်” ADS တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်နှင့် အညီ NADP အရလည်း ထိုသို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ခံတင်ပြအပ်ပါသည်။ မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ တည်ဆဲ ဥပဒေများအောက်တွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တိုးချဲ့ ရန်အတွက် ရရှိအသုံးပြုနိုင်သည့် မြေနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များအား အပြည့်အဝ အသုံးပြုနိုင်ရန်အလို့ငှာ နိုင်ငံ၏ ကြီးမား ကျယ်ပြန့်သော ဆည်များနှင့် ရေလှောင်ကန် စနစ်အတွင်း လှောင်အိမ်များ ဖြင့် နည်းစနစ်ကျကျ ငါးမွေးမြူခြင်း၊ စပါး နှင့်ငါးတွဲဖက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူခြင်းတို့အား မြေတောင်မြောက် အားပေးကူညီရန်ကိစ္စများကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးနိုင်ကြရန် NADP မှ အဆိုပြုအပ်ပါသည်။ လက်ရှိမြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ စာရင်းအရ မြေအမျိုးအစားအမျိုးမျိုး၏ စုစုပေါင်း ၁၆၇,၁၈၆,၀၀၀ ဧက အနက် လက်ရှိ စပါးစိုက်ဧက (၇,၆၉၅,၅၂၅ ဧက) နှင့် ငါးကန်ဧက (၄၉၁,၃၄၆ ဧက) တို့အား အသုံးပြုပြီး (ဇယား ၁) ဖြစ်သောကြောင့် ကြိုးဝိုင်းတောများ၊ အခြားသစ်တောမြေများ၊ အသားတင်စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာနှင့် အခြားသတ်မှတ်ပြီးသောဧရိယာတို့ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမရှိလျှင်တောင်မှကနဦးစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ချက်များအား ဆောင်ရွက်ရန် မြေနေရာအများအပြား ကျန်ရှိသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ADS တွင် ဖော်ပြထားသည့် “ရှေ့ပြေးအစီအစဉ်လုပ်ဆောင်မှုများ၊ မဟာဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် မြေအသုံးချမှု မူဝါဒတစ်ရပ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း”^၄ အတွက် NADP မှ ထောက်ပံ့ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

³ ADSIP, 2018, p. 41
⁴ Ibid, p. 27

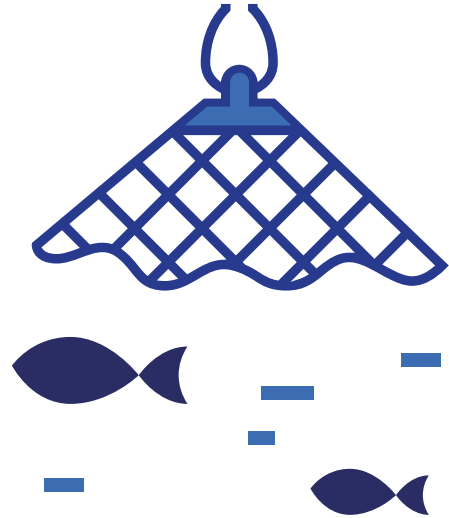
စိုက်ပျိုးရေး

ဇယား (၁) - ငါးကန်များနှင့် စပါးစိုက်ခင်းများအတွက် လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသော မြေဧကများ (၂၀၁၇ ခုနှစ်)

တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ	ငါးကန်များ (ဧက)	စပါးစိုက်ခင်းများ (ဧက)
ကချင်	၂,၃၄၄	၄၄၈,၁၈၉
ကယား	၈၉၃	၉၅,၁၈၀
ကရင်	၈၆၁	၅၈၂,၃၆၄
ချင်း	၂၉၆	၈၂,၈၅၂
စစ်ကိုင်း	၇,၅၈၀	၂,၁၃၀,၂၂၄
တနင်္သာရီ	၅,၂၅၈	၂၅၄,၇၈၀
ပဲခူး	၃၁,၁၈၆	၂,၉၆၀,၄၅၅
မကွေး	၄၂၅	၇၄၈,၂၉၉
မန္တလေး	၇,၈၇၃	၆၄၃,၉၉၉
ဗီယက်	၂,၁၂၆	၇၃၄,၃၆၅
ရခိုင်	၁၅၆,၅၀၉	၁,၁၁၃,၁၅၉
ရန်ကုန်	၈၅,၁၂၅	၁,၃၅၉,၅၂၅
ရှမ်း	၃,၄၀၈	၁,၃၁၉,၈၂၆
ဧရာဝတီ	၁၈၇,၂၈၇	၅,၀၃၇,၁၉၉
နေပြည်တော်	၁၇၅	၁၈၅,၁၀၉
စုစုပေါင်း	၄၉၁,၃၄၆	၁၇,၆၉၅,၅၂၅

ရင်းမြစ် - ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ၂၀၁၇-၁၈ ခုနှစ် ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ ဗဟို စာရင်းအင်းအဖွဲ့မှပြုစုထုတ်ဝေထားသော 2017 Statistical Year Book

သို့ဖြစ်ပါ၍ NADP ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် မူဝါဒရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ရပ် ချမှတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင်၎င်းဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး စီမံကိန်းသည် MSDPI ADS နှင့် MS-NPAN ကဲ့သို့သောမူဝါဒရေးရာ မူဘောင်များကိုလည်း ရရှိအောင်မြင်စေရန် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူ ပြုပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ
 ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏
 လက်ရှိအခြေအနေ

မြို့မဈေးရှိငါးဆိုင်၊ ကျိုင်းတုံ၊ ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း။

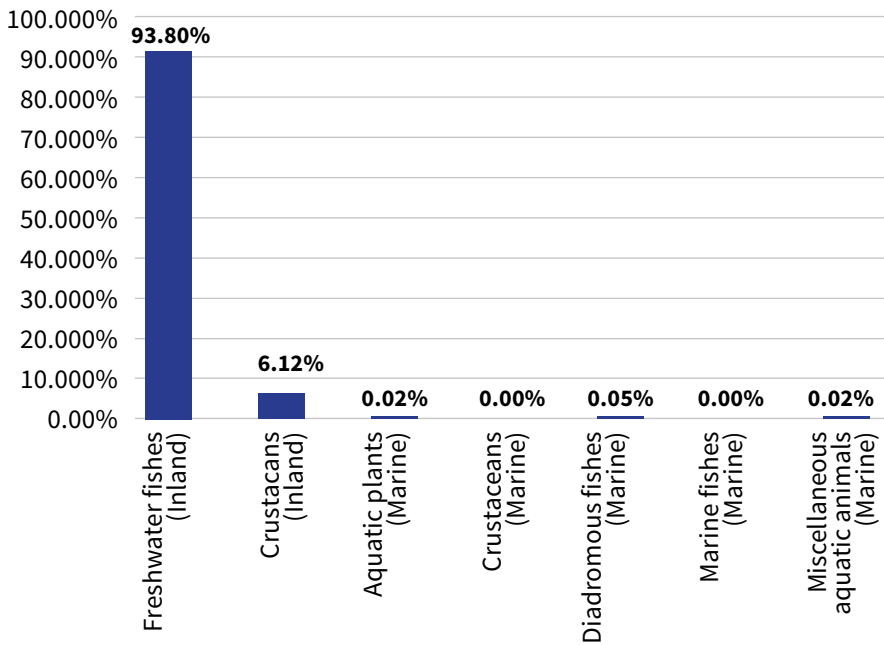
အခန်း(၂)

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍ၏ လက်ရှိအခြေအနေ

၂.၁ • ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ထုတ်လုပ်မှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ကုန်းတွင်းရေချိုငါးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းက အဓိကလွှမ်းမိုးလျက်ရှိ ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ပုံ (၂) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ မျိုးစိတ်အလိုက် ထုတ်လုပ်မှု (၂၀၁၇ ခုနှစ်)

ရင်းမြစ် - FAO, Yearbook 2017: Fishery and Aquaculture Statistics, 2017

မြန်မာနိုင်ငံသည် ငါးကြင်းမျိုးများကို အဓိကထုတ်လုပ်ပြီး အများအားဖြင့်မွေးမြူသော မျိုးစိတ်များသည် အိန္ဒိယ ငါးကြင်းမျိုး များဖြစ်သော ငါးမြစ်ချင်း (*Labeo rohita*) ၊ ငါးသိုင်းခေါင်းပွ (*Catla catla*) နှင့် ငါးကြင်းဖြူ (*Cirrhinus mrigala*) တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၏ ၅၀% ခန့်သည် မြက်စားငါးကြင်း (*Ctenopharyngodon idellus*)၊ ငွေရောင်ငါးကြင်း (*Hypophthalmichthys molitrix*) ၊ ရွှေဝါငါးကြင်း (*Cyprinus carpio*) ကဲ့သို့ ငါးကြင်းများကိုသာ

မွေးမြူကြပါသည်။ ငါးကြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်မွေးမြူသော အခြားမျိုးစိတ်များမှာ ငါးတန် (*Pangasius hypophthalmus*) ၊ တီလားပီးယား (*Oreochromis niloticus*) နှင့် ရေချိုငါးမုတ် (*Piaractus brachypomum*) တို့ဖြစ်ပါသည်။^၅ မျိုးနီးသားစပ်ခြင်းကြောင့် ငါးနှင့်ပုစွန် သားပေါက်များ၏ အရည်အသွေး နိမ့်ကျလာပါသည်။^၆ ငါးသားပေါက် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူသူများအား နည်းပညာ အထောက်အပံ့ပေးနေသော ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနရှိ ငါးလုပ်ငန်းစခန်း (၂၇) ခုသည် ၎င်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအား မြှင့်တင်၍ ငါးမျိုးများ မျိုးမြှင့်တင်ခြင်းအား ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ပုစွန်မွေးမြူရေးသည် အရေအတွက် နည်းပါးပြီး လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း၏ ၆% ခန့်သာရှိပါသည်။ ပုစွန်ထုတ်လုပ်ရေးကန်အများစုသည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် တည်ရှိပြီး ၁၅၆၄၈၉ ဧကခန့်ရှိသော မွေးမြူရေးကန်များမှ ပုစွန်မွေးမြူထုတ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။^၇ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ငါးမွေးမြူရေးကန်များတွင် ရေချိုပုစွန်ထုပ်ကြီးများ (*Macrobrachium rosenbergii*) ဖြည့်စွက်မွေးမြူခြင်းဖြင့် ပုစွန်ထုတ်လုပ်ရေးအား တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ များမကြာမီ နှစ်များက ရေငန်ကျားပုစွန် (*Penaeus monodon*) မျိုးစိတ် တစ်မျိုးတည်း သီးသန့်ထည့်သွင်းမွေးမြူခြင်းကို အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် တိုးတက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ငါးပုစွန်မျိုးစိတ်သားပေါက်များ လုံလောက်စွာရရှိမှု သေချာစေရန် ငါးသားဖောက်စခန်းများသည် အဓိကအခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ငါးသားပေါက်လုံလောက်မှု မရှိပါက ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတစ်ရပ်လုံး ထိခိုက်မှုရှိလာ နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ငါးသားဖောက်စခန်းများ ကြုံတွေ့ရသည့် အခက် အခဲများမှာ -

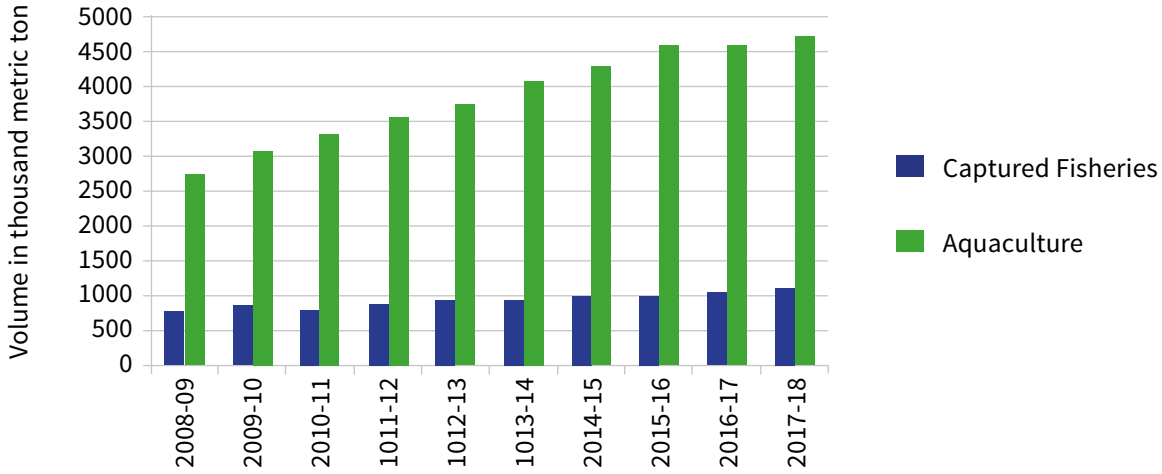
- ရေအရည်အသွေး နိမ့်ကျခြင်း၊ အထူးသဖြင့် pH တန်ဖိုးလျော့နည်းသောကြောင့်ငါးအသေအပျောက်နှုန်းများခြင်း၊
- စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များခြင်း အထူးသဖြင့် လျှပ်စစ်မီးပေးဝေမှု မလုံလောက်ခြင်းနှင့် မတည်ငြိမ်ခြင်းတို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊
- အစာအရည်အသွေးနိမ့်ကျခြင်း၊
- ရေကြီးခြင်း သို့မဟုတ် မိုးခေါင်ခြင်းများကြောင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်ခြင်း၊ နှင့်
- ဇီဝလုံခြုံရေး အားနည်းသဖြင့် ရောဂါများကျရောက်ပြီး အကျိုးအမြတ်များကိုလျော့နည်းစေခြင်း၊ ဆုံးရှုံးစေခြင်း။

⁵ Ben Belton, Mateusz Filipowski and Chaoran Hu, "Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management," International Food Policy Research Institute (IFPRI), May 2017, p 13

⁶ Korea-Myanmar Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar, 2017. Master Plan for the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar. 2014 KOICA, Naypyidaw, Myanmar,

⁷ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), pg.7

ပုံ (၃) မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန် စုစုပေါင်း (၂၀၀၈-၂၀၀၉ မှ ၂၀၁၇-၂၀၁၈)

ရင်းမြစ် - DOF, Fishery Statistics, 2018

အထက်ပါ ပုံ (၃) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုပမာဏနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၀၈ နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်အကြား ငါးမွေးမြူရေးမှထုတ်လုပ်မှုပမာဏတိုးတက်နှုန်းသည် တစ်နှစ်လျှင် ၄% (၂၀၀၈ တွင် မတ်ထရစ်တန် ၀.၇၅ သန်းမှ ၂၀၁၆ တွင် မတ်ထရစ်တန် ၁.၁၃ သန်းအထိ) နှုန်း ဖြင့်သာ တိုးတက်သည်ကိုတွေ့ရပြီး ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုစုစုပေါင်းသည် တစ်နှစ်လျှင် ၇.၄၇% (၂၀၀၈ တွင် မတ်ထရစ်တန် ၂.၇၇ သန်းမှ ၂၀၁၆ တွင် မတ်ထရစ်တန် ၄.၇၄ သန်းအထိ) နှုန်း ဖြင့် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ထုတ်လုပ်ရေး၏ နှစ်စဉ် ထုတ်လုပ်မှုပမာဏတိုးနှုန်းသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၃.၃၈% နှုန်း နှင့် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၇.၇၉% နှုန်းဖြင့် အသီးသီးတိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုခုနှစ်များတွင် ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှု၏ နှစ်စဉ်တိုးတက်နှုန်းမှာမူ လျော့ကျလာသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၁.၁၈% နှုန်းနှင့် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၂.၆% နှုန်းသာ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ဤအချက်သည် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍ၏ အလားအလာကောင်းများကို ပြသနေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၂ • ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် ဥပဒေမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော အဓိကဥပဒေသည် ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ ၂၄/၁၉၈၉ ဖြစ်ပါသည် (ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ)။ ထိုဥပဒေအရ ရေပြင်ဧရိယာ ၂၅ ပေ နှင့် ၅၀ ပေ အတွင်းရှိသော ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် မိသားစုတစ်စု ကိုယ်တိုင်စားသုံးရန်အတွက် ဆောင်ရွက်သော ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတို့မှအပ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လိုသူ မည်သူမဆိုသည် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနထံမှ လိုင်စင်လျှောက်ထားရယူရမည် ဖြစ်သည်။

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တည်ဆဲဥပဒေအရ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် လယ်ယာမြေ နှင့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများကို ငါး မွေးမြူရေး ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ခွင့်ပြုသတ်မှတ်ပေးနိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ငါးမွေးမြူရေးအတွက် အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်များကို အငှားချထားနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာမြေနှင့်မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများကို ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုချက်ရယူရာတွင် သက်ဆိုင်ရာမြေယာဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ငါးမွေးမြူရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးပြုလိုသောမြေများအား အသုံးပြုနိုင်ရန် မြေကိုစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများထံမှခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီးပါက ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ငါးမွေးမြူရေးလိုင်စင်ချထားနိုင်သည်။

ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ မြန်မာ့ ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေ ၉/၁၉၉၀ (ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ) နှင့် ရေချိုငါး လုပ်ငန်း ဥပဒေ ၁/၁၉၉၁ (ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ) တို့သည် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍကို ထိန်းချုပ်သည့် ဥပဒေသုံးခုဖြစ်သည်။ ပင်လယ် ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ အရ “ကမ်းနီးငါးလုပ်ငန်း” သို့မဟုတ် “ကမ်းဝေးငါးလုပ်ငန်း” တို့ဆောင်ရွက်ရန် လိုင်စင်ရယူရမည်ဖြစ်သည်။ ရေပြင်၊ ရေကန်၊ ရိုးချောင်း၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် တို့နှင့်သက်ဆိုင်သော ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေအရ ရေချိုငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လိုသူသည် အငှားဂရန်အား လေလံဆွဲ၍သော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများမှ လိုင်စင်ရယူ၍သော်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင် နိုင်သည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအား ဥပဒေအရ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ရာတွင် ငါးမျိုးစိတ်များ ပြန့်ပွားစေခြင်း နှင့် မွေးမြူရေးနည်းစနစ် အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ ဒီရေ နှင့် အင်းအိုင်ကဲ့သို့သော သဘာဝရေပြင် သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသော ရေပြင်များတွင် ကြီးထွားမှုနှုန်း အဆင့်ဆင့်ဖြင့် ငါးမွေးမြူခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တည်ဆဲငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအားပြဋ္ဌာန်းခဲ့ချိန်တွင် တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေး၌ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ပါဝင်မှုသည် အနည်းငယ်သာရှိနေပါသေးသည်။ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် စီးပွားရေး တိုးတက် လာသောကြောင့် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတို့အား ကျေးလက်ဒေသများရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအား လျှော့ချနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ရပ် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာဟာရ ပြည့်ဝစွာရရှိစေမည့် အားထားရသော စားနပ်ရိက္ခာ အရင်းအမြစ် တစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း ရှုမြင်လာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရည်ရွယ်ချက်များအား ကျယ်ပြန့်ပြည့်စုံစွာ အကောင်အထည်ဆိုင်ရန်အတွက် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် အမျိုးမျိုးသော မူဝါဒများနှင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ပြည့်စုံသော ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ် တစ်ရပ်ကို လိုအပ်လာပါသည်။^၈

ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအသစ်တစ်ရပ်ကို ပြင်ဆင် ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ထိုဥပဒေအသစ်အား ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြထားပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလျက် ရှိပါသည်။ ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲရာတွင် အများပြည်သူများ၏ အကြံပြုချက်များကို ရယူထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေသစ်အပေါ် နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲရန် နှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ဥပဒေများ ကွဲပြားနေမှုအပေါ် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် NADP အား ရည်ညွှန်း၍ အချိန်မီအသုံးပြုသွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ NADP အား အောင်မြင်စွာနှင့် ရေရှည်တည်တံ့စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ အသစ်သည် ခိုင်မာသော ဥပဒေ အခြေခံ ဖြစ်လာပေမည်။

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအများစုအား မြေကန်များတွင် ဆောင်ရွက်သောကြောင့် ဆက်စပ်နေသော မြေယာဥပဒေများ အကြောင်းကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျေးလက်ဒေသရှိ မြေအမျိုးအစား အများစုကို လယ်ယာမြေ သို့မဟုတ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေ အမှတ် ၁၁/၂၀၁၂) အရ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ရည်ရွယ်ချက် များအတွက် လယ်ယာမြေများကို အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုထားပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အခြားရည်ရွယ်ချက်အတွက် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်းအား အဆိုပါ ဥပဒေအရ

^၈ Myanmar Aquaculture Law 1989

တားမြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေသည် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းကို လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းမရှိသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုမီ မြေကို "အခြားနည်း" ဖြင့် အသုံးပြုရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ အသုံးပြုခြင်းအား မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ (ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၂၀၁၂) အရ ထိန်းချုပ်ထားပါသည်။ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေအရ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းအသုံးပြုခြင်းအား ခွင့်ပြုထားသော်လည်း ထိုသို့ ဆောင်ရွက်လိုပါက ဗဟိုကော်မတီ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအား ပြင်ဆင် ခဲ့ပြီး မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း အသုံးပြုသူများအားလုံးသည် သက်ဆိုင်ရာခွင့်ပြုချက်များအား ရယူရန်ထပ်မံ အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောကြောင့် အထူးသဖြင့် အသေးစားလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် သူများသည် သက်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်များမရှိသောကြောင့် လက်ရှိအသုံးပြု လျက်ရှိသော မြေများကို ဆက်လက် အသုံးပြုခွင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မြင့်မားလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်းလယ်ယာမြေဥပဒေကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သောအဓိကကန့်သတ်ချက်သည်ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် မသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက မြေအသုံးချခြင်းမပြုမီ မြေယာကို အခြားနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲ အသုံးချခွင့်ကို ရယူရမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်သည် အချိန်ကြာမြင့်ပြီး အခက်အခဲများစွာကြုံတွေ့ရသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်သည် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ကို ရှင်းလင်းစွာ နားမလည် ကြသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများအတွက် အခက်အခဲ ဖြစ်စေပါသည်။

သို့ရာတွင် တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး ဥပဒေ (ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၃၂/၂၀၁၃) တွင် (ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအပါအဝင်) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား “တောင်သူလယ်သမား” ဟု အကြမ်းအားဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး ၎င်းတို့ အတွက် ထောက်ပံ့ငွေများနှင့် လျော်ကြေးငွေများ ရရှိစေရန်အတွက် အထောက်အကူပြု ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ကိုင်သော တောင်သူလယ်သမားများသည် အစိုးရထံမှ အထောက်အပံ့ ရယူနိုင်သော အခွင့်အရေးကို အဆိုပါဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုပြီး လုပ်ငန်းသက်တမ်းအပေါ် အာမခံချက်ပေးပါသည်။ ကောက်ပဲသီးနှံနှင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကဲ့သို့ ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိသော ကဏ္ဍများတွင် ဥပဒေလွှမ်းခြုံမှုနှင့် မူဝါဒကိုက်ညီမှု တို့အားနည်းသောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများသည် သင့်လျော်သော ချေးငွေများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အထောက်အပံ့ အကူအညီများအား ရယူနိုင်ရန် အခက်အခဲများလည်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။

လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မတိုင်မီ အချိန်အထိ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြသော ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများသည် အဆိုပါဥပဒေအရ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှအပ အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် ခွင့်မပြုသော မြေများပေါ်တွင် တည်ရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့အတွက်လည်း လုပ်ဆောင်ရန် အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။ (လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် မှတ်ယူခြင်း မရှိပါ။)

ငါးရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ငါးအစာလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် တည်ဆဲဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်း၍ ပြဋ္ဌာန်းပါက ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ သို့မဟုတ် ကျင့်ဝတ်များကိုလည်း ထပ်မံပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂.၃ • ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအပါအဝင် ငါးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသော အဓိကတာဝန်ခံဌာန ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ

- (၁) ငါးလုပ်ငန်းသယံဇာတများအား စီမံခန့်ခွဲရန်၊
- (၂) ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် စနစ်များအား စီမံခန့်ခွဲရန် နှင့် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့်
- (၃) ငါးလုပ်ငန်းများအား ကြီးကြပ်ရန်နှင့် လိုင်စင်ချထားရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက်လိုအပ်သည့် စွမ်းရည်နှင့် နည်းပညာ အရည်အချင်းများရှိသည့် တစ်ခုတည်းသောဌာန ဖြစ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် လုပ်ငန်းတာဝန် များအား ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် အားကောင်းစေရန်၊ လက်ရှိဝန်ထမ်း များ၏စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ များနှင့် စနစ်တကျ ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သလို အရည်အသွေးကို ထိန်းချုပ်ကြီးကြပ်ရန်အတွက် ဌာန၏ ဓာတ်ခွဲခန်း စွမ်းရည်ကိုလည်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနအား ဌာနခွဲ (၄) ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး မွေးမြူရေး ဌာနခွဲသည် ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရေးအတွက်တာဝန်ရှိသော ဌာနခွဲဖြစ်ပါသည်။ ဌာနခွဲတွင် -

- ရေချို/ရေငန် ငါး ပုစွန်မွေးမြူရေးဌာနစု

- ငါး/ပုစွန် ကျန်းမာမှုနှင့် ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးဌာနစု

- ရေအရည်အသွေး စစ်ဆေးရေးနှင့် ရေချိုသုတေသနဌာနစု နှင့်

- မိကျောင်းမွေးမြူရေးစခန်းတို့ပါရှိပါသည်။

မွေးမြူရေးဌာနခွဲ၏ အဓိကတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှု - ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ငါးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် ငါးနှင့်ပုစွန် သားပေါက်များကို ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ သဘာဝရေပြင်များတွင် မျိုးစိုက်ထည့်ခြင်း၊

- ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်များ - ငါးထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တင်ခြင်း၊

- ကြီးကြပ်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း - ရေနှင့်မြေ အရည်အသွေးကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရောဂါများ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်မှုများ လျော့နည်းစေရန်နှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်စာများ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊

- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း - ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူသူများအား သင်တန်းပေးခြင်း၊ နည်းပညာအသစ်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကူညီခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်းလမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲမှု အားကောင်းလာစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- ဥပဒေစည်းမျဉ်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်း - သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာခြင်းရှိ/မရှိ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ကြေးကောက်ခံခြင်းကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သလိုပြင်ဆင်ခြင်း။

၂.၄ • ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ အမျိုးမျိုးပါရှိပြီး ၎င်းတို့သည် စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးအား ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပါသည်။

၂.၄.၁ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးမွေးမြူသူများ

ငါးမွေးမြူသူများသည် ဧရာဝတီ၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတို့နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့တွင် အများအားဖြင့် အခြေစိုက်လုပ်ကိုင်သော်လည်း ယင်းဒေသများရှိ ငါးမွေးမြူရန် သင့်လျော်သော အခြားဧရိယာများသည် မဖွံ့ဖြိုးဘဲ နောက်ကျကျန်ခဲ့ပြီး ပြည်သူလူထုအားလုံး တစ်ပြေးညီ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရန်အတွက်လည်း အခက်အခဲ အတားအဆီးများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော အရင်းအမြစ် နည်းပါးသည့် တစ်ဦးချင်း (သို့မဟုတ်) အုပ်စုများကို ဆိုလိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်ဦးချင်း/ တစ်ဖွဲ့ချင်း အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရရှိရန်အတွက် လိုအပ်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အခြား အရင်းအမြစ်များ ချို့တဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ နည်းပါးသော၊ မွေးမြူထုတ်လုပ်သည့် မျက်နှာပြင်ဧရိယာသေးငယ်သော ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည်။

MSDP တွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် အရေးကြီးသော ရည်မှန်းချက်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။^၉ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာအရကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးတစ်မျိုး တည်းကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ပြောင်းလဲ၍ ငါးမွေးမြူရေးကို တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေးတွင် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။^{၁၀} ထိုရည်မှန်းချက်အား ရရှိစေရန် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအား ဖွံ့ဖြိုးရန်အခွင့်အလမ်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်များပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးပေးပါက ၎င်းတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိကမောင်နှင်းအား ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ADS မှ အလေးပေးဖော်ပြထားပါသည်။^{၁၁} တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက်ရောက်ဆွေးနွေးသူများက ဆွေးနွေးထားသည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသော စိန်ခေါ်မှုနှင့်အခက်အခဲများမှာ -

- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် မြေနှင့် လိုအပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များရရှိရန် အခက် အခဲရှိခြင်း၊

- ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများနည်းပါးခြင်း၊^{၁၂}

- ငါးမွေးမြူသူများသည် ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့်ငါးများကို ဖမ်းဆီးရောင်းချပြီးမှသာ ငါးသားပေါက်အတွက် ငွေပေးချေနိုင်ကြသောကြောင့် အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ငါးသားဖောက်စခန်းများသည်လည်း ငွေကြေးအခက် အခဲများ ရှိလာကြခြင်း၊^{၁၃}

- ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ကောင်းမွန်စွာ မဖွံ့ဖြိုးသေးသောနေရာများတွင် လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများနှင့် စက်ကိရိယာ များအား ရရှိရန်ခက်ခဲခြင်း၊^{၁၄}

- ထိရောက်သော လုပ်ငန်းသုံးရေ စီမံခန့်ခွဲမှုမရှိခြင်းနှင့် ငါးကန်အဟောင်းများကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ငါးရောဂါ ဖြစ်ပွားမှု အလားအလာများခြင်း၊ ငွေရေးကြေးရေး အခက်အခဲများကြောင့်ငါးကန်များ ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း နှင့် သန့်စင်ခြင်းတို့ကို မှန်ကန်စွာမဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ဆည်မြောင်းများမှရေအား စပါးစိုက်ပျိုးရေးအတွက်သာ ဦးစားပေးအသုံးပြုသောကြောင့် ရေရယူသုံးစွဲရေးသည် အဓိကအခက်အခဲ၊ အတားအဆီး ဖြစ်လာခြင်း။^{၁၅}

⁹ MSDP, p.26 ¹⁰ ADS, p.13 ¹¹ ADS, p.33
¹² FAO (2010) Myanmar: Fishery and Aquaculture Country Profiles
¹³ MKE: Value Chain Report-Kalay: Local Concerns – Global approaches. Mekong Economics, p.14
¹⁴ MKE: Value Chain Report-Pinlaung: Local Concerns –Global approaches. Mekong Economics, p.11
¹⁵ MKE: Value Chain Report-Shwebo: Local Concerns –Global approaches. Mekong Economics, p.7

၂.၄.၂ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SMEs)

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက လွှမ်းမိုးထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အခက်အခဲများရှိသောကြောင့် အသေးစား နှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှောင့်နှေးစေပြီး ၎င်းတို့၏ ဈေးကွက်အတွင်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းမှာလည်း ထိခိုက်နေပါသည်။

- ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် မြေ၊ နှင့် လိုအပ်သည့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များရရန် အခက်အခဲရှိသောကြောင့် လုပ်ငန်းချဲ့ထွင်ရန် အတားအဆီးဖြစ်ခြင်း၊
- လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ် တိုးမြှင့်လာသောကြောင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းလျော့နည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းအား အကျိုးရှိ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးတက်စေရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရန် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု မရရှိနိုင်ခြင်း၊
- ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးမပြုနိုင်သောကြောင့် ဘဏ်များမှ ချေးငွေရယူရန် ခက်ခဲခြင်းနှင့် မြေနှင့် စပ်လျဉ်းသော အခက်အခဲများမှာ ရံဖန်ရံခါ၌ ဘဏ်များသည် ချေးငွေအတွက်မြေကို အာမခံ ပစ္စည်းအဖြစ် လက်မခံခြင်း၊ ထို့အပြင်
- အစိုးရ၏ ငါးလုပ်ငန်းစခန်းများသည် သားပေါက်လိုအပ်ချက်ကို အပြည့်အဝ မဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်း။

၂.၄.၃ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များအားလုံးကို ဆောင်ရွက်သော အကြီးစားငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ

လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များအားလုံးကို အထက်အောက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော အကြီးစားလုပ်ငန်းများသည် ရေငန်ပုစွန်ဖြူ (*Litopenaeus vannamei*) များအား အဓိကထားမွေးမြူကြပါသည်။ ရေငန်ပုစွန်ဖြူငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသော White spot disease ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများရှိခဲ့ပြီး အပြည့်အဝ ပြန်လည် နာလန်ထူနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ဝယ်လိုအားတိုးတက်လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံအပါအဝင် အဓိကဈေးကွက်များနှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိနေသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ အထူးသဖြင့် ပုစွန်ကိုပြည်ပပို့ကုန်အဖြစ် တင်ပို့ရန် ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေပါသည်။

၂.၄.၄ ငါးအစာထုတ်လုပ်သူများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးအစာထုတ်လုပ်မှုသည် လုံလောက်မှု မရှိသေးဘဲ အရည်အသွေးအားဖြင့်လည်း နိမ့်ကျလျက် ရှိပါသည်။ အရည်အသွေးမီ ငါးအစာထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များက အတားအဆီး ဖြစ်နေပါသည် -

- သင့်တော်၍ အရည်အသွေးအာမခံချက်ရှိသော ပြည်တွင်းကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ မလုံလောက်ခြင်း
- ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး အခက်အခဲရှိသောကြောင့် ကုန်စည်ပေးပို့ချိန်ကြာမြင့်ပြီး သွင်းကုန်အစာများ/ အစာကုန်ကြမ်းများ၏ အရည်အသွေးထိခိုက်ခြင်းနှင့်

¹⁶ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p. 8
¹⁷ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p. 8
¹⁸ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p. 57

- အချို့ဒေသများတွင် ငါးအစာဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူ ရှားပါးသောကြောင့် ငါးအစာရောင်းချသည့် ဆိုင်အရေအတွက် မလုံလောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ငါးအစာများကို ထုတ်လုပ်ရာတွင် မိရိုးဖလာနည်းများကိုမသုံးဘဲ တိုးတက်လာသော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ အာဟာရဓာတ်ပါဝင်မှုတိုးတက်စေရန်ကြိုးပမ်းအားထုတ်လျက်ရှိပါသည်။^{၁၉} ဥပမာအားဖြင့်ဆောလမွန်ငါးမွေးမြူ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ငါးများတွင်ပါရှိသော omega-3 fatty acid ပါဝင်မှုနှုန်းကို တိုးမြှင့်ရန် ဖော်ထုတ်ခြင်းမပြုမီ အာဟာရမြှင့်တင်ပေးသော ‘ငါးအစာများ’ သို့မဟုတ် ငါးအဆီများ ကျွေးခြင်းတို့ပြုလုပ်ကြသည်။

အဆိုပါအခက်အခဲ၊ အတားအဆီးချို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် ဆီကြိတ်ဖတ်များကို အခြေခံ၍ ငါးအစာ အလုံအလောက် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၂.၄.၅ ငါး/ရေထွက်ပစ္စည်းပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငါးပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါ သည်။ ထိုအခက်အခဲများမှာ -

- ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်း အများစုကို အများအားဖြင့် ဈေးမှဝယ်ယူရသောကြောင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းပုံမှန် ထောက်ပံ့မှု လိုအပ်ခြင်း။ ရေရှည် ရောင်းချမှု စာချုပ်များ သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်သူများနှင့် တိုက်ရိုက်စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထွန်းကားခြင်း မရှိသေးပါ။

- အရည်အသွေးမီ ကုန်စည်များကို တသမတ်တည်း ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်းမရှိသောကြောင့် ဝယ်ယူသူများနှင့် ရေရှည် ဆက်ဆံရေး ထူထောင်ရန် ခက်ခဲခြင်း၊^{၂၀}

- ငါးပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများသည်ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုကိုအာမခံသည့်အနေဖြင့်ပစ္စည်းမပို့ဆောင်မီငါးမွေးမြူသူများအား ငွေအလျင် ပေးချေရသောကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် ကြွေးမြီဆိုင်ရာ အခက်အခဲကို ဖြစ်စေခြင်း၊^{၂၁}

- လျှပ်စစ်မီး ရရှိမှုသည် ယုံကြည်စိတ်ချရမှု မရှိသောကြောင့် တသမတ်တည်း တူညီနေသည့် အရည်အသွေးရရှိရန် သို့မဟုတ် တသမတ်တည်း တူညီနေသည့် ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုပေးရန် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ မီးစက်အသုံးပြုခြင်းသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု စရိတ်ကို သိသိ သာသာ မြင့်တက်စေခြင်း။

- ချေးငွေ (သို့မဟုတ်) ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရယူရန် ကန့်သတ်ချက်များရှိသောကြောင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးပစ္စည်း ကိရိယာများတွင် နောက်ထပ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အခက်အခဲရှိခြင်း၊^{၂၂}

- ကုန်းတွင်းလုပ်ငန်းနေရာများတွင် သန့်စင်သော ရေချိုများကို လုံလောက်စွာ မရရှိခြင်း၊ ရေခဲထုတ်လုပ်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာများကြောင့် ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်ပွားစေပြီး နိုင်ငံတကာမှ စားသုံးသူ၊ ဝယ်ယူသူများအတွက် တင်ပို့နိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များကို မပြည့်မီခြင်း၊ ရေသန့်စင်ရေးပစ္စည်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရခြင်းကြောင့် ထုတ်လုပ်ရေး ကုန်ကျစရိတ် ပိုမိုကုန်ကျလာခြင်း^{၂၃}

¹⁹ Genschick, S., Phillips, M.J., Thilsted, S.H., Thorne-Lyman, A.L., Subasinghe, R. (2015) INFOFISH International V.3, pp.11-17
²⁰ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019),p-44
²¹ MKE. Value Chain Report-Kalay: Local Concerns –Global approaches. Mekong Economics, P.14
²² Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), P-42
²³ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019),P-44

၂.၄.၆ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အစည်း

မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ် (Myanmar Fisheries Federation - MFF) သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂလိက ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍအား ကိုယ်စားပြုသည့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ MFF တွင် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင်လုပ်ငန်းကဏ္ဍခွဲများမှ အဖွဲ့အစည်းများစွာ ပါဝင်ပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများနှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ပုစွန်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ငါး/ပုစွန် အစာထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်သူများ အသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ကဏန်းလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ငါးရှဉ့်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ အလှမွေးငါးလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ငံပြာရည်ထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်သူများအသင်း။

MFF နှင့် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းကဏ္ဍခွဲ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အဖွဲ့ဝင်များကိုယ်စား အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်သို့ ထောက်ခံအကြံပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ကွင်းဆက်များ တစ်လျှောက် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအကြားတွင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်စေရန် MFF နှင့် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းကဏ္ဍခွဲအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများကို နေရာတကျ ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခုလုံးတွင် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရန် ကူညီပေးသကဲ့သို့ ငါးမွေးမြူသူ များသည် လိုအပ်သောသွင်းအားစုများရယူနိုင်ပြီး ငါးပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် လိုအပ်သောပစ္စည်းများကိုလည်း ပံ့ပိုးရရှိရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းများသည် ဈေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုစေမည့် တသမတ်တည်းတူညီသော လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အရည်အသွေးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။^{၂၄}

²⁴ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), pg.63

MFF သည် စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများအား သမဝါယမလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့များအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် ငါးပြုပြင် ထုတ်လုပ်သူများ၊ စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ် သူများ နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း ဖြင့် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

၂.၅ • အသိပညာဆိုင်ရာအခြေခံများ

၂.၅.၁ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ

ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များကို အဓိကရင်းမြစ် (၃) ခုမှ ရရှိပါသည် - ၎င်းတို့မှာ (၁) သန်းခေါင် စာရင်းများ၊ (၂) စစ်တမ်းများ နှင့် (၃) မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း။

ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ -

- ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသုံးပြုသူများလိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက် များ ထောက်ပံ့ပေးရန်၊

- ငါးသယံဇာတများရရှိနိုင်မှု အလားအလာနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးတက်စေရေး အလေးပေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

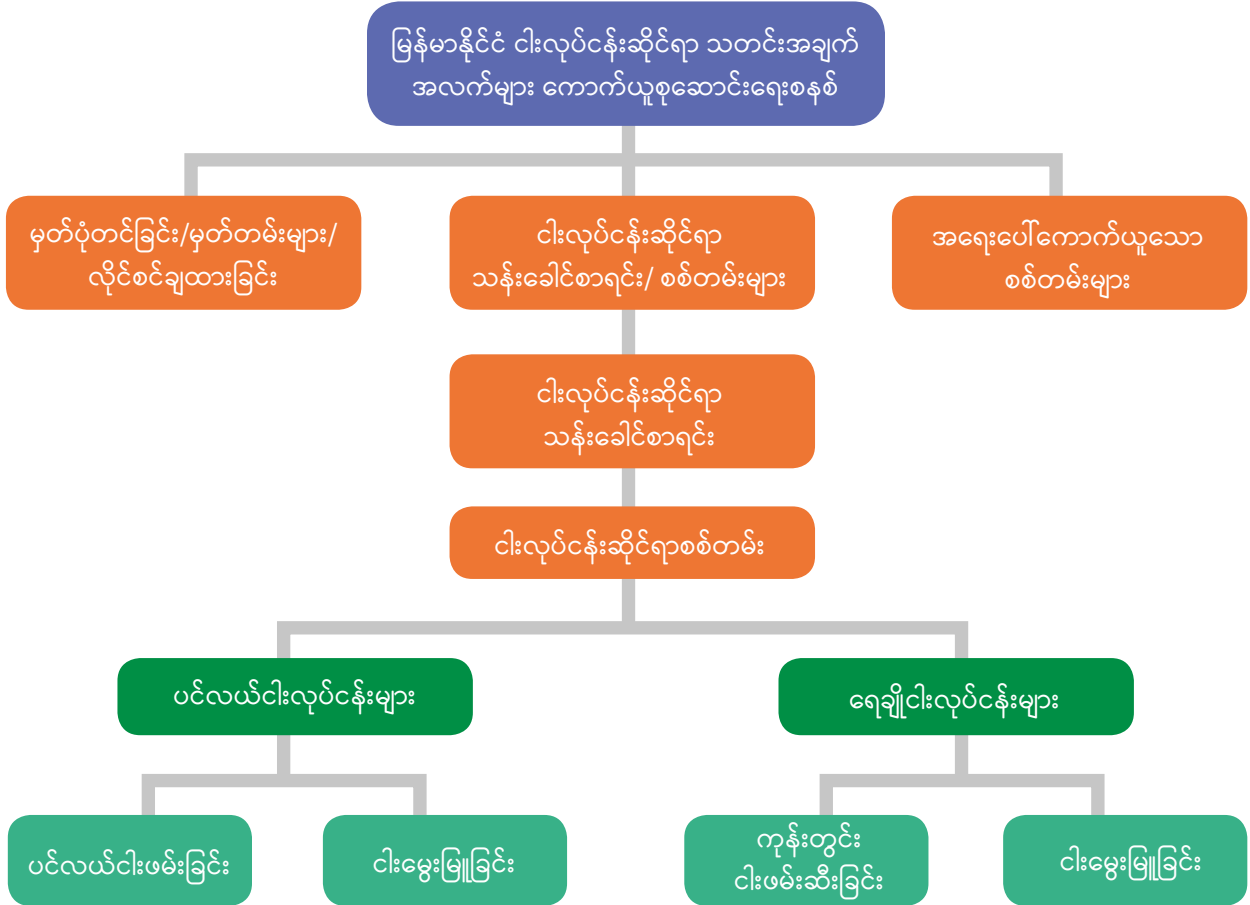
- ရေရှည်တည်တံ့သော ငါးလုပ်ငန်းဖြစ်စေရန် ခန့်မှန်းချက်များနှင့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ရန်၊

- ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ နှင့်သက်ဆိုင်သော မူဝါဒ နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်၊ နှင့်

- ရေရှည်စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်ရန်နှင့် ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးလုပ်ငန်းအချက်အလက် ကောက်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပုံ (၄) တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ပုံ (၄) ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ

လက်ရှိအချိန်တွင် စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ ကောက်ယူမှုသည် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသေးဘဲ အဆင့်မြင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဈေးကွက်များကို ပုံမှန်လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုယုံကြည်စိတ်ချရသော အချက်အလက်များကိုကောက်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

၂.၅.၂ အဆင့်မြင့်ပညာရေး

၂၀၁၈ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းမှစတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေး အထူးပြု ဘာသာရပ်အား သိပ္ပံဘွဲ့ပေးအပ်မည့် အဆင့်မြင့်ပညာရပ်အဖြစ် သင်ကြားပို့ချလျက်ရှိပါသည်။ မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ အစီအစဉ် တစ်ရပ်အား ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှစတင်ကာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပါမည်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်များမတိုင်မီတွင် ငါးလုပ်ငန်း ဘာသာရပ်အား သတ္တဗေဒဘာသာရပ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း အတွက် အခြေခံအသိပညာ ဗဟုသုတများကိုသာ ထည့်သွင်းသင်ကြားခဲ့ပြီး ငါး၏ခန္ဓာဗေဒအား လေ့လာသည့် ဘာသာရပ်နှင့်ငါးအမျိုးအစားခွဲခြားသည့် ဘာသာရပ်တို့ကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ အပိုင်းတစ်ပိုင်းအဖြစ်ထည့်သွင်းထားပါသည်။

မော်လမြိုင်၊ မြိတ်နှင့် ပုသိမ် တက္ကသိုလ်များတွင် အဏ္ဏဝါ သိပ္ပံဌာနများ တည်ရှိသော်လည်း၊ အဆိုပါ ဌာနများ၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် အဏ္ဏဝါ သက်ရှိ အပင်အကောင်များနှင့် ရေနေပတ်ဝန်းကျင်၏ ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ အခြား ရှုထောင့်များကိုသာ အလေးပေးထားပါသည်။^{၂၅} ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ် သုံးခု (ရတနာပုံ၊ ပုသိမ်နှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တို့) သည် ASEAN FEN Network ၏ အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်လာကြသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင့်မြင့်ပညာရေးအား အာဆီယံဒေသအတွင်းရှိ လိုအပ်ချက်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့်အညီ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အရည်အချင်းတိုးတက်စေရန်အတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ဘာသာရပ်အား အထူးပြုသင်ကြားရန်နှင့် ထိုအတတ်ပညာရှင်များကို အသုံးပြု၍ ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တွင် ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာသိပ္ပံဘွဲ့ပေးအပ်မည့် လေးနှစ်တာသင်တန်းအား မိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ခေတ်မီပညာရပ်များကို သင်ကြား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအား အာဟာရရှုထောင့်မှ လေ့လာနိုင်ရန် သင်ကြားပေးမည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း တစ်ရပ်ကိုလည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အထက်ဖော်ပြပါ သိပ္ပံဘွဲ့သင်တန်းအား တက်ရောက်ရန် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းမှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူပေါင်း လေးဆယ်ကိုလက်ခံခဲ့ပြီး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဥရောပနှင့်အာဆီယံနိုင်ငံများမှ ဧည့်ပါမောက္ခများဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဝန်ထမ်းများကို ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်းကိစ္စတို့အတွက် MYSAP က ကူညီ ထောက်ပံ့ခဲ့ပါသည်။

၂.၅.၃ နည်းပညာ၊ သက်မွေးပညာရေးနှင့်လေ့ကျင့်ရေး နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသူများအား နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ငါးလုပ်ငန်းအတတ်သင်သိပ္ပံနှင့် ဖျာပုံ၊ စစ်ကိုင်း နှင့် သထုံမြို့များရှိ သင်တန်းကျောင်းများ၌လည်း လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ငွေကြေးအင်အား အကန့် အသတ်ရှိသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရမည့် လိုအပ်ချက်များကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် လုံလောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ သို့သော်လည်း ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ငါးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ငါးသားဖောက်ခြင်း အခြေခံငါးမွေးမြူခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို နှစ်စဉ် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပို့ချပေးလျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ် (MFF) သည်လည်း ထိုနည်းပညာလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် အရင်း အမြစ်များ လုံလောက်စွာ မရှိသေးပါ။ သို့ရာတွင် MFF သည် အလွှာပေါင်းစုံရှိ နည်းပညာရှင်ပေါင်း ၁၈၀ ခန့် အတွက် သင်တန်းများ ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။ အနာဂတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အခွင့်အလမ်းများသည် အသိပညာဖလှယ်ခြင်းမှ တစ်ဆင့် တတ်ကျွမ်းမှုစွမ်းရည်များ ရရှိစေပါလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံလုပ်သားများ ကျွမ်းကျင်မှု “စံ” သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရေး အဖွဲ့ (NSSA) သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၌ အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်အကိုင် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ စံလေးရပ် (ငါးမွေးမြူရေး လုပ်သား၊ ပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်သား၊ ငါးပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်သား၊ ပုစွန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်သားများ အတွက်) ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

²⁵ Steins et al. Capacity building for sustainable aquaculture and fisheries in Myanmar. (2015), p.12

၂.၆ • အလုပ်အကိုင်နှင့် ကျား/မရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပြီး ကျေးလက် ဒေသနေ ပြည်သူလူထု၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပေါများလာစေရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လုပ်သား တစ်ဦးရှိတိုင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် ဆက်သွယ်ပတ်သက်နေသည့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် နောက်ထပ်လုပ်သားလေးဦး လုပ်ကိုင်လျက်ကြရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် တိုက်ရိုက်အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးပေးရုံသာမက ဆက်စပ်သည့် သွယ်ဝိုက်လုပ်ငန်း များကိုလည်း ဖန်တီးပေးလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

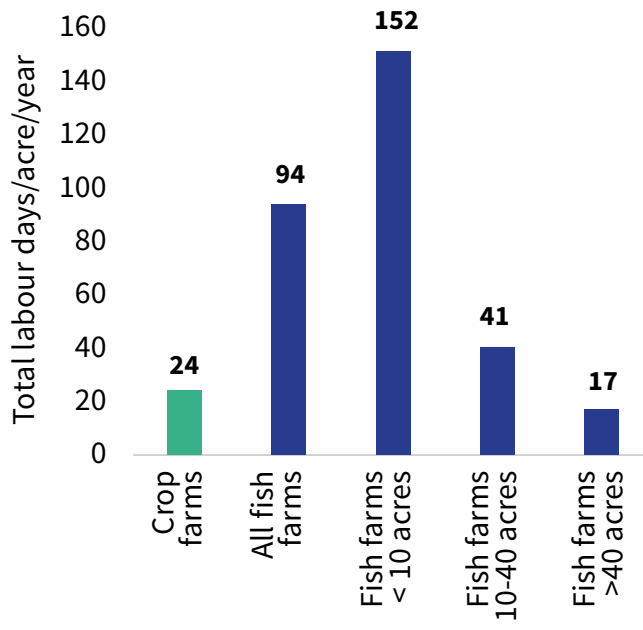
အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူသော လုပ်သား အင်အားစာရင်းအင်းအချက်အလက်များအရပါဝင်ဖြေကြားသောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ၅၄%ခန့်၏အဓိကအလုပ်အကိုင်သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြစ်ကြပြီး၊ ပါဝင်ဖြေဆိုကြသူ ၇၄%၏ ဒုတိယအလုပ်အကိုင်သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၂၆ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် အိမ်ထောင်စုများ၏ လူနေမှု အခြေအနေကို လေ့လာသော သီးခြား စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပြီး လူဦးရေ၏ ၆၈% သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသများတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှု ဖြစ်ပေါ် နေခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ ရာသီအလျောက်သာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သည်ဟု ထောက်ပြခဲ့ ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကဲ့သို့သော ရာသီအခြေအနေများအပေါ် အားထား မှီခိုနေရခြင်း မရှိသောကြောင့် ကျေးလက်နေပြည်သူလူထုအတွက် ပိုမိုတည်ငြိမ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခွင့် အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးပါသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် IFPRI, Michigan State Universtiy နှင့် CESD တို့ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး စီမံကိန်းသည် အလုပ်အကိုင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ဖော်ပြပါတွေ့ရှိချက်များပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေး နှင့်စိုက်ပျိုးရေး စစ်တမ်းရလဒ်များအား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည် -

—
²⁶ Ministry of Labour, Immigration and Population, 2015 Labour Force Survey Report, Government of Myanmar, 2016.

- ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် တစ်နှစ်လျှင် မြေတစ်ဧကတွင် လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်သော လုပ်အားပမာဏသည် သမရိုးကျသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တစ်နှစ်လျှင် မြေတစ်ဧကတွင် လုပ်ကိုင်ရန်လိုအပ်သော လုပ်အားပမာဏထက် လေးဆပိုများကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းမှာ ငါးမွေးမြူရေး၏ လုပ်ငန်းသဘာဝအရ လုပ်သား လိုအပ်ချက်သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး လိုအပ်နေပြီး သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် လုပ်သားလိုအပ်ချက်မှာမူ ရာသီအလိုက် သာလိုအပ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင်
- ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများရှိအလုပ်သမားများ နေ့စဉ်ရရှိသော ပျမ်းမျှလုပ်ခသည် ကောက်ပဲသီးနှံ လုပ်ငန်းများရှိ အလုပ်သမားများ နေ့စဉ်ရရှိသော ပျမ်းမျှလုပ်ခထက် ၂၇% မြင့်မားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။^{၂၇}
- ငါးမွေးကန် အရွယ်အစား ၁၀ ဧကထက် သေးငယ်သည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးကန်များသည် အကြီးစား ငါးကန်လုပ်ငန်းများထက် လုပ်သားငှားရမ်းမှုနှုန်း ပိုမိုမြင့်မားသောကြောင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများနှင့် တစ်ပြေးညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အလားအလာကောင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ (ပုံ ၅)

ပုံ (၅) - ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ကောက်ပဲသီးနှံလုပ်ငန်းများတွင် တစ်ဧကလျှင်/တစ်နှစ်လျှင် လိုအပ်သော စုစုပေါင်း လုပ်အားပမာဏ

Source: Belton, 2017

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းပေါများခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရေးအတွက် ကြီးမားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်စေပါသည်။

²⁷ Ben Belton, Mateusz Filipowski and Chaoran Hu, *Acquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management, Food Security Program Research Report, Michigan State University, May 2017, p.13*

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေး စစ်တမ်းအရ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် ၂၀% သာ ရှိပြီး အမျိုးသားများသာ အဓိကလွှမ်းမိုးလုပ်ကိုင်နေကြသည် ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ကြသော အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများ ရရှိသော လုပ်ခ၊ လစာ၏ လေးပုံသုံးပုံခန့်သာ ရရှိကြောင်း စစ်တမ်းအရ သိရှိရသောကြောင့် လုပ်ခလစာ ကွာဟနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။^{၂၈}

အထောက်အထားများအရ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်ကြသော (ဥပမာ - အစာကျွေးခြင်း၊ ကန်ဖော်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း နှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း) စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ ခင်ပွန်းများ/အမျိုးသားများကို ကူညီဆောင်ရွက်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်အားကို အများအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိကြပါ။ အမျိုးသားများ အခြား အလုပ် ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ပါက အမျိုးသမီးများသည် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို အများအားဖြင့် လွှဲယူဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။^{၂၉}

ရိုးရာဓလေ့အရ ကျေးလက်ဒေသများတွင် အိမ်ထောင်စုအတွက် အစားအသောက် ဝယ်ယူရန်၊ ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင် ရန်တို့မှာ မြန်မာအမျိုးသမီးများ၏ တာဝန်များဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေး ကူညီခြင်းသည် အိမ်ထောင်စုများအတွင်း အာဟာရစားသုံးမှု ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် တိုက်ရိုက် နည်းလမ်း တစ်ခုမည်ပါသည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးအတွက် အမှီအခိုကင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်စွမ်း ရှိလာမည်ဖြစ် သောကြောင့် အိမ်ထောင်စုအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပိုမိုပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးကိုလည်း ရရှိလာကြပါ လိမ့် မည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အရေးကြီးဆုံး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များထဲမှ တစ်ခုမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အလုပ်သမားတိုင်းအတွက် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ ဖန်တီးပေးရန် ဟူသည့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု စီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) ၌ ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက် မူဘောင်တစ်ခုဖြစ်သည့် ဤအမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်ရှိသောအစိုးရဌာန ဖြစ်သည့် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ ငါးပုစွန်မွေးမြူသူများ၊ လုပ်သားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရေးကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရန် အလွန် အရေး ကြီးပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများရရှိပြီး ကလေးလုပ်သားများ၊ အဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများ ပပျောက်၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ကင်းစင်သော အလုပ်သမား ဈေးကွက် ဖြစ်စေရန် ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ရေးများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်များတွင် အလုပ်သမားရေးရာ စံနှုန်းများတိုးတက်ရေးနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးတို့သည် အရေးပါလာမည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

²⁸ Ben Belton, Mateusz Filipski and Chaoran Hu, *Acquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management*, May 2017, p.20
²⁹ *Rapid assessments in Ayeyarwady and Yangon regions, CESD, 2018.*

အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည် “သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် ဌာနအစီအစဉ် (၂၀၁၉-၂၂)” အတွက် နားလည်မှုစာချွန်လွှာအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) နှင့် မကြာသေးမီက လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံချက်အရ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်အကိုင်များ ရှားပါးမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားပါသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်သမား ဈေးကွက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ရေရှည်တည်တံ့စေခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်မှုများကို မကြာသေးမီက ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ^{၃၀} “ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းမှလွှဲ၍ အခြား အရာများအားလုံးကို လက်ခံသည့်” မူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိကို လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများကလည်း ငါးအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးကွက်ရရှိမှုအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများအား ထည့်သွင်း ဆွေးနွေးရန် နောက်မကျသေးပါ။ ဥရောပသမဂ္ဂကဲ့သို့ ကြီးမားသော ဈေးကွက်များသို့ လက်လှမ်းမီပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသများရှိ ထောင်ပေါင်းများစွာသော လုပ်သား များ၏ ဝင်ငွေတိုးတက်လာမည့်အပြင် ရေရှည်တည်တံ့သော အလုပ်အကိုင်များလည်း ရရှိသွားကြပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်လည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အကျိုးပြုပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ^{၃၁}

၂.၇ • စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရ ဖူလုံမှု

စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရ ဖူလုံရေးသည် လူအများက အလေးထားရမည့် အဓိကကိစ္စရပ်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထုတ်ကုန်များကို လက်လှမ်းမီဝယ်ယူနိုင်မှုတို့ အပါအဝင် အချက်များစွာကြောင့် ပြည်သူလူထုသည် အမယ်စုံစားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရကို ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ရန်အတွက် အခက်အခဲရှိပါသည်။

ငါးများတွင် အသားမှရရှိသော ပရိုတင်းဓာတ် ကြွယ်ဝစွာပါရှိသောကြောင့် ပြည်သူလူထု၏ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရ ဖူလုံရေး အတွက် အကျိုးပြုပါသည်။ အသားမှရရှိသော အခြားပရိုတင်းဓာတ်ကြွယ်ဝသည့် အစားအစာများ၊ အသား တို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ငါးသည်ဈေးသက်သာသောကြောင့် လူအများစု ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်သည့် ရွေးချယ်စရာ စားသောက်ကုန် အမယ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ^{၃၂} ၂၀၁၁ ခုနှစ် တိုင်းတာချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ငါးစားသုံးမှုသည် တစ်နှစ်လျှင် ၂၁ ကီလိုဂရမ်ရှိပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ လူတစ်ဦးချင်း၏ ပျမ်းမျှစားသုံးမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ပါက ၃ ဆ ခန့်များပြားသောကြောင့် ငါးစားသုံးမှုအများဆုံးနိုင်ငံများတွင် ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အိမ်ထောင်စုများ၏ ဘက်စုံလူနေမှုအဆင့်အတန်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Integrated Household Living Conditions Assessment) အရ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း အသားစားသုံးမှုသည် သုံးပုံတစ်ပုံကျော်သာရှိရာ ၎င်း၏ ၅၀ % မှာ ငါးပါဝင်နေသည်။ ^{၃၃}

ငါးစားသုံးမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် တစ်ပြေးညီ တူညီနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ အိမ်ထောင်စုတစ်ခု၏ နှစ်စဉ် စားသုံးမှုအား အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ငါးစားသုံးမှုများအား အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား (၂) တွင် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများအတွက် ငါးအလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်ပြီး ငါးထုတ်လုပ်မှု ပေါများသော ဒေသများဖြစ်စေကာမူ စုစုပေါင်းပရိုတင်းဓာတ်စားသုံးမှုတွင် ငါးနှင့်ငါးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ပျမ်းမျှ ပါဝင်မှုသည် ၂၂.၆% သာရှိပြီး အသားထွက်ကုန်များအောက် လျော့နည်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

^{၃၀} As a least developed country, Myanmar benefits from the EU's Everything But Arms scheme, which grants unilateral duty free, quota free access for all exports, except arms and ammunition to the EU. Further read on Myanmar and EU's trade relationships at <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/myanmar/>

^{၃၁} Win, Ngu Wah (2019), “Decent Work and Labour Conditions in the Myanmar Aquaculture Sector: A Baseline Survey Report,” MYSAP, Yangon.

^{၃၂} (FAO, 2015b)

^{၃၃} UNDP, Integrated Household Living Conditions Survey (IHLSA), 2011a, 2011

ဇယား (၂) အိမ်ထောင်စုများငါးစားသုံးမှုနှင့် စားသုံးမှုများပြားသော ငါးမျိုးစိတ်များ

	ငါးစားသုံးမှု (တစ်နှစ်လျှင် လူတစ်ဦး စားသုံးသည့် ကီလိုဂရမ်)	နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း စားသုံးမှု များပြားသော ငါးမျိုးစိတ်များအား အဆင့်သတ်မှတ်ချက်
ပျမ်းမျှအမျိုးသားအဆင့်	၂၁.၀	၁။ ငါးကြင်းဖြူ
ကရင်	၆၇.၇	၂။ ငါးရဲ့
တနင်္သာရီ	၃၁.၉	၃။ ငါးမြစ်ချင်း
ရန်ကုန်	၂၅.၆	၄။ ငါးခူ
ဧရာဝတီ	၂၅.၄	၅။ ငါးသလောက်
မွန်	၂၃.၆	
ပဲခူး	၂၂.၄	
ရခိုင်	၂၂.၁	
မကွေး	၁၉.၇	
စစ်ကိုင်း	၁၅.၂	
မန္တလေး	၁၄.၉	
ရှမ်း	၁၀.၀	
ကယား	၉.၃	
ချင်း	၇.၂	

ရင်းမြစ် - FAO, 2015

မှတ်ချက်။ ။ ဤအချက်အလက်ကိန်းဂဏန်းများသည် FAO ၏ တွက်ချက်မှုဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အားလုံးတို့မှ မြို့နယ်ပေါင်း ၈၀ ရှိ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၃၂,၀၀၀ ကို အဆင့် (၃) ဆင့်ဖြင့် ကျပန်း နမူနာကောက်ခြင်းနည်းကို အသုံးပြုကာ စစ်တမ်းကောက်ယူထားသော ၂၀၀၆ ခုနှစ်၏ အချက်အလက်များအပေါ်မူတည်၍ FAO က တွက်ချက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လတ်တလော စားသုံးမှု ပုံစံအား ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပေးသည်မှာ World Fish ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၉ တွင် တွက်ချက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်း ငါးစားသုံးမှုသည် တစ်နှစ်လျှင် ၃၀ ကီလိုဂရမ် အထိ မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ ရပါသည်။

အထက်ပါ ဇယားအရ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးသည် အခြားပြည်နယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ငါးအများဆုံး ထုတ်လုပ်သော်လည်း တစ်ဦးချင်းငါးစားသုံးမှုသည် အခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအောက် လျော့နည်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးတွင် ငါးနှစ်အောက် ကလေးများ၏ သုံးပုံတစ်ပုံကျော်သည် အာဟာရ မပြည့်ဝခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်အာဟာရများ ဘက်စုံပြည့်ဝအောင် စားသုံးနိုင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ပုညက်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရ ဖူလုံရေးအတွက် အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ် ဖြစ်ကြောင်း အကြံပြု လိုပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လက်ရှိရေချိုရေငန် ငါးသယ်ဇာတများအပြင် ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံရေးအတွက် ထပ်မံ ဖြည့်ဆည်းရာရောက်ပြီး အစိုးရ၏ ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း (၂၀၁၉) ကို အထောက်အကူပြုပါသည်။

၂.၈ • ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း

ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတို့သည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ သက်ရောက်မှုများကို ထိခိုက်လွယ်သော ကဏ္ဍများဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုသည်မှာ ရာသီဥတုသဘာဝနှင့် အမျိုးမျိုးသောလက္ခဏာရပ်များ ပြောင်းလဲခြင်းကိုဆိုလိုပြီး အဓိကပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စေသည့်အချက်မှာ လေထုအတွင်း ပါဝင်မှုများ ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၆၀ ခန့်မှစ၍ ဆယ်စုနှစ်တစ်စုလျှင် အပူချိန် ၀.၀၈ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှုန်းဖြင့် မြင့်တက်လာပြီး နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာလည်း မြင့်တက်လာသောကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုသက်ရောက်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။^{၃၅}

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၏ သက်ရောက်မှုများတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များ ပါဝင်သည် -

- မိုးရွာသွန်းမှု ပုံမှန်ခြင်း - အချိန်ကြာမြင့်စွာ မိုးခေါင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း
- ရာသီဥတု ပူလွန်း၊ အေးလွန်း၍ ကြမ်းတမ်းခြင်း- ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းနှင့် လေပြင်းများ ဖြစ်ပွားမှု အကြိမ်အရေအတွက် များပြားလာခြင်းနှင့် ပြင်းထန်လာခြင်းတို့အပါအဝင် ရာသီဥတုကြောင့် ဖြစ်ပွားသော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှုနှုန်း မြင့်မားလာခြင်း၊
- ရေကြီးခြင်းနှင့် မုန်တိုင်းများ - ရေကြီးခြင်း နှင့် မုန်တိုင်း ဖြစ်ပွားမှုအန္တရာယ် တိုးမြင့်လာသောကြောင့် အဆောက်အဦများ ပျက်စီးစေခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာဆားပေါက်ခြင်း၊^{၃၆}
- ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများတွင် အက်ဆစ်ဓာတ် ပါဝင်မှု - ပင်လယ်နှင့် ကမ်းရိုးတန်းရှိ ကျောရိုးမဲ့ မျိုးစိတ်များ ၏ သားလောင်းများ အပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်နိုင်သည့် အလားအလာ ကြီးမားခြင်း။

ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုသည် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအပေါ်တွင် ရေတိုနှင့်ရေရှည် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိပါသည်။ ရေတိုအကျိုးသက်ရောက်မှုများတွင် ရေကြီးခြင်းနှင့် လေမုန်တိုင်းများကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက် အဦများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှင့် ကပ်ပါးပိုးများကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ပိုမိုများပြားလာခြင်းနှင့် မွေးမြူရေး အခြေအနေများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိသဖြင့် အထွက်နှုန်းလျော့ကျခြင်းတို့ ပါဝင်ကြပါသည်။

ရေရှည် အကျိုးသက်ရောက်မှုများတွင် ငါးပုစွန်သားပေါက်များကို သဘာဝအတိုင်း ရရှိနိုင်မှုလျော့နည်းသွားခြင်းနှင့်၊ မိုးရွာသွန်းမှု လျော့နည်းသွားခြင်းကြောင့် ရေချိုရရှိရန် ခက်ခဲလာခြင်းတို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော အပူချိန်နှင့် မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံပြောင်းလဲခြင်း၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများတွင် အက်ဆစ်ဓာတ်ပါဝင်မှု များပြားလာခြင်း၊ ရေထဲတွင် အောက်ဆီဂျင်ပျော်ဝင်ပျံ့နှံ့မှု ကျဆင်းသွားခြင်းနှင့် ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်ခြင်းတို့သည် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ မျိုးစိတ်တစ်ခုချင်းမှသည် မွေးမြူရေးစနစ်တစ်ခုလုံးတို့အပေါ် အမျိုးမျိုးသော အတိုင်းအတာ ပမာဏဖြင့် ရေရှည်အကျိုး သက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။^{၃၇}

³⁵ Myanmar Climate Change Alliance, *Impact of Climate Change and the Case of Myanmar: Observed changes and hazards*, 2018

³⁶ *Climate-smart agriculture, fisheries and livestock for food security*, Myanmar Climate Change Alliance and Ministry of Natural Resources and Conservation, October 2017, p.5

³⁷ Food and Agriculture Organisation of the United Nations, *Impacts of Climate Change on Fisheries and Aquaculture*, 2018, p.28

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား အထူးထိခိုက်စေသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုမှာ ရေလွှမ်းမိုးမှု ဖြစ်ပါသည်။ မကြာခဏဖြစ်ပွားတတ်သော ရေလွှမ်းမိုးမှုများကြောင့် ငါးနှင့်ပုစွန်ကန်များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးကြရပြီး ငါးနှင့် ပုစွန်ထွက်ရှိမှုအား သိသိသာသာ လျော့ကျစေသွားစေသောကြောင့် စားသုံးရန် ငါး၊ ပုစွန် ရရှိနိုင်မှုနှင့် အာဟာရဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီမှုတို့ကို ထိခိုက်စေပါသည်။

၂.၉ • အနှစ်ချုပ် - အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် အလားအလာကောင်းများရှိပြီး နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် များစွာ အကျိုးပြုနိုင်ကြောင်း ဤအခန်းတွင်လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အလားအလာကောင်းများကို သိရှိနိုင်ရန် အားသာချက်များနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ဖော်ပြရန် အရေးကြီးပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားနည်းချက်များနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို သိရှိရန်မှာလည်း အလားတူအရေးကြီးပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ခြိမ်းခြောက်သည့် အခက်အခဲနှင့် အားနည်းချက်များအား လျော့နည်းပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်သည့်အခါ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အရေးကြီးပြီး အလားအလာကောင်းသော အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်စေရန် အဓိကတွန်းအားများမှာ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ တက်ကြွသော ဆောင်ရွက်မှု၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၏ပြောင်းလဲမှုကို ကောင်းစွာခံနိုင်ရည်ရှိမှုနှင့် အစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများပင်ဖြစ်ပါသည်။ အစဉ်တိုးပွားနေသည့် ငါးဝယ်လိုအားကို ဖြည့်ဆည်းပေးရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေကြသည့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အပြောင်းအလဲကို ၂၀၅၀ ခုနှစ် မတိုင်မီအတွင်း အမိလိုက်ရန်ကျန်နေသေးသည့် အာဆီယံနိုင်ငံအနည်းငယ်ထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံပါဝင်နေသဖြင့် NADP သည် ထိုငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွင်း ပေါ်ထွန်းလာနေသည့် အခွင့်အရေးများအား အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် အချိန်ကိုက် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်ပါသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ငါးအထွက်နှုန်းသည် လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်ကျော်အတွင်း နှစ်ဆကျော်မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ အာဆီယံဒေသရှိ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၏ အထွက်နှုန်းသည် ၂၀၀၀ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အတွင်း လေးဆတိုးသွားခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အခြား ဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးတက်မှုနှုန်း အလွန်မြင့်မား နေပါသည်။ အာဆီယံဒေသသည် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ဒေသတွင်းရောင်းချရန် လုပ်ကိုင်သော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများအား ပို့ကုန်ဦးစားပေးသော အသေးစားနှင့် အကြီးစား ဘက်စုံ ငါးလုပ်ငန်းများ အဖြစ်သို့ အောင်မြင်စွာ ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲရန်အတွက် တွန်းအားမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်အတွင်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တိုးတက်လာခဲ့သော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှုပင် ဖြစ်ပါသည်။^{၃၈}

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုတေသနများမှ “မသိလိုက်ဘဲ ကြီးမားသောပြောင်းလဲမှု” ဖြစ်လာခဲ့သည်။ Michigan State University, IFPRI နှင့် CESD တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်များအား (ပထမဆုံးနှင့်) အကျယ်ပြန့်ဆုံး စစ်တမ်းကောက်ယူ လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော အခြေခံအချက် (၅) ချက်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။^{၃၉}

³⁸ World Fish. "Fish to 2050 in the ASEAN Region," World Fish and International Food Policy Research Institute (IFPRI), Working Paper: 2017-01.
³⁹ Ben Belton et al. "The emerging quiet revolution in Myanmar's aquaculture value chain," Aquaculture, Vol. 493: 384-394.

ပထမအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်သော ငါးအများစုကို ဝယ်လိုအား အလွန်များပြားသော ပြည်တွင်း ဈေးကွက်သို့ ရောင်း ချပြီး ပမာဏအနည်းငယ်ကိုသာ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ တင်ပို့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်သည် ပြည်တွင်း ဈေးကွက်တွင် ငါးဝယ်လိုအား များပြားနေကြောင်း ပြသနေပါသည်။

ဒုတိယအချက်သည် စုစုပေါင်း ငါးကန်ဧရိယာအားဖြင့်တွက်ချက်လျှင် အကြီးစားငါးမွေးမြူရေးကန်များက လွှမ်းမိုး သော်လည်း အသေးစား/အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း အလျင်အမြန် ပေါ်ထွန်းလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍတွင် အသေးစား/ အလတ်စား မွေးမြူသူများ၊ သားဖောက် စခန်းများနှင့် အကြီးစားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဟူ၍ “လက္ခဏာနှစ်ရပ်” ဒွန်တွဲလျက်ရှိပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပါက အသေးစားနှင့် အကြီးစားမွေးမြူရေးကဏ္ဍ နှစ်ရပ်လုံးအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ လိုအပ်ချက်များကိုဖြည့်ဆည်းရန်နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ အားလုံးတို့ကောင်းစွာချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သည့်ကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် NADPက အစိုးရအားလမ်းညွှန်ချက် ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

တတိယအချက်သည် အသေးစား/ အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်တိုးတက်စေရန် အကူအညီ ပေးသည့်အနေဖြင့်အဓိကငါးမွေးမြူရေးဇုန်များတွင်လယ်ယာမြေများအားငါးကန်များအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲရာ၌တည်ရှိ နေသော တားမြစ်ချက်များကို “အလွတ်သဘောဖြေလျှော့ပေးခြင်း” ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီတိုင်းကဲ့သို့ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်သည့်ဒေသ၌ပင် စုစုပေါင်း လယ်ယာမြေများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ငါးကန်များ အတွက် အသုံးပြုသောမြေသည် ၅% အောက်သာရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို ရှေ့နောက်ညီညွတ်စွာ ချမှတ်ပေးရန် အမြန်ဆုံးလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

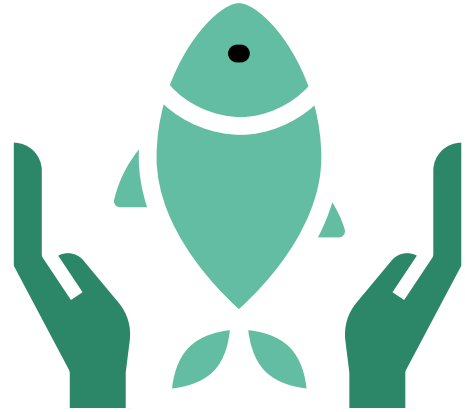
စတုတ္ထအချက်အနေဖြင့် (လက်ကားရောင်းချခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများကဲ့သို့) ဖမ်းဆီးပြီးနောက် လုပ်ငန်းများနှင့် (ငါးအစာများ၊ ငါးသားပေါက်ထုတ်လုပ်ခြင်းကဲ့သို့) မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းများလည်း အလျင်အမြန် တိုးတက်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တိုးတက်မှုအများစုမှာ အသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ၏ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော “မသိလိုက်ဘဲကြီးမားသောပြောင်းလဲမှု” တစ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပို၍အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ ပြင်ပမှ ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရယူခြင်းမရှိဘဲ ပြောင်းလဲတိုးတက်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အားပေးထောက်ပံ့ခြင်းအားဖြင့် NADP သည် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအတွက် အကျိုးရှိထိရောက်သော အရင်းအမြစ်ခွဲဝေအသုံးချမှုများဖြစ်ပေါ်လာစေပါမည်။

ပဉ္စမအချက်သည် ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အချို့ (အကြီးစားနှင့် အသေးစား) ငါးမွေးမြူရေး ကန်များသည် မိရိုးဖလာနှင့် ခေတ်မီမွေးမြူရေးနည်းပညာများကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းကြောင့် တိုးတက်မှု အရှိန် ရနေပြီဖြစ်သည်။ NADP သည် အဆိုပါ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အတွက် လိုအပ်သော လက်တွေ့သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ သင့်တော်သောနည်းပညာပေးမှုများ နှင့် အကျိုးရှိထိရောက်သော တိုးချဲ့ပညာပေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဇယား (၃) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

အားသာချက်များ	အားနည်းချက်များ
<ul style="list-style-type: none"> • စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်သားအင်အား အများအပြား ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်၍ ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအတွက်လည်း လုပ်သား အင်အားကို အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ခြင်း။ • လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော ကောက်ပဲသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေးကို ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ဖြည့်စွက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း။ • မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ရာသီဥတု အခြေအနေ အမျိုးမျိုး ရှိသောကြောင့် ငါးမျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးအား မွေးမြူနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိခြင်း။ • တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ရေ အရင်းအမြစ်များ ကြွယ်ဝသည့် မြေလွတ်နှင့် မြေလပ်များ ပိုလျှံနေသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • ငါးအစာများကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ အရည်အသွေးမြင့်မားသော ငါးအစာများကို ပုံမှန် ထောက်ပံ့ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်စွမ်းမရှိခြင်း။ • ဈေးကွက်ကို လက်လှမ်းမီရန်နှင့် ဈေးကွက်အချင်းချင်း ပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်ရန် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိသောကြောင့် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များ ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။ • ငါးမွေးကန်စီမံခန့်ခွဲမှု အားနည်းသောကြောင့် ငါးအထွက်နှုန်း လျော့နည်းပြီး ငါးရောဂါများ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေ အလားအလာများခြင်း။ • ငါးသားဖောက် စခန်းများတွင် ရေအရည်အသွေး နိမ့်ကျခြင်း၊ သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော ငါးအစာများမရရှိခြင်း၊ ဇီဝလုံခြုံမှု အားနည်းခြင်း၊ ရောဂါများ ဖြစ်ပွားခြင်းတို့ကြောင့် သေဆုံးမှုနှုန်း မြင့်မားခြင်း။ • နည်းပညာပိုင်း လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းများ မရှိသောကြောင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှုအားနည်းခြင်း။ • ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနတွင် အရင်းအမြစ်များ မလုံလောက်ခြင်း။ • ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးသောကြောင့် အားလုံးတပြေးညီ အကျိုးခံစားခွင့် လျော့နည်းခြင်း။

အခွင့်အလမ်းများ	ခြိမ်းခြောက်မှုများ
<ul style="list-style-type: none"> • ကောက်ပဲသီးနှံ အခြေခံသော စိုက်ပျိုးရေးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် လုပ်ခလစာ ပိုမိုကောင်းမွန်၍ ပိုမိုတည်ငြိမ်သော အလုပ်အကိုင်များ ထောက်ပံ့ပေးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသနေ ပြည်သူများ အတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို တိုးတက်စေခြင်း၊ • ငါးအသားတွင် ပရိုတင်းဓာတ် ကြွယ်ဝစွာပါဝင်ပြီး စရိတ်သက်သာစွာဖြင့် ရရှိသောကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာ နှင့်အာဟာရ ပိုမိုဖူလုံခြင်း၊ • ငါးများ၏အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ခိုင်မာ စိတ်ချရသော ထွက်ကုန်များ ဖြည့်တင်းခြင်းဖြင့် ပြည်ပပို့ကုန် ဝင်ငွေရရှိမှုကို တိုးတက်စေခြင်း၊ • ငါးမွေးမြူရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော သဘာဝနှင့် မြေအရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝခြင်း၊ • နိုင်ငံတကာ ငါးအစာ ထုတ်လုပ်သော ကုမ္ပဏီများ ထံမှ နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိခြင်း၊ • တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့ ထွက်ကုန်အတွက် အရေးပါသော ဈေးကွက်များနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • မြေဥပဒေများကြောင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်း အခက်အခဲများရှိပြီး ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခွင့်တို့ကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ • လိုင်စင်များ နှစ်စဉ် ထပ်မံလျှောက်ထား ရသောကြောင့် အခက်အခဲ ဖြစ်စေခြင်း၊ • ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရန် အခက် အခဲရှိသောကြောင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ထပ်မံ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် အတားအဆီး ဖြစ်ခြင်း၊ • လုပ်ငန်းကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားသောကြောင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင် စွမ်းလျော့ကျခြင်း၊ • ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအား စပါးစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများပြီးမှသာ ဦးစားပေး ရေးပေးခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအတွက် ဆည်မြောင်းမှ ရေရယူ အသုံးပြုရာတွင် တစ်ယူနစ်အတွက် ကုန်ကျစရိတ် ကြီးမြင့်ခြင်း၊ • ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ပိုမိုပြင်းထန်လာသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ နှင့် ရာသီဥတု ကြမ်းတမ်းခြင်းများကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း၊ • ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထောက်ပံ့မှုများ အားနည်းခြင်း၊

ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒမူဘောင်

မန္တလေးရှိဗဟိုလက်ကားငါးဈေး။

အခန်း(၃)

ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒမူဘောင်

၃.၁ • လေ့လာသုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ အတွက် 2030 Agenda ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် ရှေးရှု၍ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (Myanmar Sustainable Development Plan - MSDP) အား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်းအရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိစေရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ အားလုံး၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများအားလုံးနှင့် ညှိနှိုင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းမူဘောင်ကို ခြုံငုံ သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals - SDG) နှင့် ဟန်ချက်ညီစေရန် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ အားလုံး၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအပေါ်အခြေခံ၍ MSDP ကို ရေးဆွဲထားပါသည်။ မဟာဗျူဟာများအနက်မှမြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်မဟာဗျူဟာနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ် (Agriculture Development Strategy and Investment Plan - ADS) အား ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လ၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ မဟာဗျူဟာသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ တည်ဆဲလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် မဟာဗျူဟာများကို ပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ အဆိုပါ မဟာဗျူဟာသည် စိုက်ပျိုးရေး မူဝါဒ များကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ လုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းများနှင့် မူဝါဒများကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်၊ နိုင်ငံရပ်ခြားမှ အထောက်အကူပြု အစီအစဉ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန်အတွက် စနစ်ကျသည့် ချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်ချက်ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ချက်သည် စိုက်ပျိုးရေးအထွက်နှုန်း တိုးတက်ရေးကဲ့သို့ ကျဉ်းမြောင်းသော ဆောင်ရွက်ချက် မဟုတ်ဘဲ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုမှ အဆင်သင့်စားသုံးနိုင်သည့် ကုန်စည်သို့ ပြောင်းလဲသည့် အလုံးစုံဝန်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည့် ကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် တိုးတက်ပြောင်းလဲသွားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ADS သည် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် ကောင်းမွန်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ ကုန်ထုတ် စွမ်းအားနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအားစသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးကြီးသည့်လမ်းညွှန်ချက် ချမှတ်ထားပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် NADP အတွက်ရှင်းလင်းသည့် ဦးတည်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းမူဘောင်တစ်ရပ်လည်း ရရှိသွားစေပါသည်။

ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း (၂၀၁၈/၁၉) - (၂၀၂၂ / ၂၃) [Governments Multi-sectoral National Plan of Action on Nutrition] (MS-NPAN) (2018/19 - 2022/23) အား ၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံရေးအတွက် ရှေ့နောက် ညီညွတ်၍ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ရပ်ကို ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ MS-NPAN အပေါ် အကျိုးပြုဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုင်းတာရာတွင် အသုံးပြုမည့် အချက်အလက်အညွှန်းကိန်းများမှာ အိမ်ထောင်စုများနှင့် ဈေးများတွင် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်သည့် အမယ်စုံအစားအစာ ရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ၊ (ဝင်ငွေတိုးတက်လာပြီး နောက်ပိုင်း) အမယ်စုံသော အစား

အစာများကို ဝယ်ယူလာနိုင်မည့် အခြေအနေ စသည့် အာဟာရနှင့် ပတ်သက်သော အညွှန်းကိန်းများနှင့် ကျား/မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုကို တိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်းများဖြစ်ကြပါသည်။

NADP အတွက် အရေးပါသော နောက်ထပ်စီမံချက်သည် နိုင်ငံအဆင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် (National Biodiversity Strategy and Action Plan 2015-2020 -NBSAP) ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစီမံချက်တွင် ရေရှည်တည်တံ့သောငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေခံအချက်များကိုဖော်ပြထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ NBSAP သည် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက်လိုအပ်သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု သေချာစေခြင်းနှင့် ဒေသခံပြည်သူလူထုပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ရေရှည်တည်တံ့သည့် ငါးလုပ်ငန်း ကျင့်စဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းစသည့် ချဉ်းကပ်မှုနှစ်ရပ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

NADP သည် မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပင်မလုပ်ငန်းအစီအစဉ် [Myanmar Climate Change Master Plan (MCCMP) 2018-2030] ကို တစ်ဖက်တစ်လမ်း အကျိုးပြုပါသည်။ MCCMP ၏ ရည်မှန်းချက်များဖြစ်သော ရာသီဥတု ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် ကဏ္ဍအလိုက်မူဝါဒများကို ပေါင်းစည်းရန်၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားနှင့် ရာသီဥတုဒဏ်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်း တို့ရှိစေရန် နည်းပညာနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းစနစ်များ ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့် ရည်မှန်းချက်များအား NADP က ထင်ဟပ်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ အထူးသဖြင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသော အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းမှ ပုစွန်ကဲ့သို့သော အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် NADP သည် အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ ၂၀၁၅-၂၀၁၉ (National Export Strategy 2015-2019) (NES) ကိုလည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။

ဤအကြောင်းအရာများကို လေ့လာရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအား ဥရောပသမဂ္ဂသို့ တင်ပို့ရန် တားမြစ်ကန့်သတ်ချက်များ ဖယ်ရှားပေးလိုက်သည်ကိုလည်း သတိပြုရန်အရေးကြီးပါသည်။ တားမြစ်ကန့်သတ်ချက်များမရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်သူများအတွက် အရေးပါသော ဈေးကွက်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်လိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပြီး ဝင်ငွေဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန် အခွင့်အရေးများ ထပ်မံဖန်တီးပေးသွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုများ ရှိနေကြောင်း စွပ်စွဲချက်များ ပေါ်ထွက်လာသည့်အတွက် “ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းမှလွဲ၍အခြားအရာများအားလုံးကိုလက်ခံသည့်” ဥရောပသမဂ္ဂ၏မူဝါဒရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုန်ပစ္စည်းများကို ဥရောပဈေးကွက်နှင့် ချိတ်ဆက်တင်ပို့ရန် အခက်အခဲဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အလားအလာကောင်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ အပေါ်လည်း ဆိုးကျိုး သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။

ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရေထွက်ပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုကို ပိတ်ပင်ခဲ့ခြင်း သည် မြန်မာပြည်အတွက် အဓိက ထိုးနှက်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ပို့ကုန် ဈေးကွက်များအနက်မှ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုတစ်ခုကို ပိတ်ဆို့တားဆီးခံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံမဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ဖြစ်သော လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဂေဟစနစ်ဟူသော မဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ဖြင့် အမျိုးအစားခွဲခြားထားသည့် NADP ၏ လက်ငင်းရလဒ်များအား အောက်ဖော်ပြပါ မူဝါဒအမျိုးမျိုး၏ အနှစ်ချုပ်များမှ အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် အဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် တို့သည် အခြားမဏ္ဍိုင်များ၏ ရည်မှန်းချက်များကို ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စေသည့်အတွက် "ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး" ကို စတုတ္ထမြောက် မဏ္ဍိုင်အဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။^{၄၀}

⁴⁰ Confer: National Aquaculture Development Strategy and Action Plan of Bangladesh 2013-2020.

၃.၁.၁ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း

NADP သည် အောက်ဖော်ပြပါ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ (SDGs) ကို ရရှိအောင်မြင်စေပါသည်။

SDG 1	ကျေးလက် ဒေသများရှိ အသေးစားလုပ်ငန်းများ၏ ဝင်ငွေတိုးမြှင့်လာစေရန် ကူညီပေးခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်သားများအတွက် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် “ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပျောက်ရေး” ။
SDG 2	စားနပ်ရိက္ခာ ရှားပါးသော ဒေသများတွင် ငါးထွက်ကုန်ရရှိနိုင်မှု မြင့်မားစေခြင်းနှင့် အိမ်ထောင်စုများတွင် အာဟာရ ပိုမို စားသုံးရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် "ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု မရှိရေး"။
SDG 5	ပညာရေး/ နည်းပညာ/ သက်မွေးပညာရေးနှင့်လေ့ကျင့်ရေး၊ နှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကွင်းဆက်များတွင် ကျား/မ ပါဝင်မှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် “ကျားမ တန်းတူညီမျှမှု ရှိရေး”။
SDG 8	ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍရှိ ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများကို ထောက်ပံ့ကူညီပေးခြင်းဖြင့် “သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ရရှိရေး”။
SDG 9	ရွံ့ကဏန်းသားဖောက်ခြင်းနှင့် ဒီရေတောများနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော ပုစွန်မွေးမြူရေးစနစ်များကဲ့သို့ နည်းပညာ အသစ်များကို ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းဖြင့် “စက်မှုလုပ်ငန်းဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို မြှင့်တင်ရေး”။
SDG 11	ဒီရေတောများပြန်လည် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ နှင့် ငါးမွေးမြူ ထုတ်လုပ်ရေး နည်းစနစ်များအား ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပွားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ တိုက်ရိုက်ဆုံးရှုံးမှုများကို လျော့ချခြင်းဖြင့် “ရေရှည်တည်တံ့သော မြို့ပြဒေသများနှင့် ကျေးလက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ရေး”။
SDG 12	ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးသော ထုတ်လုပ်မှု နည်းစနစ်များကို မိတ်ဆက်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် “တာဝန်သိသော စားသုံးမှုပုံစံ ဖြစ်ပေါ်စေရေး” ။
SDG 13	ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိမည့် အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် "ရာသီဥတုထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရေး”။
SDG 14	ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသော ငါးမွေးမြူရေး နည်းစနစ်များနှင့် သဘာဝမွေးမြူထုတ်လုပ်မှုစနစ်များ အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် “ရေအောက်သက်ရှိလောက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး”။

၃.၁.၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀

NADP သည် MSDP ၏ ပန်းတိုင် (၅) ရပ်အနက် (၃) ရပ်အားလည်းကောင်း၊ မဟာဗျူဟာ (၂၈) ခု အနက် (၈) ခုအားလည်းကောင်း ရရှိအောင်မြင်စေရန် အကျိုးပြုလျက်ရှိပါသည်။

<p>မဟာဗျူဟာ ၃.၁</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ လူမှုရေးရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အားလုံး တစ်ပြေးညီပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်းဖြင့် “ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရဲမှု လျော့ချရေးအတွက် အခြေခံအဖြစ် အားလုံး ပါဝင်သည့် ဘက်စုံ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အလေ့အထများဖြင့် ထုတ်ကုန်မျိုးစုံ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော စီးပွားရေးကို ပံ့ပိုးမည့် ဝန်းကျင် တစ်ရပ် ဖန်တီးရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၃.၂</p>	<p>အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (MSMEs) ကို ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းဖြင့် “အသေးစားနှင့် အလတ်စား စက်မှု လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းမှတစ်ဆင့် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း များတွင် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးရေးကို အထောက်အကူပြုရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၃.၄</p>	<p>GAQP စံနှုန်းများ၊ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးရေး အစီအစဉ်များ၊ ငါးများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို မိတ်ဆက်အသုံးပြုခြင်းမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေထွက်ပစ္စည်းများ တင်ပို့မှုကို အထောက်အကူပြုခြင်းဖြင့် “ကုန်သွယ်မှု ကဏ္ဍကို ထပ်မံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး နှင့် ဒေသတွင်း နှင့် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု နှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ အားကောင်း ခိုင်မာရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၄.၁</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းအတွက် B.Sc. နှင့် M.Sc. သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းအသစ်များ ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် “အရည်သွေးမြင့်မားသော ရာသက်ပန် ပညာရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်း တန်းတူ ရရှိရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၄.၄</p>	<p>ငါးစားသုံးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား အများပြည်သူများ သိရှိနားလည်လာအောင် အသိပညာပေးသည့် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် “ဘေးကင်း၍ အာဟာရ မျှတသည့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု ရှိစေရန် အတွက် တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၄.၅</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများ တိုးတက်စေရန် အသိပညာပေးခြင်းဖြင့် “ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ အပါအဝင် လုပ်သားအားလုံး၏ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု စွမ်းအားကို အသုံးပြုရေးနှင့် အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ပေးရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၅.၂</p>	<p>ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် ငါးထုတ်လုပ်ရေး နည်းစနစ်များကို မိတ်ဆက်ခြင်းအား ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းဖြင့် “ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိမှု မြှင့်တင်ရေး”။</p>
<p>မဟာဗျူဟာ ၅.၅</p>	<p>စပါးစိုက်ခင်းများအား ငါးမွေးမြူရေးကန်များ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် စပါးနှင့် ငါး တွဲဖက် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသည့် စနစ်များအတွက် မြေအသုံးချခွင့် ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများအား ရှင်းလင်းစွာ သိရှိစေရန် အားပေး ကူညီပေးခြင်းဖြင့် “သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ပြည်သူအားလုံး ရရှိခံစားရစေရေးအတွက် မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သယံဇာတ အခြေပြုလုပ်ငန်းများ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရေး”။</p>

၃.၁.၃ မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ် (၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂-၂၃ ခုနှစ်ထိ)

NADP ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၁၉) ခုနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။^{၄၁}

၁.၁ NADP အား မူကြမ်းရေးဆွဲရာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်များ အားလုံးမှ ပါဝင်ဆောင် ရွက်စေပြီး “ထိရောက်သော စီမံကိန်းများချမှတ်ရန်။”
၁.၅ MFF၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း ဖြင့် “ခိုင်မာသော အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပေါ်စေရန်။”
၁.၆ လယ်ယာမြေများကို ဘက်စုံငါးမွေးမြူရေးအဖြစ်ပြောင်းလဲရန်နှင့် ငါးကန်များအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ အသုံးချရန် မြေအသုံးမှု မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဆွေးနွေး၍ “စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူ တောင်သူများ၏ မြေယာအခွင့်အရေးများ ပိုမိုအားကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်ရန်။”
၁.၈ ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် ငါးအပါအဝင်အာဟာရ ညီညွတ်မျှတသည့် အစားအစာ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို သတိပြုမိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် “အစားအစာနှင့်အာဟာရဖူလုံရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်။”
၂.၁ လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်သော သုတေသနများနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်ပေါ်စေရန် တက္ကသိုလ်များ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရကဏ္ဍများအတွင်း ချိတ်ဆက်မှု ခိုင်မာအားကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြင့် “သုတေသန လုပ်ငန်းများကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်။”
၂.၃ ငါးမွေးမြူရေး နှင့် ငါးလုပ်ငန်းများအတွက် B.Sc., M.Sc. အစီအစဉ်များနှင့် NSSA အသိ အမှတ်ပြု ကျွမ်းကျင်မှုစံနှုန်း (၆) ရပ်တို့ကိုချမှတ်ခြင်းဖြင့် “ပညာရေး နှင့် လေ့ကျင့် သင်ကြားရေးတို့ ဆောင်ရွက်ရန်။”
၂.၈ အမျိုးသားအဆင့် GAQP မူဝါဒအား ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ သရုပ်ပြကွက်များတွင် GAQP အား မိတ်ဆက်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် “ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသော ကျင့်စဉ်များထွန်းကားလာစေရန် (ဥပမာ GAQP)။”
၃.၆ မွေးမြူရေးနည်းစနစ်များကို မိတ်ဆက်ခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရေး အစီအစဉ်များနှင့် သွင်းအားစုများ စသည်တို့ကို လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်စေခြင်းဖြင့် ငါး၊ ပုစွန်၊ ကဏန်း လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များကို ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းမှတစ်ဆင့် “တန်ဖိုးကွင်းဆက်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်။”
၃.၉ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြု စံနှုန်းများ၊ အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု၊ ရေနေသတ္တဝါများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို အသုံးပြု၍ မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူများအား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် “ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။”

⁴¹ For a comprehensive list of outcomes see the ADS at <https://www.lift-fund.org/publication/ADS2018>

၃.၁.၄ ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း ၂၀၁၈/၁၉ - ၂၀၂၂/၂၃

MS-NPAN ၌ ဖော်ပြထားသည့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ရည်မှန်းချက်များကို အထောက်အကူပြုစေရန် အောက်ဖော်ပြပါ NADP လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

- ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၁) ငါးရှားပါးသော ရှမ်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးများတွင် ငါးထုတ်လုပ်မှုကို တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူသူများအတွက် အရည်အသွေးမီ သွင်းအားစုများ လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့်သက်ဆိုင်သော မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးများကို ရှင်းလင်းအသိပေးခြင်းဖြင့် "ဈေးများနှင့်အိမ်ထောင်စုများတွင် အာဟာရပြည့်ဝသော စားနပ်ရိက္ခာများ ပေါများစွာ ရရှိနိုင်ရန်"။

- ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၂) တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးနှင့် စပါး-ငါးတွဲဖက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူသည့် နည်းစနစ်များကို ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် "ဝင်ငွေတိုးတက်ပြီး အမယ်စုံအာဟာရစားသုံးမှု တိုးတက်စေရန်"။

- ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၃) ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ကျင့်စဉ်များ (GAqP) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအား ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းဖြင့် “စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကွင်းဆက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော အစားအစာများ လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်စေရန်”။

၃.၁.၅ နိုင်ငံအဆင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ၂၀၁၅-၂၀၂၀ (NBSAP)

NBSAP ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်များကို အောက်ပါ အတိုင်း ခွဲခြား သတ်မှတ်ထားပါသည်။

- စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စိုက်ခင်းများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားမည့် အခြေအနေရှိသည့် စီးပွားဖြစ် အသုံးပြု၍ မရတော့သော သစ်တော ဟက်တာ သန်းပေါင်းများစွာကို ပြန်လည်ထူထောင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ဒီရေတောများအပါအဝင် ကုန်းမြေပိုင်းတွင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အဓိကကွက်လပ်များနှင့် နိုင်ငံ၏ သန္တာ ကျောက်တန်း (၁၅) ရာခိုင်နှုန်းကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အစိုးရဌာန (သို့မဟုတ်) ဒေသခံပြည်သူအခြေခံသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် သဘာဝနယ်မြေ ကွန်ယက်ကိုတိုးချဲ့ခြင်း၊

အောက်ဖော်ပြပါ NADP ၏ ရည်မှန်းချက်သည် အထက်ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်များအား ရရှိအောင်မြင်စေရန် အထောက်အကူ ပြုပါလိမ့်မည်။

- ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၉) ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအဖြစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေရန်။ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငါးမွေးမြူရေး ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ဒီရေတောများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများပါဝင်သော ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေသော စီမံကိန်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

NBSAP တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အခြားသောရည်မှန်းချက်တစ်ခုမှာ -

- မိရိုးဖလာ အသိပညာများနှင့် အပင်မျိုးရိုးဗီဇအရင်းအမြစ်များကို ကာကွယ်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေပိုင်ဆိုင်မှုကို နိုင်ငံအဆင့်ဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းခြင်းတွင် ဒေသခံပြည်သူများ ပါဝင်နိုင်ရေး လက်တွေ့ကျသည့် ထောက်ပံ့မှုများပေးခြင်း။

NADP ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၁၀) သည် “ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအကြားတွင် ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည့်၊ ထိရောက်သည့်မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှု အားကောင်းခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်” ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ရန်လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များပါဝင်ပါသည်။

NBSAP ၏ အခန်း (၄) တွင် “Aichi Targets” အချက် (၂၀) ကို ခြုံငုံမိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်း ရေးရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီနိုင်ရန်လိုအပ်သည့် အမျိုးသားအဆင့် ရည်မှန်းချက်များ၊ လုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ Aichi Target (၆) "အဏ္ဏဝါ သက်ရှိသယံဇာတများ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော စီမံခန့်ခွဲမှု" အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အထူးသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သော အမျိုးသားအဆင့်ရည်မှန်းချက် တစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ဒေသခံပြည်သူ အခြေခံသည့် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ပူးပေါင်းစီမံအုပ်ချုပ်သည့် ငါးလုပ်ငန်းတို့ကို ခွင့်ပြုပေးသည့် ဥပဒေများကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်မတိုင်မီ အတည်ပြုပြဌာန်းပြီးဖြစ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ [နိုင်ငံအဆင့်ရည်မှန်းချက် ၆(၁)]

ထိုရည်မှန်းချက်ကိုပြည့်မီစေရန် အောက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများကို ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

- ဒေသခံများ စီမံခန့်ခွဲသည့် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းများနှင့် CFiUG များအတွက် ဥပဒေပံ့ပိုးမှု တည်ဆောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ဥပဒေထောက်ခံမှုများရှိရန် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊

- ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့ (၄၀၀) ခန့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆန်းစစ်ခြင်း၊

- ဒေသခံများ စီမံအုပ်ချုပ်သည့် ငါးလုပ်ငန်းဇုန်များ တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့ အောက်ရှိ ဧရိယာအား ဧက ၂၄,၇၀၀ (ဟက်တာ ၁၀,၀၀၀) အထိ တိုးချဲ့ခြင်း၊

- ဒေသခံပြည်သူငါးလုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့ များ(CFiUGs) ရေရှည်တည်တံ့သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ရန်၊ ဒီရေတောနှင့်သဟဇာတဖြစ်သော ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် လမ်းညွှန်ချက်များ လိုက်နာဆောင်ရွက်မည့် လူထုအား အထောက်အပံ့ပေးရန်။

အထက်ဖော်ပြပါ ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၁၀) သည်

(၁) မှန်ကန်သော ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းမူဘောင်အား နေရာတကျဖြစ်စေခြင်း

(၂) CFiUG များအား ကျယ်ပြန့်စွာဆောင်ရွက်ခြင်းကို ခွင့်ပြုစေနိုင်မည့် အစိုးရပုဂ္ဂလိက အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း မှုအားတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီစေရန်အထောက်အကူပြုပါသည်။

Aichi Target နံပါတ် (၇) (“ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ”) အတွက် နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် အထူးသဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံအဆင့်ရည်မှန်းချက် တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

၎င်းမှာ ငါးနှင့်ပုစွန်မွေးမြူရေး၏ ထုတ်လုပ်မှု (၅)% ကို နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု ထားသည့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေသော စီမံအုပ်ချုပ်မှုဖြင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်မတိုင်မီ ထုတ်လုပ်ပြီးဖြစ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ [နိုင်ငံအဆင့် ရည်မှန်းချက် ၇(၂)]

အထက်ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီစေရန် အောက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

- ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေသော ငါးမွေးမြူရေး စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် ပညာပေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊
- ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေသော ငါးမွေးမြူရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်အဆင့်များကို ပြည့်မီ ရေးနှင့် အစားအစာလုံခြုံစွာ တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်တို့အတွက် ပုစွန်မွေးမြူရေး ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

NADP ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၆) သည် “လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ အဆင့်မြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်” ဖြစ်ပါသည်။ GAQP အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို သင်တန်းပေးခြင်း၊ အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစေရန် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်သည့် စနစ်အား ပိုမိုအားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့်လုပ်ဆောင် ချက်များသည် ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၆) အား အထောက်အပံ့ပေးပါမည်။

၃.၁.၆ မြန်မာနိုင်ငံ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပင်မလုပ်ငန်း အစီအစဉ် ၂၀၁၈-၂၀၃၀

MCCMP အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာအသုံးပြု၍ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု လျော့နည်းသည့် နည်းလမ်းကောင်းများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နေစဉ် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် စားဝတ်နေရေး မဟာဗျူဟာများကိုအထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှု၊ ရာသီဥတုနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သော တုံ့ပြန်မှုများကို ငါးလုပ်ငန်းတွင် အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်စေရေးကို ကဏ္ဍ အလိုက် ရလဒ်အဖြစ် မျှော်မှန်းပါသည်။ ကဏ္ဍအလိုက်ရလဒ်ကို ရရှိရန် အောက်ဖော်ပြပါ မျှော်မှန်းရလဒ် (၃) ရပ်အား NADP က အကျိုးပြုဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

- (က) ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ၎င်း၏ ဆက်စပ်မှုဝါဒများ၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ပြီး အမှန်တကယ် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် ကျား/မ တန်းတူဖြစ်ရေး ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ပါမည်။
- (ခ) ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ရာသီဥတုဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဟဇာတဖြစ်သည့် လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်စေရေး နည်းပညာများနှင့် ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသည့် နည်းစနစ်များကို နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်း ရန်ပုံငွေ အထောက်အပံ့များဖြင့် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ပါမည်။
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်သူအမျိုးမျိုးကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်သည့် မူဘောင်အား ထူထောင်ခြင်း၊ တီထွင်ဆန်းသစ်သည့် စီးပွားရေးပုံစံများနှင့် ကျား/မ တန်းတူဖြစ်ရေး ချဉ်းကပ်မှုများ အပါအဝင် ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍတွင် ရာသီဥတုနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃.၁.၇ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့ရောင်းချသူများသည် အမျိုးသားပို့ကုန် မဟာဗျူဟာတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်း များကို အသုံးပြု၍ ပိုမို ကျယ်ပြန့်သော ဈေးကွက်များနှင့် လက်လှမ်းမီစေရန် လိုအပ်သော စွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် ရှိရင်းစွဲ အားသာချက်များကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြားတွင် စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်မြှင့်မားစေခြင်း၊ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် တီထွင်မှုစွမ်းအား မြှင့်မားလာစေခြင်းအတွက် ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် စီးပွားရေးပိုမိုကျယ်ပြန့်စေခြင်းနှင့်နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးစားသောက်ကုန်ကဏ္ဍ တစ်လျှောက် တိုးတက်မြှင့်မားမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ကဏ္ဍတစ်ခုလုံး၏ စွမ်းဆောင်ရည် တိုးမြှင့်မှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက အခန်းကဏ္ဍ အနေဖြင့်ပါဝင်နေပါသည်။ ထို့အပြင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများအတွက် မြန်မာ့ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် လိုအပ်သော အဓိကနယ်ပယ် (၃) ရပ်ကို NES က ခွဲခြား သတ်မှတ် ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- (၁) ဈေးကွက် အမျိုးမျိုးချဲ့ထွင်ခြင်း၊
- (၂) လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံမြှင့်တင်ခြင်းနှင့်
- (၃) လုပ်ငန်းကွင်းဆက်အသစ်များ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခန်းကဏ္ဍ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုရန် NADPက အောက်ပါထပ်ဆင့်ရလဒ်များကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

- **ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၅)** “အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ခေတ်နှင့်အညီပြုပြင်ခြင်း၊ လုံလောက်သော ငွေကြေး အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ပြုပြင်ရေး နည်းပညာများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ရေရှည်မြင့်မားစေခြင်း”။ လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းမျိုးစုံတွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ထုတ်လုပ်ရေး ကွင်းဆက်များ တိုးတက်စေရန်အတွက် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် အဓိကကျသော ကနဦးလုပ်ဆောင်ချက်များအား ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်အား ထူထောင်သင့်ပါသည်။
- **ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၆)** “လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ အဆင့်မြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်။” ထိုရည်မှန်းချက်အတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းမျိုးစုံတွင် ဝယ်ယူသူများ တောင်းဆိုသည့်၊ ဈေးကွက်ရှိသော ငါးမျိုးစိတ် များအား မွေးမြူခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်ခုလုံးကို ပိုမိုကောင်းမွန် အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်များကိုလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။
- **ထပ်ဆင့်ရလဒ် (၇)** “ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပို့ကုန်များ ပိုမို တိုးတက်စေခြင်း။” ထိုရည်မှန်းချက် ထမြောက်အောင်မြင်ရန်အတွက် ပြည်ပပို့ကုန်တိုးတက်ရေးအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု စွမ်းရည်တိုးမြှင့်သည့် ကဏ္ဍအလိုက် ပို့ကုန်ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်တစ်ရပ် ထူထောင်ခြင်း လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

၃.၁.၈ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ မျှော်မှန်းချက်နှင့် မူဝါဒ

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်ကို ထားရှိပါသည်။⁴²

ငါးလုပ်ငန်း ရေရှည် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပြီး ငါးရိက္ခာ ဖူလုံစေရန်၊ ငါးလုပ်ငန်းကို အခြေခံ၍ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန် နှင့် နိုင်ငံ စီးပွားဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် မျှော်မှန်းပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏မူဝါဒသည် ငါးသယံဇာတများကိုထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ငါးရိက္ခာဖူလုံစေရန်၊ အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစေရန်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ငါးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

42 Fisheries Statistics 2018, DOF, p.1

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ဖော်ပြပါရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးမူဝါဒကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

- စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် အစားအစာဘေးကင်း လုံခြုံမှုရှိစေရေးကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးကို တိုးမြှင့်ရန်၊
- တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများကို အလေးပေး၍ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လုပ်သားများ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက်လာစေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဖိတ်ခေါ်၍ နည်းပညာနှင့် ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ ပေးအပ်ရန်၊
- ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း မူဘောင်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ နှင့်
- အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ထွန်းမှု အမြင့်မားဆုံး ရရှိစေရန် နှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံးက အပြည့်အဝ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး မူဝါဒအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် ADS အား ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး မူဝါဒ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ရရှိအောင်မြင်စေရန် ADS အရ မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ပါသည်။ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်း၊ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ၏ လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များနှင့် မဟာဗျူဟာများကို ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် သီးသန့်သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများနှင့် စီမံကိန်းများကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းမူဘောင်သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း များ ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံစေရန် နည်းစနစ်တစ်ခုအဖြစ် ADS အား အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ADS ၏ လမ်းညွှန်ချက် အခြေခံ စည်းမျဉ်းများမှာ

- (၁) ပုဂ္ဂလိက နှင့် အစိုးရတို့၏ အခန်းကဏ္ဍများကို ရှင်းလင်းစွာ အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်နိုင်ရေး၊
- (၂) လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများ၏ အခွင့်အရေး နှင့် ၎င်းတို့၏ အာဘော်များ ဖော်ထုတ်ခွင့် ရရှိစေရေး၊
- (၃) လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများ နှင့် အသေးစား နှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တွင် ဦးဆောင် မောင်းနှင်သူများ ဖြစ်စေရေး၊
- (၄) စားနပ်ရိက္ခာ နှင့် အာဟာရဖူလုံရေး၊
- (၅) အားလုံး တစ်ပြေးညီပါဝင်ရေး၊
- (၆) ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု/တာဝန်ခံမှု၊
- (၇) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး၊

- (၈) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍခွဲများ အချင်းချင်းအကြားနှင့်စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့်စိုက်ပျိုး-စားသောက်ကုန်ကဏ္ဍ အချင်းချင်း အချိတ်အဆက်၊
- (၉) မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်း နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေး ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းမှု၊
- (၁၀) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ထိရောက်မှုရှိသော ပေါင်းစည်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊
- (၁၁) မူဝါဒ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းအားဖြင့် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေရန်၊ နှင့်
- (၁၂) နယ်မြေ ဒေသ အလိုက် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရန်အတွက် မဟာဗျူဟာမြောက်သော မဏ္ဍိုင်(၃)ရပ် အားခွဲခြား သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ မဏ္ဍိုင်များမှာ

- (၁) စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊
- (၂) ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့်
- (၃) ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် ADS ၏ လုပ်ငန်းမူဘောင်အောက်တွင် အထက်ပါ မဏ္ဍိုင်(၃) ရပ်နှင့်အညီ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍကို တိုးတက်စေမည့် ရည်မှန်းချက်ကို ရရှိအောင်မြင်စေမည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်၍ NADP အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနအား တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် အထက်ပါ တာဝန်များနှင့်အညီ NADP အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ NADPတွင် ပါဝင်သော ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ပန်းတိုင်များ၊ ရည်မှန်းချက်များ နှင့် မဟာဗျူဟာများမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

စီးပွားရေး

- စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်နှင့်အညီ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် ဆီလျော်သည့် ဥပဒေနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန်။
- ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေး ကျင့်စဉ် (GAQP)အပါအဝင် ခေတ်မီနည်းစနစ်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန်။
- ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ ပြည့်မီစေရန်။

အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး

- အရည်အသွေးပြည့်မီသော ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိရေးနှင့် စာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်းများကို သတ်မှတ် အညွှန်းကိန်းများနှင့်အညီ ကောက်ယူရေး ဆောင်ရွက်စေရန်။
- အရေးပါသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပတ်သက်ဆက်သွယ်သူများသည် ကဏ္ဍအလိုက် မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်နှင့် ကဏ္ဍ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးရန်။
- အရည်အသွေး ပိုမိုမြင့်မားသော ဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်ရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များကို သိသိသာသာ မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဂေဟစနစ်

- ငါးလုပ်ငန်း ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲမှု (Fisheries Co-management) နှင့် ဂေဟစနစ်ကို မထိခိုက်စေသော ငါးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှု (Essential Ecosystem Approach to Fisheries Management) တို့ကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
- Marine Stewardship Council (MSC) နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ စံနှုန်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမှတစ်ဆင့် အဏ္ဏဝါသယံဇာတများ ရေရှည်တည်တံ့အောင်စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို တောင်းဆိုလာကြချိန်တွင် ငါးအလွန်အကျွံဖမ်းဆီးခြင်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများ သိသာလာခြင်းက စားသုံးသူများအား ငါးမွေးမြူရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော အကျိုးကျေးဇူးများကို အသိအမှတ်ပြုလာစေပါသည်။

လူမှုရေး

- ငါးသယ်ဇာတများ ရေရှည်ထုတ်ယူ အသုံးချနိုင်ရေးကို ရှေ့ရှုသော သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ၊ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်။
- လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အခက်အခဲများဖြစ်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို လျှော့ချရန်၊ ကျား/မ တန်း တူညီမျှမှုရှိရန်၊ လူငယ်များဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန်နှင့် ဒေသများအချင်းချင်း ပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
- သုတေသနစနစ်ကဲ့သို့ပင် စိုက်ပျိုးရေးပညာသင်ကြားရေးမှာလည်း ရန်ပုံငွေမလုံလောက်ကာ ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းမှု အားနည်းနေပါသည်။ ပြောင်းလဲနေသော တောင်သူတို့၏ လိုအင်နှင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့၏ လိုအင်ကို တုံ့ပြန်နိုင်မည့် “လူသားအရင်းအနှီး” ကို တည်ဆောက်ရန် ပညာသင်ကြားရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေးကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် မြှင့်တင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှု မဟာဗျူဟာ (ADS) အရ အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင်
 - (က) ရေရှည်တွင် တက္ကသိုလ်စနစ် (University System) ကို ပေါင်းစည်းကာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကောလိပ်များ ဖွင့်ခြင်း၊
 - (ခ) ပေါင်းစည်းထားသော တက္ကသိုလ်တို့တွင် အစဉ်အလာ သဘာဝသိပ္ပံပညာရပ်အပြင် စိုက်ပျိုးရေး ဘောဂဗေဒ၊ လယ်ယာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအင်ဂျင်နီယာ၊ ရေစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အစားအသောက်နည်းပညာ၊ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ပညာပေးရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး စသော ဘာသာရပ်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းသင်ကြားခြင်း၊
 - (ဂ) အဓိကကျသော ကဏ္ဍအလိုက် ဘာသာရပ်များကို (၃)နှစ် ဒီပလိုမာသင်တန်းများ ဖွင့်ပေးရန် အစိုးရ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံများ (State Agricultural Institute - SAI) ကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့်
 - (ဃ) အထက်တန်းကျောင်းအဆင့် စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းကျောင်းနှင့် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူ သင်တန်းကျောင်း (အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက) များကို ပြန်လည် အသက်သွင်းခြင်း စသည်တို့ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထဝီ အနေအထားနှင့် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးနှင့် သင့်တော်သော သီးနှံ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ငါးနှင့် အခြားထွက်ကုန်များ၏ မျိုးမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် မျိုးသစ်ထုတ်ဖော်ခြင်း အထူးပြုသော ဇီဝ၊ ဓာတု၊ ရူပဆိုင်ရာ အခြေခံနှင့် အသုံးချသုတေသနများ ဆောင်ရွက်ရန်။

၃.၂ • အနှစ်ချုပ် - နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ငါးမွေးမြူရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ

အောင်မြင်သော ငါးမွေးမြူရေးမူဝါဒ၏ အဓိကလက္ခဏာရပ်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည် -

- နိုင်ငံတဝှမ်းရှိလိုအပ်လျှက်ရှိသော ကျေးလက်ဒေသများတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးရန်နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသော ပြည်သူလူထု အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန်၊
- သမရိုးကျ ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထက် ဝင်ငွေပိုမိုမြင့်မား၍ ဝင်ငွေတည်ငြိမ်မှုရှိသော အခြားအလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရွေးချယ်စရာများရှိစေရန်၊
- စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံရေးကို မြှင့်တင်ပေးရန် ပရိတင်းဓာတ်ကြွယ်ဝပြီး လူတိုင်းဝယ်ယူ စားသုံးနိုင်သော စားနပ်ရိက္ခာ ထောက်ပံ့ပေးရန်၊
- အမျိုးသမီးများအား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ငွေရေး ကြေးရေး အတွက် အမှီအခိုကင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်စွမ်းရှိလာစေရန်နှင့် အိမ်ထောင်စုအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချရာတွင် ပိုမိုပါဝင် ဆောင်ရွက်လာနိုင်စေရန်၊ ထို့အပြင်
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၏ သက်ရောက်မှုများကို ခံနိုင်ရည်ရှိရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိခိုက်မှုများကို ရှောင်ရှား နိုင်ရန် ရေရှည်တည်တံ့သောလုပ်ဆောင်ချက်ဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားပေးရန်။

ဘက်စုံစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစနစ်၊ ရွှေဘို

ငါးမွေးမြူရေးမူဝါဒအား အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက MSDP ၏ အောက်ဖော်ပြပါ ပန်းတိုင်များကို တိုက်ရိုက် ရရှိအောင်မြင်စေပါသည်။

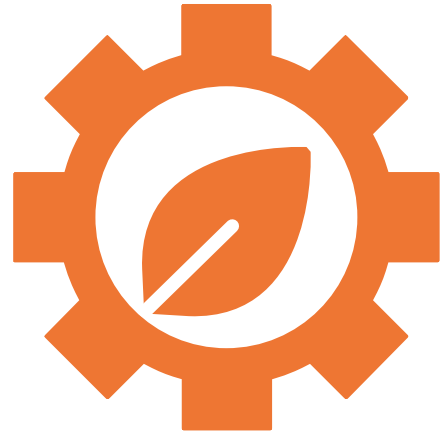
ပန်းတိုင် ၃ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဦးဆောင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး

ပန်းတိုင် ၄ ၂၁ ရာစု လူမှုအသိုက်အဝန်းအတွက် လူသားအရင်း အမြစ်များနှင့် လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

ပန်းတိုင် ၅ နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် MSDP တွင် ဖော်ပြထားသောရည်မှန်းချက်များကို ရရှိအောင်မြင်စေရန် အဓိကအခန်း ကဏ္ဍတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်ပြီး MSDP မှ အကျိုးရလဒ်များ ထွက်ပေါ်လာစေရန် လိုအပ်သော မဟာဗျူဟာများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အရေးကြီး သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း
၄

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး
တိုးတက်မှု အတွက်
ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊
လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်
လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

ငါးဆိုင်၊ မြို့မဈေး၊ ကျိုင်းတုံ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း။

အခန်း(၄)

စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်း ရလဒ်များနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ

အမျိုးသားအဆင့်ပန်းတိုင်များ၊ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများ၏ မူဝါဒရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် အလွှာပေါင်းစုံဘက်ပေါင်းစုံမှ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှအသင်းအဖွဲ့များ၊ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ (အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူ အဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင်) မြို့ပြလူထု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအစရှိသော ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူအမျိုးမျိုးသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပစ္စည်းအင်အား၊ လူအင်အားရှိသည့်အလျောက် ၎င်းတို့နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါက ရလဒ်ကောင်းများ ဖြစ်ထွန်းစေ ပါမည်။

NADP ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထုတို့၏ ဘတ်ဂျက်အရင်းအမြစ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှရရှိသော ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့ မှုများကို အသုံးပြုပါမည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတစ်ခုလုံးအား မှန်ကန်သောလမ်းကြောင်းဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူအားလုံး စုပေါင်းညှိနှိုင်းသည့်ပုံစံဖြင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ကူညီပေးရန်အတွက် DOF မှ ဦးဆောင်၍ ဆက်စပ်ဌာနမှ အဖွဲ့ဝင်များပါဝင်သော NADP လုပ်ငန်း ကော်မတီတစ်ရပ်အား ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများက စီစဉ်ထားသော အောက်ဖော်ပြပါ ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များကို NADP ၏ မူဘောင်အတွင်းသို့ ပေါင်းစည်းထည့်သွင်း ထားပြီး NADP လုပ်ငန်းကော်မတီ ဦးဆောင်၍ အကောင်အထည်ဖော်မည့်အဆင့်တွင် နောက်ထပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများအား စေ့စပ်သေချာစွာ အသေးစိတ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

၄.၁ • ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များ

ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များအား လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဂေဟစနစ်ဟူသော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေး မဏ္ဍိုင် (၃) ခု အောက်တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပြီး စတုတ္ထမဏ္ဍိုင်ဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးသည်လည်း အခြားမဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်ကို အထောက်အကူပြုသောကြောင့် ထည့်သွင်းထားပါသည်။

ဇယား (၄) ထပ်ဆင့်ရလဒ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များ

ထပ်ဆင့်ရလဒ်	လက်ငင်းရလဒ်	လူမှုရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင် [အရင်းအမြစ် - DOF ADS MSN-PAN DWCP]
၁		ဈေးများနှင့် အိမ်ထောင်စုများတွင် အာဟာရပြည့်ဝသော စားနပ်ရိက္ခာများ ပေါများစွာရရှိနိုင်ခြင်း။
၁.၁		မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် ဈေးကွက်များသို့ မွေးမြူရေးငါးများ ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ခြင်း။
၂		ဝင်ငွေတိုးတက်ပြီး အမယ်စုံအာဟာရ စားသုံးမှု တိုးတက်စေခြင်း။
၂.၁		မြေယာမဲ့ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ငါးမွေးမြူသူများအတွက် သင့်လျော်သော ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်တွင် ငါးမွေးမြူရေးအခြေခံသော ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
၂.၂		ငါးရှားပါးသောဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော၊ မြေယာမရှိသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ (ခြံမြောင်းများ) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း။
၂.၃		စပါး-ငါး တွဲဖက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစနစ်နှင့် ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေး စနစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။
၂.၄		လူတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရကို ပိုမိုစားသုံးသည့် အလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်းလာခြင်း။
၃		စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကွင်းဆက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော အစားအစာများ လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်စေခြင်း။
၃.၁		ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ (GAQP) ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။
၄		ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်ခြင်း။
၄.၁		GAQP မူဘောင်အရ “ကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ” (Good working conditions) ရရှိအောင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။
၄.၂		အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အဓိကလိုအပ်သော အရည်အသွေးများ မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့်အတူ တိုးတက်လာသော နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်များ သင်ကြားနိုင်မှု လက်လှမ်းမီစေခြင်း။
၄.၃		ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ကွင်းဆက်တွင် ကျား/မ အားလုံးပါဝင်မှု တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

ထပ်ဆင့်ရလဒ်	လက်ငင်းရလဒ်	စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင် (ရင်းမြစ် - DOF MSP ADS NES-Fisheries)
၅		<p>အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ခေတ်နှင့်အညီ ပြုပြင်ခြင်း၊ လုံလောက်သော ငွေကြေးအရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ပြုပြင်ရေး နည်းပညာများကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ရေရှည်မြင့်မားခြင်း။</p> <p>၅.၁ လုံလောက်သော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရယူနိုင်မှု တိုးတက်လာခြင်း။</p> <p>၅.၂ ငါးပုစွန်သားဖောက်စခန်းများမှ ငါးသားပေါက်များနှင့် ပုစွန် သားပေါက်များကို လုံလောက်စွာ ရရှိမှုသေချာစေခြင်း။</p> <p>၅.၃ ငါးအစာလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးမြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပိုမိုရရှိလာခြင်း။</p> <p>၅.၄ လက်ရှိငါးမွေးမြူသည့် ဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်လာခြင်း။</p> <p>၅.၅ လုံလောက်ပြီး တည်ငြိမ်သော စွမ်းအင် ထောက်ပံ့မှု ရရှိခြင်း။</p> <p>၅.၆ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်၏ ထိရောက်မှု တိုးမြှင့်ပေးခြင်း။</p>
၆		<p>လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ အဆင့်မြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း။</p> <p>၆.၁ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရေးအတွက် GAQP ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုသည့် မျိုးစိတ်များအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများမှ GMP နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်လိုအားမြင့်မားသည့် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။</p> <p>၆.၂ စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုနှင့်အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုကို သေချာစေရန် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အား ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p> <p>၆.၃ လုံလောက်သည့်ကုန်သွယ်ရေးသတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဈေးကွက်အသိပညာ အချက်အလက်များ ရရှိမှုသေချာစေရန် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ပါဝင်သူများအကြား စီးပွားရေးဆိုင်ရာချိတ်ဆက်မှု တည်ဆောက်ခြင်းအား ခိုင်မာစေခြင်း။</p>

၇	ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ပို့ကုန်များ ပိုမို တိုးတက်စေခြင်း။
	<p>၇.၁ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် အရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p> <p>၇.၂ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကုန်သည်များ၏ ဝင်ငွေကို တိုးတက်စေရန် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအား ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များသို့ လက်လှမ်းမီစေရေး ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>၇.၃ ကဏ္ဍအလိုက် ပို့ကုန်တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ချေးငွေ အစီအစဉ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးခြင်း။</p> <p>၇.၄ လုံလောက်သည့် ဈေးကွက် အသိပညာအချက်အလက်များနှင့် ကုန်သွယ်ရေး သတင်းအချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p>
ထပ်ဆင့်ရလဒ်	<p>လက်ငင်းရလဒ်</p> <p>ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင် (ရင်းမြစ် - DOF, ADS, NABSAP, MCCMP)</p>
၈	ငါးနေငါးထိုင်များနှင့် တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရာတွင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ အကျိုးပြုခြင်း။
	<p>၈.၁ တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ကာကွယ်ပေးခြင်း။</p> <p>၈.၂ သဘာဝငါးပုစွန်မျိုးစိတ်များသို့ ကူးစက်ရောဂါပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။</p>
၉	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအဖြစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။
	<p>၉.၁ ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုအခြေအနေများအပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သုံးသပ်နိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန် ပြည်သူလူထုသို့ အသိပညာပေးနိုင်ခြင်း။</p> <p>၉.၂ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ခံနိုင်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကောင်းစွာလိုက်လျောညီထွေဖြစ် စေသည့် နည်းပညာများနှင့် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသည့် စီမံခန့်ခွဲရေး ကျင့်စဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

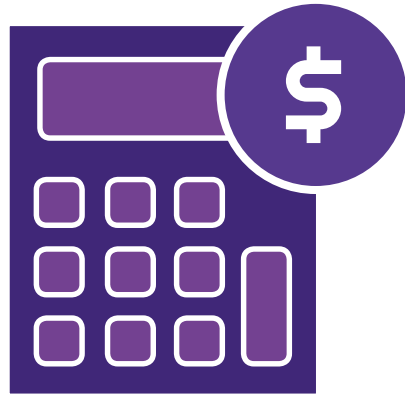
ထပ်ဆင့်ရလဒ်	လက်ငင်းရလဒ်	<p>အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင်</p> <p>(ရင်းမြစ် - DOF MSD ADS MS-NPAN NES-Fisheries)</p>
၁၀		<p>ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ အကြားတွင် ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည့် ထိရောက်သည့် မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့စည်းမှု အားကောင်းခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p> <p>၁၀.၁ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာနများသည် အခြေခံဖွံ့စည်းပုံနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ထောက်ပံ့မှုအောက်တွင် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မူဝါဒမူဘောင်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p> <p>၁၀.၂ လက်ရှိငါးထုတ်လုပ်ရေးဒေသများအတွင်း ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ငါးမွေးမြူရေးဇုန်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။</p> <p>၁၀.၃ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအတွင်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေးစနစ်များကို သဘောတူညီစွာ အသုံးပြုမှုအား မြှင့်တင်ပေးခြင်း။</p> <p>၁၀.၄ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ တိုးတက်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်နိုင်မည့် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုအား ပိုမို ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။</p> <p>၁၀.၅ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားလုံးပါဝင်သော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေအနေများ ဖန်တီးပေးခြင်း။</p>
၁၁		<p>ထိရောက်သည့် သိပ္ပံသုတေသနလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူ စုဆောင်းခြင်း၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုစွမ်းရည် တိုးတက်စေခြင်း။</p> <p>၁၁.၁ ပြည့်စုံသည့် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်များကို ထူထောင်ခြင်း။</p> <p>၁၁.၂ ထုတ်ကုန်အသစ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစွမ်းရည်များ ထူထောင်ခြင်း။</p>

၄.၂ • လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

NADP အတွက် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား နောက်ဆက်တွဲတွင် အဆိုပြုဖော်ပြထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် ဆက်စပ်ကဏ္ဍများရှိ တာဝန်ရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူအမျိုးမျိုးတို့သည် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီးနောက် အဆိုပါလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ မတူညီသည့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမဏ္ဍိုင်များအား အကျိုးပြုစေမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနသည် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် ဌာနအစီအစဉ် [Decent Work Country Program (DWCP)] နှင့် သက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။ ယင်းစီမံချက်အရ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များရှိ အလုပ်သမားစံချိန်စံညွှန်းများကို တိုးတက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူပင် ပြည်တွင်းရှိ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်သည် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ NADP ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင်ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုခုအား အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် စီမံကိန်းချမှတ်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ NADP ၏ လက်ငင်းရလဒ်များကို ရှင်းလင်းတိကျသော လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဤလုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား အသုံးပြုရပါမည်။

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံးက အဆိုပြုသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်နှင့် သတ်မှတ်ရန်၊ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်များအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ မဟာဗျူဟာမြောက်သောတွန်းအားများအဖြစ် ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်သွားရန် NADP က အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ သို့ပါ၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုမဏ္ဍိုင် (၄) ရပ်အရ မဟာဗျူဟာမြောက်သည့် တွန်းအားပေးမှုများအား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသော အဓိကမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်သည့် အခြားအထောက်အကူပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အမြင့်ဆုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရရှိရန် NADP ၏လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရေးဆွဲထားပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထပ်ဆင့်ရလဒ်များ၊ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ

ဘတ်ဂျက်နှင့်
 အကောင်အထည်ဖော်
 ဆောင်ရွက်မှုအား
 စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ငါးသားပေါက်စခန်း၊ ဧညာင်ရွှေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း။

အခန်း(၅)

ဘတ်ဂျက်နှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၅.၁ • ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ

ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လက်ငင်း ရလဒ်ပေါင်း (၃၃) ခု ထက်မနည်း အောင်မြင်ရရှိစေရန် NADP သည် လုပ်ငန်းစဉ်အမျိုးမျိုးကို ကျယ်ပြန့်စွာသတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဘက်စုံအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု များသည် ရှုပ်ထွေးနက်နဲသည့် သဘောရှိခြင်းကြောင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးကြား ထိရောက်သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရင်းအမြစ်များအား ထိရောက်စွာ ခွဲဝေအသုံးချမှုနှင့် မိုက်ခရိုနှင့် မက်ခရိုအဆင့်နှစ်ရပ်လုံးရှိ ရလဒ်များအား စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုတို့ပါဝင်သည့် စေ့စပ်သေချာသော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတ်မှတ်ထားသော အချိန်ကာလအတွင်း NADP အား အသေးစိတ်ပြင်ဆင်ရန်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းရန်နှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှုကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်ရန် NADP လုပ်ငန်း ကော်မတီ (NADP-WC) အား ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

အထူးသဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်ပြီး အချိတ်အဆက်မိသည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကိုရေးဆွဲရာ၌ NADP-WC သည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ လုပ်ဆောင်မှုအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရမည်ဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ကမ်းနီးနှင့် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးအကြား ဟန်ချက်ထိန်းညှိနိုင်မည်ဖြစ်ကာ ၎င်းတို့၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူ အမျိုးမျိုးအကြား အရင်းအမြစ်များနှင့် ကြိုးပမ်းချက်များ ကို အကောင်းဆုံး မျှဝေနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အဆိုပြုထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များသည် အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ်နှင့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း အစရှိသည့် အစီအစဉ်တို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ရရှိအောင်မြင်စေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေပါမည်။ NADP-WC သည် ကဏ္ဍအလိုက် ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ NADP ထပ်ဆင့်ရလဒ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကဏ္ဍတိုင်းရှိ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ထိုကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် လုပ်ငန်းများမထပ်စေရန်နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု အမြင့်မားဆုံး ရရှိစေရန် NADP ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေပေးရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် အလှူရှင်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါမည်။

ဘတ်ဂျက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

NADP-WC ၏ တာဝန်များတွင် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် လက်ငင်းရလဒ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မဟာဗျူဟာမြောက်သော ရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီစေရန် လိုအပ်သောမူဝါဒများ ထောက်ခံ အကြံပြုခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ အရင်းအမြစ်များကို မျှတမှန်ကန်စွာ ခွဲဝေ၍ စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် NADP အကောင်အထည် ဖော်မှု၏တိုးတက်မှုအား ပုံမှန်အစီရင်ခံရန်အတွက် သင့်လျော်သော အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း NADP-WC အား ကဏ္ဍ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် အပြည့်အဝ ပေါင်းစည်းသင့်ပါသည်။ NADP သည် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်နိုင်သော စီမံကိန်းဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ NADP-WC သည် မဟာဗျူဟာများကို ပြင်ဆင် ရန်နှင့် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီပြောင်းလဲရန် ထောက်ခံအကြံပြုနိုင်သော အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံ၏တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသော လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ စီမံကိန်းအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီး အကျိုးရှိအောင် ဆက်လက်ပြင်ဆင်သွားနိုင်ပါလိမ့်မည်။^{၄၃}

၅.၁.၁ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖန်တီးပေးခြင်း

NADP အားထိရောက်မှုရှိစွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖန်တီးပေးရန် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ နှင့်ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် NADP အတွက် စီစဉ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များမှ မျှော်မှန်းထားသည့် လက်ငင်းရလဒ်များကို ရရှိအောင်မြင်စေရန်အတွက် အရေးကြီးသော အဆင့် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ NADP လုပ်ငန်း ကော်မတီသည် ထိုကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော ဝန်းကျင်တစ်ရပ်အား ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ အရေးပါဆုံးအဖွဲ့အစည်းများသည် NADP အား ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် နည်းဥပဒေများအောက်တွင် အတားအဆီးဖြစ်နေသည့် အောက်ဖော်ပြပါ မူဝါဒ ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပေးပါရန် NADP မှ ထောက်ခံအကြံပြုထားပါသည်။ NADP အား အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ADS အကောင်အထည်ဖော်ရေးပံ့ပိုးမှုယူနစ် (ADSISU) နှင့် အထူးညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

မြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း
မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲရာတွင် ခက်ခဲမှုရှိသောကြောင့် သက်သာဖြေလျော့မှုများနှင့် အာမခံစနစ်များ ထပ်မံ လိုအပ်ပါသည်။

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီစေခြင်း
ကုန်သွယ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းကွင်းဆက်များအတွက် လိုအပ်သည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများနှင့် အစုအဖွဲ့များ အလိုက် ချေးငွေရယူခြင်းတို့နှင့် အထူးသက်ဆိုင်သော မဟာဗျူဟာများ လိုအပ်သည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အာမခံပစ္စည်းထားရှိ၍ ချေးငွေရရှိသည့်စနစ်များ ထူထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှု
နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများအကြားတွင် အခွန်ကင်းလွတ် သက်သာခွင့်များ ညှိနှိုင်းရယူဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သွင်းကုန်အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ဖြေရှင်းရန် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများတွင် စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းခြင်းကိုမြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကောင်းမွန်သောထုတ်လုပ်မှု ကျင့်စဉ်များ GMP စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

⁴³ NES, 2015.

အရည်အသွေးနှင့်အသိပညာဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ

အရည်အသွေး အခြေခံအဆောက်အအုံများ ငါးမွေးမြူရေးနှင့် ဆက်စပ်သော လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနည်းပါးခြင်းအား တိုးမြှင့်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

သီးနှံကဏ္ဍနှင့် စုစည်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း

ငါးအစာကဏ္ဍအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကဲ့သို့သော သွင်းအားစုများ ရရှိနိုင်ရေးကို ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသ အခြေခံအဆောက်အအုံများ

ကဏ္ဍအလိုက် အစီအစဉ်များကို ကျေးလက်ဒေသ မီးလင်းရေးမဟာဗျူဟာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်၍ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တည်ငြိမ်သော စွမ်းအင်ထောက်ပံ့မှု ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဘတ်ဂျက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ကုန်းတွင်းငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ ရွှေဘို။

၅.၂ • ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း

နောင်လာမည့် ငါးနှစ်အတွက်စီမံချက်ချမှတ်ရန် ဘတ်ဂျက်တွက်ချက်ရာတွင် NADP သည် ၂၀၁၈-၁၉ ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်အား အခြေခံထားပါသည်။ စုစုပေါင်းဘတ်ဂျက်တွင် ဝန်ထမ်းများခန့်အပ်ခြင်းနှင့် ပုံမှန်ရုံးလုပ်ငန်းစရိတ်များ (သာမန်အသုံးစရိတ်) ပါဝင်သင့်သော်လည်း ကိန်းဂဏန်းအခြေပြုစီမံကိန်း၏ ဦးတည်ချက် အတွက် NADP အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကုန်ကျစရိတ်ကို ခန့်မှန်းရာတွင် လွန်ခဲ့သောလေးနှစ်၏ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်များကိုသာ အသုံးပြုတွက်ချက်ထားပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်၍ လက်ငင်းရလဒ်များ ရရှိအောင်မြင်စေရန် အောက်ဖော်ပြပါ ဘတ်ဂျက်အား အဆိုပြုပါသည်။

ဇယား (၅) NADP အတွက် ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း

ထပ်ဆင့်ရလဒ်	လက်ငင်းရလဒ်	လူမှုရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင် (အရင်းအမြစ် - DOF, ADS, MSN-PAN, DWCP)	ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း ၂၀၁၉-၂၀၂၃ (ကျပ်သန်းပေါင်း)
၁		ဈေးများနှင့် အိမ်ထောင်စုများတွင် အာဟာရပြည့်ဝသော စားနပ်ရိက္ခာများ ပေါများစွာ ရရှိနိုင်ခြင်း။	
၁.၁		မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် ဈေးကွက်များသို့ မွေးမြူရေးငါးများ ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၁ ရပ်)	၂၈,၈၁၃
၂		ဝင်ငွေတိုးတက်ပြီး အမယ်စုံအာဟာရ စားသုံးမှု တိုးတက်စေခြင်း။	
၂.၁		မြေယာမဲ့ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ငါးမွေးမြူသူများအတွက် သင့်လျော်သော ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်တွင် ငါးမွေးမြူရေးအခြေခံသောငါးလုပ်ငန်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၃ ရပ်)	၁,၈၇၅
၂.၂		ငါးရှားပါးသောဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော၊ မြေယာမရှိသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ အတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ (ခြံမြောင်းများ)ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၆,၀၀၀
၂.၃		စပါး-ငါး တွဲဖက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစနစ်နှင့် ဒီရေတောနှင့်သဟဇာတဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေးစနစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၆,၀၀၀
၂.၄		လူတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရကို ပိုမိုစားသုံးသည့် အလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်းလာခြင်း ။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၃ ရပ်)	၇,၅၀၀
၃		စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကွင်းဆက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော အစားအစာများ လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်စေခြင်း။	
၃.၁		ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါမွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ (GAQP) ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၃ ရပ်)	၆,၂၂၅

၄	ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်ခြင်း။	
၄.၁	GAQP မှတောင်အရ “ကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ” (Good working conditions) ရရှိအောင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၁ ရပ်)	၇၅၀
၄.၂	အမျိုးသားအမျိုးသမီးလူငယ်လူရွယ်များအတွက် အဓိကလိုအပ်သော အရည် အသွေးများ မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့်အတူ တိုးတက်လာသော နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ သင်ကြားနိုင်မှု လက်လှမ်းမီစေခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၃,၇၅၀
၄.၃	ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ကွင်းဆက်တွင် ကျား/မ အားလုံးပါဝင်မှု တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၂,၀၀၀
<p>စီးပွားရေးဆိုင်ရာငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင် (အရင်းအမြစ် - DOF, MSDP, ADS, NES-Fisheries)</p>		
၅	အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ခေတ်နှင့်အညီ ပြုပြင်ခြင်း၊ လုံလောက်သော ငွေကြေး အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ပြုပြင်ရေး နည်းပညာများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ရေရှည်မြင့်မားခြင်း။	
၅.၁	လုံလောက်သော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရယူနိုင်မှု တိုးတက်လာခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၁၄ ရပ်)	၄၃,၇၈၀
၅.၂	ငါးပုစွန်သားဖောက်စခန်းများမှ ငါးသားပေါက်များနှင့် ပုစွန် သားပေါက်များကို လုံလောက်စွာ ရရှိမှုသေချာစေခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၇ ရပ်)	၁၁,၄၁၅
၅.၃	ငါးအစာလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးမြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပိုမိုရရှိလာခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၃၉၀
၅.၄	လက်ရှိငါးမွေးမြူသည့် ဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်လာခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၃ ရပ်)	၃,၁၂၀
၅.၅	လုံလောက်ပြီး တည်ငြိမ်သော စွမ်းအင် ထောက်ပံ့မှု ရရှိခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၂၀၀
၅.၆	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်၏ ထိရောက်မှု တိုးမြှင့်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၁၅၇.၅
၆	လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ အဆင့်မြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း။	
၆.၁	လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရေးအတွက် GAQP ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုသည့် မျိုးစိတ်များအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများမှ GMP နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်လိုအားမြင့်မားသည့် တန်ဖိုးမြင့် ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၇ ရပ်)	၂၇,၄၅၀

၆.၂	စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုနှင့်အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုကို သေချာစေရန် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အား ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၇ ရပ်)	၁၂,၅၂၅
၆.၃	လုံလောက်သည့်ကုန်သွယ်ရေးသတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဈေးကွက်အသိပညာ အချက်အလက်များ ရရှိမှုသေချာစေရန် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက် တစ်လျှောက် ပါဝင်သူများအကြား စီးပွားရေးဆိုင်ရာချိတ်ဆက်မှု တည်ဆောက်ခြင်းအား ခိုင်မာစေခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၆၄၅
၇	ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ပို့ကုန်များ ပိုမို တိုးတက်စေခြင်း။	
၇.၁	နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် အရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၂၂၅
၇.၂	အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကုန်သည် များ၏ဝင်ငွေကို တိုးတက်စေရန် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအား ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များသို့ လက်လှမ်းမီစေရေး ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၁,၂၀၀
၇.၃	ကဏ္ဍအလိုက် ပို့ကုန်တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၇,၅၃၀
၇.၄	လုံလောက်သည့် ဈေးကွက် အသိပညာအချက်အလက်များနှင့် ကုန်သွယ်ရေး သတင်း အချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၅၅၅
ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင် (အရင်းအမြစ် - DOF, ADS, NBSAP, MCCMP)		
၈	ငါးနေငါးထိုင်များနှင့် တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရာတွင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ အကျိုးပြုခြင်း။	
၈.၁	တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ကာကွယ်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၅ ရပ်)	၂,၄၄၅
၈.၂	သဘာဝငါးပုစွန်မျိုးစိတ်များသို့ ကူးစက်ရောဂါပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၂၂၅
၉	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအဖြစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။	
၉.၁	ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုအခြေအနေများအပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သုံးသပ်နိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန် ပြည်သူလူထုသို့ အသိပညာပေးနိုင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၃,၀၀၀
၉.၂	ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ခံနိုင်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကောင်းစွာလိုက်လျောညီ ထွေဖြစ်စေသည့် နည်းပညာများနှင့် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသည့် စီမံခန့်ခွဲရေး ကျင့်စဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	စိစစ်သတ်မှတ်ရန်

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင် (အရင်းအမြစ် - DOF, MSDP, ADS, MS-NPAN, NES-Fisheries)		
၁၀	ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ အကြားတွင် ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည့် ထိရောက်သည့် မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့စည်းမှု အားကောင်းခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	
၁၀.၁	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာနများသည် အခြေခံဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ထောက်ပံ့မှု အောက်တွင် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မူဝါဒတောင်းဆိုမှုများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၇ ရပ်)	၃,၆၇၅
၁၀.၂	လက်ရှိငါးထုတ်လုပ်ရေးဒေသများအတွင်း ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ငါးမွေးမြူရေးဇုန်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၃ ရပ်)	၃,၁၂၀
၁၀.၃	သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအတွင်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေးစနစ်များကို သဘောတူညီစွာ အသုံးပြုမှုအား မြှင့်တင်ပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်)	၇၅၀
၁၀.၄	ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ တိုးတက်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်နိုင်မည့် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုအား ပိုမို ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၅၈၅
၁၀.၅	ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားလုံးပါဝင်သော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာအခြေအနေများ ဖန်တီးပေးခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၉၇၅
၁၁	ထိရောက်သည့် သိပ္ပံသုတေသနလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူ စုဆောင်းခြင်း၊ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုစွမ်းရည် တိုးတက်စေခြင်း။	
၁၁.၁	ပြည့်စုံသည့် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်များကို ထူထောင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၉၇၅
၁၁.၂	ထုတ်ကုန်အသစ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစွမ်းရည်များ ထူထောင်ခြင်း။ (လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်)	၆၉၀
NADP ၏ စုစုပေါင်း ဘတ်ဂျက် (၂၀၁၉ - ၂၀၂၃)		၁၈၈,၅၄၆
(ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်း 1\$ = 1,500kyat)		US\$ ၁၂၅.၇ သန်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤဘတ်ဂျက်သည် NADP အား အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းနှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်နေကြသည့် သက်ဆိုင်ရာ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ အားလုံးတို့က ရရှိနိုင်သည့် ရန်ပုံငွေ အရင်းအမြစ်နှင့် နည်းလမ်းများကိုသုံးပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကုန်ကျမည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါသည်။ အစိုးရသည် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ကြမည့် အဖွဲ့အစည်းများအား သတ်မှတ်ပြဌာန်းပြီးပါက ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဘတ်ဂျက်တွင် “စိစစ်သတ်မှတ်ရန်” ဟု ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပြီး ပေါင်းထည့်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၅.၃ • ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ်များ

ဤစီမံကိန်းအား အပြီးသတ်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် ဦးစားပေးအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် NADP ၏ လက်ငင်းရလဒ် (၁၃) ချက်အား စိစစ်သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ရာ၌ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများ၊ ပညာရှင်များနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့ အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်အား နေပြည်တော်၌ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင်လေးရပ် အပေါ်မူတည်၍ ပါဝင်ဆွေးနွေးသော ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအား အုပ်စုလေးခုခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး လက်ငင်းရလဒ်များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းအား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အုပ်စုလိုက်အနေဖြင့် ၎င်းတို့ဦးစားပေး ရရှိလိုသည့် အရေးကြီးဆုံး လက်ငင်းရလဒ် သုံးခုအား အစဉ်လိုက် သတ်မှတ်ကာ အများဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် အုပ်စု၏ ဦးစားပေး လက်ငင်း ရလဒ်များသည် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ လက်ငင်းရလဒ်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိပြီး အချို့ ကိစ္စရပ်များတွင်မူ ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည် (နောက်ဆက်တွဲ ၁ တွင် ကြည့် ရှုပါရန်)။ လက်ငင်းရလဒ်များ ကိုက်ညီမှု မရှိပါက ကွဲလွဲသည့် အကြောင်းရင်းများကို ထပ်မံလေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များအား ဖယ်ထုတ်မထားဘဲ NADP ၏ အခြားအစိတ်အပိုင်းများတွင် ထင်ဟပ် ပေါ်လွင်အောင် ပြုလုပ်ထားပါသည်။ အုပ်စုလေးခုလုံး၏ ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ် အနည်းဆုံး တစ်ခုသည် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ်များနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း၊ အုပ်စုနှစ်ခု၏ ဦးစားပေး လက်ငင်းရလဒ်သုံးခုလုံးသည် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များနှင့် ကိုက်ညီကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့အပြင်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ၌ အုပ်စုများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များကို တင်ပြခွင့်နှင့် ရွေးချယ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ရှင်းလင်း ပြောဆိုခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနတို့ကြား ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာဆွေးနွေးပြီးနောက် ဤအခန်းတွင် တင်ပြထားသော အောက်ဖော်ပြပါ လက်ငင်း ရလဒ် (၁၃) ချက်အား သဘောတူ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ဘက်ဂျက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ဇယား (၆) NADP ၏ ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များ

လက်ငင်းရလဒ်	လူမှုရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင်	ဘတ်ဂျက်ခွဲစေ သတ်မှတ်ခြင်း ၂၀၁၉-၂၀၂၃ (ကျပ်သန်းပေါင်း)
၂-၂	ငါးရှားပါးသောဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော၊ မြေယာမရှိသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ အတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ (ခြံမြောင်းများ)ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း။	၆,၀၀၀
၂-၃	စပါး-ငါး တွဲဖက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစနစ်နှင့် ဒီရေတောနှင့်သဟဇာတဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေး စနစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	၆,၀၀၀
၂-၄	လူတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရကို ပိုမိုစားသုံးသည့် အလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်းလာခြင်း ။	၇,၅၀၀
စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင်		
၅-၁	လုံလောက်သော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရယူနိုင်မှု တိုးတက်လာခြင်း။	၄၃,၇၈၀
၆-၁	လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရေးအတွက် GAQP ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုသည့် မျိုးစိတ်များအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများမှ GMP နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်လိုအားမြင့်မားသည့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။	၂၇,၄၅၀
၆-၂	စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုနှင့်အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုကို သေချာစေရန် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အား ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	၁၂,၅၂၅
၇-၁	နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် အရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	၂၂၅

ဘတ်ဂျက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင်		
၈.၁	တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ကာကွယ်ပေးခြင်း။	၂,၄၄၅
၈.၂	သဘာဝငါးပုစွန်မျိုးစိတ်များသို့ ကူးစက်ရောဂါပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။	၂၂၅
၉.၁	ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုအခြေအနေများအပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သုံးသပ်နိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန် ပြည်သူလူထုသို့ အသိပညာပေးနိုင်ခြင်း။	၃,၀၀၀
အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင်		
၁၀.၁	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာနများသည် အခြေခံဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ထောက်ပံ့မှုအောက်တွင် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မူဝါဒမူဘောင်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။	၃,၆၇၅
၁၀.၂	သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအတွင်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေးစနစ်များကို သဘောတူညီစွာ အသုံးပြုမှုအား မြှင့်တင်ပေးခြင်း။	၇၅၀
၁၁.၁	ပြည့်စုံသည့် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်များကို ထူထောင်ခြင်း။	၉၇၅
စုစုပေါင်း ဘတ်ဂျက် (၂၀၁၉-၂၃၊ ၅ နှစ်)		၁၁၅,၈၅၀
(ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်း 1\$ = 1,500kyat)		US\$ ၇၇ သန်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤဘတ်ဂျက်သည် NADP အား အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းနှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်နေကြသည့် သက်ဆိုင်ရာ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ အားလုံးတို့က ရရှိနိုင်သည့် ရန်ပုံငွေ အရင်းအမြစ်နှင့် နည်းလမ်းများကိုသုံးပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကုန်ကျမည့် ကုန်ကျစရိတ်များ ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါသည်။

စောင့်ကြည့် လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်း

မြက်စားငါးကြင်း၊ တောင်ကြီးတက္ကသိုလ် ဓာတ်ခွဲခန်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း။

အခန်း(၆)

စောင့်ကြည့်လေ့လာ အကဲဖြတ်ခြင်း

NADP အား အကောင်အထည်ဖော်နေစဉ် နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ပြီးနောက် စီမံကိန်း၏ အကျိုးရှိမှု၊ ထိရောက်မှု၊ ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် သက်ရောက်မှုတို့အား စောင့်ကြည့်လေ့လာ အကဲဖြတ်ရန် အစိုးရတစ်ရပ်လုံးနှင့်ဆိုင်သည့် ရှေ့နောက်ညီညွတ်၍ သင့်လျော်သော စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး (M&E) မူဘောင်တစ်ရပ်ချမှတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ NADP၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေအား စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ရန် တိကျသော၊ တိုင်းတာ၍ရသော၊ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်နိုင်သော၊ သင့်လျော်သော၊ အချိန်သတ်မှတ်ထားသော အညွှန်းကိန်းများ (ရည်မှန်းချက်များ) နှင့် စိစစ်အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤအခန်း (၆) ၌ NADP ၏ ဦးစားပေးရလဒ်များကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရန်လိုအပ်သော အညွှန်းကိန်းများ၏စာရင်းကို ပြုစုဖော်ပြ ထားပါသည်။ (ဇယား (၇) အား ကြည့်ရှု ပါရန်။)

ဤအခန်း(၆) တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ရည်မှန်းချက်များနှင့် အခြေခံအချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ် အတွင်း ပြည့်မီရန် သတ်မှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များပါဝင်သည့် သုံးနှစ်စီမံကိန်းဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ သုံးနှစ်ပြည့်မြောက်သည့် အချိန်၌ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ထားသော ကြားဖြတ်စိစစ်သုံးသပ်ချက်များနှင့် ပေါင်းစည်း၍ အောင်မြင်မှုများအား အကဲဖြတ် သုံးသပ်ရပါမည်။ ဤစီမံကိန်း၏ သက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် NADP အား လိုအပ်သလိုပြင်ဆင်ရန် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ထို့အပြင် ဦးစားပေးရလဒ် (၁၃)ချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် ခန့်မှန်းယူဆချက်များနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ကွဲလွဲမှုများအား ဇယား (၇) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၇) - ဦးစားပေးလက်ငင်းရလဒ်များ အတွက် အညွှန်းကိန်းများ နှင့် ရည်မှန်းချက်များ

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
လူမှုရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင်						
<p>လက်ငင်း ရလဒ် ၂-၂</p> <p>ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော၊ မြေယာမရှိသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ အတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း။</p>	<p>အညွှန်းကိန်း ၂.၂.၁ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ၁၅,၀၀၀။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူ ရေးလုပ်ငန်းပေါင်း ၁၇,၀၀၀။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ ဒေသတွင်း ကောက်ယူသော စစ်တမ်းများ၊ ADSISU အချက် အလက်များ။</p>	<p>ခန့်မှန်းယူဆ ချက် - မြန်မာ နိုင်ငံရှိ ငါး မွေးမြူ သည့် အဓိကနေရာ များတွင်လုံခြုံရေး အခြေ အနေသည် ဆက်လက် တည်ငြိမ်မှု ရှိမည် ဟု ခန့်မှန်း ရပါသည်။</p>	<p>MS-NPAN ၏ အဓိက ရလဒ် - ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၁.၁.၁၊ ၂.၁.၈ နှင့် ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၈ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ထားပါသည်။</p>
	<p>၂.၂.၂ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းပေါင်း ၂၀၀,၀၀၀။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းပေါင်း ၂၂၀,၀၀၀။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်းဦးစီး ဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ ဒေသတွင်းကောက် ယူသော စစ်တမ်း များ၊ ADSISU အချက်အလက်များ။</p>		

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
	၂-၂-၂ ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာပါက အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိသော၊ အမျိုးသမီး များ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်။	ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှု ကြောင့် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းသော ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသော၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု မရှိသော၊ အမျိုး သမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ မရှိသေးပါ။	ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုကြောင့် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမည့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသော၊ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိသော၊ အမျိုး သမီးများ ဦးဆောင် သော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် ၂၀,၀၀၀။	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ ဒေသတွင်း ကောက်ယူသော စစ်တမ်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အေဂျင်စီများ၏ အချက်အလက်များ။		MS-NIPAN ၏ အဓိက ရလဒ် - ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၁.၁.၁၊ ၂.၁.၈ နှင့် ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၈ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ထားပါသည်။
လက်ငင်း ရလဒ် ၂-၃ စပါး-ငါး တွဲဖက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး စနစ်များနှင့် ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေး စနစ်များကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း။	၂-၃-၁ စပါး-ငါး တွဲဖက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူသည့် လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေ။	စပါး-ငါးတွဲဖက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူသည့် လုပ်ငန်းများ ထူထောင် ရန်အတွက် ကနဦးစံနမူနာပြု နေရာ (၅) ခုရှိပါသည်။	စပါး-ငါး တွဲဖက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် နမူနာ စီမံကိန်း ၂ ခု တိုးချဲ့ ထူထောင်ရန်။	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီး ဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ ဒေသတွင်းကောက် ယူသော စစ်တမ်း များ၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်သည့် အချက် အလက်များ။	ခန့်မှန်း ယူဆချက်။ စပါး-ငါးတွဲဖက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရန် ဥပဒေနှင့် မူဝါဒများ အခိုင်အမာ ရှိလာပါမည်။	MS-NIPAN ၏ အဓိက ရလဒ် - ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၂.၁.၈ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။

<p>လက်ငင်း ရလဒ် J.၄ လူတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရကို ပိုမိုစားသုံးသည့် အလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်းလာခြင်း။</p>	<p>J.၂.၂ ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သော ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အသုံးပြုသော မြေဟက်တာ။</p>	<p>ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သော ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အသုံးပြုသော မြေဟက်တာ ၄,၀၀၀။</p>	<p>ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သော ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အသုံးပြုသော မြေဟက်တာ ၆,၀၀၀။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ (သစ်တော ဦးစီးဌာန) ၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>	<p>NBSAP ၏ လုပ်ငန်း ၆.၁.၅ နှင့် ချိတ်ဆက် ထားပါသည်။</p>
	<p>J.၄.၁ ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍမှ ရရှိသော ထွက်ကုန်များကို ပိုမို စားသုံး လာကြသူ အရေအတွက်။</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍမှ ရရှိသော ထွက်ကုန် များကို ပိုမို စားသုံးလာကြောင်း သတင်းပေးပို့ တင်ပြချက်များ မရှိသေးပါ။</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍမှ ရရှိသော ထွက်ကုန်များ ကိုပိုမို စားသုံး လာသည့် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်း အရေ အတွက် ၁၀% တိုးတက်လာရန်။</p>	<p>ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ ဒေသတွင်း ကောက်ယူသော စစ်တမ်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း အချက်အလက်များ။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၈ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

<p>NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ</p>	<p>အညွှန်းကိန်းများ</p>	<p>၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ</p>	<p>၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ</p>	<p>စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ</p>	<p>ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ</p>
	<p>၂.၄.၂ ရည်မှန်း ထားသည့် ဒေသများတွင် အမျိုးသမီးများ အနည်းဆုံး စားသုံးရမည့် အမယ်စုံ အစာအာဟာရ သတ်မှတ်ချက် အဆင့် (MDD-W) အရ တိုင်းတာသော အမယ်စုံ အစား အစာများကို ပျမ်းမျှ စားသုံးမှု။</p>	<p>MYSAP မှ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နေသော ကလေး၊ ရွှေဘို၊ အမရပူရ၊ ပင်လောင်းနှင့် ကျိုင်းတုံ မြို့နယ်များတွင် တိုင်းတာရ ချိသော ပျမ်းမျှ MDD-W တန်ဖိုး ၃.၄၂ ။</p>	<p>MYSAP မှ အကောင် အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်နေသော ကလေး၊ ရွှေဘို၊ အမရပူရ၊ ပင်လောင်းနှင့် ကျိုင်းတုံ မြို့နယ်များတွင် တိုင်းတာရ ချိသော ပျမ်းမျှ MDD-W တန်ဖိုး ၃.၅၉။</p>	<p>ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ ဒေသတွင်း ကောက်ယူသော စစ်တမ်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း အချက်အလက်များ။</p>	<p>ကွဲလွဲမှု - MDD-Wအရ တိုင်းတာရာတွင် အစားအစာ အုပ်စု (၁၀) စု အထက်ကို လေ့လာ၍ စားသုံးမှု များအား တိုင်းတာခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ငါးမပါဝင် သော အစားအစာ အုပ်စုများ တွင် အပြောင်းအလဲ များ ဖြစ်ပေါ်ပါက ရလဒ်များ မတိမ်ကျ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။</p>	<p>MS-NIPAN ၏ အဓိက ရလဒ် - ၃၊ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၁ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
<p>စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင်</p>						
<p>လက်ငင်း ရလဒ် ၅.၁ လုံလောက်သော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု များအား လက်လှမ်းမီ ရယူနိုင်မှု တိုးတက်လာခြင်း။</p>	<p>၅.၁.၁ လုံလောက် သော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများအား (အတိုးနှုန်း၊ အာမခံ ပစ္စည်းစသဖြင့်) စိစစ်သတ်မှတ်ရန်) လက်လှမ်းမီရယူ နိုင်သောတစ်ပိုင် တစ်နိုင်ငါးမွေးမြူသူ</p>	<p>မရှိသေးပါ။</p>	<p>လုံလောက်သော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီ ရယူနိုင်သော ငါးမွေးမြူသူများနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ၁၀၀ ရှိပါသည်။</p>	<p>စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက် များ၊ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ အချက် အလက် များ၊ AD-SISU ၏ အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၃.၈ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

	<p>များနှင့် အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်။</p>					
<p>လက်ငင်းရလဒ် ၆.၁ လုပ်ငန်းတွင်းဆက် တစ်လျှောက်ရှိ ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများ အားလုံး၏ ဝင်ငွေ တိုးတက် စေရေးအတွက် GAQP ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုသည့် မျိုးစိတ်များအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် ပြုပြင် ထုတ်လုပ်သူများမှ GMP နှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်လိုအား မြင့်မားသည့် တန်ဖိုးဖြင့် ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။</p>	<p>၆.၁.၁ ကောင်းမွန်သော ရေသတ္တဝါ မွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ (GAQP) ကိုလိုက်နာ ဆောင်ရွက်သော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများနှင့် အသေးစား၊ အလတ်စားနှင့် အကြီးစား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ၅ ခု ရှိပါသည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်းအချက် အလက်များ အရ GAQP ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သော အကြီးစား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ၅ ခု ရှိပါသည်။</p>	<p>GAQP ကို လိုက်နာဆောင်ရွက် သောအကြီးစား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအရေ အတွက်သည် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ၁၅ ခု ရှိပါမည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ။</p>	<p>GAQP သရုပ်ပြ လုပ်ကွက် များအား ၂၀၂၀ ခုနှစ် မတိုင်မီတွင် အပြည့်အဝ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် GAQP လမ်းညွှန်ချက် များအား ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန် ရန်။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၂.၈၊ MS- NPAN ၏ အဓိက ရလဒ် - ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၃.၁.၄၊ NBSAP ၏ လုပ်ငန်း ၇.၂ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

<p>NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ</p>	<p>အညွှန်းကိန်းများ</p>	<p>၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ</p>	<p>၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ</p>	<p>စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ</p>	<p>ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ</p>
<p>လက်ငင်းရလဒ် ၆.၂ စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းမှုနှင့် အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုကို သေချာစေရန် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အား ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>၆.၂.၁ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ ငါး ရောဂါစစ်ဆေးရေး ဓာတ်ခွဲခန်း၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေ။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန ၏ငါးရောဂါ စစ်ဆေးရေး ဓာတ်ခွဲခန်း လုပ်ကိုင်မှု အဆင့်သည် အလယ်အလတ် အဆင့်တွင် ရှိပါသည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် တာဝန်ရှိသော အစိုးရဌာန အဖြစ် ငါးကျန်းမာရေးနှင့် ငါးရောဂါများ ထိန်းချုပ်စစ်ဆေးရန် ငါးရောဂါ စစ်ဆေးရေး ဓာတ်ခွဲခန်းအား အပြည့်အဝ လည်ပတ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၃.၃၊ ၃.၇ နှင့် MS-NIPAN ၏ အဓိက ရလဒ် ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၃.၁.၅ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
		<p>၂၅ ရောပ သမဂ္ဂ နှင့် အခြား တင်ပို့ သူများသည် ကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ်ရေး ကျင့်စဉ်များ (GMP) ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သည့် ငါးပုစွန်အေးခဲ ပြုပြင် ထုတ်လုပ် ရေး လုပ်ငန်း (၁၄) ခုအား အတည်ပြု လက်ခံခဲ့ပါသည်။</p>	<p>ငါးပုစွန်အေးခဲ ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း ၁၉ ခု။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ နှင့် ADSISU ၏ အချက် အလက်များ။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၂.၈ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>	

	<p>၆.၂.၂ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ ငါးလုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် အစားအစာ များ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး စိတ်ချရမှု စစ်ဆေးသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းသည် ISO အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ရရှိပြီး ဖြစ်သည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် အစား အစာများ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး စိတ်ချရမှု စစ်ဆေးသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းသည် ISO အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ရရှိပြီး ဖြစ်သည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် တာဝန်ရှိသော အစိုးရဌာန အဖြစ် ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစားအစာများ၏ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး စိတ်ချရမှု စစ်ဆေးသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းအား အပြည့်အဝ လည်ပတ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ လက်ငင်း ရလဒ် ၃.၃.၅ ၊ ၃.၇.၅ နှင့် MS-NPAN ၏ အဓိကရလဒ် ၃၊ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်မှု ၃.၁.၅ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
--	---	---	---	--	--	--

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
<p>လက်ငင်းရလဒ် ၇.၁ နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိသော ရေထွက်ကုန် ပစ္စည်းများ၏ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် အရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>၇.၁.၁ ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန် များ တင်ပို့သော မြန်မာ နိုင်ငံရှိ ပို့ကုန် ဦးစားပေး ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်း စွမ်းဆောင်ရည်။</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ တင်ပို့သော မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပို့ကုန်ဦးစားပေး ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်သည် နိမ့်ကျနေပါ သေးသည်။</p>	<p>ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာများကို အသုံး ချ၍ ငါးမွေး မြူရေး ထွက်ကုန်များ တင်ပို့သောမြန်မာ နိုင်ငံရှိ ပို့ကုန် ဦးစားပေး ကုမ္ပဏီ များ၏ လုပ်ငန်း စွမ်းဆောင်ရည်အား မြှင့်တင်ရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>	<p>ခန့်မှန်းယူဆချက် - မြန်မာနိုင်ငံသည် ဥရောပ သမဂ္ဂ၏ စစ်လက်နက် ပစ္စည်းမှ လွဲ ၍ အခြားအရာ များ အားလုံး တင်ပို့ မှုကို လက်ခံသည့် မူဝါဒနှင့် အကျိုး ဝင်လျက် ရှိ သောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ အတွက် ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက် နှင့် လက်လှမ်း မီပါသည်။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၃.၉ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
	<p>၇.၁.၂ နိုင်ငံရပ်ခြားရှိ ဈေးကွက် များသို့ တင်ပို့သော မြန်မာ့ ငါးမွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ ပမာဏ။</p>	<p>၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ် တွင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းနှင့် ငါး လုပ်ငန်းမှ တင်ပို့ သော ရေထွက် ပစ္စည်းပမာဏ ၅၆၈,၂၂၇.၃၃ မက်ထရစ်တန်။</p>	<p>X</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၃.၉ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင်

<p>လက်ငင်း ၈.၁ တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ကာကွယ်ပေးခြင်း။</p>	<p>၈.၁.၁ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ အတွက် ဒေသအလိုက် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ် အရေအတွက်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်း (၇) မျိုးအတွက် ဒေသအလိုက် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ ဒေသအလိုက် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ်ကို နောက်ထပ် မျိုးစိတ် (၃)ခုအတွက် ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ရန်</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက်များ။</p>	<p>ခန့်မှန်းယူဆချက် - ရောဂါ ကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပွားမှု မရှိနိုင်ပါဟု ခန့်မှန်းပါသည်။</p>	<p>NBSAP ၏ ရည်မှန်းချက် ၆ နှင့် ချိတ်ဆက်ပါသည်။</p>
	<p>၈.၁.၂ တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး ဖန်တီးမှုအတွက်။</p>	<p>မျိုးစိတ် အခြေခံသည့် တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး ဖန်တီးမှု (၁၀)ခု တည်ထောင်ထားပါသည်။</p>	<p>မျိုးစိတ် အခြေခံသည့် တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး ဖန်တီးမှု (၂) ခု ထပ်မံ တည်ထောင်ရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက်များ။</p>		<p>NBSAP ၏ ရည်မှန်းချက် ၆ နှင့် ၇ တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပါသည်။</p>

<p>NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ</p>	<p>အညွှန်းကိန်းများ</p>	<p>၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ</p>	<p>၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ</p>	<p>စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ</p>	<p>ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ</p>
<p>လက်ငင်း ရလဒ် ၈.၂ သဘာဝ ငါးပုစွန်မျိုးစိတ် များသို့ ကူးစက်ရောဂါ ပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>၈.၁.၃ တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ အတွက် မျိုးစိုက် ထည့်ခြင်း အစီအစဉ် အရေအတွက်။</p>	<p>တိုင်းရင်းငါးမျိုး စိတ်များအတွက် မျိုးစိုက်ထည့်ခြင်း အစီအစဉ် (၁၃) ခုရှိပါသည်။</p>	<p>တိုင်းရင်း ငါးမျိုးစိတ်များ အတွက် မျိုးစိုက်ထည့်ခြင်း အစီအစဉ်အတွက် အနည်းဆုံး (၅) ခုအား ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ AD-SISU ၏ အချက် အလက်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက် အလက်များ။</p>		<p>NBSAP ၏ ရည်မှန်းချက် ၆ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
<p>လက်ငင်း ရလဒ် ၈.၂ သဘာဝ ငါးပုစွန်မျိုးစိတ် များသို့ ကူးစက်ရောဂါ ပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>၈.၂.၁ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရေသတ္တဝါ များ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ရောဂါ ကင်းရှင်းရေး အတွက် ထုတ်ပြန်မည့် လမ်းညွှန်ချက်၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေ။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရေသတ္တဝါများ ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ရောဂါကင်းရှင်းရေး အတွက် လမ်းညွှန်ချက် တစ်ရပ်ချမှတ် ထားပါသည်။</p>	<p>ရေသတ္တဝါများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ရောဂါ ကင်းရှင်းရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်အား မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက် သွားပါမည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂.၇.၂.၈ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ထားပါသည်။</p>

	<p>၈.၂.၂ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရောသတ္တဝါများ ရောဂါ ကင်းရှင်းရေး အတွက် ထုတ်ပြန် ထားသော လမ်းညွှန် ချက်ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစား အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အရေအတွက်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရောသတ္တဝါများ ရောဂါ ကင်းရှင်းရေး အတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော လမ်းညွှန်ချက်ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစား အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအချို့ ရှိပါသည်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရောသတ္တဝါများ ရောဂါ ကင်းရှင်းရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော လမ်းညွှန်ချက်ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစား အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်ကို မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် ထပ်မံ တိုးမြှင့်ရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ AD-SISU ၏ အချက် အလက်များ။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂.၈ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
--	---	---	---	---	--

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
<p>လက်ငင်း ရလဒ် ၉-၁ ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သုံးသပ်နိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍတွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန် ပြည်သူလူထုသို့ အသိပညာ ပေးနိုင်ခြင်း။</p>	<p>၉-၁-၁ မြန်မာ့ငါး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတွင် ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် များကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံး နိုင်ချေများကို လေ့လာ ဆန်းစစ်သည့် အခြေအနေ။</p>	<p>မြန်မာ့ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတွင် ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ ကြောင့်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးနိုင်ချေများ ကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ် ထားပါသည်။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကမ်းရိုး တန်းဒေသများ၊ အပူပိုင်း ဒေသများ၊ တောင်တန်း ဒေသများတွင် လုပ်ကိုင်သော ငါး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် ပြင်းထန် သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် များ ကြောင့်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးနိုင်ချေ လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်များကို လက်ရှိအခြေ အနေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။</p>	<p>လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက် အလက်များ။</p>	<p>ခန့်မှန်း ယူဆချက် - ရာသီဥတု ပြောင်းလဲရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ သည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် အထူး ဦးစားပေး တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂-၉ ၊ နှင့် MCCMP တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

	<p>၉.၁.၂ ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် များကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံး နိုင်ချေများအား သတိပြု သိရှိသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်။</p>	<p>မရှိပါ။</p>	<p>ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် များကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံး နိုင်ချေများအား သတိပြု သိရှိသော ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများ၊ အပူပိုင်း ဒေသများနှင့် တောင်တန်း ဒေသများရှိ (စိစစ် သတ်မှတ်ရန်) ငါးမွေးမြူသူ များနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အရေအတွက် ၁၀၀၀ ဖြစ်လာရန်။</p>	<p>လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာ ချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အချက် အလက်များ၊ လူမှုကွန်ယက်၊ သတင်းမီဒီယာ၊ ရေဒီယို၊ တီဗွီအစီအစဉ်များ၊ ကြေညာစာများ၊ လက်ကမ်း စာစောင်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂.၉ နှင့် MC-CMP တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
--	--	----------------	--	---	--	---

<p>NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ</p>	<p>အညွှန်းကိန်းများ</p>	<p>၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ</p>	<p>၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ</p>	<p>စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ</p>	<p>ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ</p>
	<p>၉.၁.၃ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ လျော့ချာသည့် အခြေခံ နည်းလမ်းများကို (ဥပမာ-GAQP တွင် ဖော်ပြထား သကဲ့သို့) အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူများ၊ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း အရေအတွက်။</p>	<p>မရှိပါ။</p>	<p>သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ လျော့ချာသည့် အခြေခံ နည်းလမ်းများကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် ငါးမွေးမြူသူများနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအရေ အတွက် ၁၀၀ ဖြစ်လာရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၂-၉ နှင့် MCCMP ဝင်္ဂီနှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဏ္ဍိုင်

<p>လက်ငင်းရလဒ် ၁၀.၁ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ ဌာနများသည် အခြေခံ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ ထောက်ပံ့မှု အောက်တွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မူဝါဒ မှုဘောင်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ရန် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁၀.၁.၁ မူကြမ်း ရေးဆွဲထားသော အမျိုးသားအဆင့် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒ မှုဘောင်များ အရေအတွက်။</p>	<p>မရှိပါ။</p>	<p>အမျိုးသားအဆင့် ငါး မွေးမြူရေး ဆိုင်ရာမူဝါဒ (NADP) အား ချမှတ်ရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။</p>	<p>ခန့်မှန်းယူဆ ချက် - တိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ကြီးဌာန များသည် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိပါသည်။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၁ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
	<p>၁၀.၁.၂ မူကြမ်း ရေးဆွဲ ထားသော အမျိုးသား အဆင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် များ အရေအတွက်။</p>	<p>မရှိပါ။</p>	<p>X, ဥပမာ - GAQP လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ငါး အစာများ အတွက် လမ်းညွှန် ချက်များ၊ မျိုးငါးများ ထိန်းသိမ်းရေး လမ်းညွှန်ချက်များ</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၁.၁၊ ၂.၈ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
	၁၀.၁.၃ တိုင်း ဒေသကြီး / ပြည်နယ်အဆင့် မူကြမ်း ရေးဆွဲထားသော ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒမူတောင် အရေအတွက်။	မရှိပါ။	တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်အဆင့် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒမူတောင် အနည်းဆုံး (၂) ရပ်အား မူကြမ်း ရေးဆွဲရန်။	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီး ဌာန၏စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဌာန၏ အချက် အလက်များ။ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ။		ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၁ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။
	၁၀.၁.၄ တိုင်းဒေသ ကြီး/ ပြည်နယ် အဆင့် မူကြမ်း ရေးဆွဲထား သော ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန် ချက် အရေအတွက်။	မရှိပါ။	တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် အဆင့် လမ်းညွှန်ချက် အနည်းဆုံး တစ်ခု ရေးဆွဲရန်။ ဥပမာ - ကမ်းရိုး တန်း ဒေသများတွင် ပင်လယ် ပြင်တွင်း လှောင်အိမ်ဖြင့် ငါးမွေးမြူခြင်း များကြောင့် ရေထု ညစ်ညမ်း ခြင်းကို ကာကွယ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်နှင့် အင်းလေးကန်သို့	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီး ဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဌာန၏ အချက်အလက်များ။ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ။		ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၁.၁ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။

			ပြင်ပမှ ငါးမျိုးစိတ်များ ဝင်လာခြင်းကို ကာကွယ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်	ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ မှုဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား မူကြမ်းရေးဆွဲရန် နိုင်ငံတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက (၃) ကြိမ် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန်။	ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ မှုဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား မူကြမ်းရေးဆွဲရန် နိုင်ငံတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း မရှိသေးပါ။	ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ မှုဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား မူကြမ်းရေးဆွဲရန် နိုင်ငံတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း မရှိသေးပါ။	ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ မှုဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား မူကြမ်းရေးဆွဲရန် နိုင်ငံတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း မရှိသေးပါ။	ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၁ နှင့် ချိတ်ဆက်ပါသည်။
--	--	--	--	--	--	--	--	--

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
<p>လက်ငင်းရလဒ် ၁၀.၃ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ အတွင်း စိုက်ပျိုး မွေးမြူသူများနှင့် အခြား အဖွဲ့ အစည်းများအကြား ရေအရင်း အမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များကို သဘောတူညီစွာ အသုံးပြုမှုအား မြှင့်တင် ပေးခြင်း။</p>	<p>၁၀.၃.၁ ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုး တောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြား အဖွဲ့ အစည်းများ အကြား ရေအရင်း အမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးပြုရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြုလုပ် ထားသော သဘော တူညီချက်များ ရရှိနိုင်မှု။</p>	<p>ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုး တောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြား အဖွဲ့ အစည်းများ အကြား ရေအရင်း အမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးချရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြုလုပ်ထားသော သဘော တူညီချက်များ ရှိပါသည်။</p>	<p>ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုး တောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြား အဖွဲ့ အစည်း များအကြား ရေအရင်း အမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးချရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြုလုပ်ထားသော သဘော တူညီချက်များအား တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိ အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီး ဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဌာန၏ အချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ။</p>	<p>မိုက်ခရို အဆင့် ခန့်မှန်း ယူဆချက်။ စိုက်ပျိုး မွေးမြူသူများသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးစီးပွား အတွက် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိသည်ဟု ခန့်မှန်း ရပါသည်။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂.၄ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>

	<p>၁၀.၃.၂ ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုးတောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ အကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးပြုရန် ပြုလုပ်ထားသော သဘော တူညီချက် များကြောင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးသူများ၊ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အရေအတွက်။</p>	<p>ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုးတောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးပြုရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြုလုပ်ထားသော သဘောတူညီချက် များကြောင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးသူများ၊ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း အချို့ရှိပါသည်။</p>	<p>ငါးမွေးမြူသူ အဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုးတောင်သူ အဖွဲ့များနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေး စနစ်များ အသုံးပြုရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြုလုပ်ထားသော သဘော တူညီချက် များကြောင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးသူများ၊ အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အရေအတွက် တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ သဘော တူညီချက်များကို ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနတွင် မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ။။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက်များ။ ADSISU ၏ အချက်အလက်များ။</p>	<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၂.၄ နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
--	--	--	---	---	--

NADP ၏ ဦးစားပေး ရလဒ်များ	အညွှန်းကိန်းများ	၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ အခြေခံ အချက်အလက်များ	၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် လျာထားချက်များ	စိစစ် အတည်ပြုရန် နည်းလမ်းများ	ခန့်မှန်း ယူဆချက်များနှင့် ကွဲလွဲချက်များ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား မူဝါဒ များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ
လက်ငင်းရလဒ် ၁၁.၁ ပြည့်စုံသည့် အချက် အလက် ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်များကို ထူထောင်ခြင်း။	၁၁.၁.၁ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည့်စုံသည့် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေ။	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ အချက် အလက်များ ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ် ထူထောင် ထားပါသည်။	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ အချက် အလက်များ ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်ကို လက်ရှိ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီ ပြည့်စုံစေရန် ဆောင်ရွက် ပါမည်။	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဌာန၏ အချက်အလက်များ၊ ADSISU ၏ အချက် အလက်များ။	ကွဲလွဲနိုင်မှု။ အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်များအကြား ကွဲလွဲမှုများ ပြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။	ADS ၏ ထပ်ဆင့် ရလဒ် ၁.၃၊ ၁.၄ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။

	<p>၁၁.၁.၂ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူခြင်း အတွက် ပြည့်စုံအောင် ပြင်ဆင်ထားသော အချက်အလက်များ ကောက်ယူ ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ အကျိုးခံစားရသည့် အကျိုးခံစားရသည့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန အရေအတွက် (၂၀၂၀ မှစ၍)။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူခြင်း အတွက် ပြည့်စုံအောင် ပြင်ဆင်ထားသော အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ အကျိုးခံစားရသည့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနများ ၂၀၂၀ မတိုင်ခင်တွင် မရှိသေးပါ။</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးမွေးမြူခြင်း အတွက် ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြင်ဆင်ထားသော အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အားလုံးရှိ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနများ အကျိုးခံစား ရပါမည်။</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအင်း အချက် အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ အချက်အလက်များ၊ ADSIU ၏ အချက်အလက်များ။</p>		<p>ADS ၏ ထပ်ဆင့်ရလဒ် ၁.၃၊ ၁.၄ တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ပါသည်။</p>
--	---	--	--	---	--	---

ရည်ညွှန်းချက်များ

- Belton, B., Filipski, M. & Hu, C. (2017). *Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management*. Food Security Program Research Report, Michigan State University, May 2017. Retrieved from <https://ageconsearch.umn.edu/record/259568/files/FSP%20Research%20Paper%2052.pdf>
- Belton, B., Hein, A., Htoo, K., Kham, L. S., Phyo, A. & Reardon, T. (2017). The emerging quiet revolution in Myanmar's aquaculture value chain. *Aquaculture*. Vol. 493, pp. 384-394. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0044848616307943>
- CESD (Centre for Economic and Social Development) (2018). *Rapid assessments in Ayeyarwady and Yangon Regions*. Yangon: CESD.
- CSO (Central Statistical Organization) (2017). *Statistical Yearbook 2017*. Nay Pyi Taw: CSO.
- DOF (Department of Fisheries) (2015). *Good Aquaculture Practices Compliance and Traceability Training with emphasis on Food Safety, Sanitary and Phytosanitary Measures For Department of Fisheries AQD Extension Officers*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation.
- DOF (Department of Fisheries) (2018). *Fishery Statistic 2018*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation. Retrieved from <http://www.dof.gov.mm/index.php/mm/fishery-statistics?download=12:fishery-statistics-2018>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (1995). *Code of conduct for responsible fisheries*. Rome: FAO.
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2010). *Myanmar: Fishery and Aquaculture Country Profiles*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/fishery/facp/MMR/en>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2011). *Aquaculture development: Use of wild fish as feed in aquaculture*. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries. No. 5, Suppl. 5. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/a-i1917e.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2015). *Guidelines on ASEAN Good Aquaculture Practices (ASEAN GAqP) for Food Fish*. Rome: FAO. Retrieved from <http://asean.org/wp-content/uploads/2015/12/ASEAN-GAqP.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2015). *National Aquaculture Development Strategy and Action Plan of Bangladesh, 2013-2020*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/a-i3903e.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2017). *Yearbook 2017: Fishery and Aquaculture Statistics*. Rome: FAO. Retrieved from http://www.fao.org/fishery/static/Yearbook/YB2017_USBcard/navigation/index_content_aquaculture_e.htm
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2018). *Impacts of Climate Change on Fisheries and Aquaculture*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/CA0356EN/ca0356en.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2019). *Fisheries and Aquaculture Database*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/fishery/statistics/software/fishstat/en>
- Genschick, S., Phillips, M.J., Thilsted, S.H., Thorne-Lyman, A.L., and Subasinghe, R. (2015). *Aquaculture and fisheries for nutrition: Towards a nutrition-sensitive approach*. INFOFISH International, V.3, pp.11-17

- Government of Myanmar (2015). *Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy 2015-2019*. Nay Pyi Taw: Ministry of Commerce.
- Government of Myanmar (2018). *Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)*. Nay Pyi Taw: Ministry of Finance & Planning. Retrieved from https://www.mopf.gov.mm/sites/default/files/upload_pdf/2018/09/MSDP%20EN%203-9-18.pdf
- Government of Myanmar (2018). *Notification No. 2/2018 of Office of the President: Project Bank Notification*. Nay Pyi Taw: Office of the President.
- KOICA (Korea International Cooperation Agency) (2017). *Korea-Myanmar TF/T of the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar*. Yangon: KOICA.
- KOICA (Korea International Cooperation Agency) (2017). *Master Plan for the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar*. Yangon: KOICA.
- Mekong Economics (2018). *Various value chain reports to MYSAP*. Yangon: Mekong Economics.
- Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (2018). *Agriculture Development Strategy and Investment Plan (ADS-IP) (2018-22 – 2022-23)*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Myanmar.
- Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (2018). *Fishery Statistics*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Myanmar.
- Ministry of Health and Sport (2016). *Demographic and Health Survey, 2015-16*. Nay Pyi Taw: Ministry of Health and Sport, Myanmar.
- Ministry of Labour, Immigration and Population (2015). *Labour Force Survey Report, Government of Myanmar, 2016*. Nay Pyi Taw: Ministry of Labour, Immigration and Population, Myanmar.
- Myanmar Climate Change Alliance (2017). *Climate-smart agriculture, fisheries and livestock for food security*. Nay Pyi Taw: Myanmar Climate Change Alliance and Ministry of Natural Resources and Conservation, October 2017. Retrieved from https://www.preventionweb.net/files/65017_brief1web.pdf
- Myanmar Climate Change Alliance (2018). *Impact of Climate Change and the Case of Myanmar: observed changes and hazards*. Retrieved from <https://myanmarccalliance.org/en/climate-change-basics/impact-of-climate-change-and-the-case-of-myanmar/>
- Steins, N. A., Bosma, R., Taal, K., Bolman, B., Bink, E., Dop, H. V. D., Dekker, A., Numan, J., Spek, G. & Pijl, W. V. D. (2015). *Capacity building for sustainable aquaculture and fisheries in Myanmar*. IMARES Report C075/15. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/283416212_Capacity_building_for_sustainable_aquaculture_and_fisheries_development_in_Myanmar
- UNDP (2011). *Report on Integrated Household Living Conditions Survey (IHLCA), (2009 -2010)*. Yangon: UNDP Myanmar. Retrieved from <https://www.mm.undp.org/content/myanmar/en/home/library/poverty/technicalreport-ihlca-ii.html>
- Win, N. W. (2019). *Decent Work and Labour Conditions in the Myanmar Aquaculture Sector: A Baseline Survey Report*. Yangon: CESD.
- World Fish (2017). *Fish to 2050 in the ASEAN Region*. World Fish and International Food Policy Research Institute (IFPRI), Working Paper: 2017-01. Retrieved from <https://www.worldfishcenter.org/content/fish-2050-asean-region>

နောက်ဆက်တွဲ

ထပ်ဆင့်ရလဒ်	လက်ငင်းရလဒ်	လုပ်ငန်းစဉ်	ဘတ်ဂျက်(ကျပ် သန်းပေါင်း)
<p>၁ ဈေးများနှင့် အိမ်ထောင်စုများတွင် အာဟာရပြည့်ဝသော စားနပ်ရိက္ခာများ ပေါများစွာ ရရှိနိုင်ခြင်း။</p>			
၁.၁	မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် ဈေးကွက်များသို့ မွေးမြူရေးငါးများ ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၁.၁.၁	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် သားဖောက်စခန်းများမှ ငါး ပုစွန်သားပေါက် များ၏ အရည်အသွေး အား မြှင့်တင်ခြင်း။
<p>၂ ဝင်ငွေတိုးတက်ပြီး အမယ်စုံအာဟာရ စားသုံးမှု တိုးတက်စေခြင်း။</p>			
၂.၁	မြေယာမဲ့ပြီး ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသော ငါးမွေးမြူသူများ အတွက် သင့်လျော်သော ငါးလုပ်ငန်း ရေပြင်တွင် ငါးမွေးမြူရေး အခြေခံသော ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများတွင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၁.၁	ငါးမွေးမြူရေးအခြေခံသော ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများရှိ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် သင့်လျော်မည့် ကုန်းတွင်း ရေပြင်များနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ရေပြင်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။
		လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၁.၂	သဘာဝ ရေပြင်များအနီးရှိ လူထုအားစုစည်းပြီး ငါးလုပ်ငန်းအတွက် လူအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အား ထည့်ဝင်ရန်၊ ငါးသားပေါက်များ ပိုမိုမျိုးစိုက် ထည့်သွင်းရန် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ရေလှောင်ကန်များ၊ မြစ်များ၊ ကန်များတွင် အစုအဖွဲ့ကိုအခြေခံသော လှောင်အိမ်ဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအား တွန်းအားပေးခြင်း၊ အကျိုးအမြတ် များအား ၎င်းတို့အကြား ခွဲဝေပေးခြင်း။

		လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၁.၃	ဒေသခံပြည်သူများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြင့် ဆောင်ရွက်သော မွေးမြူရေးအခြေခံ ငါးလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ နှင့်အညီ သဘာဝ ရေပြင်များအား ဒေသခံပြည်သူများ လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	၉၀၀
၂.၂	ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော၊ မြေယာမရှိသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ အတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ခြံတွင်း ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ (ခြံမြောင်း) ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၂.၁	တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူရေးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးခြင်း အစီအစဉ်များအား ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၃,၀၀၀
		လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၂.၂	ငါးရှားပါးသော ဒေသများတွင် ရေရှည်တည်တံ့သော ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ (မြစ်စိမ်းရောင်ကျေးရွာ စီမံကိန်း များကဲ့သို့) ကျေးရွာအဆင့် လူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၃,၀၀၀
၂.၃	စပါး-ငါး တွဲဖက် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး စနစ်နှင့် ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေး စနစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၃.၁	စပါး-ငါး တွဲဖက်စိုက်ပျိုး မွေးမြူသည့် စနစ်အား ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် ထားသည့် ဒေသတွင် ထိုစနစ်များအတွက် သင့်လျော်အောင် လက်ရှိ စပါးခင်းများကို ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၃,၀၀၀

	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၃.၂	ဒီရေတောနှင့် သဟဇာတဖြစ်သည့် ငါးမွေးမြူရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်း တင်ပြနိုင်ရန် သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ သစ်တော ဦးစီးဌာနနှင့်အတူ ပူးပေါင်း၍ နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းခြင်း။	၃,၀၀၀
၂.၄ လူတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရကို ပိုမိုစားသုံးသည့် အလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်း လာခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၄.၁	စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေး လုပ်သားများအား အခြေခံ အာဟာရဆိုင်ရာ ပညာရပ်များနှင့် အမယ်စုံအာဟာရ စားသုံးမှု ဖွံ့ဖြိုးစေရန် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း။	၂,၅၀၀
	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၄.၂	ငါးရားပါးသော ဒေသများတွင် (ငါးမွေးကန်များ၌ တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ် အကြီးမျိုးနှင့် အသေးမျိုးအား ရောနှောမွေးမြူခြင်း) အိမ်ခြံမြောင်းများ၌ ငါးရောနှော မွေးမြူခြင်းနှင့် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်တွဲဖက် စိုက်ပျိုးခြင်းကို အားပေးတိုးမြှင့်ခြင်း။	၂,၅၀၀
	လုပ်ငန်းစဉ် ၂.၄.၃	ကုန်စည်ပြပွဲများမှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတကာနှင့်ပြည်တွင်း ဈေးကွက်များတွင် ငါးမွေးမြူရေး ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှု အရည်အသွေးများ ရေရှည်တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန် အားပေးခြင်း။	၂,၅၀၀

၃	စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကွင်းဆက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော အစားအစာများ လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်စေခြင်း။				
၃.၁	ကောင်းမွန်သောရေ သတ္တဝါမွေးမြူရေး ကျင့်စဉ်များ (GAQP) ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၃.၁.၁	ASEAN မူဘောင်နှင့်အညီ နည်းပညာဆိုင်ရာ GAQP လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း။	၂၂၅	
		လုပ်ငန်းစဉ် ၃.၁.၂	GAQP နှင့်အညီ ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် သရုပ်ပြကွက် ထူထောင်ခြင်းနှင့် လေ့ကျင့် သင်ကြားသူများအား သင်တန်းပေးခြင်း။	၃,၀၀၀	
		လုပ်ငန်းစဉ် ၃.၁.၃	GAQP နှင့်အညီ ပုစွန် မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်း အတွက် သရုပ်ပြကွက် ထူထောင်ခြင်းနှင့် လေ့ကျင့် သင်ကြားသူများအား သင်တန်းပေးခြင်း။	၃,၀၀၀	
၄	ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်ခြင်း။				
၄.၁	GAQP မူဘောင်အရ “ကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ” (Good working conditions) ရရှိအောင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၄.၁.၁	ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ တွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော လုပ်သားများ၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုများ၏ လူမှု-ဘဝ ဖူလုံရေး အတွက် GAQP မူဘောင်အရ စည်းမျဉ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း။	၇၅၀	

၄.၂	အမျိုးသားအမျိုးသမီးလူငယ်လူရွယ်များအတွက် အဓိကလိုအပ်သော အရည်အသွေးများ မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့်အတူ တိုးတက်လာသော နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ သင်ကြားနိုင်မှု လက်လှမ်းမီစေခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၄.၂.၁	လက်ရှိသင်တန်းများ၏ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တာဝန်ခံ ဌာနများအား အားပေးခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ကျွမ်းကျင် လုပ်သား အရေအတွက် တိုးပွားလာ စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော နည်းပညာနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေးနှင့် လုပ်ငန်းခွင် ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်း အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အားပေးကူညီခြင်း။	၇၅၀
		လုပ်ငန်းစဉ် ၄.၂.၂	မွေးမြူရေး၊ ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး အပါအဝင် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုမိုပါဝင်နိုင်ရန် ဒေသတွင်း၊ ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်၍ အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း။	၃,၀၀၀
၄.၃	ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ကွင်းဆက်တွင် ကျား/မ အားလုံးပါဝင်မှု တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၄.၃.၁	ငါးရိက္ခာထုတ်လုပ် ရောင်းချစားသုံးမှု စနစ်များတွင် ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှုရှိရေးကို အားပေးထောက်ပံ့သည့် ကျား/မရေးရာ စံနှုန်းများနှင့် အပြုအမူများ အားကောင်း လာအောင် ပညာပေး အစီအစဉ်များကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၁,၀၀၀

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၄.၃.၂</p>	<p>ကျား/မ ရေးရာသုတေသနစွမ်းရည် လိုအပ်ချက်များသိရန် သုတေသနပြုခြင်းကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ထိုလိုအပ်ချက်များတွင် ကျား/မ ရေးရာ တန်းတူ ပါဝင်မှု နှင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှု အတွက် လိုအပ်သည့် အသိပညာများ နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။</p>	<p>၁,၀၀၀</p>
<p>၅ အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ခေတ်နှင့်အညီ ပြုပြင်ခြင်း၊ လုံလောက်သော ငွေကြေးအရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ပြုပြင်ရေး နည်းပညာများကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ရေရှည်မြင့်မားခြင်း။</p>			
<p>၅.၁ လုံလောက်သော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရယူနိုင်မှု တိုးတက်လာခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁</p>	<p>ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဘဏ်များတွင် အစိုးရအာမခံထား၍ချေးငွေစ နစ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တာဝန်ခံဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p>	<p>၇,၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၂</p>	<p>ဘဏ်ချေးငွေများ လျှောက်ထားရာတွင် လက်ရှိမြေအသုံးပြုခွင့် လက်မှတ်များနှင့် ယခင်က ခွင့်ပြုထားသောမြေ အသုံးပြုခွင့်ပါမစ်များကို အာမခံအဖြစ် ယာယီ အသုံးပြု နိုင်ရန် ထောက်ခံ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၃</p>	<p>ဝင်ငွေတိုးတက် စေရန်နှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ကွင်းဆက်များနှင့် ငါးလုပ်ငန်းအစု အဖွဲ့များအတွက် အထူးချေးငွေများ နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အထောက်အပံ့များ ပိုမိုရရှိစေရန် ကျေးလက် ဒေသတွင် အသေးစားချေးငွေ အစီအစဉ်များ ပိုမိုများပြား လာစေရေး အခြားအေဂျင်စီ များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၃,၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၄</p>	<p>မမျှော်မှန်းနိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ နှင့် ကပ်ဘေးများကြောင့် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများ လျော့ပါးသက်သာစေမည့် အစီအမံများပံ့ပိုးနိုင်ရန် အခြားအေဂျင်စီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ငါးမွေးမြူ ရေးဆိုင်ရာ အာမခံချက်အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း။</p>	<p>၁၅,၀၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၅</p>	<p>သက်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီဖြင့် အမျိုးသား အဆင့်ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ထူထောင်ရန် ထောက်ခံ အားပေးခြင်းနှင့် အသင်း အဖွဲ့များနှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများက အဆိုပြု သော အရေးကြီးလုပ်ဆောင် ချက်များအတွက် ထိုရန်ပုံငွေ ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၆</p>	<p>လုပ်ငန်းကွင်းဆက် တစ်လျှောက်ရှိ လက်ရှိ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအမံများကို လေ့လာနိုင်ရန် အကူအညီပေးခြင်း၊ လက်ရှိ အသုံးပြုသည့်”နှစ်ဆင့်ခံ” SME ချေးငွေအစီအစဉ်အရ ဝိုင်းကြီးချုပ် ချေးငွေလုပ်ငန်း များကိုပိုမိုလွယ်ကူစေရန် ရည်ရွယ်၍ လုပ်ငန်းကွင်းဆက် များအတွက် ချေးငွေ အစီအစဉ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးခြင်း။</p>	<p>၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၇</p>	<p>လက်ရှိမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအား GAQPကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများအဖြစ်ပြောင်းလဲရန် ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုချက်ပေါ် မူတည်၍ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငါးမွေးမြူသူ များနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းများ အတွက် ရှေ့ပြေးအထူးချေးငွေ အစီအစဉ်များ ထူထောင်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်မားစေရန် ငါးကန်များ အဆင့်မြှင့် တင်ခြင်းနှင့် စက်ရုံများ၏ ကောင်းမွန်သောထုတ်လုပ်မှု ကျင့်စဉ်များ အဆင့်မြှင့် တင်ခြင်း တို့အတွက် အခြားအေဂျင်စီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁,၅၀၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၈</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက် တစ်လျှောက် အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ့လုပ်ငန်း ကွင်းဆက်များနှင့် ချိတ်ဆက်မည့် မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အသားလွှာ စက်ရုံ လုပ်ငန်းများတွင် ကြားခံ ကုန်ကျစရိတ်များလျှော့ချရန် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို စမ်းသပ်ပြောင်းလဲရေး တစ်ခုအား အခြားအေဂျင်စီ များနှင့်ပူးပေါင်း၍လေ့လာခြင်း၊ အဆိုပြုခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁,၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၉</p>	<p>မွေးမြူပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း နှင့် သက်ဆိုင်သော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ သို့မဟုတ် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍ သီးသန့်ချေးငွေများ (သင့်လျော်သော အတိုးနှုန်း များဖြင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ) ကို ထူထောင်ရန် နှင့် ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များအား တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ သို့မဟုတ် ချေးငွေလုပ်ငန်း များမှတစ်ဆင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍသို့ ထိုချေးငွေများရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်။</p>	<p>၇,၅၀၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁၀</p>	<p>ငါးရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်းကို ကာကွယ်ရန်နှင့် တိုက်ဖျက်ရန် အထောက်အကူပြုသည့် အနေဖြင့် (ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအရ အရည် အသွေးစစ်ဆေးပြီး သွင်းကုန် များအပေါ် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း) အခွန် ပြန်အမ်းခြင်းအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရ ဓာတုပစ္စည်း ရောင်းချသူများအတွက် ကုန်သွယ်ခွန် လျှော့ချပေးခြင်း အားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသုံး ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ဆေးဝါးများ တင်သွင်းမှုကို အားပေးခြင်း။</p>	<p>၄၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁၁</p>	<p>ပိုမို အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော ငါးအစာ များကို အရေအတွက် များများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ကူညီထောက်ပံ့သည့် အနေဖြင့် (ဂျုံမှုန့်၊ ပဲပိစပ် ကြိတ်ဖတ်၊ ငါးပေါင်းမှုန့်၊ အာဟာရ ဖြည့်စွက်စာ များစသည့်-) ငါး ပုစွန် အစာများ ထုတ်လုပ်ရာ၌ ထည့်သွင်းသည့် ပစ္စည်းများ တင်သွင်းရာတွင် သွင်းကုန် အခွန်ပယ်ဖျက်ပေးရန် သို့မဟုတ် လျှော့ချပေးရန် ထောက်ခံတင်ပြခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁၂</p>	<p>အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တရားဝင် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်ရန် အလို့ငှာ မြန်မာနိုင်ငံ ငါး မွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ ထွက်ကုန်များအား သိုလှောင်ပြုပြင် တန်ဖိုးမြှင့်တင်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် နယ်စပ်ဒေသများ ဖြစ်သော မြဝတီ၊ တာချီလိတ်၊ မြိတ်၊ ကော့သောင်း၊ မောတောင် ၊ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် နယ်စပ်ဒေသများ ဖြစ်သော မူဆယ်၊ ချင်းရွှေဟော်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နယ်စပ်ဒေသများ ဖြစ်သော စစ်တွေ၊ မောင်တော၊ အိန္ဒိယနှင့် နယ်စပ်ဒေသ ဖြစ်သော တမူးမြို့များတွင် သက်သာခွင့်၊ ကင်းလွတ်ခွင့် မက်လုံးပေးခြင်း (ဥပမာ- အခွန်နှုန်းများ လျှော့ချပေးခြင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေများ ပေးအပ်ခြင်း၊ အတိုးနှုန်း သက်သာသည့် ချေးငွေများ စီစဉ်ပေးခြင်း စသည်)</p>	<p>၃,၀၀၀</p>
--	-------------------------------	---	--------------

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁၃</p> <p>ငါးမွေးမြူရေး၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး နည်းပညာကို ခေတ်နှင့်အမီပြောင်းလဲရန် သီးသန့်ရန်ပုံငွေများအား ခွဲဝေ အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ခွန်ရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်ကိုသာ ကောက်ခံခြင်းဖြင့် မက်လုံးများ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များ ထူထောင် ပေးခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်း အဖွဲ့ချုပ် (MFF) သည် ပုဂ္ဂလိက ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အသင်းအဖွဲ့ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ကင်းလွတ်ခွင့်၊ သက်သာခွင့်၊ မက်လုံးများ ပေးအပ်ခြင်းအပေါ် စိစစ်၍ ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။</p>	<p>၃,၀၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၁.၁၄</p> <p>ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်နှင့် သွင်းကုန်အကောက်ခွန်များ လျှော့ချရန်လိုအပ်သည့် အဓိကသွင်းအားစုများ၏ စာရင်းကို အသေးစိတ် ပြုစုပြင်ဆင်ရန် MFF ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် ရှိသော MPEA နှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများအား ဆောင်ရွက်စေခြင်း။ စာရင်းများ ရရှိပြီးသည်နှင့် အဆိုပါ ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အကောက်ခွန်များ လျှော့ချရန် သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ရန် အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာနနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနအကြား အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၆၀</p>

<p>၅.၂ ငါးပုစွန်သားဖောက်စခန်းများမှ ငါးသားပေါက်များနှင့် ပုစွန် သားပေါက်များကို လုံလောက်စွာ ရရှိမှုသေချာစေခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၁</p>	<p>မျိုးသုဉ်းလုနီးပါးဖြစ်သော ဦးစားပေး ငါးမျိုးစိတ်များ သို့မဟုတ်ပြည်ပ ငါးမျိုးစိတ် အသစ်များကို ပိုမို အလေးပေး သားဖောက်နိုင်ရန် အစိုးရ၏ ငါးသားဖောက် စခန်းများ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ခေတ်မီ ငါးသားဖောက် နည်းပညာနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သုတေသနများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၂</p>	<p>လုံလောက်သော နည်းပညာ အကူအညီများဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ငါးသားဖောက်စခန်းများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ ရောဂါကင်းရှင်းသော လက်ရွေးစင်ငါးမျိုးစိတ် များအတွက် မျိုးငါးပုစွန် ထုတ်လုပ်ရေးစခန်းများ ထူထောင်ခြင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော ရောဂါဖြစ်စေသည့် သက်ရှိကင်းရှင်းသော (သီးခြားရောဂါ ပိုးကင်းရှင်းသည့်) (Specific Pathogen Free - SPF) ငါးပုစွန်သားပေါက်များကို တင်သွင်း အသုံးပြုခြင်းတို့အား ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း</p>	<p>၇၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၃</p> <p>ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ငါးသားဖောက်စခန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ တိုးချဲ့ ဝန်ဆောင်မှုများဖြစ်သော ငါးနှင့်ပုစွန်သားပေါက် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများအား ငှားရမ်း ဆောင်ရွက်စေခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၄</p> <p>(SPF) ရောဂါပိုးကင်းရှင်းသည့် ငါးသားပေါက်များကို အလုံအလောက် တင်သွင်းနိုင်ရန်နှင့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ငါးသားပေါက်များ အလုံအလောက် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် DOF နှင့် MFF (သို့မဟုတ် အခြားပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ) ၏ မျိုးငါးထုတ်လုပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများမှတစ်ဆင့် ငါးပုစွန်သားဖောက်စခန်းများ၏ နည်းပညာများ အဆင့်မြင့်လာစေခြင်း နှင့် DOF နှင့် MFF (သို့မဟုတ် အခြားကျွမ်းကျင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း) များ၏ တို့ချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၅</p>	<p>ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာရှိ ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ သိပ္ပံများနှင့်ပူးပေါင်း၍ ရောဂါများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကုသရန် နည်းပညာနှင့် အသိပညာများ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရေး တိုက်တွန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁,၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၆</p>	<p>ပြည်တွင်းရှိ (ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ တက္ကသိုလ်များ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ)၊ ဒေသတွင်းရှိ (SEAFDEC / NACA) နှင့် နိုင်ငံတကာရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်သော နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍသာမက ဒေသတွင်းရှိ အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်၍ ထိရောက် အကျိုးရှိစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရန်။</p>	<p>၁၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၂.၇</p>	<p>နည်းပညာ ပြန့်ပွားစေရန် နှင့် လူ့ စွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုး တိုး တက်စေရန် လေ့ကျင့် သင်ကြား မှု အစီအစဉ်များအား လုံလောက်စွာ စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းများအတွက် လုံလောက်သော ဘဏ္ဍာငွေများ ကို ထူထောင် ပေးခြင်း၊ နှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနတွင် လုံ လောက်သော လူအင်အား၊ နည်းပညာ၊ ငွေရေး ကြေးရေးနှင့် ပစ္စည်းအင်အား ရှိစေရန် အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပိုမို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇,၅၀၀</p>

<p>၅.၃ ငါးအစာလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးမြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပိုမိုရရှိလာခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၃.၁</p>	<p>ငါးအစာများ၊ ပါဝင်ပစ္စည်းများနှင့် ထည့်သွင်းပစ္စည်းများသည် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနမှ တရားဝင် ချမှတ်မည့် ငါးအစာ ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ အရည်အသွေး လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မီစေရန် မြန်မာနိုင်ငံ ငါးအစာအသင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် နှမ်းလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း။</p>	<p>၄၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၃.၂</p>	<p>နိုင်ငံတကာ ငါးလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေးဝက်ဘ်ဆိုက်များ ဖြစ်သော Fish Info & Services (FIS)၊ INFOFISH၊ FISHSTAT သို့မဟုတ် MFF / MPEA ဝက်ဘ်ဆိုက်များ သို့မဟုတ် ငါး လုပ်ငန်း ကုန်သွယ်ရေးပွဲများ တွင် လုပ်ငန်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခွင့်အလမ်းများကို ကြေညာခြင်းဖြင့် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ငါးမွေးမြူခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ထွန်းကားလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၄၅</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၃.၃</p> <p>ပြည်တွင်းမှရရှိသည့် ငါးအစာ ထည့်ဝင်ပစ္စည်းများ အတွက် တိကျသော သက်သာ ကင်းလွတ်ခွင့်များကို မသတ်မှတ်မီ အချိန်အထိ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၏ လိုအပ်ချက်၊ ဝယ်လိုအားကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့် အချိန် အထိ (ပြည်တွင်း ဈေးကွက်နှင့် ပြန်လည် တင်ပို့ရန် အတွက်) ငါးပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အခွန် ကင်းလွတ်သည့် သွင်းကုန် များအား ပိုမို အသုံးပြုစေခြင်း၊ ပြုပြင် ထုတ်လုပ်သည့် ငါးလုပ်ငန်း ထွက်ကုန် အမျိုး အစားနှင့် အရည်အသွေးများကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ (ဗိုက်တာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များ ရောနှောပြီး ပစ္စည်းများ၊ ပရိတင်း အဆီအနှစ်များ၊ အစာဖြည့်စွက် အာဟာရဓာတ်တိုး ပစ္စည်းများ အစရှိသည့်) ထည့်သွင်းပစ္စည်းများကို ပိုမို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၃၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၃.၄</p> <p>အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့မည့် ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ပြီး အစားအစာများသည် SPS နှင့် အခြား ကုန်သွယ်ရေး စံနှုန်း များကို လိုက်နာကြောင်း အလွယ်တကူ သိရှိစေရန် နယ်စပ်ဒေသ ကုန်သွယ်ရေးဇုန် များတွင် အရည်အသွေး စစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ထားရှိ ပေးခြင်း၊ တင်သွင်း ပစ္စည်းများအတွက် စည်းမျဉ်း ချမှတ် ကြီးကြပ်ခြင်း။</p>	<p>သတ် မှတ် ရန်</p>

<p>၅.၄ လက်ရှိငါးမွေးမြူသည့် ဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်လာခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၄.၁</p>	<p>ကျေးလက် ဒေသများတွင် ဦးစားပေး ထုတ်လုပ်မှုဇုန်များ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်အတွက် MFFနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဦးစားပေး ကျေးလက်ဒေသများ စာရင်းကိုပြုစုရန်၊ အဆိုပါဦးစားပေး ကျေးလက်ဒေသများတွင် စက်ရုံများ ရွှေ့ပြောင်းလာနိုင်သည်အထိ လျှပ်စစ်မီးနှင့် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ အဆိုပါ ဇုန်များကို နိုင်ငံအဆင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ထည့်သွင်း နိုင်ပါရန် အထက်ပါ စာရင်းအား တာဝန်ရှိသောအစိုးရဌာနများထံ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၄.၂</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေး ဧရိယာများသည် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံများ နှင့် ဝေးကွာနေသောကြောင့် ထို နေရာများရှိ လမ်းဟောင်းများကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် မွမ်းမံရန် နှင့် လမ်းသစ်များ ထပ်မံဖောက်လုပ်ရန် တာဝန်ရှိသော ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန် - အထူး သဖြင့် တွံတေး မှ ရန်ကုန် (ရန်ကုန် တိုင်း ဒေသကြီး)၊ ဖျာပုံ/ ဘိုကလေး မှ ရန်ကုန် (ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး) ၊ မောင်တော/ ရသေ့တောင်/ ဘူးသီးတောင် မှ စစ်တွေ (ရခိုင် ပြည်နယ်) စသည့် နေရာ များတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၄၅</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၄-၃</p>	<p>နိုင်ငံတကာ နှင့် ဒေသတွင်း ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ် သော FAO ၊ SEAFDEC ၊ NACA နှင့် ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင် သည့် တက္ကသိုလ်၊ သိပ္ပံ ကောလိပ်များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်၍ လက်ရှိ အသုံးပြု နေသော နည်းပညာများကို ပြောင်းလဲရန်/ ခေတ် နှင့် လျော်ညီအောင်၊ ထိရောက် အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ခေတ်မီထုတ်လုပ်မှု နည်းပညာ အတွက် စမ်းသပ်သရုပ်ပြ ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ခြင်း။</p>	<p>၃,၀၀၀</p>
<p>၅.၅ လုံလောက်ပြီး တည်ငြိမ်သော စွမ်းအင် ထောက်ပံ့မှုရရှိခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၅-၁</p>	<p>ရန်ကုန်မြို့တစ်ဝိုက်ရှိ ကုန်ပစ္စည်း ပို့ဆောင်ရေး အဓိကလမ်း ကြောင်းများတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ် အား ရရှိစေရန် အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း၍ တပ်ဆင်ရန် လေ့လာခြင်းနှင့် အဆိုပြု ခြင်းတို့အတွက်တာဝန်ရှိသော အစိုးရဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၅-၂</p>	<p>ကျေးလက်ဒေသ မီးလင်းရေး မဟာဗျူဟာများနှင့် အညီငါး မွေးမြူရေးအဓိက ဇုန်များတွင် အသေးစား ဓာတ်အားလိုင်း များနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန်၊ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသော အစိုးရဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁၀၀</p>

၅.၆	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်၏ ထိရောက်မှု တိုးမြှင့်ပေးခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၆.၁	သိုလှောင်ရုံမှ ဆိပ်ကမ်း အထိ သယ်ယူပို့ ဆောင်ခြင်းနှင့် (ဥပမာ - တရုတ် နိုင်ငံ နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ သို့) ကားလမ်း ဖြင့် တင်ပို့ခြင်းတို့တွင် အေးခဲစနစ် ပါဝင်သည့် ထရပ်ကားများ (ကွန်တိန်နာပါဝင်သော) ရရှိနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် MFF နှင့် ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေး အသင်း အဖွဲ့များ / အဖွဲ့အစည်းများ အကြားတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု မူဘောင်ချမှတ်ရန် အားပေးခြင်း။	၃၇.၅
		လုပ်ငန်းစဉ် ၅.၆.၂	အကောက်ခွန် လုပ်ငန်းစဉ်များ ခေတ်မီလာစေရန် တိုက်တွန်း အားပေးသည့် အနေဖြင့် တိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အစိုးရများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပို့ကုန်ကဏ္ဍများအကြား ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန် အားပေးခြင်း။	၁၂၀
<p>၆ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ အဆင့်မြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း။</p>				

<p>၆.၁ လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရေးအတွက် GAQP ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုသည့် မျိုးစိတ်များအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများမှ GMP နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်လိုအားမြှင့်မားသည့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၁</p>	<p>ပုဂ္ဂလိက အစိုးရ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးလုပ်သားများ သင်တန်းပို့ချပေးသူများနှင့် သတ်မှတ်ရွေးချယ်ထားသော ငါးမွေးတောင်သူများအား GAQP သင်တန်းများပို့ချပေးရန် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ငါးလုပ်ငန်းအတတ်သင်သိပ္ပံကျောင်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် အလို့ငှာ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေချထားမှု တိုးမြှင့်ခြင်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်ခြင်း၊ သင်တန်းကြေးတိုးမြှင့်ခြင်းတို့အပြင် ခေတ်မီသတင်းဖြန့်ဖြူးရေးနည်းပညာများ (အွန်လိုင်း၊ Mobile)၊ ရေဒီယို/တယ်လီဗီရှင်း၊ စာသင်ခန်းများနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းများ အသုံးပြု၍ သတင်းဖြန့်ဖြူးမှု စွမ်းဆောင်ရည်တိုးမြှင့်ပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁၅,၀၀၀</p>
--	--------------------------	---	---------------

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၂</p> <p>GAQP နှင့် ငါးမွေးမြူရေး နည်းပညာများနှင့် သက်ဆိုင်သော သိပ္ပံသုတေသနများအား ပြုလုပ် အသုံးချနိုင်ရန် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနမှ ပညာရှင်များအား ဒေသတွင်း နှင့် နိုင်ငံတကာရှိ နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများက ပို့ချပေးသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း သင်တန်းများတွင် ပိုမို ပါဝင်ဆောင်ရွက် စေခြင်းအားဖြင့် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p>	<p>၃,၀၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၃</p> <p>ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ငါးမွေးမြူရေးသုတေသန၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး သိပ္ပံများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ငါးမွေးမြူသူများနှင့် အလားအလာရှိသော ပုဂ္ဂလိက သင်တန်းပေးသူ (ဆင့်ပွား သင်တန်းပေးသူများ) အား GAQP ဆိုင်ရာ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း ပေးခြင်းထိုသို့ သင်တန်း ပေးနိုင်ရန်အတွက်ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်းလျှက် သရုပ်ပြကွက်များ ထူထောင်ခြင်း၊ အဆိုပါ သရုပ်ပြကွက်များကို ငါးမွေးမြူရေး အဆင့်မြင့် နည်းပညာများ လွှဲပြောင်း နိုင်ရန် ငါးမွေးမြူ ရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ ကွင်းဆင်းနေရာအဖြစ် အသုံး ပြုခြင်း။</p>	<p>၃,၀၀၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၄</p>	<p>GAqP လမ်းညွှန်ချက်များ၊ လက်စွဲစာအုပ်များ နှင့် ပိုစတာများကို ဒေသသုံး ဘာသာ စကားများ သို့ ပြန်ဆိုခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် စုဆောင်းခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၅</p>	<p>ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စဉ်များကို GAqP၊ GMP လိုက်နာပါက အသိမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်း၊ မလိုက်နာပါက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အသိအမှတ်ပြု ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုအား လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေး၍ ပုံမှန် စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးစေခြင်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၄,၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၆</p>	<p>နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အသိမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိရေးလို အပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီရန် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ DOF နှင့် MFF တို့ လုပ်ဆောင်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများ၊ ညီလာခံများကဲ့သို့ တိုးချဲ့ပညာပေးရေး လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် ငါးမွေးမြူသူများအား မွေးမြူထုတ်လုပ်သည့် ငါးများကို ဖမ်းဆီးပြီးနောက် သယ်ယူပို့ဆောင်ပြုပြင်ထုတ်ပိုး ရသည့် လုပ်ငန်းအဆင့်များတွင် ခေတ်မီနည်းပညာများ၊ အလေ့ကျင့်ကောင်းများအား ကျင့်သုံးလာကြစေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၁.၇</p>	<p>ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာရှင်များ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိများနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေး သူများအတွက် ရေရှည်သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အသိမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးရေး အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ငါးပြုပြင်မွမ်းမံ ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများအား GMP / HACCP အရည်အချင်း များနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် အခြားသော တာဝန်ရှိ အစိုးရဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (ဥပမာ- စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့်စက်မှုဝန်ကြီးဌာန)</p>	<p>၄၅၀</p>
<p>၆.၂ စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုနှင့်အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုကို သေချာစေရန် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အား ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၁</p>	<p>အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်း ဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ နှင့် အစီအစဉ်များကို ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်နိုင်ရန် အတွက်(တက္ကသိုလ်များ၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်းများ အစရှိသည့်) လေ့ကျင့်ရေး သိပ္ပံများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ တို့အကြား အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် အားပေးခြင်း။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းသည် GAQP ၊ GMP ကဲ့သို့ စက်မှု လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်များ၊ တိကျ သော အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်များ၊ (စားနပ်ရိက္ခာများ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းမှု စီမံချက်များ) နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ စေရန် အတွက်ဖြစ်သည်။</p>	<p>၇၅</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၂</p>	<p>MFF နှင့် ပူးပေါင်း၍ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍရှိ (SGS နှင့် အခြားကုမ္ပဏီများ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား GMP သင်တန်း များကို ပုံမှန် လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရန် တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန/ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန တို့က ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အသုံး ပြုသော ပစ္စည်းများကို ပုံမှန် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးစေခြင်း။</p>	<p>၆၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၃</p>	<p>ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပြည်တွင်း နှင့် နိုင်ငံတကာရှိ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်သိပ္ပံများ၊ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနရှိ (ငါးများ စစ်ဆေးရေး နှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ် ရေးစင်တာ)၊ ဆေးတက္ကသိုလ် များ၊ MITA ၊ SGS ၊ SEAF-DEC တို့တွင် ငါးလုပ်ငန်း ထွက်ကုန်များကို စစ်ဆေးခြင်း၊ စမ်းသပ်ခြင်း နှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေး ခြင်းဖြင့် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသော ဝန်ထမ်းများ၊ ဘွဲ့လွန်နှင့် ဒီပလိုမာအဆင့် ပြီးမြောက်သူ များ မွေးထုတ်ပေးခြင်း။</p>	<p>၇,၅၀၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၄</p> <p>ဘဏ္ဍာငွေများ ပိုမိုခွဲဝေ သုံးစွဲပေးခြင်း၊ လှူဒါန်းငွေများလက်ခံ ခြင်း၊ စမ်းသပ် စစ်ဆေးကြေး များ ကောက်ခံခြင်း၊ ကုန်ကျ စရိတ်များ မျှဝေကျခံခြင်း၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ရှိ အဖွဲ့ အစည်းများ နှင့် ပူးပေါင်းခြင်း ဖြင့် ငါး လုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ ရောဂါ စမ်းသပ်ရှာဖွေရေး ဓာတ်ခွဲခန်း တွင် စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ငွေကြေး အင်အား ပိုမို တောင့်တင်းခိုင်မာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၁,၅၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၅</p> <p>နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှု၊ ငါးများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး တို့အတွက် မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရသော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများ (ဥပမာ - EU ဈေးကွက်များ အတွက် ဓာတု ဓါတ်ကြွင်းများ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ ရေအရည် အသွေး၊ အသင့်စားအစာများ နှင့် ကုန်ချောများ၏ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ခြင်းနှင့် အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းစေခြင်း သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းခြင်း၊ ဟော်မုန်း ပါဝင်မှုတို့အား စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း) တို့အား ဆောင် ရွက်ရာတွင် လွယ်ကူစေရန် ရောဂါရှာဖွေရေး/ ငါးများ၏ ကျန်းမာရေး/ ငါးအစာ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို</p>	<p>၁,၅၀၀</p>

		<p>(ဗဟိုအဆင့်နှင့် ဒေသတွင်း အဆင့်) ခေတ်မီ ကိရိယာ များဖြင့် ထူထောင်ရန် / အဆင့်မြှင့်တင်ရန်။ လက်ရှိ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည်ထက် ပိုမို ကျယ်ပြန့်သော လိုအပ်ချက် များကို ပြည့်မီစေရန် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို အဆင့် မြှင့်တင်ခြင်းအား ကနဦး အလေးပေး ဆောင်ရွက်ချက် အဖြစ် ထားရှိ ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၆</p>	<p>ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အခြားနိုင်ငံခြား တင်ပို့မှု လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာရန် ငါးဖြင့်ပြုလုပ်သော အစားအစာများတွင် ဆေးဝါး အကြွင်းအကျန်များ ရှိ/မရှိကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် စီမံချက်ကို အမျိုးသားအဆင့်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စစ်ဆေး သည့် နည်းစနစ်များကို လေ့ကျင့် သင်ကြားရန် သင့်လျော်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ အလုံအလောက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့နှင့်အတူ သင်ထောက်ကူပြု ပစ္စည်းများအား ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p>	<p>၁,၃၅၀</p>

	လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၂.၇	ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် အရေအတွက် တိုးတက်စေရန် အထူးသဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို နည်းပညာ အကူအညီများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။	သတ်မှတ်ရန်
၆.၃ လုံလောက်သည့် ကုန်သွယ်ရေး သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဈေးကွက်အသိပညာ အချက်အလက်များ ရရှိမှုသေချာစေရန် ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ပါဝင်သူများ အကြား စီးပွားရေးဆိုင်ရာချိတ်ဆက်မှု တည်ဆောက်ခြင်းအား ခိုင်မာစေခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၃.၁	ငါးသားဖောက် စခန်းများ၊ ငါးမွေးမြူရေးကန်များ၊ အေးခဲစက်ရုံ များ၊ အေးခဲသိုလှောင်ရုံများ နှင့် ငါးအစာ စက်ရုံများ ပါဝင်သည့် ငါးမွေးမြူရေးဇုန်များကို အကူ အညီပေးရန် ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ တိုင်းဒေသ ကြီး နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများအား အားပေးခြင်း၊ ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံများ နှင့် ဒေသတွင်း ဈေးကွက်များ ရေရှည်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရေးကို မြှင့်တင်ရန် ၎င်းတို့၏ မဟာဗျူဟာအတွင်း ထိရောက် အကျိုးရှိသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။	၄၅
	လုပ်ငန်းစဉ် ၆.၃.၂	စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ တရားဥပဒေအရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကူညီဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် MFF ၏ (အနုညာတ) ကြားနာဆုံးဖြတ်စီရင်မှု စွမ်းရည်များကို တိုးမြှင့်ရန် MFF အား အားပေးခြင်း။ ငါး လုပ်ငန်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများအကြား စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရာတွင် လွယ်ကူ အဆင်ပြေစေရန် နှင့် (အနုညာတ) ကြားနာ	၆၀၀

		<p>စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ MFF က ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p> <p>MFF သည် (အနုညာတ) ကြားနာ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုကို ဆောင်ရွက်မည်ဟူသော အချက်ကို စာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းစေခြင်း။</p>	
<p>၇ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ပို့ကုန်များ ပိုမို တိုးတက်စေခြင်း။</p>			
<p>၇.၁ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် အရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၁.၁</p>	<p>အဆင့်မြှင့်တင်ထားသော အရည် အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ များကို စတင် အသုံးပြုနိုင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြန်မာနိုင်ငံ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍမှ ထွက်ရှိသော ထုတ်ကုန်များကို အရည်အသွေး အာမခံ ချက်ရှိစေရန်၊ အမယ်စုံစေရန်၊ ဈေးနှုန်းအရ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊</p> <p>ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ရေရှည်တည်တံ့ရေး စသည့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည့် အချက်တို့ လိုက်နာထားသည့် ငါးကဏ္ဍထွက်ကုန်အဖြစ် နာမည်ရစေရန် ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး ကုမ္ပဏီများ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် MFF ကို တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၁.၂</p>	<p>စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနသည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနထံမှ အကူအညီ တောင်းခံ၍ ရည်မှန်းထားသော နိုင်ငံများရှိ ဈေးကွက်များတွင် ငါးလုပ်ငန်း ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာအချက် အလက်များ စုဆောင်းရန်နှင့် မြန်မာ့ငါးထွက်ကုန်များ ကို အရောင်းမြှင့်တင်ရန် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ဆိုင်ရာ သံတမန်များ အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ MFF / MPEA သည် သက်ဆိုင် ရာနိုင်ငံများရှိ ကုန်သွယ်ရေး/ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး/ ဈေးကွက် ရှာဖွေရေး ဝန်ကြီးဌာနများသို့ သတင်း အချက် အလက်များ ပျံ့နှံ့ ရောက် ရှိစေ ရန် မြန်မာနိုင်ငံ အမှတ်တံဆိပ်ပါ ငါးလုပ်ငန်း ထုတ်ကုန်များ၏ သတင်းအချက် အလက်များ၊ နမူနာပစ္စည်းများအား နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန/ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဆိုင်ရာ သံတမန်များသို့ ပေးအပ်ခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>
--	------------------------------	---	-----------

<p>၇.၂ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကုန်သည်များ၏ ဝင်ငွေကို တိုးတက်စေရန် ငါးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအား ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များသို့ လက်လှမ်းမီစေရေး ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၂.၁</p>	<p>ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအား ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာသည့် ဈေးကွက် အခြေအနေများနှင့် ပုံမှန် ထိတွေ့မှုရှိနေစေရန် ကုန်ကျစရိတ်များ မျှဝေကျခံခြင်း၊ လုပ်ငန်းအတူ လုပ်ကိုင်ခြင်းအတွက် အထောက်အကူပြု နည်းစနစ်များ ထူထောင်ပေးခြင်း မှတဆင့် အရည်အသွေးမြင့်၊ အမယ်စုံ၊ အဆင့်မြင့် ထုပ်ပိုးမှုများသုံး၍ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးပြပွဲများတွင် ပိုမိုပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ရန် MFF ကို အားပေးကူညီခြင်း။</p>	<p>၃၇၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၂.၂</p>	<p>နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ကျင်းပသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး ပြပွဲများတွင် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍမှ ပိုမိုပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတကာမှ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအား စည်းရုံးဆော်သြခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၂.၃</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးလုပ်ငန်း ပြပွဲများ နှစ်စဉ် ကျင်းပနိုင်ရန် MFF နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၂.၄</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေးကန်များ၊ ဒေသများသို့ စားသုံးသူများ လာရောက် လည်ပတ်ရန် ဆွဲဆောင်နိုင်မည့် မဟာဗျူဟာများကို ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ရိုးရာအစား အစာနှင့် ဒေသတွင်း ပွဲတော်များ ကျင်းပရန် MFF နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>

<p>၇.၃ ကဏ္ဍအလိုက် ပို့ကုန်တိုးမြှင့်ရေး အတွက် ချေးငွေ အစီအစဉ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၃.၁</p>	<p>ငွေလွှဲပို့ခြင်းနှင့် ချေးငွေ အာမခံများအပေါ် ထားရှိသော ကန့်သတ်ချက်များကို လျှော့ပေါ့ရန်၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ကုန်သွယ်ရေး စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ပြန်လည် သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်ရန် အခြား ပို့ကုန်ကဏ္ဍများနှင့် ပူးပေါင်း၍ တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း။</p>	<p>၃၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၃.၂</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံမှ ငါးထွက်ကုန်များကို ပိုမိုတင်ပို့နိုင်စေရန် အဓိက အချက်များ ဖြစ်သော (ငွေလွှဲအာမခံစာတမ်း၊ ပို့ကုန် အာမခံနှင့် ပို့ကုန် ဖွံ့ဖြိုးမှု ရန်ပုံငွေအစရှိသည့်) ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးလုပ်ထုံး လုပ်နည်း၊ နည်းလမ်းများ ထူထောင်ပေးရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးစေရန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇,၅၀၀</p>
<p>၇.၄ လုံလောက်သည့် ဈေးကွက် အသိပညာအချက်အလက်များနှင့် ကုန်သွယ်ရေး သတင်းအချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၄.၁</p>	<p>ငါးထွက်ကုန် တင်ပို့သူများ၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကုန်ကြမ်း ထုတ်လုပ် ရောင်းချသူများအတွက် ဈေးကွက်အချက်အလက်များ စုဆောင်းပေးရန်၊ သုံးသပ်ရန် နှင့် ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် အဖွဲ့အစည်းများ (အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက) အကြား သတင်းကွန်ယက် ဆက်သွယ်ရေး တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် လက်ရှိ အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေး နည်းစနစ်ကို ပိုမိုကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးပြုနိုင်စွမ်း ရှိစေရေးတို့အတွက် MFF ကို အားပေးခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၄.၂</p>	<p>ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ရှိ ထုတ်ကုန် အသစ်များ၊ အပြောင်း အလဲများနှင့်စပ်လျဉ်းသော ခေတ်မီ ဈေးကွက်အချက် အလက်များ အကြောင်း ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် တင်ပို့သူများ သိရှိနိုင်ရန် တင်သွင်းမည့် နိုင်ငံများ၏ မူဝါဒနှင့် ကျင့်စဉ်များ၊ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ထုတ်ကုန် အသစ်များနှင့် အချက် အလက်များ ကောက်ယူရန် ကုန်သွယ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ငါးလုပ်ငန်းဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား တာဝန် ပေးအပ်ခြင်း။ အဆိုပါ သတင်း အချက်များအား စီမံခန့်ခွဲရန် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး အသိပညာဆိုင်ရာ ကွန်ရက်တစ်ခု ထူထောင်ခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၄.၃</p>	<p>ထုတ်ကုန် အသစ်များ ဖန်တီး နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်း များအား တင်ပို့သူများထံ အသိပေးနိုင်ခြင်းအလို့ငှာ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ၏ ထုတ်ကုန် အမျိုးမျိုးနှင့် တွဲဖက် ထုတ်ကုန်များ အကြောင်းကို လမ်းညွှန်ချက်ပေး၍ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းပေးခြင်း။</p>	<p>၃၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၇.၄.၄</p>	<p>ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အချက် အလက်များကောက်ယူနိုင်စွမ်း၊ သုံးသပ်နိုင်စွမ်း ရရှိလာစေရန်၊ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက် အပြောင်း အလဲများကို သိရှိလာစေရန် ငါးတင်ပို့သူများအား စနစ်တကျ ပြင်ဆင်ထားသော သင်တန်းအစီ အစဉ်များဖြင့် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးရန် MFF အား တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း။</p>	<p>၂၂၅</p>

၈	ငါးနေငါးထိုင်များ၊ ဒီရေတောများနှင့် တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရာတွင် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ အကျိုးပြုခြင်း။				
၈.၁	တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ကာကွယ်ပေးခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၁.၁	တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များ မွေးမြူရန် နှင့် သားဖောက်ရန် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၄၅၀	
လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၁.၂	တိုင်းရင်းငါးမျိုးစိတ်များ အတွက် ဈေးကွက်အခြေပြု သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အထောက်အပံ့ပေးခြင်း။	၄၅၀	လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၁.၃	ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ၎င်း၏လူမှု ပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ်ပါ ဝင်ဆောင်ရွက်ရန် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြည့် လေ့လာရေးဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲ ခန်းများနှင့် ရွှေ့လျားပညာပေး အဖွဲ့များထူထောင်ခြင်း။	၇၅၀
လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၁.၄	ငါးပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း စုစုပေါင်းပမာဏ၏ ၅% သည် ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးသော စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် နိုင်ငံတကာမှ အကောင်းဆုံးကျင့်စဉ်များကို ၂၀၂၀ ခုနှစ် မတိုင်မီတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ (နိုင်ငံအဆင့် ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက် ၇.၂)	၇၅၀	လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၁.၅	ပြင်ပမျိုးစိတ်များဝင်ရောက်မှု တားဆီးရန်နှင့် ထိန်းချုပ်ရန် အမျိုးသားအဆင့် စီမံချက် (National Invasive Alien Species Action Plan) အား ထိရောက်စွာဆောင်ရွက် ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းခြင်း။	၄၅

၈.၂	သဘာဝငါးပုစွန် မျိုးစိတ်များသို့ ကူးစက်ရောဂါပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၂.၁	ငါးပုစွန် ရောဂါများကို ကာကွယ်ရန် နှင့် ထိန်းချုပ်ရန် ဒေသတွင်း နှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၇၅
		လုပ်ငန်းစဉ် ၈.၂.၂	နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးများတွင် ဇီဝလုံခြုံရေး စီမံချက်များကို ချမှတ်ရန်နှင့် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေရန် တာဝန်ရှိ သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၁၅၀
<p>၉ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအဖြစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။</p>				
၉.၁	ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေ အနေများ အပါအဝင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင် ခြေများကို သုံးသပ်နိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေး မြူရေးကဏ္ဍတွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန် ပြည်သူလူထုသို့ အသိပညာပေးနိုင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၁.၁	ငါးလုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်သော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ဆောင်ရန် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် သတ်မှတ် နိုင်ရေးအတွက် ကုန်းတွင်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအပေါ် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှု အန္တရာယ် အား အကဲဖြတ် သုံးသပ်ရန် တာဝန်ရှိအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ နှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၅၀၀
		လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၁.၂	အထူးသဖြင့် လက်ရှိ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းကဲ့သို့ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုများကို စိစစ်သုံးသပ် ခြင်း အပေါ်ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအတွင်း စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပေးခြင်း။	၅၀၀

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၁.၃</p>	<p>မီးဘေး၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ တောမီး၊ လမ်းမတော်တဆမှုများ၊ လှေနှစ်မြုပ်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်သည့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားနှုန်းမြင့်မားသည့်ဒေသများ စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း၊ SIA/EIA တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ရာသီဥတုဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် သတိပြု ကာကွယ်ရေး စီမံချက်များ အပါအဝင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အလားအလာရှိသော အန္တရာယ်များကို ထောက်ပြနိုင်ရန် အရေးပါသောအကြံပြုချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း။</p>	<p>၂,၀၀၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၁.၄</p>	<p>DDM ဌာန၏ မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုဒေတာဘေ့စ် [Myanmar Disaster Loss and Damage Database (MDLD)] ကို သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>
<p>၉.၂ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ် ခံနိုင်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကောင်းစွာ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေသည့် နည်းပညာများနှင့် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသည့် စီမံခန့်ခွဲရေး ကျင့်စဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၂.၁</p>	<p>ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသည့် ငါးမွေးမြူရေး နည်းပညာများနှင့် နည်းစနစ်များကို ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၂.၂</p>	<p>ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၂.၃</p>	<p>နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး၊ အထူးသဖြင့် အလယ်ပိုင်း ခြောက်သွေ့ ဇုန်၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ဇုန်၊ ရေဝင် ဧရိယာများတွင် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော နည်းပညာများ နှင့် ကောင်းမွန်သော ကျင့်စဉ်များအား မိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၉.၂.၄</p>	<p>ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော နည်းပညာများ၊ အခြားရာသီဇာတ်ခံ လုပ်ဆောင်ချက်များ အသုံးပြုခြင်းကြောင့် အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းသော (အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး) စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူ အရေအတွက် တိုးပွားလာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>
<p>၁၀ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ အကြားတွင် ဆွေးနွေးမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည့် ထိရောက်သည့် မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့စည်းမှု အားကောင်းခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။</p>			
<p>၁၀.၁ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာနများသည် အခြေခံဖွံ့စည်းပုံနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ထောက်ပံ့မှု အောက်တွင် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မူဝါဒမူဘောင်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၁</p>	<p>FAO ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော ငါးလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များ နှင့် အညီ 'တာဝန်ယူမှု ရှိသော' အမျိုးသား အဆင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၂</p>	<p>တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် သင့်လျော်မည့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကို NADP နှင့်အညီ ရေးဆွဲရန် တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများအား တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၃</p>	<p>ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်းသို့ ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် ဒေသတွင်းရှိ လုပ်ငန်း ပုံစံများနှင့် ကိုက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၊ အခွန်ပြန်အမ်းသည့်စနစ်များ၊ အထူးချေးငွေ ပုံစံများကဲ့သို့ အဓိကမက်လုံးပေးသည့် စနစ်များအား NADP ၏ အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း၍ အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုသေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ အော်ဂဲနစ် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ထုတ်လုပ်မှု အမယ်စုံရရှိစေရေး သေချာစေရန်အတွက် (ပုံမှန် နှင့် အော်ဂဲနစ်) ဟူ၍ ငါးအစာထုတ်လုပ်မှု နှစ်မျိုး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်လာအောင်နှင့် အောင်မြင်စွာထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လမ်းညွှန်မူဝါဒများဖြင့် သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၄</p>	<p>အော်ဂဲနစ်ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ထုတ်လုပ်မှု အမယ်စုံရရှိစေရေး သေချာစေရန်အတွက် (ပုံမှန် နှင့် အော်ဂဲနစ်) ဟူ၍ ငါးအစာထုတ်လုပ်မှု နှစ်မျိုး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်လာအောင်နှင့် အောင်မြင်စွာထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လမ်းညွှန်မူဝါဒများဖြင့် သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၅</p>	<p>GAqP အား လေးစား လိုက်နာကြစေရန်အတွက် MFF ၏ ကျင့်ဝတ်များကို ပြန်လည် ဆန်းစစ် သုံးသပ်ရန်နှင့် အကောင် အထည်ဖော်ရန် MFF အား တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း။ ငါးမွေးမြူရေးကန်များ၊ ကုန်သည်များနှင့်ဝယ်ယူသူများ/ တင်ပို့သူများ၊ ထုတ်လုပ် ပြုပြင်သူများအတွက် ခွင့်ပြုချက် ချပေးသည့် စနစ်ထူထောင်၍ ဆုပေး/ ဒဏ်ပေးသည့် အရေးယူမှု များအား ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၂၂၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၆</p>	<p>အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား နည်းပညာနှင့် ငွေကြေးအရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းကို လမ်းညွှန်မူဝါဒများဖြင့် သေချာအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅၀</p>

	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၁.၇	အသေးစားနှင့် အလတ်စား ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ငါးမွေးမြူ ခြင်းနှင့်လုပ်ငန်း ကွင်းဆက်များ ချိတ်ဆက် ပေါင်းစည်းသည့် ပုံစံများဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် တွန်း အားပေးခြင်း။	၉၇၅
၁၀.၂ လက်ရှိ ငါးထုတ်လုပ်ရေးဒေသများ အတွင်း ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ငါးမွေးမြူရေးဇုန်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၂.၁	လက်ရှိ ငါးထုတ်လုပ်နေသော ဒေသများရှိ ကျေးလက်ဒေသ များတွင် ငါးမွေးမြူရေး အထူးဇုန်များ ဖွင့်လှစ်နိုင်သော နေရာများအတွက် MFF နှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ရန် နှင့် ထိုဒေသ များတွင် ငါးမွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု ကို ဒေသတစ်ခုလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အားပေးကူညီခြင်း။	၇၅
	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၂.၂	လက်ရှိ ငါးထုတ်လုပ်နေသော ဒေသများဖြစ်သည့် ရန်ကုန်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးများတွင် ငါးမွေးမြူရေးအထူးဇုန်များ ဖော်ထုတ်နိုင်မည့် ဒေသများတွင် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ငါးမွေးမြူရေးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။	၄၅
	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၂.၃	သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့် ငါးမွေးမြူရေးအထူးဇုန်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လိုအပ်သော အသေးစိတ်စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်ခြင်း။	၃,၀၀၀

၁၀.၃	သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအတွင်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအကြား ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေပေးဝေရေးစနစ်များကို သဘောတူညီစွာ အသုံးပြုမှုအား မြှင့်တင်ပေးခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၃.၁	စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူအဖွဲ့များ အကြား ရေအသုံးပြုရာတွင် တွေ့ကြုံရသော လက်ရှိ အခက်အခဲများကို စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း။	၃၀၀
		လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၃.၂	ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူ များအား အသိပညာပေးရန် အတွက် အစိုးရဌာနအမျိုးမျိုး နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။	၄၅၀
၁၀.၄	ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ တိုးတက်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်နိုင်မည့် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုအား ပိုမိုခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၄.၁	ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအပေါ် နည်းပညာ၊ လူ့အင်အား၊ ငွေကြေးအင်အားဆိုင်ရာ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုး လျော့နည်း သွားစေမည့် နည်းလမ်း တရပ်အနေဖြင့် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် မှုများကို အားပေးရန် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများ အကြား နည်းပညာ၊ ငွေရေး ကြေးရေးနှင့် ဈေးကွက် အလားအလာများနှင့် ပတ်သက်သော ပုံမှန် တွေ့ ဆုံညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၁၅၀
		လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၄.၂	NADP အားအကောင်အထည် ဖော်ရာ၌ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှုနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများကို ဦးဆောင်မည့် (ညွှန်ကြားရေး မှူးများအဆင့်) ကဏ္ဍဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီ သို့မဟုတ် ကဏ္ဍခွဲလုပ်ငန်း ကော်မတီတရပ်ကို တရားဝင် ထူထောင်ခြင်း။	၃၀၀

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၄.၃</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ၊ ကုန်သွယ်ရေး ကိစ္စရပ်များ၊ ဈေးကွက် အပြောင်းအလဲ များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အစရှိသည်များကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရန်/ ဆွေးနွေးရန် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ အကြားတွင် ပုံမှန်နှင့် ရံဖန်ရံခါ အစည်း အဝေးများ ကျင်းပမှုကို သေချာအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၆၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၄.၄</p>	<p>ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း တရားဝင် စတင်မှု၏ ကနဦး ဆောင်ရွက်ချက် တစ်ရပ် အနေဖြင့် MFF နှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနတို့အကြားအတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် ကနဦးစမ်းသပ်လုပ်ငန်း စဉ်များ ချမှတ်ရန် တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>
<p>၁၀.၅ ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ အားလုံး ပါဝင်သော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေအနေများ ဖန်တီးပေးခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၅.၁</p>	<p>ASEAN ကြေညာချက်များနှင့် ကတိပြုဆောင်ရွက်ချက်များ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်း စံနှုန်းများကို အကောင် အထည်ဖော်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပြည်တွင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၅.၂</p>	<p>နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများ၊ အကောင်းဆုံး ကျင့်စဉ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ညှိယူထား၊ ဖြည့်စွက်ထားသည့်အပြင်၊ ခေတ်နှင့်အညီ မွမ်းမံပြင်ဆင် ထားသည့် ငါးမွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ ပြင်ဆင်ချက်များကို လိုက်နာခြင်းရှိမှု သေချာစေရန် တာဝန်ခံဌာနများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ်မှတ်ရန်</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၅.၃</p>	<p>ပြည့်စုံခိုင်မာသည့် စာချုပ်များ ရေးသားချုပ်ဆိုခြင်းများကို အားပေးကူညီရန် စာချုပ်ပုံစံများ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အခွင့် အရေးများဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ အကြား လုပ်ငန်း (ကန်ထရိုက်) စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုမှုကို အားပေးခြင်း။</p>	<p>၂၂၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀.၅.၄</p>	<p>မြေနှင့်ရေပြင်များအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်သော ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ပိုမို အသုံးပြုရန် အားပေးသည့် ဥပဒေအသစ်များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် တည်ဆဲ ဥပဒေများကို ခေတ်နဲ့အညီ ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရန်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်၊</p>	<p>၇၅၀</p>

		<p>တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် အဆင့် အစိုးရများ၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့များကဲ့သို့ တာဝန်ခံဌာနများ၏ ဥပဒေနှင့်အညီလုံလောက်သော စည်းကြပ်ထိန်းကြောင်းမှုရှိရေး သေချာစေရန်အတွက် တာဝန်ခံ ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	
<p>၁၁ ထိရောက်သည့် သိပ္ပံသုတေသနလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူ စုဆောင်းခြင်း၊ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအားဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုစွမ်းရည် တိုးတက်စေခြင်း။</p>			
<p>၁၁.၁ ပြည့်စုံသည့် အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း စနစ်များကို ထူထောင်ခြင်း။</p>	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၁.၁</p>	<p>အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း နည်းလမ်းများကို အဆင့်မြှင့် တင်ရန်အတွက် နည်းစနစ်များ၊ သင်တန်းများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ရရှိစေရန် နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု သဘောတူညီချက်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>၇၅</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၁.၂</p>	<p>သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ/ ဌာနများ/ အဖွဲ့အစည်းများတွင် အချက်အလက်များ ပေးအပ်ရန် တာဝန်ရှိမှုကို သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့်၊ (MFF ၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အခြား ငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ</p>	<p>၃၇၅</p>

		ကဏ္ဍများ၊ အစုအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ငါးထုတ်လုပ်မှု၊ ပြုပြင်မှုနှင့် ပြည်ပပို့ကုန် အချက်အလက်များကို (လစဉ် / သုံးလ တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်စဉ်) ပုံမှန် ကောက်ယူခြင်း၊ စုစည်းခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်း။	
	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၁.၃	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ အခြေအနေများကို တိကျ မှန်ကန်သော နောက်ဆုံးရရှိသည့် သတင်း အချက်အလက်များဖြင့် အစီရင်ခံစာများနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်း။	၁၅၀
	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၁.၄	ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းစနစ် တစ်ရပ်ကို ထူထောင်ရန်အတွက် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူခြင်း။	၃၇၅
၁၁.၂ ထုတ်ကုန်အသစ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစွမ်းရည်များ ပျိုးထောင်ခြင်း။	လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၂.၁	ငါးပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများသည် ဈေးကွက် လိုအပ်ချက် များနှင့်အညီ ထုတ်ကုန်အသစ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၏ ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာနည်းပညာ ဓာတ်ခွဲခန်း/ သုတေသန သိပ္ပံများ ထူထောင်ခြင်း။	၄၅၀

	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၂.၂</p> <p>ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆောင်ရွက်နေသော ငါးမွေးမြူရေးသိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ (ငါးပြုပြင် ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်မှု) ဆိုင်ရာ သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းများနှင့် ဌာနဆရာ များ၏ သင်ကြားရေး စွမ်းအား ကို မြှင့်တင်ပေးရန် ပိုမိုကူညီ ထောက်ပံ့ခြင်း။ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဌာနတို့နှင့် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း၍ အခြားတက္ကသိုလ် များနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေး ကျောင်းများကိုလည်း အလားတူကူညီထောက်ပံ့ခြင်း။</p>	<p>၉၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၂.၃</p> <p>အဆိုပြုထားသည့် အမျိုးသား အဆင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးရန် သီးခြား ရန်ပုံငွေ/ဘတ်ဂျက်တစ်ရပ် တည်ထောင်ခြင်း။</p>	<p>၁၅၀</p>
	<p>လုပ်ငန်းစဉ် ၁၁.၂.၄</p> <p>အရည်အသွေးမီ ငါးလုပ်ငန်း ထွက်ကုန်များကို စစ်ဆေးရန် နှင့် ထိန်းချုပ်ရန် အတွက် နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြု ISO 17025 နှင့်အညီ ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ထိန်းသိမ်းမှု နှင့် မြှင့်တင်မှု ပြုလုပ်ခြင်း များကို သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။</p>	<p>သတ် မှတ်ရန်</p>

National Aquaculture Development Plan

(2019 - 2023)

The Republic of the Union of Myanmar
Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
Department of Fisheries

March 2020

Cover photo: A 21-year-old girl working in Twantay (Twante) Township in Yangon Region

National Aquaculture Development Plan (2019 - 2023)

The Republic of the Union of Myanmar
Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
Department of Fisheries

March 2020

Foreword

Page i

Preface

Page iii

Acronyms

Page v

Glossary

Page vii

ES

Executive Summary

Page ix

1

Introduction

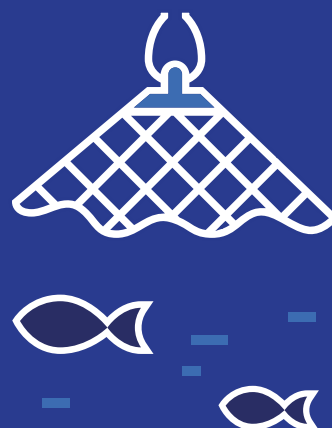
Page 1

2

The Current State of Aquaculture in Myanmar

Page 7

3

Policy Framework Related to Aquaculture

Page 25

4

Outcomes, Outputs and Plan of Action for Sustainable Development

Page 39

5

Management of Implementation and Budget

Page 45

6

Monitoring and Evaluation

Page 55

References

Page 67

Appendix

Page 69

Contents

Foreword	i
Preface	iii
Acronyms	v
Glossary	vii
Executive summary	ix
Chapter 1: Introduction	1
1.1 Overview	3
1.2 Linkages of Aquaculture to the Myanmar Sustainable Development Plan	4
1.3 Linkages of Aquaculture to Agriculture Development Strategy (ADS)	5
Chapter 2: The Current State of Aquaculture in Myanmar	7
2.1 Aquaculture Production	9
2.2 Legislative Framework of Aquaculture	11
2.3 The Department of Fisheries as the Competent Authority	12
2.4 Stakeholders	13
2.4.1 Small-scale fish farmers	13
2.4.2 Small and Medium Enterprises (SMEs)	14
2.4.3 Large vertically integrated operations	14
2.4.4 Feed producers	14
2.4.5 Fish processors	15
2.4.6 Private Sector Representative	15

2.5	Knowledge Infrastructure	17
2.5.1	Statistics	18
2.5.2	Higher Education	18
2.5.3	TVET and skills training	18
2.6	Employment and Gender Equality	19
2.7	Food and nutrition security	21
2.8	Climate Change Resilience	22
2.9	Summary: Strength, Weakness, Opportunities and Threats Analysis	23

Chapter 3: Policy Framework Related to Aquaculture 25

3.1	Overview	27
3.1.1	SDG Alignment	28
3.1.2	The Myanmar Sustainable Development Plan 2018-2030	29
3.1.3	The Agriculture Development Strategy and Investment Plan 2018-19 – 2022-23	30
3.1.4	Multi-sectoral National Plan of Action on Nutrition (MS-NPAN) 2018/19 – 2022/23	30
3.1.5	National Biodiversity Strategy and Action Plan 2015-2020 (NBSAP)	31
3.1.6	Myanmar Climate Change Master Plan (MCCMP) 2018–2030.	32

3.1.7 National Export Strategy (NES)	33
3.1.8 Vision and Fisheries Policy of the DOF	33
3.2 Summary: Role of aquaculture in national development	37
Chapter 4: Outcomes, Outputs and Plan of Action for Sustainable Development	39
4.1 Outcomes and Outputs	42
4.2 Plan of Action	44
Chapter 5: Management of Implementation and Budget	45
5.1 Way forward	47
5.1.1 Securing enabling environment	48
5.2 Budget Allocation	49
5.3 Prioritised Outputs	52
Chapter 6: Monitoring and Evaluation	55
References	67
Appendix	69

List of Tables and Figures

Table 1: Current land use by aqua ponds and paddy land in acres (2017)	6
Table 2: Fish consumption of households and their most consumed species	21
Table 3: SWOT Analysis of the existing aquaculture sector in Myanmar	24
Table 4: Outcomes and Outputs	42
Table 5: NADP Budget Allocation	49
Table 6: NADP Prioritized Outputs	53
Table 7: Indicators and Targets for Prioritized Outputs	58

List of Figures

Figure 1: Contributions of aquaculture to Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)	4
Figure 2: Myanmar aquaculture production by species (2017)	9
Figure 3: Total fishery production in Myanmar, in tons (2008-2009 to 2017-2018)	10
Figure 4: Fishery data and statistics system	17
Figure 5: Total labor inputs per acre/year for fish and crop farms	19

Foreword

*His Excellency Dr. Aung Thu
Union Minister
Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation*

The National Aquaculture Development Plan (NADP) demonstrates Myanmar's commitment to attaining aquaculture development in a sustainable and inclusive way. The significant role aquaculture plays in the economic development of the Republic of the Union of Myanmar is demonstrated in its inclusion in the Myanmar Sustainable Development Plan 2018-2030 (MSDP). While the National Export Strategy 2014-19 (NES) has emphasized aquaculture development as a driver of economic growth and job creation, the Agriculture Development Strategy and Investment Plan 2018-19 – 2022-23 (ADS) also recognised the important role of aquaculture in food and nutrition security. Guided by the vision of MSDP, principles of ADS, strategies of NES and other national frameworks, this plan represents determinations and aspirations of all stakeholders of the sector and the nation as a whole to support the long-term sustainable development goals of the Republic of the Union of Myanmar.

The NADP in its entirety is a representation of the vision statement of the agriculture policy that states that, “by 2030, Myanmar achieves inclusive, competitive, food and nutrition secure, climate change resilient, and sustainable agricultural system contributing to the socio-economic well-being of farmers and rural people and further development of the national economy. As the sector is transforming itself from over-dependence on capture fishery to aquaculture, the plan provides a thoughtful list of actionable priorities to address some of the urgent needs of the aquaculture sector and to effectively harness the tangible benefits from the sector. It also serves as a roadmap for the government to work hand-in-hand with the private sector to accelerate the growth of the sector for the benefit of all stakeholders.

Having had the opportunity to support fish farming communities in remote regions, and recognising the potentials of market demands, the Ministry is committed to upgrade the entire value chain leaving no smallholder behind in benefiting from aquaculture transformation. At the same time, we recognize the role of the private sector in realizing the competitive advantages of aquaculture, so must the regulatory role of the government to promote governance and responsible business. By working together—the private sector, the government and all stakeholders of the sector can achieve the overall goal of sustainable aquaculture. In fact, the formulation of the draft has been a multi-stakeholder participatory process to reach a national consensus on the priorities of policy initiatives, and this guarantees sustainability of the plan. Thus, the Ministry pledges its full support to implement the plan to achieve the desired results.

We recognise that we are only able to address all these issues through the support and the collaboration of the international development partners. Thus, I would like to recognise and thank the European Union, and Germany for sponsoring and partnering with the Government of Myanmar on the Myanmar Sustainable Aquaculture Program (MYSAP) as well as the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH of Germany and the Centre for Economic and Social Development (CESD) of Myanmar for their technical assistance. It is with great honour that we endorse the NADP as a means to extend our cooperation in all future initiatives, programmes and actions in achieving sustainable aquaculture in Myanmar.

His Excellency Dr. Aung Thu
Union Minister
Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation

Preface

The Republic of the Union of Myanmar is an agriculture-based economy as 70% of the total population particularly in rural areas are dependent upon agriculture as the main source of income and livelihood. The agriculture sector is estimated to contribute to 29% of GDP of the country while accounting for 25% of total exports by value in 2016 (ADS, 2018). The Government of Myanmar placed high importance to the agriculture sector, and merged three separate ministries, the Ministry of Agriculture and Irrigation, the Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development and the Ministry of Cooperatives into a single, integrated ministry called the Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI) as soon as the government assumed the office in April 2016.

The MOALI launched a new vision on transforming the rice-bowl of Asia into a regional food basket with an emphasis on agriculture diversification, market integration and value-added production to improve value chain and technology gaps of rural farmers, while addressing safety and nutrition concerns of consumers of traditional food systems. In accordance with twelve economic principles set forth by the Government in July 2017, the MOALI also undertook a year of comprehensive consultations both with development partners and local NGOs across the regions to develop a sectoral plan on Agricultural Development and Investment Strategy (ADS). In April 2018, the MOALI successfully adopted the ADS and put this plan into action in the budget year commencing in October 2018.

In the plan, the MOALI recognised the important role of the fishery sub-sector, which currently accounts for 30% of the agriculture GDP, and therefore, made an important commitment to mobilise both budgetary and other financial resources to the sub-sector to develop in parallel with crop sectors as well as regional market trends. It also paid attention to ecological conservation and resource efficiency to promote sustainable agriculture that enhances farmers' income. It aimed at improving linkages across agriculture sub-sectors, particularly the crop and fishery sectors that are critical to the livelihoods and income of the rural population. With all these approaches, the Department of Fisheries (DOF) was assigned to develop the "National Aquaculture Development Plan" (NADP) in 2018 to fulfil the objective of ADS in terms of productivity, competitiveness and governance of the sub-sector.

As an overarching guideline for the NADP, the ADS emphasised close partnerships between public and private sector participants engaged in the fishery sector to have an effective division of labour between "animal and fish breeding, husbandry and health services." (ADS, p. 64) ADS also stresses upon the "formulation of standards and extension activities to promote the adoption of good practices" (ADS, p. 65) in aquaculture by planning to establish a GAP unit at the DOF under the MOALI to spearhead development and implementation of Good Aquaculture Practices (GAQPs) among aquaculture farmers. With increased resource mobilisation, enhanced public-private partnership and improved agriculture services, the NADP would effectively aim for increased and sustainable production of aquaculture in Myanmar to meet both domestic and international market demands in accordance with the changing global food security environment.

The process of drafting NADP has involved wide-ranging stakeholder consultations, from headquarters in Nay Pyi Taw to regional DOF offices and from large-scale vertically integrated aquaculture farms to small-holding fishers. The process took the guidance from the MYSAP Steering Committee, a high-level inter-ministerial policy committee chaired by the Deputy Minister of MOALI and aligned closely with the national goals and guiding principles of the MSDP as well as sectoral targets and specific policies of the ADS-IP. In addition, the process included rapid assessments of value chain dynamics and stakeholders' analyses as well as desk reviews and in-depth analyses of relevant policies, strategies, and plans, as well as past, current and planned and anticipated programmes, projects and expenditures of DOF.

The NADP preparation also included consultations with the staff of the DOF as well as various relevant government agencies such as Department of Trade, Myanmar Trade Promotion Board, Department of Labour, Department of Health and Department of Environmental Conservation and with other stakeholders including farmers, private sector associations such as UMFCCL and MFF, development partners and civil society organizations through MYSAP and Myanmar Fishery Partnership. Four rounds of regional consultation workshops and follow-up field surveys were organised in Mandalay, Taunggyi, Mawlamyine and Yangon cities to receive grassroots and practical updates about the challenges and opportunities facing local DOF offices and value chain actors in order to design robust interventions and effective action plans.

The final phase of consultations involved three intense reviews by three groups of peer experts: international and local aquaculture experts who have worked on various aspects of MYSAP program activities on 8 April 2019; technical and in-house experts of the aquaculture division of the DOF led by Director U Saw Lah Paw Wah on 24 April 2019 and lastly the representatives of local DOF offices, MFF chapters and independent experts invited from various parts of Myanmar on 9 May 2019. All the inputs and recommendations are fully integrated into the final draft of the plan. This final draft of the NADP consists of six chapters.

Executive Summary

Chapter 1: Introduction

Chapter 2: The Current State of Aquaculture in Myanmar

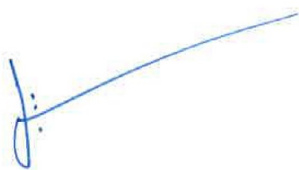
Chapter 3: Policy Framework Related to Aquaculture

Chapter 4: Outcomes, Outputs and Plan of Action for Sustainable Development

Chapter 5: Management of Implementation and Budget

Chapter 6: Monitoring and Evaluation

We would like to thank the EU and Germany for sponsoring and partnering with the Government of Myanmar on the Myanmar Sustainable Aquaculture Program (MYSAP) for its support for the project and GIZ of Germany and CESD of Myanmar for their technical assistance in designing the plan. We intend to collaborate with all relevant government ministries and institutions, small-holding fish farmers and private sector aquaculture firms, private sector associations, academic institutions, NGOs and development partners to implement the NADP effectively and efficiently.

**For and on behalf of the Director General
Myint Zin Htoo, Deputy Director General
Department of Fisheries**

Acronyms

ADS	Agriculture Development Strategy
ADS-IP	Agriculture Development Strategy and Investment Plan
ADSISU	Agriculture Development Strategy Implementation Support Unit
ASEAN	Association of South East Asian Nations
ASEAN-FEN	Association of South East Asian Nations-Fisheries Education Network
B.Sc.	Bachelor of Science
CESD	Centre for Economic and Social Development
CFiUGs	Community Fishery User Groups
DDM	Department of Disaster Management
DOF	Department of Fisheries
DRR	Disaster Risk Reduction
DWCP	Decent Work Country Program
EBA	Everything-But-Arms
EIA	Environmental Impact Assessment
EU	European Union
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
FIS	Fish Information and Services
GAqPs	Good Aquaculture Practices
GDP	Gross Domestic Product
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
GMP	Good Manufacturing Practices
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Point
IFPRI	International Food Policy Research Institute
ILO	International Labor Organization
ISO	International Organization for Standardization
M&E	Monitoring and Evaluation
M.Sc.	Master of Science
MCCMP	Myanmar Climate Change Master Plan
MDD-W	Minimum Dietary Diversity Score for Women
MDLD	Myanmar Disaster Loss and Damage Database
MFF	Myanmar Fisheries Federation
MITA	Myanmar Industry Training Activity
MOAI	Ministry of Agriculture and Irrigation

MOALI	Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
MOC	Ministry of Commerce
MOLFRD	Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development
MOLIP	Ministry of Labour, Immigration and Population
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MOPF	Ministry of Planning and Finance
MPEA	Myanmar Fisheries Products Processors and Exporters Association
MSC	Marine Stewardship Council
MSDP	Myanmar Sustainable Development Plan
MSMEs	Micro, Small and Medium Enterprises
MS-NPAN	Multi-Sectoral National Plan of Action on Nutrition
MYSAP	Myanmar Sustainable Aquaculture Program
NACA	Network of Aquaculture Centers in Asia-Pacific
NADP	National Aquaculture Development Plan
NADP-WC	National Aquaculture Development Plan-Working Committee
NBSAP	National Biodiversity Strategy and Action Plan
NES	National Export Strategy
NGOs	Non-government Organizations
NOCS	National Occupational Competency Standards
NSSA	National Skills Standards Authority
R&D	Research and Development
SAI	State Agricultural Institutes
SDG	Sustainable Development Goals
SEAFDEC	Southeast Asian Fisheries Development Center
SIA	Social Impact Assessment
SMEs	Small and Medium Enterprises
SPF	Specific Pathogen Free
SPS	Sanitary and Phytosanitary
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats
TVET	Technical and Vocational Education and Training
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry
VFV	Vacant, Fallow and Virgin

Glossary

Aquaculture: The farming of aquatic organisms involving intervention in the rearing process to enhance production and the individual or corporate ownership of the stock being cultivated. The farming of aquatic organisms including fish, molluscs, crustacean and aquatic plants.

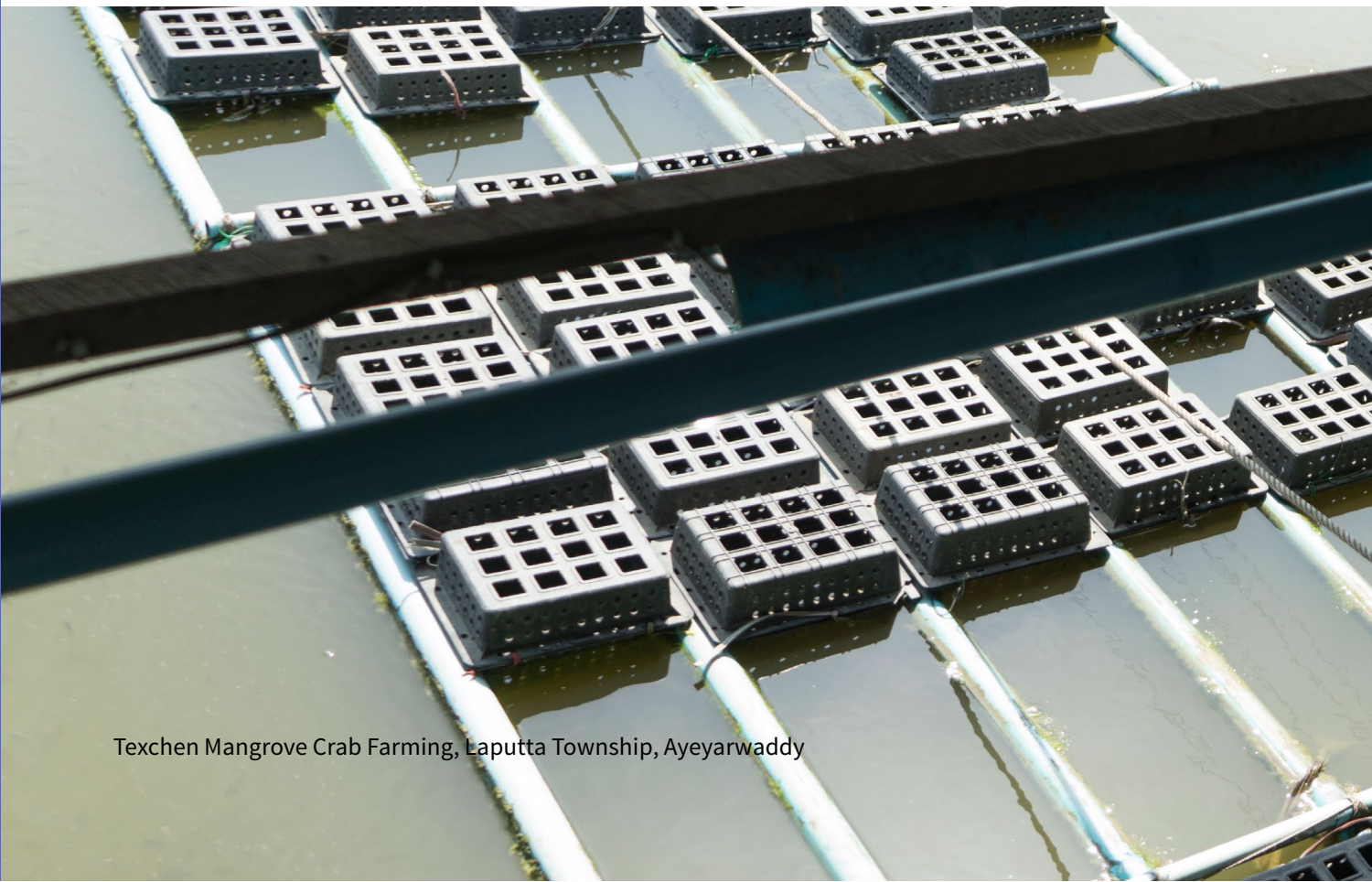
Aquaculture farmer: A person engaged in aquaculture.

Aquatic: Living in or on water for all or a substantial part of the life span.

Brood stock: Adult breeders with desirable traits used to produce succeeding generations of quality farmed aquatic animals.

Child labour: Work that deprives children of their childhood, their potential and their dignity, and that is harmful to physical and mental development. It refers to work that is mentally, physically, socially or morally dangerous and harmful to children and interferes with their schooling by depriving them of the opportunity to attend school, obliging them to leave school prematurely, or requiring them to attempt to combine school attendance with excessively long and heavy work (Source: ILO)

Fish feed: Fodder intended for fish in aquaculture establishments, in any form and of any composition. Also defined as any material (single or multiple), whether processed, semi-processed or raw that is intended to be fed directly to aquatic animals.

Texchen Mangrove Crab Farming, Laputta Township, Ayeyarwaddy

Fisheries management: The integrated process of information gathering, analysis, planning, decision-making, allocation of resources and formulation and enforcement of fishery regulations by which the fishery management authority controls the present and future behaviour of interested parties in the fisheries, in order to ensure the continued productivity of the living resources.

Good Aquaculture Practices: A series of considerations, procedures, and protocols designed to nurture efficient and responsible aquaculture production developed to stimulate the aquaculture industry to adopt more sustainable production measures.

Hatchery: Place for artificial breeding, hatching and rearing through the early life stages of aquatic animals, finfish and shellfish in particular. Generally, in pisciculture, hatchery and nursery are closely associated. On the contrary, in conchyliculture, specific nurseries are common, where larvae produced in hatcheries are grown until ready for stocking in fattening areas.

Inland capture fishery: The removal of aquatic organisms from natural or enhanced inland waters.

Post-harvest: Stage of aquaculture immediately after harvesting including cleaning, sorting, cooling and packing.

Project Bank: An interactive, web-based, publicly accessible database or project information bank that includes Projects that implementing government agencies plan to develop to implement the MSDP and its Strategic Action Plans.

Production: The process of culture or growing aquaculture product for sale or use.

Small scale farmer: Resource-poor individuals or groups of people involved in small-scale aquaculture production, i.e. aquaculture production facilities and processes with small production volume and/or relatively small surface area and typically lacking technical and financial capacity and other resources to support individual certification.

Executive Summary

The Department of Fisheries (DOF) is tasked by the Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI) to develop the “National Aquaculture Development Plan” (NADP). The purpose of the NADP is to provide the policy and institutional framework for sustainable development of aquaculture sector in Myanmar in close alignment with the Agricultural Development and Investment Strategy (ADS), Multi-sectoral National Plan of Action on Nutrition (MS-NPAN) and Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP).

The NADP is divided into 6 chapters which outlines the current state of the aquaculture sector, the policy framework which is driving the development of the NADP and how it will be implemented. The following is covered by the NADP:

Chapter 1 being the introduction gives an overview of the aquaculture sector in Myanmar including its production levels and some of the existing challenges. Furthermore, the chapter focuses on the linkages the NADP has with both the MSDP and the ADS.

Central fish wholesale market, Mandalay

Chapter 2 gives an overview of the Myanmar aquaculture sector and highlights the challenges of the sector and concludes with a strength, weaknesses, opportunities and threats analysis of the sector.

Chapter 3 identifies all the relevant plans and strategies set by the government and identifies in detail how the NADP will have a key role in helping them accomplish their outcomes.

Chapter 4 lists the outcomes, outputs and plan of action required for the successful development of aquaculture in Myanmar as identified by the DOF as well as other stakeholders and guided by national goals and inter-ministerial cross-cutting policy objectives. The DOF identifies the outputs which are required to achieve these outcomes. The DOF has formed a Working Committee to coordinate the implementation of the NADP by various stakeholders.

Chapter 5 looks at how this implementation will be achieved and how the budget will be assigned based on the funds available to the DOF. Also, it focuses on eleven outputs for prioritised implementation that were identified by DOF and stakeholders in a nation-wide workshop.

Lastly, in **Chapter 6** the prioritised outputs are then matched with the relevant indicators, baseline status and target goals up until 2022.

CHAPTER

1

Introduction

A group of women working at a fish cake processing centre, Shwe Bo Township, Sagaing Region

CHAPTER 1

Introduction

1.1 • Overview

With 2,832 kilometres of coastline, comprising relatively rich marine resources, over 4,600 kilometres of rivers and tributaries, and approximately 14,820,000 acres (6 million hectares) of flood plains, Myanmar has the highest per capita level of water resources in South East Asia.¹ Myanmar's endowment of precious water resources provides the opportunity to develop a strong fishery sector.

Aquaculture represents 18% of the total fisheries industry in Myanmar and as of 2016-17 is estimated to utilise an area of 487,328 acres (197,299 hectares). 93.6% of the fish farms in Myanmar are in Yangon, Bago, Rakhine and Ayeyarwady. The heaviest concentration is within Ayeyarwady Region and Rakhine State which represent over 72% of the Union's aquaculture ponds in terms of area.

While marine and freshwater fisheries are still the largest fishery sub-sectors, aquaculture plays a substantial role, with production of 1.049 million tonnes in 2016-17.² With increased pressure on wild fish stocks the continued expansion and development of the aquaculture sector has strong potential in Myanmar.

The development of Myanmar's aquaculture sector has been hampered by various factors including its previous isolation from world markets, lack of investment in infrastructure, insufficient access to finance and a shortage of technical skills and know-how.

¹ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy 2015-2019, p.7

² Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Fishery Statistics 2018, p.14

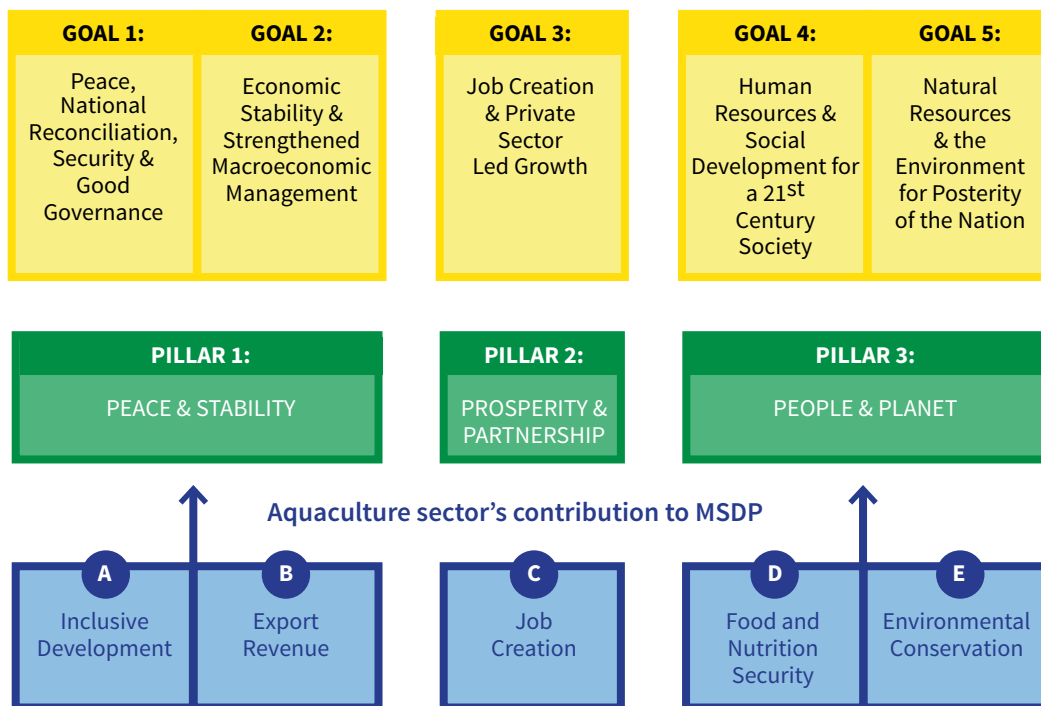
1.2 • Linkages of Aquaculture to the Myanmar Sustainable Development Plan

In August 2018, Myanmar released the Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP) as the overarching framework to orient and guide Myanmar's development efforts. It is an overall framework for coordination and cooperation across all ministries, and all states and regions to provide a development path for the Union.

The National Aquaculture Development Plan (NADP) will align with the MSDP, particularly the central implementation framework of the "project bank", which facilitates effective, coordinated and transparent implementation of sectoral, ministerial and sub-national plans, in the following ways:

Figure 1: Contributions of Aquaculture to Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)

MSDP Framework: A Peaceful, Prosperous & Democratic Myanmar

- **Inclusive development** - with over 70% of the Myanmar workforce engaging in the agriculture sector, aquaculture presents an opportunity for the rural population to increase their livelihoods. Earnings per hectare of land used in aquaculture are much higher than those earned when used for crop-based farming. Aquaculture also provides a more stable income stream, with higher pay rates, when compared to other employment opportunities in the agricultural sector.
- **Export revenue** - globally there is a large market for fishery products. If Myanmar can increase its production, quality and reliability of supply of these fishery products, there is great potential to increase exports leading to greater foreign currency export earnings.
- **Job creation** - not only will the development of the aquaculture sector increase the employment opportunities in rural Myanmar, but it will also increase the quality of the jobs available. Workers in the aquaculture sector can enjoy year-long employment and wage rates higher than that generally available otherwise in the agriculture sector. There will also be a positive multiplier effect as service industries grow around servicing aquaculture businesses.
- **Food and nutrition security** - aquaculture will improve food and nutrition security with fish products being a rich and very cost-effective source of animal protein.
- **Environmental conservation** - since wild fish resources are coming under increasing stress, aquaculture plays a vital role in ensuring the sustainability of the fisheries sector. Aquaculture can utilise aquatic resources of marginal economic value, for example water with high salinity, thereby reducing pressure on increasingly scarce freshwater resources. Small scale fish farming can be integrated into current smallholder farming systems, for example with rice paddies to increase productivity of land without needing to use additional land resources.

1.3 • Linkages of Aquaculture to Agriculture Development Strategy (ADS)

The ADS adopted an important policy approach to link across agriculture sub-sectors and suggested that “[a]gricultural and food sector modernization should encompass not only crop agriculture, livestock, and irrigation, but also fisheries and forestry/agro-forestry.”³ It also followed an integrated and effective MOALI structure by consolidating previously separated ministries such as Ministry of Agriculture and Irrigation (MOAI) and Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development (MOLFRD) as well as by coordinating between local plans and national plans. The ADS also planned a specific outcome of improving productivity in livestock and fishery, the NADP will align to these approaches and propose complimentary activities to achieve the specific outputs in line with the outcomes already targeted in the ADS.

³ ADSIP, 2018, p.41

The ADS also recognised the challenges of less secured land rights including the fishponds that are outside of the jurisdiction of the “Farmland Law” and that the change of land use rights requires cumbersome and lengthy administrative procedures. While large fish pond owners and businesses can afford to bear the transaction cost of land use conversion to secure necessary land use certificates, such costs are burdensome for smallholders and SMEs to follow through the procedures. In this regard, the legal status of the fish ponds is still uncertain and the NADP fully endorses the policy recommendation of the ADS in addressing “a broad set of land issues that are negatively impacting on the social fabric and development process of Myanmar.” In the meantime, the NADP proposes further coordination between relevant departments of the MOALI to consider promoting suitable integrated rice-field aquaculture system as well as cage culture in the country’s vast reservoir system in order to maximise land and water resources available to aquaculture expansion under the existing land use regulations. Last but not least, the NADP also endorses the position of the ADS on “development and implementation of the National Land Use Policy through various pilot activities and a set of strategic interventions,”⁴ as the current land inventory utilised by paddy land (17,695,525 acres) and fish ponds (491,346 acres) among the total 167,186,000 acres of various land type suggests a large room for such innovative initiatives even if the reserved forests, other wood land, net sown area and other occupied area are excluded (Table 1).

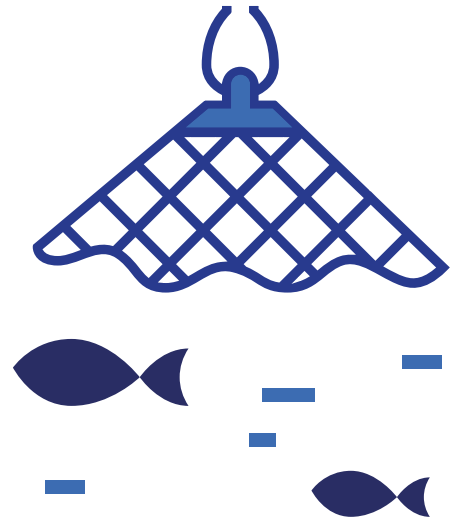
Table 1: Current land use by aqua ponds and paddy land in acres (2017)

States & Regions	Aqua Ponds (Acre)	Paddy Land (Acre)
Kachin	2,344	448,189
Kayah	893	95,180
Kayin	861	582,364
Chin	296	82,852
Sagaing	7,580	2,130,224
Taninthayi	5,258	254,780
Bago	31,186	2,960,455
Magway	425	748,299
Mandalay	7,873	643,999
Mon	2,126	734,365
Rakhine	156,509	1,113,159
Yangon	85,125	1,359,525
Shan	3,408	1,319,826
Ayeyarwady	187,287	5,037,199
Naypyitaw	175	185,109
TOTAL	491,346	17,695,525

Source: DOF, Fishery Statistics, 2017-2018; CSO, Statistical Yearbook 2017

Therefore, the purpose of the NADP is to provide a policy and institutional framework for the implementation of the sustainable development of aquaculture in Myanmar. Furthermore, this development plan contributes to the achievement of other policy frameworks more specifically the MSDP, ADS and MS-NPAN.

⁴ *Ibid*, p.27

CHAPTER

2

The Current State of Aquaculture in Myanmar

At a Fish Shop in Myo Ma Market, Kengtung, Eastern Shan State

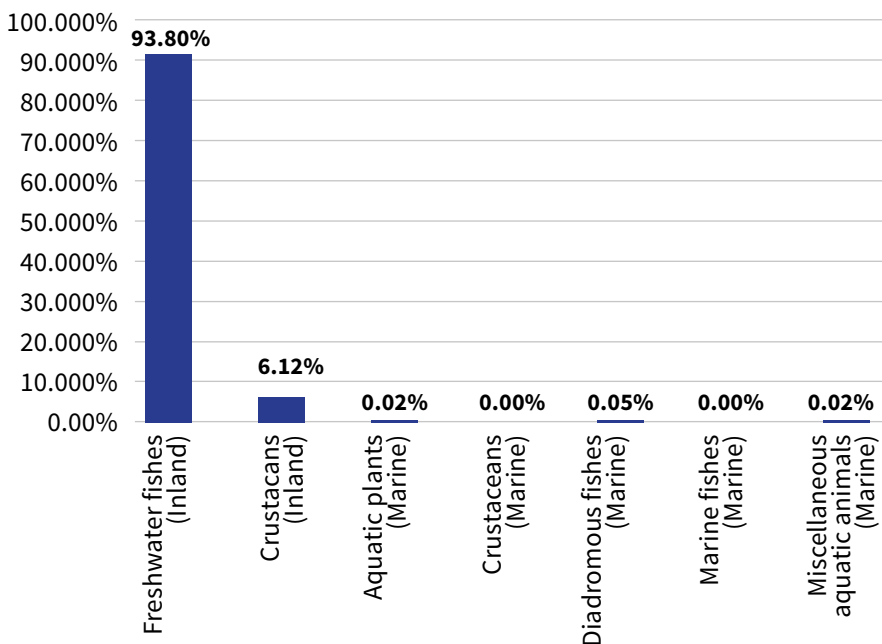
CHAPTER 2

The Current State Of Aquaculture In Myanmar

2.1 • Aquaculture Production

Myanmar's aquaculture production is largely dominated by freshwater inland production.

Figure 2: Myanmar aquaculture production by species (2017)

Source: FAO, Yearbook 2017: Fishery and Aquaculture Statistics, 2017

Myanmar produces mostly carp species, with the Indian major carp species rohu (*Labeo rohita*), catla (*Catla catla*) and mrigal (*Cirrhinus mrigala*) being the most commonly stocked. Around 50 % of operations stock only carp, i.e. grass carp (*Ctenopharyngodon idellus*), silver carp (*Hypophthalmichthys molitrix*) and common carp (*Cyprinus carpio*). The most widely stocked non-carp species are pangasius (*Pangasius hypophthalmus*), tilapia (*Oreochromis niloticus*), and pacu (*Piaractus brachypomum*).⁵ There are issues being reported with the degradation of broodstock due to the inbreeding of broodfish.⁶ The DOF is trying to upgrade brood stock by improving management at its 27 fishery stations, that are conducting seed production and providing technical assistance to operators.

⁵ Ben Belton, Mateusz Filipiński and Chaoran Hu, "Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management," International Food Policy Research Institute (IFPRI), May 2017, p.13

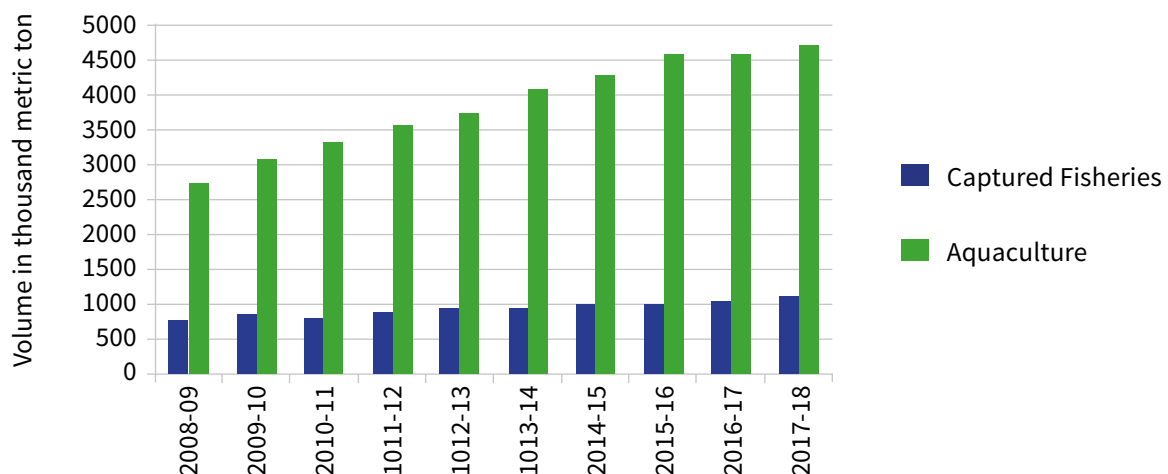
⁶ Korea-Myanmar Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar, 2017. Master Plan for the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar. 2014 KOICA, Naypyidaw, Myanmar,

At approximately 6% of aquaculture production, shrimp still represents a relatively small portion of output. Most of the shrimp production is focused in Rakhine State, where approximately 156,489 acres of ponds are under shrimp production.⁷ The DOF has been promoting the increase of shrimp production mainly through the stocking of fresh water prawn such as giant freshwater prawn (*Macrobrachium rosenbergii*) as a complimentary species. Monoculture of marine shrimps, such as black tiger shrimp (*Penaeus monodon*), has also been increasing in recent years, particularly in Ayeyarwady region and Yangon Region.

Hatcheries play a key role in ensuring that enough seed of fish and shrimp species is available for stocking. Insufficient seed has a knock-on effect on the entire sector. Difficulties encountered by hatcheries include:

- poor water quality, for example low pH values, causing high death rates and stress in fish;
- high energy requirements mean high production costs, particularly with insufficient and unstable electricity supply;
- poor quality feed;
- impacts from flooding and droughts; and
- weak biosecurity leading to disease and reduced profits or losses.

Figure 3: Total fishery production in Myanmar, in tons (2008-2009 to 2017-2018)

Source: DOF, Fishery Statistics, 2018

As Figure 3 shows, in comparison to captured fisheries, the output of aquaculture increased slowly (at 4% annually) from 0.75 million metric tons to 1.13 million metric tons between 2008 and 2016 while the output of captured fishery rapidly rose (at 7.47% annually) from 2.77 million metric tons to 4.74 million metric tons. It is important to note that since 2016 the growth rate of aquaculture started increasing markedly (at 3.38% in 2016-2017, and 7.79% in 2017-2018) while that of captured fishery began decreased (at 1.1% in 2016-2017, and 2.6% in 2017-2018), showing the prospect of Myanmar aquaculture sector development.

⁷ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.7

2.2 • Legal Frameworks of Aquaculture

The primary legislation regulating aquaculture in Myanmar is the Law relating to Aquaculture 24/1989 (Aquaculture Law). It requires that any individual wishing to engage in aquaculture has to obtain a licence from the DOF, except where the pond covers a surface area of less than 25' x 50' and is operated by a family for its personal consumption.

The existing Aquaculture Law gives the DOF the authority to designate vacant, fallow and virgin land to be used for the aquaculture purposes. The DOF may also lease fisheries waters for the purpose to be used for aquaculture. It should be noted that approval to use agricultural and wastelands for aquaculture requires procedures to be followed under applicable land laws.

Land not designated to be used for the purpose of aquaculture may also be licenced by the DOF to be used for aquaculture purposes by obtaining approval from the relevant authority which has jurisdiction over the land.

There are three laws governing the fishery sector: the Aquaculture Law, the Marine Fisheries Law 9/1990 (Marine Fisheries Law) and Freshwater Fisheries Law 1/1991 (Freshwater Fisheries Law). The Marine Fisheries Law requires that a licence is obtained for conducting “inshore fisheries” or “offshore fisheries”. The Freshwater Fisheries Law which is applicable to waters, ponds, courses, river streams and lakes, requires operators of a fishery business to obtain lease which is obtained through a competitive auction or obtain a licence from the authorities. Aquaculture is defined by the law to include the propagation of fish species, breeding of fish through different stages of growth in natural or artificial waters by various breeding techniques.⁸

However, the existing set of aquaculture law was adopted in 1989, when fisheries made up a relatively small share of the economy. As the economy advanced over the years and fisheries and aquaculture are looked as a means of alleviating rural poverty and providing a reliable source of nutrition, the broad scope of objectives requires a new comprehensive aquaculture law to govern the sector with consistency and coordination of various policies affecting the sector.

In fulfilling this gap, the DOF has revised the new Aquaculture Law, which has now reached the floors of the parliament for further consultations to enact a new law in the coming months in 2019. As the drafting of new aquaculture law opens up public debates and stakeholder consultations, the NADP document will provide a timely reference to streamline all relevant laws and regulations to support implementation mechanisms and inter-ministerial coordination. Thus, the new Aquaculture law is expected to provide a solid legal basis for sustained and successful implementation of the NADP.

With the majority of aquaculture taking place in earthen ponds it is pertinent to consider the applicable land law. Most of the land available in rural Myanmar is classified as either farmland, or virgin, fallow or vacant land.

The Farmland Law 11/2012 (Farmland Law) allows farmland to be used for agricultural purposes. It prohibits the land to be used for any other purpose without the express permission of the relevant authorities. The Farmland Law does not recognise aquaculture as an agricultural use for land and therefore requires that authorisation to use the land for “other purposes” be obtained before aquaculture can be engaged in. Vacant, fallow and virgin lands are regulated by the Vacant, Fallow and Virgin Land Management Law 10/2012 (VFV Law). The VFV Law allows for land to be used for aquaculture purposes, however this does

⁸ Myanmar Aquaculture Law (1989)

require the prior consent of the Central Committee. In September 2018 the VFV Law was amended reinforcing the requirement that all persons using vacant, fallow or virgin land must obtain the relevant approvals. This raises the risk that, especially for small scale operations which do not have the necessary approvals, they may lose access to the land currently being used.

A key limitation of the Farmland Law, as discussed above, is that aquaculture is not considered as a form of agriculture and therefore an onerous and time-consuming change of land use process needs to be completed before the land can be used for aquaculture purposes. This particularly affects small scale operations where the operators do not have a clear understanding of the applicable laws and the processes which need to be followed.

On the other hand, the Law of Protection of the Farmer Rights and Enhancement of their Benefits (Pyidaungsu Hluttaw Law No.32/2013), a recent legal provision that facilitated subsidies and compensations to crop farmers across the country broadly defined a “farmer” as the person who carries out either the agriculture or livestock breeding and aquaculture, recognising the rights of small scale farmers in the aquaculture to receive government support as well as tenure security. Given the uncertainty of legal coverage and policy consistency across competing sectors such as crops and fisheries, the smallholders in aquaculture are still inaccessible to suitable loans and assistance for investment.

It is also a significant issue for existing aquaculture operations that were established prior to the enactment of the Farmland Law in 2012, as suddenly, they were located on land which was not permitted to be used for non-agricultural purposes (under the Farmland Law aquaculture is not considered as agriculture).

Areas that can be improved in the current laws include adding regulations relating to fish disease control and fish feed requirements. Aquaculture guidelines or a code of conduct can also be added.

2.3 • The Department of Fisheries as the Competent Authority

The DOF is the primary competent authority for fishery businesses in Myanmar, including aquaculture. It is tasked with (i) managing fishery resources; (ii) conducting management information systems and research and development; and (iii) supervision and licencing of fishery operations.

The DOF is the only agency equipped with the practical and technical capacity to effectively manage the aquaculture sector. The DOF is increasing and strengthening its human resources in order for it to effectively implement all its tasks. There is also a need to engage more systematically with the stakeholders in the aquaculture sector, and to bolster its laboratory capacity to monitor quality.

The DOF is organised into four divisions with the Aquaculture Division being the relevant division for supervising and being responsible for the development of aquaculture. It is comprised of:

- Fish and Shrimp Culture Section;

- Aquatic Animal Health and Disease Control Section;

- Freshwater Fish Research Section; and

- Crocodile Farm.

The main responsibilities of the Aquaculture Division are divided into the following categories:

- **Aquaculture production** – production of fish and shrimp seed at DOF fisheries stations and releasing of fish and shrimp seed into natural water;

- **Water Bodies** (Production enhancement);

- **Supervision and Servicing** - analysing water and soil quality, diagnose diseases and treatment; data collection on aquaculture activities and issuing notice to prevent and reduce the impact of climate changes;

- **Capacity development** - implementing sector development programmes, providing skills training for fish farmers, assisting with the implementation of new technologies and supporting the strengthening of management practices to reflect international and regional guidelines for sustainable sector development;

- **Enforcement** - monitoring and inspecting compliance with applicable laws and regulations, collection of registration fees, and reviewing and amending current legislation as required.

2.4 • Stakeholders

There are several key stakeholders in the aquaculture sector, facing a variety of challenges.

2.4.1 | SMALL-SCALE FISH FARMERS

Fish farmers are primarily based in Ayeyarwady, Yangon, Bago regions and Rakhine state with many of the other areas suitable to aquaculture activities remaining under-developed, leading to constraints from the wider population being able to benefit. Small-scale farmers are typically defined as resource-poor individuals or groups of people involved in small-scale aquaculture production, i.e. aquaculture production facilities and processes with small production volume and/or relatively small surface area and typically lacking technical and financial capacity and other resources to support individual certification.

The MSDP has identified the development of small-scale aquaculture as an important target.⁹ The ADS recognises that shifting from only focusing on crop farming to including the enabling of the aquaculture sector can play an important role in poverty reduction.¹⁰

To achieve its goals the ADS places the focus on small-holding fish farmers and SMEs as given the opportunity and right operating environment will be the core driver of growth.¹¹

Challenges affecting small-scale fish farmers, as identified by the stakeholders at a series of state and region consultation meetings, include:

- difficulty in obtaining land and appropriate land rights for operating an aquaculture business;

- lack of access to finance with few financing options available to the sector;¹²

- due to financial constraints of fish farmers they are only able to pay hatcheries following the harvest-placing financial strain on the hatcheries;¹³

⁹ MSDP, p.26 ¹⁰ ADS, p.13 ¹¹ ADS, p.33

¹² FAO (2010) Myanmar: Fishery and Aquaculture Country Profiles

¹³ Mekong Economics (MKE). Value Chain Report-Kalay: Local Concerns – Global approaches. MYSAP, p.14

- poor access to supplies and equipment in parts of the country where the industry is not well developed; and¹⁴
- prevalence of fish disease due to a lack effective water management and use of old ponds. As a result of financial constraints adequate pond revitalisation is not properly conducted and access to water resources can also be a challenge with irrigation being prioritised for rice production.¹⁵

2.4.2 | SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES (SMEs)

The aquaculture sector is dominated by SMEs. Sector constraints have hindered their development and threatened their competitiveness:

- difficulty in obtaining land and appropriate land rights has prevented expansion of operations;
- increasing operational costs make it difficult to remain competitive, while a lack of financing prevents required investment necessary for improving efficiency and productivity;
- difficulty in finding available finance with banks adverse to using moveable property as collateral and difficulties relating to land often meaning that banks will not accept land as security for a loan; and
- government hatchery programs unable to meet demand.¹⁶

2.4.3 | LARGE VERTICALLY INTEGRATED OPERATIONS

Large vertically integrated farms focused on cultivating white leg shrimp (*Litopenaeus vannamei*) in the past. They were severely impacted by white spot disease in 2010 and have not fully recovered.¹⁷

With growing demand globally and Myanmar's proximity to key consumer markets, including China, there are significant export opportunities for aquaculture products particularly shrimp.¹⁸

2.4.4 | FEED PRODUCERS

There is a lack of adequate feed production in Myanmar which is also generally considered to be of low quality. Ability to provide high quality feed is hampered by:

- deficit of suitable and reliable quality of local raw materials;
- logistics issues resulting in long transit times affecting quality of imported feed products; and
- lack of distribution of supplies with there being insufficient shops with available supplies in some areas.

More efforts geared towards improving the nutritional content of fish through non-traditional approaches to feeds.¹⁹ An example is illustrated in how, a 'finishing feed' or fish oil is fed to fish towards the end of the production cycle to enhance the omega-3 fatty acid content of the fish in the salmon industry.

Some of these issues can be addressed through increased cooperation with the pulses, beans and oil-seeds sector in order to coordinate the production of adequate oil cake-based feed.

¹⁴ MKE. Value Chain Report-Pinlaung: Local Concerns -Global approaches. MYSAP, p.11

¹⁵ MKE. Value Chain Report-Shwebo: Local Concerns -Global approaches. MYSAP, p.7

¹⁶ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.8

¹⁷ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.8

¹⁸ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.57

¹⁹ Genschick, S., Phillips, M.J., Thilsted, S.H., Thorne-Lyman, A.L., Subasinghe, R. (2015) INFOFISH International V.3, pp.11-17

2.4.5 | FISH PROCESSORS

Fish processors face a difficult operating environment in Myanmar and need to navigate issues such as:

- procurement of regular supply of raw materials, with most fish products being purchased at market. Long term supply contracts and contract farming are not commonly used in Myanmar;
- the inability to provide consistent supply of quality goods makes it difficult to build long term relationships with customers;²⁰
- where supply is secured, payments are frequently made to farmers prior to delivery, leaving fish processors credit constrained;²¹
- the lack of reliable electricity supply makes it difficult to ensure supply or quality consistency. The use of generators significantly increases processing costs;
- limited access to finance, constraining further investment in processing facilities;²² and
- an inadequate supply of potable fresh water at landing sites and ice production facilities can lead to contamination as well as the inability to meet import requirements of international customers. Investment in additional water treatment facilities add to production costs.²³

2.4.6 | PRIVATE SECTOR REPRESENTATIVE

The Myanmar Fisheries Federation (MFF) is the industry body representing the private fisheries sector in Myanmar. The MFF is the umbrella organisation under which there are a number of sub-sector organisations, including:

- Myanmar Fishery Products Processors and Exporters Association;
- Myanmar Fish Farmers Association;
- Myanmar Shrimp Association;
- Myanmar Aqua Feed Association;
- Myanmar Crab Entrepreneurs Association;
- Myanmar Eel Entrepreneurs Association; and
- Myanmar Ornamental Fish Entrepreneurs Association; and
- Myanmar Fish Paste, Dried Fish, Fish Sauce Entrepreneurs Association.

The role of the MFF and its sub-sector associations is to improve the livelihood of its members through the development of the fisheries sector and advocate at all levels of government on behalf of its members.

²⁰ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.44

²¹ MKE. Value Chain Report-Kalay: Local Concerns - Global approaches. Mekong Economics, p.14

²² Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.42

²³ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.44

The MFF and its sub-sector organisations are well placed to develop linkages between the various stakeholders across the value chain. This can help with fish farmers getting access to necessary inputs and processors being able to obtain consistent supply as well as helping with developing capacities across the sector. Such improvements will ensure more consistent performance and improvements in quality which would allow the penetration of new markets.²⁴

The MFF can assist the creation of cooperatives or associations of smallholder farmers and linking them with processors and food manufacturers, allowing them to better meet the demands of the food manufacturing industry.

²⁴ Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.63

Inland aquaculture, Shwebo

2.5 • Knowledge Infrastructure

2.5.1 | STATISTICS

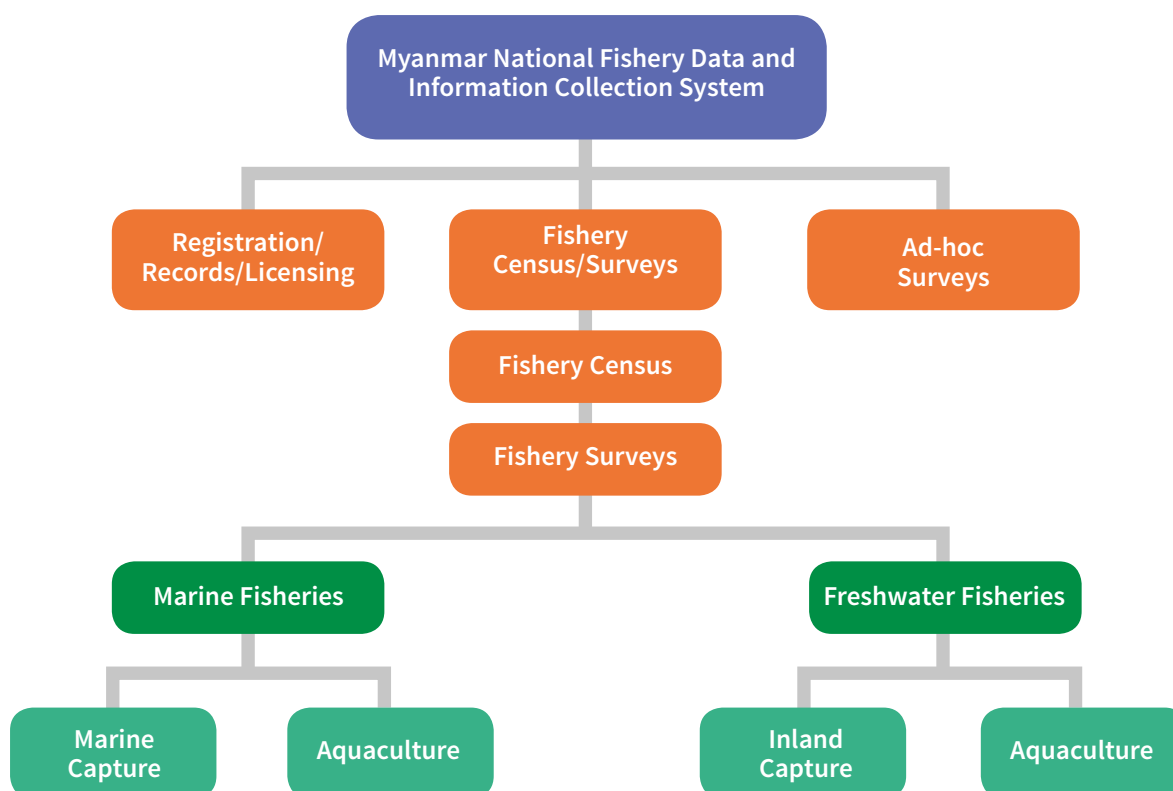
There are three primary sources of fishery statistics: (i) censuses; (ii) surveys; and (iii) registration and licensing.

The objectives of fishery data collection:

- to fulfil the requirements of information for the users in relation to fishery sector;
- to access and focus fisheries resources potential and productivity;
- prediction and planning to meet the sustainable fisheries;
- supporting policy making and decision taking on fishery sector; and
- supporting formulating and developing essential processes for long-term monitoring and management.

The architecture of Myanmar's fishery data collection process can be seen in Figure 4.

Figure 4: Fishery data and statistics system

Currently, the statistical service is not up to international standards and needs improvement. Also, more reliable data could be gathered, e.g. through regular market surveys.

2.5.2 | HIGHER EDUCATION

Since late 2018 Myanmar has one higher education bachelor's degree Programme, providing dedicated fisheries and aquaculture education. A master's degree Programme is to follow in 2020.

Before this, relevant programmes were normally part of the curriculum in Zoology which only covers basic knowledge in aquaculture and fish anatomy and taxonomy as part of their curriculum.

Mawlamyine, Myeik and Patheingyi Universities have a Department of Marine Science, however the curriculum of these departments focuses primarily on marine flora, fauna and other ecological aspects of the aquatic environment.²⁵ Since 2019 three Myanmar Universities (Yandanaarpon, Patheingyi and Yangon Universities) are members of the ASEAN-FEN Network, linking the Myanmar Higher Education with regional needs and expertise.

A key requirement for capacity development in the aquaculture sector is to improve the availability of educational offerings to build specialisms and know-how required to develop the sector.

Recognising human resource gaps in aquaculture sector, the University of Yangon recently introduced a pilot four-year B.Sc. programme in Aquaculture and Fisheries Science to equip students with cutting edge knowledge in aquaculture and fisheries management. Moreover, there is the need for a curriculum that will also address a nutrition sensitive approach to aquaculture.

Forty students from across the country enrolled in the programme in December 2018 while MYSAP supported the development of curriculum and course content, and academic training for University of Yangon staff by visiting professors from Europe and the ASEAN region.

2.5.3 | TVET AND SKILLS TRAINING

Myanmar has insufficient capacity to provide adequate technical training for stakeholders in the aquaculture sector. The Institute of Fisheries Technology in Yangon and the training schools located in Pyawbwe, Sagaing and Thabon have limited capacity and budget and are unable by themselves to meet the technical training requirements for the sector. However, fishery stations of the DOF have been conducting timely basic fish culture and induced breeding trainings every year. The MFF similarly does not have the resources to fill this gap. However, the MFF conducted a timely training course for approximately 180 technicians on different levels. Future collaboration opportunities will lead to opportunities to gain skills through knowledge transfer.²⁶ In 2019, four NOCS (National Occupational Competency Standards) will be developed (Fish Farm Worker, Shrimp Farm Worker, Fish Processing Worker and Shrimp Processing Worker) under the National Skills Standards Authority (NSSA).

²⁵ Steins et al. *Capacity building for sustainable aquaculture and fisheries in Myanmar. (2015), p.12*

²⁶ *Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy (2015-2019), p.43*

2.6 • Employment And Gender Equality

Aquaculture plays an important role in creating employment opportunities and provides an opportunity to increase the livelihoods of the rural population.

Not only does aquaculture offer direct jobs, a rapid assessment in Ayeyarwady delta and Yangon region has estimated that for every person employed in aquaculture operations, four people are employed in related activities, including processing, marketing and service industries.

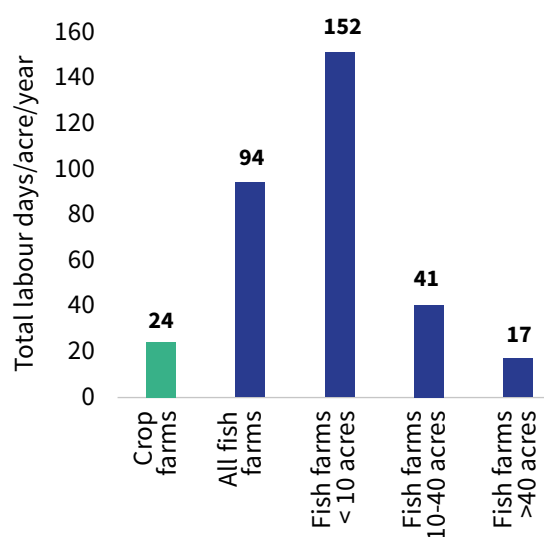
According to the labour force statistics conducted by the Ministry of Labour, Immigration and Population in 2015, about 54% of the survey respondent replied that their main job is in the agriculture sector, while 74% replied that their second job is in the same sector.²⁷ In 2016, the World Bank conducted a separate household living condition survey and it also found a similar level of 68% of population engaging in the agriculture sector. The report points out that there is substantial and hidden underemployment in many parts of rural Myanmar, a consequence of seasonality in the agriculture sector. Unlike the crop farm sector that depends mainly on seasonal conditions, aquaculture can offer more stable livelihood opportunities for rural Myanmar.

In 2017, the Food Security Program, jointly undertaken by Centre for Economic and Social Development (CESD), the Michigan State University and International Food Policy Research Institute (IFPRI), published the results of its Myanmar Aquaculture-Agriculture Survey which included the following findings with regard to employment:

- aquaculture operations require approximately four times more person days of labour per acre per year used as conventional crop farms. This is partially reflected by the nature of aquaculture operations which have a more constant demand for labour, whereas with crop farms labour demand is very seasonal;
- it was found that the average daily wage received by employees was 27% higher than those employed on crop farms; and²⁸
- smallholder farms with less than 10 acres of pond size also tend to hire more labour than large farms, making potential job and equity creation in rural areas. (Figure 5)

Increasing employment opportunities in the aquaculture sector have a great impact on improving livelihoods. The Myanmar Aquaculture-Agriculture Survey published in 2017 found fish farming to be a very male dominated activity with only a reported 20% female participation. For the women working in the sector the survey revealed a wage gap, with women earning $\frac{3}{4}$ of the wages received by men.²⁹

Figure 5: Total labour inputs per acre/year for fish and crop farms

Source: Belton, 2017

²⁷ Ministry of Labour, Immigration and Population, 2015 Labour Force Survey Report, Government of Myanmar, 2016.

²⁸ Ben Belton, Mateusz Filipowski and Chaoran Hu, *Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management*, Food Security Program Research Report, Michigan State University, May 2017, p.13

²⁹ Ben Belton, Mateusz Filipowski and Chaoran Hu, *Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management*, May 2017, p.20

However, anecdotal evidence shows that while women are supporting the men/husbands in aquaculture farming activities (e.g. feeding, harvesting, selling and processing), their contribution is often not recognised. Particularly when men migrate to work afar, women usually take over the aquaculture farming activities.³⁰

Encouraging the participation of women in the aquaculture sector is considered a direct method of improving household nutrition as in rural Myanmar women are traditionally responsible for buying food that will be consumed at home and the preparation of household meals. It will also provide women with the ability to obtain greater financial independence leading to greater female involvement in household decision making.

Improving decent work conditions for every worker in Myanmar became one of the most important goals of the government, and the issues which need to be addressed are clearly emphasised in the recent strategy document of the government – Myanmar Sustainable Development Plan, 2018-2030. It is very important, that during the implementation of this NADP, as the guiding policy framework for the aquaculture sector in the country, the enhancement of livelihoods for fishers, fish and shrimp farmers and workers is ensured by the DOF as the competent authority.

As Myanmar has recently committed to implement labour market reforms in accordance with a decent work agenda and basic labour rights conventions, such as child labour, forced labour and non-discrimination, promoting compliance and enforcement of labour standards along aquaculture value chains will be of utmost importance.

As ILO recently signed a memorandum of understanding with the MOLIP on Decent Work Country Programme for Myanmar from 2019-22, such program is expected to address the decent work deficit in the aquaculture sector. As EU has already shared their concerns for sustainability of labour market reforms in Myanmar, and recently investigated the conditions of eligibility for Everything-But-Arms (EBA)³¹ benefit for market access on several export commodities of Myanmar, including fish, it is not too late to address labour conditions in the aquaculture sector. In this regard, those thousands of workers who work under very harsh conditions in rural and urban Myanmar could benefit not only from higher income from accessing high end markets such as EU but also for their sustained livelihoods that could also provide life-long dignity for their contributions to national development.³²

³⁰ *Rapid assessments in Ayeyarwady and Yangon regions, CESD, 2018.*

³¹ *As a least developed country, Myanmar benefits from the EU's Everything But Arms scheme, which grants unilateral duty free, quota free access for all exports, except arms and ammunition to the EU. Further read on Myanmar and EU's trade relationships at <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/myanmar/>*

³² *Win, Ngu Wah (2019), "Decent Work and Labour Conditions in the Myanmar Aquaculture Sector: A Baseline Survey Report," MYSAP, Yangon.*

2.7 • Food And Nutrition Security

Food and nutrition security is a key concern, particularly for a developing nation such as Myanmar, where factors including poverty and access to produce can make it difficult to ensure that the population consumes a balanced diet.

Fish being a rich source of animal protein can make a valuable contribution to ensuring the food and nutrition security of the population. Compared to other sources of animal protein, fish is a cheaper source of animal protein to meat making it a more affordable alternative. On a per capital basis, Myanmar is one of the largest consumers of fish with a consumption rate per annum of 21 kg in 2011, which is nearly 3 times the global average.³³ The Integrated Household Living Conditions Assessment carried out in 2010 found that fish constituted 50% of the animal source food consumed nationally, while meat provided just over one third.³⁴

Fish consumption is not distributed equally across Myanmar, table 2 below compares the amount of fish consumed in Myanmar's states and regions based on annual household consumption. Even in the region where fish is abundantly produced and easily available for households, the average share of fish and fish products as share of total protein consumption was at 22.6%, which is less than meat products.

The table shows that while the regions such as Ayeyarwady produces most farmed fish than any other state and regions, their per capital consumption is lower than others. In Ayeyarwady region, more than one third of children under five suffer stunting due to unbalanced diet and malnutrition, suggesting that food and nutrition security as well as dietary diversity is a critical issue in aquaculture development.³⁵

The further expansion of aquaculture can help with developing sources of fish products further away from the marine and current freshwater resources. This will help to further provide food and nutrition security and support the Government's Multi-Sectoral National Plan of Action on Nutrition (MS-NPAN) 2019.

Source: FAO, 2015.

Note: FAO derived the calculations based on the data of 2006 household survey that used three-stage stratified simple random sampling of 32,000 urban and rural households in 80 townships in all States and Regions of Myanmar. Attempts to estimate the recent consumption pattern was undertaken by the World Fish in 2019, which showed that national consumption has increased to 30 kg per year.

Table 2: Fish consumption of households and their most consumed species

	Consumption of fish (kg/capita/year)	Ranking of identified species most consumed on national level
National average	21.0	1. Mrigal carp
Kayin	67.7	2. Striped snakehead
Tanintharyi	31.9	3. Rohu carp
Yangon	25.6	4. Walking catfish
Ayeyawady	25.4	5. Hilsa shad
Mon	23.6	
Bago	22.4	
Rakhine	22.1	
Magway	19.7	
Sagaing	15.2	
Mandalay	14.9	
Shan	10.0	
Kayah	9.3	
Chin	7.2	

³³ FAO, 2015b

³⁴ UNDP, *Integrated Household Living Conditions Survey (IHLCA)*, 2011a, 2011

³⁵ Ministry of Health and Sport, *Demographic and Health Survey, 2015-16*, Nay Pyi Taw, p.23

2.8 • Climate Change Resilience

The fishery sector and aquaculture are particularly vulnerable to the impacts of climate change. Climate change refers to the change in the mean and variable properties of the climate with one of the main drivers being a change in the composition of the atmosphere.

Myanmar has been affected by climate change with a measured increase in temperature of 0.08°C per decade over the last 60 years as well as a consistent increase in annual rainfall.³⁶

Impacts of climate change in Myanmar include:

- **Erratic rainfall** – heavy and intense rainfall, followed by periods of prolonged drought;
- **Inclement weather** – an increase of natural disasters caused by weather, including the increase of the severity and intensity of cyclones and strong winds; and
- **Flooding and storm surges** – an increased risk of flooding and storm surges leading to damage of facilities and salinization of land.³⁷
- **Ocean acidification**- an imminent and devastating effect on larval forms of many marine and coastal invertebrate species.

Climate change can have short term and long-term effects on the aquaculture sector. Short term impacts include losses of production and infrastructure arising from extreme events such as floods and storms, increased risk of diseases and parasites, and reduced production because of negative impacts on farming conditions.

Long-term impacts include reduced availability of wild aquatic fish and shrimp seed as well as reduced precipitation leading to increasing competition for freshwater. Climate-driven changes in temperature, precipitation, ocean acidification, incidence and extent of hypoxia and sea level rise, amongst others, will have long-term impacts on the aquaculture sector at scales ranging from the organism to the farming system.³⁸

The Myanmar aquaculture sector has been especially vulnerable to flooding which frequently causes damage to fish and shrimp ponds infrastructure which have led to high losses in fish and shrimp production causing significant loss and a decrease of availability affecting consumption and achieving nutritional requirements.

³⁶ Myanmar Climate Change Alliance, *Impact of Climate Change and the Case of Myanmar: Observed changes and hazards*, 2018

³⁷ *Climate-smart agriculture, fisheries and livestock for food security*, Myanmar Climate Change Alliance and Ministry of Natural Resources and Conservation, October 2017, p.5

³⁸ Food and Agriculture Organisation of the United Nations, *Impacts of Climate Change on Fisheries and Aquaculture*, 2018, p.28

2.9 • Summary: Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Analysis

As reviewed in this chapter, the Myanmar aquaculture sector has great potential and can significantly contribute to the development of the Union. In order to realise its potential, it is important to identify its strengths and what opportunities there are, but of equal importance is to recognise that there are weaknesses to the sector and threats inhibiting its development which need to be mitigated against.

In the face of these concerns and challenges, however, there has been an important and promising shift in the aquaculture industry in Myanmar, driven in part by the vibrant private sector and resilient small-holding fish farmers as well as growing recognition on part of the government and development partners of the importance of fishery sector. In this regard, the NADP is a timely response to the emerging opportunities in the aquaculture sector as Myanmar is one of the few remaining countries of the ASEAN to catch up with the global trend of meeting expanding fish demand out to 2050.

Over the past 15 years, the ASEAN fish output has more than doubled. Aquaculture production in the ASEAN region has increased four-fold from 2000 to 2014, showing stunning high growth compared to other regions in the world. The ASEAN region has successfully transformed from small-scale capture fisheries, sold domestically or regionally, toward a mix of smaller-scale and larger-scale export-oriented fisheries. This transition was driven by the enormous increase in aquaculture production over the past 20 years.³⁹

In fact, aquaculture in Myanmar has been “quietly transforming” over the years without catching attention from policy makers and academic research in the past. A recent study, the largest (and first survey-based) aquaculture value chain analyses ever conducted in Myanmar, by the Michigan State University, IFPRI and CESD has established five major findings that should form the basis of cautious optimism for the future of aquaculture in Myanmar.⁴⁰

First, the great majority of farmed fish produced in Myanmar is sold to the fast-growing domestic market—only a small share is exported, suggesting that there is robust demand of fish within the domestic market.

Second, although large fish farms dominate in terms of total pond area, a small/medium farm segment has emerged quickly. This has given rise to a “dualistic” fish farm sector, with many small/medium farmers and nurseries existing alongside large farms. Developing aquaculture can provide win-win benefits to both small and large-scale operators. In this regard, NADP can guide the government to fill the gaps in the value chain as well as integrating all stakeholders into a well-coordinated sector.

Third, the take-off of small/medium farms has been helped by the “informal relaxation” of restrictions prohibiting the conversion of paddy land to ponds in the main fish farming zones. Since the fish ponds represent less than 5% of the total paddy land, even in the most aquaculture-intensive regions such as Ayeyarwady, there is an urgent need for policy consistency between aquaculture development and land use considerations.

Fourth, the upstream segments (feed and seed) of the supply chain have grown fast, as have the mid-stream segments (wholesale and logistics). Most of this growth is due to a “quiet revolution” driven by private investments of small and medium enterprises. More importantly, the growth has been achieved

³⁹ World Fish. “Fish to 2050 in the ASEAN Region,” *World Fish and International Food Policy Research Institute (IFPRI), Working Paper: 2017-01*.

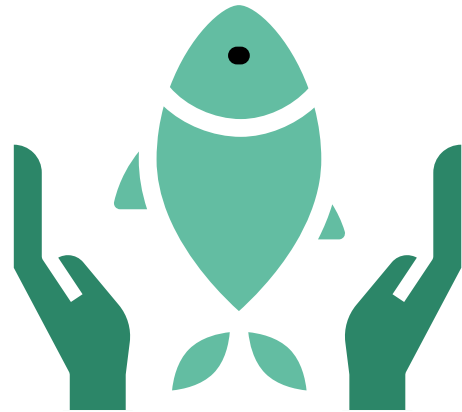
⁴⁰ Ben Belton et al. “The emerging quiet revolution in Myanmar’s aquaculture value chain,” *Aquaculture*, Vol. 493: 384-394.

without any financing from outside of the sector. In supporting these private sector initiatives, the NADP can mobilise effective resource allocation for the sector.

Fifth, some farms in Ayeyarwady and Yangon regions already (small as well as large) are intensifying, resulting in the adoption of a mix of traditional and more modern farm technologies. For these entrepreneurs, the NADP can also support with effective extension services, appropriate technology transfer and practical research services critical for sustainable aquaculture development.

Table 3: SWOT Analysis of the existing aquaculture sector in Myanmar

Strengths	Weaknesses
<ul style="list-style-type: none"> • A large labour force already in the agriculture sector is easily able to engage in aquaculture • Ability to supplement current crop-based agriculture with aquaculture • Range of climate regimes throughout Myanmar allowing for a greater range of fish species to be farmed • Surplus fallow and vacant land area in state and regions that also possess water resources to develop aquaculture 	<ul style="list-style-type: none"> • Limited feed production capacity and inadequate supply of high-quality feed • Poorly integrated value chain with limited market access and integration • Poor farm management leads to low yields and increased risk of disease • High mortality rates at hatcheries as a result of weak biosecurity and disease, poor water quality and access to appropriate feed • Limited technical capacity due to a lack of technical training and educational opportunities • Insufficient resources allocated to the DOF • Low female participation rates in the sector limits the inclusiveness of the benefits
Opportunities	Threats
<ul style="list-style-type: none"> • Improving employment opportunities in rural Myanmar by providing better paying and more stable employment compared to crop-based agriculture • Improving food and nutritional security by enriching animal protein content in fish food at a low cost • Improving export earnings by increasing quality of fish and reliability of supply • Abundance of natural and land resources well suited for aquaculture use • Foreign Direct Investment from international aquafeed companies. • Proximity to important markets for products, such as China 	<ul style="list-style-type: none"> • Land laws limit the ability to expand aquaculture facilities and where being used provide only limited security of title • The requirements of annually renew licencing may be burdensome • Limited access to finance prevents further investment in the sector • Increasing input costs making operations less competitive • Aquaculture is prioritised well behind rice cultivation for access to irrigation water and the cost of using irrigation water for aquaculture per unit volume is higher • Damage caused by natural disasters and inclement weather, intensified through climate change • Weak investment climate, and poor transport infrastructure and electricity supply

CHAPTER

3

Policy Framework Related to Aquaculture

Central fish wholesale market, Mandalay

CHAPTER 3

Policy Framework Related To Aquaculture

3.1 • Overview

Myanmar signed the 2030 Agenda on Sustainable Development Goals in September 2015. In August 2018, Myanmar released the Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP) as the overarching framework to orient and guide Myanmar's development efforts. Aligned to the Sustainable Development Goals (SDG), it is built on existing sector strategies and action plans and priorities from across all national ministries as well as States and Regions. One of these strategies is the Agriculture Development Strategy and Investment Plan (ADS), which was officially released in June 2018.

The strategy responds to the need for the consolidation and integration of existing sector plans and strategies, a systematic approach to operationalise agricultural policy implementation, to coordinate activities, project programmes and policies as well as to build a dialogue with domestic and foreign investors and harmonise foreign development support to the sector. With the plan, the ministry's focus has evolved from a narrow target on aiming at the increase of agricultural productivity to a farm-to-fork and comprehensive value chain approach. The ADS provides significant guidance for the aquaculture sector in respect to governance, productivity and competitiveness, thereby providing a clear orientation and framework for the NADP.

The multi-sectoral National Plan of Action on Nutrition (MS-NPAN) 2018/19 – 2022/23, which was launched in November 2018, for the first time provides a coherent approach to improving nutrition and food security in Myanmar. MOALI's contribution to the MS-NPAN will be measured by several 'nutrition-sensitive' indicators that include availability of diverse foods at household and market level, access to a diverse food basket (through improved incomes) and gender-sensitive indicators.

Crucial for the NADP is also the National Biodiversity Strategy and Action Plan 2015-2020 (NBSAP), as it lays the basis for the development of a sustainable aquaculture industry. In relation to aquaculture the NBSAP takes a two-pronged approach by ensuring the conservation of natural resources required for aquaculture activities and by promoting sustainable aquaculture practices through local community engagement.

The NADP also contributes to the Myanmar Climate Change Master Plan (MCCMP) 2018–2030 by reflecting the MCCMP goals of integrating climate change policies and sectoral policies, integrating technologies and management practices which achieve climate-resilient productivity and climate-smart responses.

The NADP is also contributing to the National Export Strategy 2015-2019 (NES), where export of fisheries and aquaculture products and, particularly branded/labelled products like shrimps from sustainable/certified aquaculture, are a priority.

In this context, it is important to note that the EU has removed restrictions on imports for Myanmar aquaculture products into the EU. This is potentially opening up a significant market for the Myanmar aquaculture producers, creating further opportunities for income generation and improving livelihoods. However, the pending withdrawal of preferential trade access to the European market in the framework of the EU's "Everything But Arms Initiative" due to allegations of human rights abuses in Myanmar, might reverse the recent gains and negatively impact on the potential growth of the sector.

Saudi Arabia's ban on imports of aquaculture products from Myanmar in April 2018 had been a major setback, blocking access to one of the most important export markets for the sector.

The following outline of different mentioned policies will contribute to a list of NADP outputs categorised under the three columns of the principle of sustainable development, hence social, economic and ecological. A fourth column shall be the "institutional" as governance and institutional capacity enables the achievement of the other columns.⁴¹

The NADP is directly contributing to the following SDGs:

3.1.1 | SDG ALIGNMENT

SDG 1	"Eradicating Poverty" , by supporting income generation of smallholders in rural areas and supporting the creation of decent work opportunities for employees in the aquaculture sectors.
SDG 2	"End all forms of Hunger and Malnutrition" , by increasing the availability of fisheries products in food insecure areas and focusing on improving the nutritional status of households.
SDG 5	"Gender Equality" , by considering gender aspects in education/TVET and throughout aquaculture value chains.
SDG 8	"Decent Work and Economic Growth" by supporting decent working conditions in the aquaculture sector.
SDG 9	"Industry, Innovation, and Infrastructure" by supporting new technologies like artificial mud crab reproduction and mangrove friendly shrimp aquaculture systems.
SDG 11	"Sustainable Cities and Communities" , by reducing direct economic losses caused by disasters through mangrove reforestation and making aquaculture production techniques more climate resilient.
SDG 12	"Responsible Consumption and Production" by introducing sustainable production methods in the aquaculture sector.
SDG 13	"Climate Action" by supporting activities which have a positive impact on climate resilience.
SDG 14	"Life below Water" , by promoting sustainable aquaculture methods and natural production systems.

⁴¹ Confer: National Aquaculture Development Strategy and Action Plan of Bangladesh 2013-2020.

3.1.2 | THE MYANMAR SUSTAINABLE DEVELOPMENT PLAN 2018-2030

The NADP is contributing to three of the five MSDP goals and eight of the 28 strategies included in the plan:

Strategy 3.1	“to create an enabling environment which supports a diverse and productive economy through inclusive agricultural, aquaculture land polyculture practices as a foundation for poverty reduction in rural areas” by laying down activities for inclusive and social development of Myanmar’s aquaculture sector.
Strategy 3.2	“Support job creation in industry and services, especially through developing small-and medium sized enterprises” by supporting Micro, Small and Medium Enterprises (MSMEs).
Strategy 3.4	“Further reform our trade sector and strengthen regional and international cooperation and linkages” by supporting export of Myanmar aquaculture products through introducing GAqP standards, certification schemes and fish health and microbiology laboratories.
Strategy 4.1	“Improve equitable access to high quality lifelong educational opportunities” by supporting the creation of new B.Sc. and M.Sc. curricula for aquaculture and fisheries science.
Strategy 4.4	“Increase secure access to food that is safe and well-balanced” by awareness raising campaigns to inform about the benefits of eating fish.
Strategy 4.5	“Protect the rights and harness the productivity of all, including migrant workers” by raising awareness for improving working conditions in the aquaculture sector.
Strategy 5.2	“Increase climate change resilience” by supporting the introduction of climate resilient production techniques.
Strategy 5.5	“Improve land governance and sustainable management of resource-based industries ensuring our natural resources divided benefits all our people” by supporting the clarification of land rights legislation on the use of paddy land for rice-fish systems and the conversion of paddy fields into aquaculture ponds.

3.1.3 | THE AGRICULTURE DEVELOPMENT STRATEGY AND INVESTMENT PLAN 2018-19 – 2022-23

The NADP aligns its activities with 19 outcomes of the ADS. A selection of activities is stated below : ⁴²

“ 1.1 Effective Planning ” by drafting the NADP in a participatory way on union and state/region level.
“ 1.5 Strong Associations ” by strengthening MFF’s capacities and supporting the formation of farmer clusters.
“ 1.6 Strengthened Farmers Land Rights ” by discussing land use policies and regulations to utilise paddy lands for integrated aquaculture and conversion of land into ponds.
“ 1.8. Food and Nutrition Security ” by increasing aquaculture production and raising awareness for the benefits of a well-balanced diet including fish.
“ 2.1 Improved Research ” by strengthening links between universities, private and public sector resulting in better cooperation and more demand-based research.
“ 2.3 Education and Training ” by supporting setting up a B.Sc. and M.Sc. programme for aquaculture and fisheries as well as six NSSA-accredited competency standards.
“ 2.8 Sustainable Practices (GAqP) ” by supporting introduction of GAqP at demonstration farms in Ayeyarwady Region and developing a national GAqP policy.
“ 3.6 Value Chains ” by improving fish, prawn and crab value chains through improved access to inputs, introduction of farming techniques and certification schemes.
“ 3.9 Trade and Exports Growth ” by supporting certification of farmers according to international certification schemes and food safety and aquatic health and disease control laboratories.

3.1.4 | MULTI-SECTORAL NATIONAL PLAN OF ACTION ON NUTRITION (MS-NPAN) 2018/19 – 2022/23

The NADP is contributing to MOALI’s outcomes stated in the MS-NPAN through the following activities:

- **Outcome 1: “Increased availability of nutrient-rich food products at market and household level”** by increasing fish production in fish-deficient areas in Shan State, Sagaing and Mandalay Regions, improving farmer’s access to high-quality inputs and addressing clarification of land rights in the aquaculture sector.
- **Outcome 2: “Increased access to diversified diets through improved incomes”** by supporting small-scale aquaculture and integrated rice-fish models.
- **Outcome 3: “Improved safety along food supply and value chain to enhance access to safe food”** by supporting MOALI to implement Good Aquaculture Practices (GAqP) in the aquaculture sector.

—

⁴² For a comprehensive list of outcomes see the ADS at <https://www.lift-fund.org/publication/ADS2018>

3.1.5 | NATIONAL BIODIVERSITY STRATEGY AND ACTION PLAN 2015-2020 (NBSAP)

Following key targets of the NBSAP have been identified:

- launching an initiative to restore millions of hectares of forest that are commercially exhausted and subject to conversion to plantations or agriculture;
- expanding the protected area network to cover 15% of the country's coral reefs and key gaps in the terrestrial system, including mangrove forests, through both government and community-based approaches;

The following NADP outcomes will support the achievement of these targets:

Outcome 9 "the aquaculture sector's resilience to climate change is strengthened" which includes climate change adaption projects, which can include activities such as the reforestation of mangroves to provide a climate-smart aquaculture operating environment.

Another key target identified by the NBSAP includes:

- ensuring that national law recognises customary tenure as a way to protect indigenous knowledge and genetic plant resources, and provides a practical incentive for community participation in biodiversity conservation.

Outcome 10 of the NADP "The organisation of the aquaculture sector is strengthened through increased dialogue and partnerships among the stakeholders as well as the implementation of effective policies and laws for the management of sustainable growth". That includes activities designed to create an enabling legal framework to support the development an inclusive and sustainable aquaculture industry.

Chapter 4 of the NBSAP covers the 20 Aichi Targets, and outlines detailed national targets and actions required to meet Myanmar's ambitious conservation goals. For Aichi Target 6 ("**Sustainable management of marine living resources**") the government created one national target especially relating to aquaculture

By 2020, States/Regions have approved laws allowing for community and/ co-managed fisheries (National Target 6.1)

The following actions in the field of aquaculture have to be taken to reach this target:

- Amend state/regional fisheries legislation to create legal support for locally-managed freshwater fisheries and establish legal status for Community Fishery User Groups (CFiUGs)
- Register 400 additional CFiUGs and explore further capacity development, including through partnerships ties
- Expand area under CFiUG management to cover 24,700 acres (10,000 hectares) through establishment of locally-managed fishery management zones.
- Develop guidelines for sustainable management of CFiUG and provide support to communities in following the guidelines to implement projects demonstrating benefits of integrated mangrove aquaculture.

Outcome 10, as outlined above, will support the government in meeting the target by ensuring

- (i) the right regulatory framework is in place; and
- (ii) by increasing the public private dialogue will allow for support to be extended to the CFiUGs.

For the Aichi Target 7 (“Sustainable agriculture, aquaculture and forestry”) the government has created one national target especially relating to aquaculture:

By 2020, 5% of fish and shrimp aquaculture by volume follows international best practices for sustainable management (National Target 7.2)

Following actions have to be taken to reach this target:

- Establish extension programme for sustainable aquaculture management
- Develop pilot shrimp aquaculture projects meeting international certification standards for sustainable aquaculture and food safety export standards

Outcome 6 of the NADP “The safety and quality of aquaculture products is improved through higher quality management as well as the implementation of a quality management system across the value chain”. This outcome 6 is supported by activities to implement the GAqP and provide training to aquaculture enterprises and to strengthen the quality management system to ensure food safety.

3.1.6 | MYANMAR CLIMATE CHANGE MASTER PLAN (MCCMP) 2018–2030.

According to the MCCMP, Myanmar must “achieve climate-resilient productivity and climate-smart responses of fisheries to support food security and livelihood strategies while also promoting resource-efficient and low-carbon practices” as a sectoral outcome. The NADP will contribute to three expected results to achieve the sectoral outcome as:

- (a) The fisheries (aquaculture) sectors has integrated climate change into their relevant policies, planning and budgeting procedures and have put these into practice, taking into account gender considerations.
- (b) The fisheries (aquaculture) sector has adopted climate-resilient and environmentally sound adaptation technologies and climate-smart management practices, supported by international and domestic finance.
- (c) Institutional coordination and multi-stakeholder engagement framework has been established and support the implementation of climate-smart responses in the fisheries (aquaculture) sector, including innovative business models and gender-sensitive approaches.

3.1.7 | NATIONAL EXPORT STRATEGY (NES)

The market opportunities identified in this strategy reflect areas in which Myanmar exporters can build the strengths and capacities needed to achieve broader market development of the sector. Exposure to world markets will play a critical role in ensuring greater efficiency, competitiveness and innovation among domestic enterprises. Targeted improvements to the fisheries sector will thus play a key role in facilitating improvements to overall sector capacity, triggering a cascade of improvements throughout the country's agri-food sector and the broader economy. Furthermore, the NES identifies three key areas that need to be strengthened in Myanmar's fisheries sector for exports.

These include,

- (i) market diversification,
- (ii) structural improvements to the value chain, and
- (iii) the role of investment to move into new value chains.

The NADP will support this with the following outcomes:

- **Outcome 5** “The long-term aquaculture production and productivity is increased through modernisation of infrastructure, adequate financial support, and improved production and processing techniques”. A variety of activities include providing access to finance for aquaculture enterprises to develop their business and improve value chains. In addition a fund shall be established to push key initiatives.
- **Outcome 6** “The safety and quality of aquaculture products is improved through higher quality management capacities as well as the implementation of a quality management system across the value chain”. This will include the adding of species demanded by customers and improve the value chain integrity through capacity building. Quality management systems will also be improved.
- **Outcome 7** “Enhanced growth of trade and exports in accordance with regional and international market requirements”. An output to be achieved is the establishment of a sector specific export finance scheme improving the ability to finance exports.

3.1.8 | VISION AND POLICY OF THE DEPARTMENT OF FISHERIES

The DOF adopt the following vision for the fisheries sector.⁴³

Sustainable development of fisheries sector for security, improvement of the socio-economic of rural people and contribution to the economic development of the nation based on fisheries industry.

The policy of the DOF is for ensuring food security, food safety and sustainable development of fisheries sector by conservation of fisheries resources in accordance with the fisheries laws.

⁴³ Fisheries Statistics 2018, DOF, p.1

MOALI has prepared an Agricultural Policy (2016) with the following objectives:

- to improve food security and safety and balance diet intake;

- to ensure farmers fully enjoy their rights and benefit from the emerging economic growth;

- that small scale farmers, livestock keepers and fisher folks, gathered into groups or cooperatives (in which women's participation is mandated), modernize and improve the performance of the entire sector based on transferred knowledge;

- that smallholder farmer's socio-economic status improves through a target program of investment in rural road construction, rural infrastructures development, land use management and small-scale production industry development;

- to secure needed technology and financial assistance from local and external sources for further improvement of crop, livestock and fish production as well as cooperative development;

- to enhance production of high quality grain, meat and fish products for external markets;

- to develop an efficient agro-based industry, including small scale industries, and associated vocational education;

- to increase access to local and external investment for the agriculture sector; and

- to actively ensure full participation of all stakeholders involved in poverty alleviation, agriculture sector development, and sustainable rural development programs.

In 2018 the ADS was launched to implement the Agricultural Policy. The ADS put in place a strategy to achieve the objectives of the Agricultural Policy, by setting out an actionable investment plan, consolidating plans and strategies of various stakeholders, creating a framework of the development of more sector specific policies and programs, and to be used as a mechanism to work together with development partners and the private sector to invest in the agricultural sector.

The guiding principles of the ADS are:

- (i) clear definition of roles of private and public sectors;
- (ii) recognition of smallholder farmers' rights and voice;
- (iii) emphasis on smallholder farmers and Small and Medium Enterprises;
- (iv) key role of food and nutrition security;
- (v) inclusiveness;
- (vi) transparency and accountability;
- (vii) environmental and social sustainability;
- (viii) strengthened linkages among agricultural subsectors and between the agricultural sector and the agri-food sector;
- (ix) coordination for improved policy-making and implementation;
- (x) integrated and effective MOALI;
- (xi) monitoring the effectiveness of policy implementation enhances accountability; and
- (xii) regionally balanced planning and development.

Three strategic pillars were identified to accelerate growth and development in the aquaculture sector. These pillars are:

- (i) governance,
- (ii) productivity, and
- (iii) competitiveness.

Under the framework of the ADS, MOALI tasked the DOF to develop the NADP as a means of identifying and outlining how to achieve the objective of developing the aquaculture sector with strategies in line with the three strategic pillars.

The DOF will achieve this through the development and implementation of the NADP. The specific goals, objectives and strategies of the DOF which are included in the NADP are:

ECONOMIC

- Promulgation of fisheries laws and implementation of action plans in line with the sustainable development goals.
- Development of the aquaculture industry by implementation of advanced techniques including Good Aquaculture Practices.
- The compliance with quality standards of fishery products aligned with the market requirements.

INSTITUTIONAL

- Availability of qualified information and collection of statistical data related to fisheries sector in line with the standard indicators.
- Capacity development so that key authorities and stakeholders are able to respond to sector needs and are able to participate in sector strategy implementation.
- Entering higher value markets will require significant institutional, financial and technical capacity upgrading in Myanmar

ECOLOGICAL

- Systematic implementation of fisheries co-management and ecosystem approach to improve the fisheries management.
- The increasingly obvious environmental impacts of overfishing are leading many consumers to recognise the benefits associated with aquaculture while demanding the sustainable management of ocean resources through the adoption of standards such as the Marine Stewardship Council (MSC) and others.

SOCIAL

The implementation of research and development, extension and awareness services, and human resources development, oriented towards sustainable use of fisheries resources.

- Social and economic concerns including poverty reduction, gender equity, youth development, environmental sustainability and regional integration.
- The research system, the agricultural education system is underfunded and fragmented. The ADS proposes the development of education and training to build “human capital” in the agricultural and food sector, responding to the evolving needs of farmers and the private sector in rural areas.

This requires:

- (i) the university system to be consolidated and include colleges for agriculture, livestock and aquaculture;
 - (ii) consolidated universities will include disciplines in addition to the traditional natural sciences including agricultural economics, agricultural business and marketing, agriculture engineering, water management, food technology, and agricultural extension and communications;
 - (iii) a 3-year diploma curriculum of State Agricultural Institutes (SAI), covering all states and regions, to provide training on all key sectoral disciplines; and
 - (iv) the revival of high school level agricultural training and other vocational training institutions, both public and private.
- Undertake basic and applied biological, chemical and physical research - with emphasis on new and/or improved varieties of crops, animals, fisheries and other products suitable to various geo-ecological areas of Myanmar.

Rohu fingerling

3.2 • Summary: Role Of Aquaculture In National Development

Key features of a successful aquaculture policy include:

- providing employment opportunities in essentially any rural area across the country, providing opportunities to parts of the population affected by poverty and a lack of opportunity;
- offering alternative employment options which provide higher income and better income stability than conventional crop farming jobs;
- providing an affordable and rich source of protein, enhancing food and nutrition security;
- creating opportunities for women to earn a living, allowing them to be financially independent and become more involved in household decision making; and
- encouraging sector development in a sustainable manner to avoid any environmental degradation and to be resilient to the impact of climate change.

Integrated farming system, Shwebo

Succeeding in implementing a successful aquaculture policy directly achieves the following goals of the MSDP:

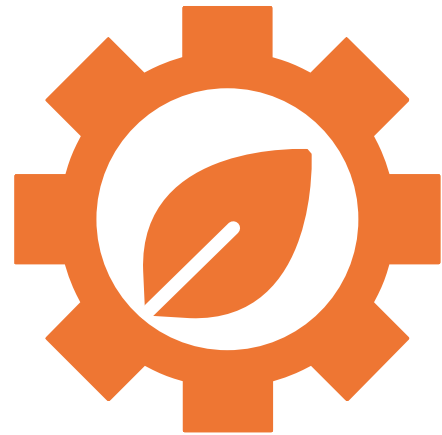
**GOAL
3** Job Creation &
Private Sector
Led Growth

**GOAL
4** Human Resources & Social
Development for a 21st Century
Society

**GOAL
5** Natural Resources & the
Environment for Posterity of the Nation

Aquaculture plays a leading role in achieving the goals set out in the MSDP and can be an important part of the strategies and plans being put into place to bring about the outcomes envisaged by the MSDP.

CHAPTER

4

Outcomes, Outputs And Plan Of Action For Sustainable Development

At a Fish Shop in Myo Ma Market, Kengtung, Eastern Shan State

CHAPTER 4

Outcomes, Outputs And Plan Of Action For Sustainable Development

Guided by the national goals and inter-ministerial, cross-cutting policy objectives, the DOF will seek multi-stakeholder collaboration. This will include government agencies, regional government bodies, private sector associations, SMEs, civil society organizations (including non-governmental organisations and farmer groups) and the academic institutions for implementation of respective activities within their own mandate and resources to produce the different outputs.

Support to the implementation of the NADP shall be from public budgetary resources, private finance and contributions from foreign investors and external assistance. A multi-stakeholder NADP Working Committee under DOF has been set up to assist the various entities to achieve a coordinated framework of implementing the action plans in a synergistic way so that the whole sector can progress in the right direction.

Hence, the following relevant outcomes and outputs, planned by different multi-stakeholders fulfilling their relevant project outcomes and policy goals, are compiled to integrate into the NADP result framework and further adjustment will be made after thorough consultations at the implementation level under the NADP Working Committee.

4.1 • Outcomes and Outputs

The development outcomes and outputs are categorised under the three pillars of sustainability, namely, social, economic and ecological, and a fourth element to development, which is governance and institutional capacity. The latter facilitates the achievement of the other three pillars.

Table 4 : Outcomes and Outputs

Outcome	Output	Social Aquaculture Development Pillar (Source: DOF, ADS, MSN-PAN, DWCP)
1		Increased availability of nutrient-rich food products at market and household level.
	1.1	Supply of cultured fish to rural and urban markets is improved.
2		Increased access to diversified diets through improved incomes.
	2.1	Culture-based fisheries and coastal aquaculture in suitable water bodies for landless and poor farmers are developed.
	2.2	Small scale aquaculture systems especially homestead aquaculture is developed for the poor, landless, women led households especially in fish deficit areas.
	2.3	Rice-fish systems and mangrove friendly farming systems are developed and promoted.
	2.4	Behavioural change to improve human nutrition is strengthened.
3		Improved safety along food supply and value chain to enhance access to safe food.
	3.1	Good aquaculture practices (GAqP) are promoted.
4		Improved decent and productive employment opportunities along the aquaculture value chain.
	4.1	"Good working conditions" under the GAqP framework are promoted.
	4.2	Access to improved technical and vocational training as well as core competencies for young women and men is improved.
	4.3	Gender inclusiveness in the aquaculture value chain is improved
Outcome	Output	Economic Aquaculture Development Pillar (Source: DOF, MSDP, ADS, NES-Fisheries)
5		The long-term aquaculture production and productivity is increased through modernisation of infrastructure, adequate financial support, and improved production and processing techniques.
	5.1	Access to adequate financing is improved.
	5.2	Sufficient supply of post-larvae and fingerlings from hatcheries is ensured.
	5.3	The availability of quality raw materials for the fish feed industry is increased.
	5.4	Production infrastructures in the existing aquaculture regions is improved.
	5.5	Sufficient and stable energy supply is ensured.
	5.6	Transportation efficiency is improved.

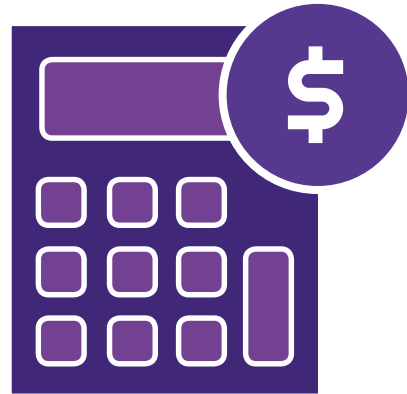
6	The safety and quality of aquaculture products is improved through higher quality management capacities as well as the implementation of a quality management system across the value chain.
6.1	Value added products of customers and market demanded species are developed and promoted through adoption of GAqP and GMP by processors for improving income of all stakeholders in the value chain.
6.2	The quality management system in order to ensure food safety and quality is strengthened.
6.3	The establishment of commercial linkages between value chain participants in order to ensure the provision of adequate trade information and market intelligence data is strengthened.
7	Enhanced growth of trade and exports in accordance with regional and international market requirements.
7.1	The performance and branding of fishery products in order to compete successfully in international markets are strengthened.
7.2	The access of aquaculture products to local and international markets is in order to raise the income especially for SME procedures, processors and traders are facilitated.
7.3	A sector-specific export finance scheme is established.
7.4	Adequate trade information and market intelligence data is provided.
Outcome	Ecological Aquaculture Development Pillar (Source: DOF, ADS, NBSAP, MCCMP)
8	The aquaculture sector is contributing to the conservation of habitats and indigenous fish species.
8.1	Indigenous species are preserved and protected.
8.2	The spread of shrimp and fish diseases to wild species is prevented.
9	The aquaculture sectors resilience to climate change is strengthened.
9.1	The disaster risk, including extreme weather events is assessed and the awareness on disaster risk reduction for the aquaculture sector is created.
9.2	Climate resilient and environmentally sound adaptation technologies and climate smart management practices are adopted.

Outcome	Output	Institutional Aquaculture Development Pillar <i>(Source: DOF, MSD, ADS, MS-NPAN, NES-Fisheries)</i>
10		<p>The organisation of the aquaculture sector is strengthened through increased dialogue and partnerships among the stakeholders as well as the implementation of effective policies and laws for the management of sustainable growth.</p> <p>10.1 Regional/National Institutions and Government bodies collaborate to lay out policy frameworks and guidelines according to their competence under the constitution and in support of the Union.</p> <p>10.2 Potential aquaculture zones in the existing fishery regions are identified.</p> <p>10.3 Agreeable usage of water resources and irrigation systems between farmers groups and associations present within the respective region or state are promoted.</p> <p>10.4 Formal public-private dialogue geared at sector development are strengthened.</p> <p>10.5 An enabling legal context for inclusive and sustainable development of aquaculture is established.</p>
11		<p>Improve the development and innovation capacity of the sector through effective scientific research and data collection and investment in R&D.</p> <p>11.1 A comprehensive data collection and management systems is established.</p> <p>11.2 R&D capacities for product development are established.</p>

4.2 • Plan of Action

A detailed action plan for the NADP is proposed in Appendix. The proposed actions are put forward in consultation with a wide range of stakeholders and institutions responsible for aquaculture and related sectors. Different stakeholders and institutions have their functional mandate to implement the activities that also contribute to the pillars of aquaculture development. For instance, the Ministry of Labour, Immigration and Population (MOLIP) can implement the activities that are related to the Decent Work Country Program (DWCP), which in turn will improve labour standards along the aquaculture value chains. Also, a local NGO can put forward a plan to implement one of the activities laid out in the NADP action plan in coordination with DOF. This plan of action shall be used to implement NADP outputs by providing concrete steps in the form of implementable activities.

The NADP makes the best effort to consult and identify activities proposed by all key stakeholders related to the aquaculture sector and integrate these activities as key strategic thrusts of Myanmar in developing the sector. In this regard, NADP also adjusts its activities to achieve maximum synergy with key partners that have specific responsibility for successful execution of different strategic thrusts under four development pillars as well as support institutions that are active partners but not the implementing agencies for the action plans.

CHAPTER

5

Management of Implementation and Budget

DOF Hatchery, Naungsiwe, Southern Shan State

CHAPTER 5

Management of Implementation and Budget

5.1 • Way Forward

The NADP outlines a broad range of activities to achieve as many as 33 aquaculture development outputs. Given the complex nature of integrated interventions, it requires careful implementation that effectively coordinates various implementing partners, efficiently directs budgetary and investment resources and monitoring results at both the micro and macro levels. To this end, a NADP Working Committee (NADP-WC) is established to facilitate joint partnership in elaborating, coordinating, and budgeting the NADP with a specific time frame.

In particular, the NADP-WC is tasked with supporting the state and region governments to develop appropriate and complimentary plan of activities that are aligned to sub-national priorities and working conditions. The support of sub-national initiatives will optimise the allocation of both resources and efforts across the wide spectrum of stakeholders as respective state and regional governments, which are already mandated with decentralised authority over inshore and inland fishery activities, can balance their different portfolios of fishery sector.

At the same time, the NADP's framework of proposed activities will also contribute to those activities that are going to be implemented under the framework of the Agriculture Development Strategy and Investment Plan, the Multi-sectoral National Plan of Action for Nutrition as well as the National Export Strategy. In this regard, the NADP-WC will seek close collaboration with the sector apex organisations and their own integration of NADP outcomes in line with sectoral objectives. Such efforts will involve consultations and negotiations for budgetary allocations as well as donor coordination towards the various NADP priorities in order to avoid duplication and guarantee maximum impact.

Responsibilities of NADP-WC will also include monitoring and evaluating the results of activities and outputs, while at the same time recommending policies that could serve to enhance realisation of the strategic objectives. Within the appropriate time frame, NADP-WC should be fully integrated into the Sectoral Working Group or any relevant industrial committees to manage medium-term resource mobilisation and provide regular updates of the progress of NADP implementation. Since NADP is a living document, the NADP-WC will also play a key role in recommending revisions and updates to the strategy so that it continues to evolve in alignment with Myanmar's evolving needs.⁴⁴

⁴⁴ NES, 2015.

5.1.1 | SECURING ENABLING ENVIRONMENT

Effective coordination with other ministries in terms of securing an enabling environment for effective implementation of NADP is a critical step to achieve the expected outcomes from the planned activities. The NADP Working Committee shall safeguard this enabling environment. The NADP recommends that relevant apex organisations should address the following policy constraints under the prevailing laws and regulations, which impedes effective implementation of the NADP. Implementation of the NADP shall be especially coordinated with the ADS Implementation Support Unit (ADSISU).

Land Use Management

Rigid land use conversion that requires further liberalisation and assurance system.

Access to Finance

Collateralised credit systems for farmers as well as SMEs that require specialised strategies of trade financing, value chain financing and group lending facilitations.

Trade Facilitation

Weak capacity of trade authorities to negotiate and acquire bilateral or multilateral exemptions and to address non-tariff measures.

Good Manufacturing Practices (GMP) Among SMEs

Upgrade of GMP measures.

Quality And Knowledge Infrastructures

Low public investment in the building of quality infrastructures as well as aquaculture-related human resource development.

Synergy With Crop Sector

Availability of inputs such as raw materials for feed sector can be channelled to aquaculture.

Rural Infrastructure

Ensuring stable energy supply along aquaculture value chains by aligning rural electrification strategies to sectoral plans.

5.2 • Budget Allocation

The NADP uses the capital budget of 2018-19 period to project for the next five years. Although the total budget should also include staffing and regular office operation budgets (current budget), for the objective of indicative planning, the NADP will use only the capital expenditures of the last four years to estimate the costing of implementing the NADP. The following is a proposed budget on achieving the outputs by conducting the activities.

Table 5: NADP Budget Allocation

Outcome	Output	Social Aquaculture Development Pillar	Budget Allocation 2019 – 2023 (in Million Kyat)
1	Increased availability of nutrient-rich food products at market and household level		
	1.1	Supply of cultured fish to rural and urban markets is improved (1 activity)	28,813
2	Increased access to diversified diets through improved incomes		
	2.1	Culture-based fisheries and coastal aquaculture in suitable water bodies for landless and poor farmers are developed (3 activities)	1,875
	2.2	Small scale aquaculture systems especially homestead aquaculture are developed for the poor, landless, women led households especially in fish deficit areas (2 activities)	6,000
	2.3	Rice-fish systems and mangrove-friendly farming systems are developed and promoted (2 activities)	6,000
	2.4	Behavioral change to improve human nutrition is strengthened (3 activities)	7,500
3	Improved safety along food supply and value chain to enhance access to safe food		
	3.1	Good aquaculture practices (GAQP) are promoted (3 activities)	6,225
4	Improved decent and inclusive productive employment opportunities along the aquaculture value chain		
	4.1	"Good working conditions" under the GAQP framework are promoted (1 Activity)	750
	4.2	Access to improved technical and vocational training as well as core competencies for young women and men is improved (2 activities)	3,750
	4.3	Gender inclusiveness in the aquaculture value chain is improved (2 activities)	2,000

Economic Aquaculture Development Pillar		
5	The long-term aquaculture production and productivity is increased through modernization of infrastructure, adequate financial support, and improved production and processing techniques	
5.1	Access to adequate financing is improved (14 activities)	43,780
5.2	Sufficient supply of post-larvae and fingerlings from hatcheries is ensured (7 activities)	11,415
5.3	The availability of quality raw materials for the fish feed industry is increased (4 activities)	390
5.4	Production infrastructure in the existing aquaculture regions is improved (3 activities)	3,120
5.5	Stable energy supply is ensured (2 activities)	200
5.6	Transportation efficiency is improved (2 activities)	157.5
6	The safety and quality of aquaculture products are improved through higher quality management capacities as well as the implementation of a quality management system across the value chain	
6.1	Value added products of customers and market demanded species are developed and promoted through adoption of GAqP and GMP by processors for improving income of all stakeholders in the value chain (7 activities)	27,450
6.2	The quality management system in order to ensure food safety and quality is strengthened (7 activities)	12,525
6.3	The establishment of commercial linkages between value chain participants in order to ensure the provision of adequate trade information and market intelligence data is strengthened (2 activities)	645
7	Enhanced growth of trade and exports in accordance with regional and international market requirements	
7.1	The performance and branding of fishery products in order to compete successfully in international markets are strengthened (2 activities)	225
7.2	The access of aquaculture products to local and international markets is in order to raise the income especially for SME procedures, processors and traders are facilitated (4 activities)	1200
7.3	A sector-specific export finance scheme is established (2 activities)	7,530
7.4	Adequate trade information and market intelligence data are provided (4 activities)	555

Ecological Aquaculture Development Pillar		
8	The aquaculture sector is contributing to the conservation of habitats and indigenous fish species	
8.1	Indigenous species are protected and promoted (5 activities)	2,445
8.2	The spread of shrimp and fish diseases to wild species is prevented (2 activities)	225
9	The aquaculture sectors resilience to climate change is strengthened	
9.1	The disaster risk, including extreme weather events is assessed and the awareness on disaster risk reduction for the aquaculture sector is created (4 activities)	3,000
9.2	Climate resilient and environmentally sound adaptation technologies and climate smart management practices are adopted (4 activities)	TBD
Institutional Aquaculture Development Pillar		
10	The organization of the aquaculture sector is strengthened through increased dialogue and partnerships among the stakeholders as well as the implementation of effective policies and laws for the management of sustainable growth	
10.1	Regional/National Institutions and Government bodies collaborate to lay out policy frameworks and guidelines according to their competence under the constitution and in support of the Union (7 activities)	3,675
10.2	Potential aquaculture zones in the existing fishery regions are identified (3 activities)	3,120
10.3	Agreeable usage of water resources and irrigation systems between farmers groups and associations present within the respective region or state are promoted (2 activities)	750
10.4	Formal public-private dialogue geared at sector development is strengthened (4 activities)	585
10.5	An enabling legal context for inclusive and sustainable development of aquaculture is established (4 activities)	975
11	Improve the development and innovation capacity of the sector through effective scientific research and data collection and investment in R&D	
11.1	A comprehensive data collection and management systems is established (4 activities)	975
11.2	R&D capacities for product development are established (4 activities)	690
Total NADP Budget (2019-2023)		188,546
(equivalent US\$ at the exchange rate of 1\$ = 1,500kyat)		US\$ 125.7 million

Note: This budget considers the cost of implementing the NADP by all concerned stakeholders, both public and private institutions, through available financing mechanisms. Once the Government of Myanmar determines the implementing parties, the parties need to estimate and add costs of specific initiatives that are marked "TBD" in the budget.

Inland Aquaculture, Shwebo

5.3 • Prioritised Outputs

During the final formulation process of this policy document, the DOF identified thirteen outputs in the NADP for prioritised implementation. In order to make this process as inclusive and transparent as possible, a Nation-wide Feedback Dialogue was held in Nay Pyi Taw with stakeholders from the Government, Private Sector, Academia and Civil Society Organizations. The stakeholders were divided into representative groups according to the four development pillars and went through a prioritisation exercise. As a group, they had to rank the top three outputs they prioritised and come to a consensus. In some cases, the group's prioritized outputs matched those of the DOF while in some cases these prioritised outputs did not match (see Annex 1). In the event that the outputs did not match, further analysis was done in order to understand why there was a mismatch. These issues have not been sidelined but instead are echoed in other parts of the NADP. It should be noted that all four groups had at least one prioritised output that matched with those of the DOF; while two groups had all three outputs directly match those of the DOF. Moreover, at the Nationwide Feedback Dialogue, representatives of the groups had the opportunity to present their prioritised outputs and justify their selection. The open dialogue then culminated in an agreement between stakeholders and DOF on the following thirteen outputs that are presented in this chapter.

Table 6: NADP Prioritised Outputs

Output	Social Aquaculture Development Pillar	Budget Allocation 2019 – 2023 (in Million Kyat)
2.2	Small scale aquaculture systems especially homestead aquaculture are developed for the poor, landless, women led households especially in fish deficit areas	6,000
2.3	Rice-fish systems and mangrove friendly farming systems are developed and promoted	6,000
2.4	Behavioral change to improve human nutrition is strengthened.	7,500
Economic Aquaculture Development Pillar		
5.1	Access to adequate financing is improved	43,780
6.1	Value added products of customers and market demanded species are developed and promoted through adoption of GAqP and GMP by processors for improving income of all stakeholders in the value chain	27,450
6.2	The quality management system to ensure food safety and quality is strengthened	12,525
7.1	The performance and branding of fishery products to compete successfully in international markets are strengthened	225
Ecological Aquaculture Development Pillar		
8.1	Indigenous species nationwide are protected and promoted	2,445
8.2	The spread of shrimp and fish diseases to wild species is prevented.	225
9.1	The disaster risk, including extreme weather events is assessed and the awareness on disaster risk reduction for the aquaculture sector is created.	3,000
Institutional Aquaculture Development Pillar		
10.1	Regional/National Institutions and Government bodies collaborate to lay out policy frameworks and guidelines according to the competence under the constitution and in support of the Union.	3,675

10.3 Agreeable usage of water resources and irrigation systems between farmers groups and associations present within the respective region or state are promoted.	750
11.1 A comprehensive data collection and management systems is established.	975
Total Budget (2019-23, 5 years)	115,850
(equivalent US\$ at the exchange rate of 1\$=1,500kyat)	US\$ 77 million

Note: This budget considers the cost of implementing the NADP by all concerned stakeholders, both public and private institutions, through available financing mechanisms.

Texchen Mangrove Crab Farming, Laputta Township, Ayeyarwaddy

CHAPTER

6

Monitoring And Evaluation

Grass carp, Laboratory of Taunggyi University, Southern Shan State

CHAPTER 6

Monitoring And Evaluation

A coherent and consistent government-wide monitoring and evaluation (M&E) Framework is crucial for the implementation of the NADP in terms of tracking and measuring its effectiveness, efficiency, sustainability and impact throughout and following the implementation period. For monitoring and evaluating the progress of NADP, it is important to define specific, measurable, achievable, relevant and time-bound indicators (targets) and means of verification. Therefore, this chapter puts forward a list of indicators to monitor the prioritised outputs of the NADP (see Table 7).

The chapter also includes baseline data and targets for implementation. This is a three-year plan, with the target of achieving the stated targets by 2022, thus the evaluation of the achievements shall be done at that point combined with mid-term evaluation as according to DOF requirements. Any necessary adjustments to the NADP shall be carried out throughout this timeframe. Moreover, Table 7 includes assumptions and risks that need to be considered in the implementation of the thirteen prioritised outputs.

Table 7: Indicators and Targets for Prioritized Outputs

NADP Prioritized Output	Indicator	Baseline 2018	Target 2022	Means of Verification	Assumptions and Risks	Links to Myanmar Policies
Social Aquaculture Development Pillar						
Output 2.2 Small scale aquaculture systems especially homestead aquaculture are developed for the poor, landless, women led households especially in fish deficit areas	Indicator (I) 2.2.1 Number of small-scale aquaculture systems in Myanmar	15,000 small-scale aquaculture systems in Myanmar	17,000 small-scale aquaculture systems in Myanmar	DOF statistics, regional surveys, ADSISU data	Assumption: The security situation in the major aquaculture areas of Myanmar remains stable	Links to MS-NPAN Key Result 3, Intervention 1.1.1, 2.1.8 and ADS Outcome 1.8
	I 2.2.2 Number of homestead aquaculture systems in Myanmar	200,000 homestead aquaculture systems in Myanmar	220,000 homestead aquaculture systems in Myanmar	DOF statistics, regional surveys, ADSISU data		Links to MS-NPAN Key Results 3, Intervention 1.1.1, 2.1.8 and ADS Outcome 1.8
	I 2.2.3 Number of poor, landless and/or women-led households in fish-deficient areas benefiting from improved small-scale aquaculture systems	Zero poor, landless and/or women-led households in fish-deficient areas benefiting from improved small-scale aquaculture systems	20,000 poor, landless and/or women-led households in fish-deficient areas benefiting from improved small-scale aquaculture systems	MOALI statistics, regional surveys, data of development agencies		Links to MS-NPAN Key Results 3, Intervention 1.1.1, 2.1.8 and ADS Outcome 1.8

NADP Prioritised Output	Indicator	Baseline 2018	Target 2022	Means of Verification	Assumptions and Risks	Links to Myanmar Policies
Output 2.3 Rice-fish systems and mangrove friendly farming systems are developed and promoted	I 2.3.1 Status of rice-fish farming systems	Five model farms project on rice-fish farming systems established	Two additional model project farms to be established	DOF statistics, regional surveys, development project data	Assumption: Both integrated systems have a solid legal and policy framework	Links to MS-NPAN Key Result 3, Intervention 2.1.8,
	I 2.3.2 Number of hectares of mangrove friendly farming systems	4,000 hectares of mangrove friendly farming systems	6,000 hectares of mangrove friendly farming systems	DOF statistics, MONREC statistics (Department of Forestry)		Links to NBSAP Action 6.1.5
Output 2.4 Behavioural change to improve human nutrition is strengthened	I 2.4.1 Number of individuals that report an increased consumption of aquaculture products	No individuals that report an increased consumption of aquaculture products	10% increase in individuals that report an increased consumption of aquaculture products	MOHS statistics, regional surveys, development project data		Links to ADS Outcome 1.8
	I 2.4.2 Average food intake diversity in target areas measured by the Minimum Dietary Diversity Score for Women (MDD-W)	3.42 average MDD-W in MYSAP implementation townships of Katalay, Shwebo, Arapura, Pinlaung and Kengtong	3.59 average MDD-W in MYSAP implementation townships of Katalay, Shwebo, Arapura, Pinlaung and Kengtong	MOHS statistics, regional surveys, development project data	Risk: MDD-W measures food consumption over 10 food groups. Changes in non-fish food groups might distort the score.	Links to MS-NPAN Key Result 3, Outcome 1.1,

Economic Aquaculture Development Pillar						
Output 5.1 Access to adequate financing is improved	I 5.1.1 Number of aquaculture small-scale farmers and micro, small and medium enterprises that have access to adequate financing options (TBD in terms of interest rate, collateral etc.) and to start by 2020	None	100 farmers and enterprises that have access to adequate financing options	MOPF data, DOF Fisheries Statistics, ADSISU data		Links to ADS Outcome 3.8
Output 6.1 Value added products of customers and market demanded species are developed and promoted through adoption of GAqP and GMP by processors for improving income of all stakeholders in the value chain	I 6.1.1 Number of aquaculture small-scale farmers and small, medium and large enterprises that have fully adopted Good Aquaculture Practices (GAqP)	5 large farms in 2018 according to DOF Fisheries Statistics	15 large farms	DOF Fisheries Statistics, ADSISU data	Assumption: GAqP demonstration farms fully operational by 2020 and GAqP guidelines available in 2019	Links to ADS Outcome 2.8 Links to MS-NPAN Key Result 3, Intervention 3.1.4, Links to NBSAP Action 7.2.2
	I 6.1.2 Number of aquaculture small and medium enterprises (SMEs) that have adopted Good Manufacturing Practices (GMP)	14 processing plants have been approved by EU and other importers for GMP	19 processing plants	DOF Fisheries statistics, ADSISU data		Links to ADS Outcomes 2.8

NADP Prioritised Output	Indicator	Baseline 2018	Target 2022	Means of Verification	Assumptions and Risks	Links to Myanmar Policies
Output 6.2 The quality management system to ensure food safety and quality is strengthened	I 6.2.1 Status of Department of Fisheries aquatic animal health laboratory	The aquatic animal health laboratory is in operational stage	The aquatic animal health laboratory is fully functional to fulfil its duty as a competent authority to conduct controls on animal health and diseases	DOF statistics		Links to ADS Outcome 3.3 and 3.7 and MS-NPAN Key result 3, Intervention 3.1.5
	I 6.2.2 Status of Department of fisheries food safety and quality laboratory	The fisheries food safety and quality laboratory has been accredited with ISO certificate	The fisheries food safety and quality laboratory is fully functional to fulfil its duty as a competent authority to conduct controls on food safety and quality	DOF statistics		Links to ADS output 3.3.5 and 3.7.5, and MS-NPAN Key result 3, Intervention 3.1.5
Output 7.1 The performance and branding of fishery products to compete successfully in international markets are strengthened	I 7.1.1 Capacity of Myanmar export-oriented aquaculture companies	Capacity of Myanmar export-oriented aquaculture companies is low	Capacity of Myanmar export-oriented aquaculture companies is strengthened through export strategies	DOF Fisheries Statistics	Assumption: Myanmar remains eligible for EU Everything But Arms scheme and world market remains open for aquaculture products	Links to ADS Outcome 3.9
	I 7.1.2 Amount of Myanmar aquaculture products exported to markets abroad	568227.33 metric tons of aquaculture and fishery exported in 2017/2018	x	DOF Fisheries Statistics		Links to ADS outcome 3.9

Ecological Aquaculture Development Pillar							
Output 8.1 Indigenous species nationwide are promoted and protected	I 8.1.1 Number of local protection schemes for indigenous species in place in Myanmar	Some local protection schemes for seven indigenous species in place in Myanmar	Three additional protection schemes for indigenous aquatic species in place in Myanmar	DOF statistics, ADISU data, MONREC data	Assumption: no major disease outbreak	Links to NBSAP Target 6	
	I 8.1.2. Number of conservation zones for indigenous species	Ten conservation zones for specific indigenous species established	At least two more conservation zones for specific indigenous species established	DOF statistics, ADSSU data, MONREC data		Links to NBSAP Target 6 and Target 7	
	I 8.1.3 Number of stock enhancement programmes for indigenous species	Thirteen stock enhancement programmes for indigenous species in place	At least five more stock enhancement programmes for indigenous species in place	DOF statistics, ADSSU data, MONREC data		Links to NBSAP Target 6	
Output 8.2 The spread of shrimp and fish diseases to wild species is prevented.	I 8.2.1 Status of guideline for aquatic animal health and safety in Myanmar	One guideline for aquatic animal health and safety in Myanmar	An updated guideline for aquatic animal health and safety in line with changing circumstances in Myanmar	DOF statistics		Links to ADS Outcome 2.7 and Outcome 2.8	
	I 8.2.2 Status of guideline for wild species health and safety in Myanmar						

NADP Prioritised Output	Indicator	Baseline 2018	Target 2022	Means of Verification	Assumptions and Risks	Links to Myanmar Policies
	I 8.2.2 Number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium sized aquaculture enterprises following a guideline for aquatic animal health safety in Myanmar	Some small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium sized aquaculture enterprises follow a guideline for aquatic animal health safety in Myanmar	Further expand the number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium sized aquaculture enterprises that follow a guideline for aquatic animal health safety in Myanmar and to establish baseline numbers	DOF Fisheries Statistics, ADSISU data		Links to ADS Outcome 2.8
Output 9.1 The disaster risk, including extreme weather events is assessed and the awareness on disaster risk reduction for the aquaculture sector is created.	I 9.1.1 Status of assessment of disaster risk including extreme weather events for Myanmar aquaculture	Assessments of disaster risk including extreme weather events for Myanmar aquaculture for coastal, dry zone and mountainous areas in Myanmar are available	Assessments of disaster risk including extreme weather events for Myanmar aquaculture for coastal, dry zone and mountainous areas in Myanmar are updated	MSWRR Data, ADSISU data, MONREC data	Assumption: Climate change policies remain a high priority for the Myanmar government	Links to ADS Outcome 2.9 Links to MCCMP
	I 9.1.2 Number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium sized aquaculture enterprises that are aware of disaster risks including extreme weather events	none	1000 farmers in central dry zone, coastal and mountainous regions (TBD) and enterprises that are aware of disaster risks including extreme weather events	MSWRR Data, Social Media, Radio, TV Broadcast, Leaflet, Pamphlets, Posters		Links to ADS Outcome 2.9 Links to MCCMP

	I 9.1.3 Number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium sized aquaculture enterprises that have implemented basic disaster risk reduction measures (eg. as stated in GAqP)	none	100 farmers and enterprises that have implemented basic disaster risk reduction measures (eg. as stated in GAqP)	DOF Statistics		Links to ADS Outcome 2.9 Links to MCCMP
Institutional Aquaculture Development Pillar						
Output 10.1 Regional/National Institutions and Government bodies collaborate to lay out policy frameworks and guidelines according to their competence under the constitution and in support of the Union.	I 10.1.1 Number of national aquaculture policy frameworks drafted	none	One national aquaculture policy framework is in place (NADP)	DOF data	Assumption: The government institutions on regional and national level as well as the Myanmar ministries are willing to cooperate	Links to ADS Outcome 1.1
	I 10.1.2 Number of national aquaculture guidelines drafted	none	X, e.g. GAqP guidelines, feed guidelines, broodstock management guidelines	DOF Fisheries Statistics		Links to ADS Outcome 1.1 and 2.8

NADP Prioritised Output	Indicator	Baseline 2018	Target 2022	Means of Verification	Assumptions and Risks	Links to Myanmar Policies
	I 10.1.3 Number of regional aquaculture policy frameworks drafted	none	At least two regional aquaculture policy frameworks drafted	DOF data, MOALI data, ADSISU data		Links to ADS Outcome 1.1
	I 10.1.4 Number of regional aquaculture guidelines drafted	none	At least one regional guidelines, e.g. marine net-cage pollution guideline for coastal states and regions, Inle lake alien species guideline	DOF data, MOALI data, ADSISU data		Links to ADS Outcome 1.1
	I 10.1.5 Status of collaboration between national and regional government bodies on drafting aquaculture policy frameworks and guidelines	Zero meetings between national and regional government bodies on drafting aquaculture policy frameworks and guidelines	3 meetings between national and regional government bodies on drafting aquaculture policy frameworks and guidelines	Count the number of meetings between national and regional government bodies on drafting aquaculture policy frameworks and guidelines		Links to ADS Outcome 1.1
Output 10.3: Agreeable usage of water resources and irrigation systems between farmers groups and associations present within the respective region or state are promoted.	I 10.3.1 Availability of agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems	Agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems are available	Agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems are expanded or updated	DOF data, MOALI data, ADSISU data	Related to micro level Assumption: farmers are interested in cooperation for mutual benefit	Links to ADS Outcome 2.4

	I 10.3.2 Number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium aquaculture enterprises that benefit from agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems	Some small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium aquaculture enterprises benefit from agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems	Increase number of small-scale aquaculture farmers and micro, small and medium aquaculture enterprises benefit from agreements between aquaculture farmer groups and other farmer groups and associations on usage of water and irrigation systems and their specific agreements to be recorded in DoF data system	DOF data, MOALI data, ADSISU data		Links to ADS Outcome 2.4
Output 11.1 A comprehensive data collection and management systems is established.	I 11.1.1 Status of comprehensive data collection and management system for aquaculture in Myanmar	Data collection and management system for aquaculture in Myanmar is existing	Data collection and management system for aquaculture in Myanmar is updated	DOF data, MOALI data, ADSISU data	Risk: competing data collection and management systems are set up	Links to ADS Outcome 1.3 and 1.4
	I 11.1.2 Number of DOF regional offices which benefit from data collected and analysed by the updated data collection and management system for aquaculture in Myanmar (from 2020 on)	Zero DOF regional offices before 2020 which benefit from data collected and analysed by the updated data collection and management system for aquaculture in Myanmar	All DOF regional offices which benefit from data collected and analysed by the updated data collection and management system for aquaculture in Myanmar	DOF data, MOALI data, ADSISU data		Links to ADS Outcome 1.3 and 1.4

References

- Belton, B., Filipski, M. & Hu, C. (2017). *Aquaculture in Myanmar: Fish Farm Technology, Production Economics and Management*. Food Security Program Research Report, Michigan State University, May 2017. Retrieved from <https://ageconsearch.umn.edu/record/259568/files/FSP%20Research%20Paper%2052.pdf>
- Belton, B., Hein, A., Htoo, K., Kham, L. S., Phyo, A. & Reardon, T. (2017). The emerging quiet revolution in Myanmar's aquaculture value chain. *Aquaculture*. Vol. 493, pp. 384-394. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0044848616307943>
- CESD (Centre for Economic and Social Development) (2018). *Rapid assessments in Ayeyarwady and Yangon Regions*. Yangon: CESD.
- CSO (Central Statistical Organization) (2017). *Statistical Yearbook 2017*. Nay Pyi Taw: CSO.
- DOF (Department of Fisheries) (2015). *Good Aquaculture Practices Compliance and Traceability Training with emphasis on Food Safety, Sanitary and Phytosanitary Measures For Department of Fisheries AQD Extension Officers*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation.
- DOF (Department of Fisheries) (2018). *Fishery Statistic 2018*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation. Retrieved from <http://www.dof.gov.mm/index.php/mm/fishery-statistics?download=12:fishery-statistics-2018>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (1995). *Code of conduct for responsible fisheries*. Rome: FAO.
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2010). *Myanmar: Fishery and Aquaculture Country Profiles*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/fishery/facp/MMR/en>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2011). *Aquaculture development: Use of wild fish as feed in aquaculture*. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries. No. 5, Suppl. 5. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/a-i1917e.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2015). *Guidelines on ASEAN Good Aquaculture Practices (ASEAN GAqP) for Food Fish*. Rome: FAO. Retrieved from <http://asean.org/wp-content/uploads/2015/12/ASEAN-GAqP.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2015). *National Aquaculture Development Strategy and Action Plan of Bangladesh, 2013-2020*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/a-i3903e.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2017). *Yearbook 2017: Fishery and Aquaculture Statistics*. Rome: FAO. Retrieved from http://www.fao.org/fishery/static/Yearbook/YB2017_USBcard/navigation/index_content_aquaculture_e.htm
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2018). *Impacts of Climate Change on Fisheries and Aquaculture*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/3/CA0356EN/ca0356en.pdf>
- FAO (Food and Agriculture Organization) (2019). *Fisheries and Aquaculture Database*. Rome: FAO. Retrieved from <http://www.fao.org/fishery/statistics/software/fishstat/en>
- Genschick, S., Phillips, M.J., Thilsted, S.H., Thorne-Lyman, A.L., and Subasinghe, R. (2015). *Aquaculture and fisheries for nutrition: Towards a nutrition-sensitive approach*. INFOFISH International, V.3, pp.11-17

- Government of Myanmar (2015). *Myanmar National Export Strategy Fisheries Sector Strategy 2015-2019*. Nay Pyi Taw: Ministry of Commerce.
- Government of Myanmar (2018). *Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)*. Nay Pyi Taw: Ministry of Finance & Planning. Retrieved from https://www.mopf.gov.mm/sites/default/files/upload_pdf/2018/09/MSDP%20EN%203-9-18.pdf
- Government of Myanmar (2018). *Notification No. 2/2018 of Office of the President: Project Bank Notification*. Nay Pyi Taw: Office of the President.
- KOICA (Korea International Cooperation Agency) (2017). *Korea-Myanmar TF/T of the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar*. Yangon: KOIA.
- KOICA (Korea International Cooperation Agency) (2017). *Master Plan for the Project for Development of Inland Fish Farming Technology in Myanmar*. Yangon: KOIA.
- Mekong Economics (2018). *Various value chain reports to MYSAP*. Yangon: Mekong Economics.
- Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (2018). *Agriculture Development Strategy and Investment Plan (ADS-IP) (2018-22 – 2022-23)*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Myanmar.
- Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (2018). *Fishery Statistics*. Nay Pyi Taw: Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation, Myanmar.
- Ministry of Health and Sport (2016). *Demographic and Health Survey, 2015-16*. Nay Pyi Taw: Ministry of Health and Sport, Myanmar.
- Ministry of Labour, Immigration and Population (2015). *Labour Force Survey Report, Government of Myanmar, 2016*. Nay Pyi Taw: Ministry of Labour, Immigration and Population, Myanmar.
- Myanmar Climate Change Alliance (2017). *Climate-smart agriculture, fisheries and livestock for food security*. Nay Pyi Taw: Myanmar Climate Change Alliance and Ministry of Natural Resources and Conservation, October 2017. Retrieved from https://www.preventionweb.net/files/65017_brief1web.pdf
- Myanmar Climate Change Alliance (2018). *Impact of Climate Change and the Case of Myanmar: observed changes and hazards*. Retrieved from <https://myanmarccalliance.org/en/climate-change-basics/impact-of-climate-change-and-the-case-of-myanmar/>
- Steins, N. A., Bosma, R., Taal, K., Bolman, B., Bink, E., Dop, H. V. D., Dekker, A., Numan, J., Spek, G. & Pijl, W. V. D. (2015). *Capacity building for sustainable aquaculture and fisheries in Myanmar*. IMARES Report C075/15. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/283416212_Capacity_building_for_sustainable_aquaculture_and_fisheries_development_in_Myanmar
- UNDP (2011). *Report on Integrated Household Living Conditions Survey (IHLCA), (2009 -2010)*. Yangon: UNDP Myanmar. Retrieved from <https://www.mm.undp.org/content/myanmar/en/home/library/poverty/technicalreport-ihlca-ii.html>
- Win, N. W. (2019). *Decent Work and Labour Conditions in the Myanmar Aquaculture Sector: A Baseline Survey Report*. Yangon: CESD.
- World Fish (2017). *Fish to 2050 in the ASEAN Region*. World Fish and International Food Policy Research Institute (IFPRI), Working Paper: 2017-01. Retrieved from <https://www.worldfishcenter.org/content/fish-2050-asean-region>

Appendix

Outcome	Output	Plan of Action		Resources/ Budget (in million kyat)
1		Increased availability of nutrient-rich food products at market and household level		
1.1	Supply of cultured fish to rural and urban markets is improved	Activity 1.1.1	Improved quality seed output of government and private hatcheries	28,813
2		Increased access to diversified diets through improved incomes		
2.1	Culture-based fisheries and coastal aquaculture in suitable water bodies for landless and poor farmers are developed	Activity 2.1.1	Identify inland water bodies and coastal waters suitable for culture-based fisheries and coastal aquaculture	75
		Activity 2.1.2	Organise communities around open water bodies for community input and stock enhancement of culture-based fisheries, encourage community-based cage culture in reservoirs, rivers, lake and sharing the benefits among them	900
		Activity 2.1.3	Facilitate access of open water bodies by communities in accordance with respective regulations and guidelines for community management of culture-based fisheries	900
2.2	Small scale aquaculture systems especially homestead aquaculture (chanmyaung) are developed for the poor, small-holders, women led households especially in fish deficit areas	Activity 2.2.1	Develop survey, training and extension programmes for promoting small scale aquaculture systems	3,000
		Activity 2.2.2	Enhance village level community development initiatives on sustainable aquaculture (e.g. Emerald Green Village Projects) in fish deficit areas	3,000

2.3	Rice-fish systems and mangrove friendly farming systems are developed and promoted	Activity 2.3.1	Further promote rice-fish system and carrying out the modification of existing paddy fields suitable for this culture systems in a pilot region	3,000
		Activity 2.3.2	Establish a technical working committee with the Department of Forestry of the MONREC to elaborate options for cooperation on mangrove-friendly aquaculture	3,000
2.4	Behavioral change to improve human nutrition is strengthened	Activity 2.4.1	Train farmers and extension workers with basic nutrition education and promotion of dietary diversity	2,500
		Activity 2.4.2	Promote polyculture fish ponds and integrated vegetable farming in homestead ponds (combining large with small indigenous species in inland fish ponds) in fish deficit area	2,500
		Activity 2.4.3	Support the private sector to promote the marketing of aquaculture products in domestic and international markets through trade fairs and exhibitions, and encourage further progress towards sustainable quality production	2,500
3	Improved quality assurance along food supply and value chain to enhance access to safe food			
3.1	Good aquaculture practices (GAqP) are promoted	Activity 3.1.1	Adopt technical GAqP guidelines with respect to the ASEAN framework	225
		Activity 3.1.2	Set up a demonstration unit for GAqP fish culture production and train the trainers	3,000
		Activity 3.1.3	Set up a demonstration unit for GAqP shrimp culture production and train the trainers	3,000

4 Improved decent and productive employment opportunities along the aquaculture value chain				
4.1	"Decent work conditions" under the GAqP framework are promoted	Activity 4.1.1	Adopt Principles and guidelines for aquaculture workers welfare under GAqP, especially for women and vulnerable groups	750
4.2	Access to improved technical and vocational training as well as core competencies for young women and men are improved	Activity 4.2.1	Encourage the competent authorities to enhance the quality of existing training, and increasing the quantity of skilled labour in the aquaculture sector as well as to encourage development of aquaculture-related TVET programs	750
		Activity 4.2.2	Develop with regional and local institutions opportunities for increased participation of women in the aquaculture sector (including production, farming and marketing)	3,000
4.3	Gender inclusiveness in the aquaculture value chain is improved	Activity 4.3.1	Collaborate with the private sector to conduct an awareness campaign to expand gender norms and behaviors that support gender equality in fish agrifood systems	1,000
		Activity 4.3.2	Facilitate research to identify gender-related research capacity needs regarding knowledge and skills for gender integration and for gender analysis	1,000

5	The long-term aquaculture production and productivity is increased through modernisation of infrastructures, adequate financial support, and improved production and processing techniques			
5.1	Access to adequate financing is improved	Activity 5.1.1	Align with competent authorities to elaborate and establish a credit guarantee scheme in commercial or trade banks	7,500
		Activity 5.1.2	Advocate for existing land use certificates and earlier land permits to be temporarily used as collateral in requesting credit and bank loans	150
		Activity 5.1.3	In collaboration with other agencies to promote rural micro finance initiatives for developing specialised financial and loan products supporting aquaculture value chains and fishery communities to enhance income generation and small business development	3,750
		Activity 5.1.4	Develop in cooperation with other agencies aquaculture insurance schemes to provide relief measures against natural catastrophes and unforeseen disasters	15,000
		Activity 5.1.5	Advocate for the establishment of a National Aquaculture Development Fund, jointly supported by all concerned development partners, to be made available to key initiatives proposed by the associations and private firms	150

	Activity 5.1.6	Facilitate a study on the existing financing arrangements along the value chain and develop a scheme on value chain financing with the objective of facilitating group lending practices under the existing program of "two-step" SME loan	550
	Activity 5.1.7	Collaborate with other agencies to study, develop and pilot specific financial mechanisms to support small-holders and small businesses on their proposals to convert existing farms into GAqP-compliant farms, modernisation of ponds for intensive production and GMP upgrading of factories	1,500
	Activity 5.1.8	Collaborate with other agencies to study, propose and implement a pilot regulatory reform to reduce transaction costs along the aquaculture value chains particularly in the middle and downstream segments linking with global value chains.	1,500
	Activity 5.1.9	Encourage private banks to establish and operate aquaculture development fund (production and processing) or specialised fisheries credit lines (long-term loans at favourable interest rates) to be made available to the aquaculture sector through the commercial banking sector or a specialised funding organisation.	7,500

	Activity 5.1.10	Encourage the importation of chemicals and medicines to support the prevention and eradication of diseases by providing import rebates (no tax on imports of quality tested imports, under the guidance of and partnership with DOF) and reduced commercial tax for accredited chemical providers	45
	Activity 5.1.11	Advocate the elimination or reduction of import taxes on inputs to produce fish and shrimp feed (wheat flour, soya cake, fish meal, feed additives, etc.) as a means to facilitate the production of higher quality feed in quantity	75
	Activity 5.1.12	Provide incentives (lower taxes, subsidies, loans with low interest, etc.) in border areas (Myawady, Tachileik, Myeik, Kawthaung and Maw Taung with Thailand; Mu Se and Chin Shwe Haw with China; Sittwe and Maung-taw with Bangladesh; Tamu with India) to store, process and add values to Myanmar aquaculture and fishery product in facilitating their formal trade with neighboring economies	3,000
	Activity 5.1.13	Establish incentives or investment schemes for modernisation of processing and aquaculture technology development activities by collecting a certain percentage of commercial taxes or allocation of funds in a reserved fund. MFF could, as representative bodies for the private sector, support the allocation of incentives based on assessment criteria	3,000

	Activity 5.1.14	Have MFF, MPEA and other associations under MFF elaborate on a list of key inputs required to increase production and for which import duties should be lowered. Once the list is established, organised structured meetings between Customs and DOF to reduce or abolish duties on these products	60
5.2 Sufficient supply of post-larvae and fingerlings from hatcheries is ensured	Activity 5.2.1	Upgrade the existing operations and maintenance of public hatcheries to focus extensively on endangered and priority species or newly introduced foreign species, evaluation and adaptation of modern hatchery technology and related research	750
	Activity 5.2.2	Support innovation and the upgrading on the performance and capacity of private hatcheries through adequate technical support as well as to support creation of nuclear breeding centres for selected species utilising disease-free, imported brood stocks (Specific Pathogen Free - SPF).	750
	Activity 5.2.3	Encourage the outsourcing of DOF extension services in shrimp and fish seed production to the private sector as a means to encourage the development of a service industry and private hatcheries business	150

	Activity 5.2.4	Ensure advanced methodology is imparted to fish / shrimp hatcheries through nucleus breeding services of DOF and MFF (or other institutes) in order to produce quality seed and import (SPF) broodstocks in appropriate quantities. Also, ensure monitoring of production by extension services through DOF and MFF (or a competent third party)	750
	Activity 5.2.5	Encourage technological knowledge transfer of for disease prevention and curative measures through collaboration with regional and international aquaculture institutes	1,500
	Activity 5.2.6	Ensure effective involvement of the private sector as well as regional authorities in inclusive manner for the formulation of technical development plans and projects by domestic (DOF, universities, non-governmental organisations), regional (SEAFDEC / NACA) and international institutions and development partners	15
	Activity 5.2.7	Provide sufficient training schemes to disperse technology and generate human resource development; acquire adequate budgets for R&D; and expand institutional relationships to ensure DOF has adequate provision of resources (technical, human, financial and inputs)	7,500

<p>5.3 The availability of quality raw materials for the fish feed industry is increased</p>	Activity 5.3.1	Increase collaboration between the Myanmar Aqua-Feed Association (under MFF) and Myanmar Pulses, Beans & Sesame Seeds Merchants Association to ensure that feeds, ingredients and inputs respect the quality requirements for fish feed production, to be set in a charter by the DOF	45
	Activity 5.3.2	Develop contract farming and processing through announcing partnership opportunities on international fisheries trade websites e.g. Fish Information and Services (FIS), INFOFISH, FISHSTAT or MFF / MPEA websites or at fish trade fairs	45
	Activity 5.3.3	Increase the availability (production and import) of inputs (pre-mixes, concentrates, additives, etc.) for increasing the quality and types of processed fisheries products through duty-free imports for national processing (local market and re-export) until adequate incentives for national inputs production are established and they can satisfy the demand of processors	300
	Activity 5.3.4	Set up quality inspection facilities in border trade zones to facilitate compliance of SPS and other trade standards of processed food to be exported to neighbouring economies while regulating the import of food products.	TBD

5.4 Production infrastructures in the existing aquaculture regions is improved	Activity 5.4.1	Collaborate with the MFF to elaborate a list of priority rural areas to be opened up as priority production zones by linking them to roads and electricity so that factories can move into them. This list is to be transmitted to competent authorities in order to ensure these zones are prioritised in national rural development plans	75
	Activity 5.4.2	Collaborate with the competent authorities for the renovation of old roads and construction of new roads prioritised to the areas where fish farm areas are far from processing plants. Twantay to Yangon (Yangon region, Pyarpon/ Bogalay to Yangon (Ayeyarwaddy region), Maungtaw/ Yathaytauna/ Buthitaung to Sittwe (Rakhine state)	45
	Activity 5.4.3	Establish demonstration schemes on modern production technology to ensure effective adaptation/ modernization of current technologies through collaborating with international and regional fisheries institutions such as FAO, SEAFDEC, NACA and other aquaculture-related institutions	3,000
5.5 Sufficient and stable energy supply is ensured	Activity 5.5.1	Collaborate with the competent authorities to study, develop and propose the setting up of electricity generation facilities in key supply chain routes around Yangon through private and public partnerships	100

	Activity 5.5.2	Collaborate with the competent authorities to promote, in line with rural electrification initiatives, to prioritise mini-grids and renewable energy projects in key aquaculture zones	100	
5.6	Transportation efficiency is improved	Activity 5.6.1	Encourage a collaboration framework between MFF and logistics associations / organisations to ensure availability of refrigerated trucks (container-based) from warehouse to port and also for road exports (e.g. to China and Thailand)	37.5
		Activity 5.6.2	Encourage, in collaboration with Regional/ State governments, ministries, and export sectors, an advocacy campaign to encourage the modernisation of Customs procedures	120
6	The safety and quality of aquaculture products is improved through higher quality management capacities as well as the implementation of a quality management system across the value chain			
6.1	Value added products of customers and market demanded species are developed and promoted through adoption of GAQP HACCP and GMP by processors for improving income of all stakeholders in the value chain	Activity 6.1.1	Increase the capacities of the DOF Institute of Fisheries Technology to provide GAqP training to extension workers, trainers from private / public fish farming enterprises, departments, non-governmental organisations and targeted / selected fish farmers by increases in budget allocation, collaboration with institutes and training fees. Also, increase dissemination capacity through the development of modern dissemination techniques (online, mobile), radio / television, classrooms and publications	15,000

	Activity 6.1.2	Train and provide resources to DOF technicians to conduct and apply scientific research in GAqP and aquaculture technologies through increased participation in vocational training provided by regional and global technical partners	3,000
	Activity 6.1.3	Establish demonstration farms together with the private sector to provide vocational training on GAqP to farmers and potential private trainers (multipliers) through establishing partnerships with DOF and regional and international aquaculture research and training institutes. Demonstration farms are also to serve as on-the-job training farmer field schools of aquaculture in order to transfer advanced aquaculture technology	3,000
	Activity 6.1.4	Collect, translate and distribute GAqP guides, manuals and posters in local languages	750
	Activity 6.1.5	Monitor production processes through executing certification and penalisation on GAqP and GMP practices; initiate regular inspections by an authorised third party	4,500
	Activity 6.1.6	Support adoption of advanced post-harvest handling technology / practices to fish farmers through extension services such as workshops, trainings, conferences, etc. of DOF and MFF in collaboration with international institutions in order to meet international standards, procedures and certification requirements	750

	Activity 6.1.7	Implement a long-term training and certification programme for technicians, inspectors and trainers at DOF and processing factories to be qualified on GMP / HACCP and collaborate with other competent authorities (e.g. Ministry of Planning, Finance and Industry)	450
6.2 The quality standards and quality assurance system in order to ensure food safety and quality is strengthened	Activity 6.2.1	Encourage a dialogue between private sector and training institutes (universities, vocational training institutes, etc.) to update vocational training curricula and programmes to ensure alignment with industry requirements, namely with GAqP, GMP and specific quality management systems (food safety measures)	75
	Activity 6.2.2	In collaboration with the MFF, encourage regular training to enterprises on GMP through the private sector (SGS and others) and ensure regular monitoring of processing facilities by DOF / Ministry of Planning, Finance and Industry	600
	Activity 6.2.3	In collaboration with national and international institutions produce more qualified personnel, post-graduate and diploma level, through training in local and international institutes (e.g. DOF (Fish Inspection and Quality Control)), Medical Universities, MITA, SGS, SEAFDEC) to complete testing, inspection and certification processes of fisheries products	7,500

	Activity 6.2.4	Strengthen the capacity and financial resources of the disease testing lab of DOF by allocating more budget, donations and test fees; cost sharing; and collaborating with local and international organizations and institutions etc	1,500
	Activity 6.2.5	Upgrade / establish disease diagnosis / fish health / fish feed laboratories (at central ensure food and regional levels) with up-to-date equipment to facilitate essential tests for fish health and safety and international trade (e.g. chemical residues test for EU markets, water quality, safety of ready-to-eat and finished products, environmental contamination and pollution, hormone content). Initial focus should be on upgrading of DOF labs to meet more parameters than those currently accredited	1,500
	Activity 6.2.6	Provide additional training facilities, with appropriate equipment and enough qualified manpower, on fish food inspection techniques to implement the drug residue monitoring plan at national level in order to comply with EU and other foreign import requirements	1,350
	Activity 6.2.7	Provide technical assistance especially to small and medium enterprises for the improvement of quantity and quality of aquaculture products	TBD

6.3	The establishment of commercial linkages between value chain participants in order to ensure the provision of adequate trade information and market intelligence data is strengthened	Activity 6.3.1	Encourage Union, Regional and State governments to support aquaculture zones encompassing hatcheries, farms, ice plants, cold storage and feed mills to ensure effective development within their strategy to boost intensive production for processing plants and local markets	45
		Activity 6.3.2	Encourage the MFF to strengthen their arbitration capacities to facilitate contract establishment as well as enforcement. Strengthen involvement of MFF in arbitration through facilitating elaboration of contract agreements between fisheries and other enterprises. A clause of contracts could indicate that arbitration is to be provided by MFF	600
7 Enhanced growth of trade and exports in accordance with regional and international market requirements				
7.1	The performance and branding of fishery products in order to compete successfully in international markets are strengthened	Activity 7.1.1	Once an improved quality management infrastructure is operational, encourage the MFF to link with marketing companies to elaborate a brand for the sector based on specific attributes (environment, sustainability, etc.) of the sector and the quality assurance, variety and competitive price of the products	150

	Activity 7.1.2	Increase the use of commercial attachés in target markets to collect fish trade information and promote Myanmar branded fisheries products in respective countries by MOALI requests to the Ministry of Commerce. MFF / MPEA has to supply all the information to commercial attachés about Myanmar branded fisheries products, maybe with samples, through MOC / MOALI in order to disperse the information to relevant ministries – e.g. Trade / Commerce / Marketing – in target countries	75
7.2 The access of aquaculture products to local and international markets is in order to raise the income especially for SME producers, processors and traders are facilitated	Activity 7.2.1	Encourage the MFF to promote the participation of exporters in international trade fairs with high quality, varied and branded packaging through the development of support mechanisms for cost sharing and the organisation of joint missions to ensure exporters remain in regular contact with evolving trends	375
	Activity 7.2.2	Mobilise international partners to increase the sector's participation in international trade fairs in foreign countries	75
	Activity 7.2.3	Collaborate with the MFF to ensure that the sector holds annual fisheries trade fairs in Myanmar	750
	Activity 7.2.4	Collaborate with the MFF to promote strategies to attract consumers to fish farming villages (traditional food, local festivals etc.)	TBD

7.3 A sector-specific export finance scheme is established	Activity 7.3.1	Organise, in collaboration with other export sectors, an advocacy campaign to review banking and trade regulations and liberalisation of restrictive measures on remittances transfer procedures and credit guarantee schemes	30
	Activity 7.3.2	Collaborate with the competent authorities to establish and develop export finance mechanisms (letters of credit, export insurance, export development fund, etc.) as a key factor to facilitate the development of fisheries exports from Myanmar	7,500
7.4 Adequate trade information and market intelligence data is provided	Activity 7.4.1	Encourage the MFF to build the capacities of the current Internet communication mechanism and formalise the information network between institutions (departments, public or private) to collect, analyse and disseminate market information to fisheries products exporters, processors, raw material suppliers and producers	150
	Activity 7.4.2	Have trade-related fisheries departments and organisations collect global market information and trends, trade policies and practices of importing countries in order to provide relevant and up-to-date market information to processors and exporters relating to new products and trends in global markets. Set up a commercial intelligence network to manage this flux of information	150
	Activity 7.4.3	Elaborate a guide to the various products and sub-products of the fisheries sector globally as a means to inform exporters of product development opportunities	30

	Activity 7.4.4	Encourage the MFF to build the capacity of fisheries exporters to collect and analyse trade information and be more aware of global trends through provision of structured training programmes on thematic issues	225
8 The aquaculture sector is contributing to the conservation of habitats, mangrove forests and indigenous fish species			
8.1 Indigenous species nationwide are protected and promoted	Activity 8.1.1	Conduct research for breeding and culture of indigenous fish species	450
	Activity 8.1.2	Facilitation of market-oriented R&D activities for indigenous species	450
	Activity 8.1.3	Establish environmental monitoring laboratories and mobile teams to play a substantial role in sustainability of the fisheries industry and its community	750
	Activity 8.1.4	By 2020, 5% of fish and shrimp aquaculture by volume follows international best practices for sustainable management (National Biodiversity Target 7.2)	750
	Activity 8.1.5	Collaborate with the competent authorities to contribute action to and an effective and coordinated National Invasive Alien Species Action Plan	45
8.2 The spread of shrimp and fish diseases to wild species is prevented	Activity 8.2.1	Cooperate with regional and international organizations for preventing and controlling of fish and shrimp diseases	75
	Activity 8.2.2	Collaborate with the competent authorities to for the adoption and enforcement of biosecurity measures at trading borders	150

9 The aquaculture sectors resilience to climate change is strengthened			
9.1 The disaster risk, including extreme weather events is assessed and the awareness on disaster risk reduction and preparedness planning for the aquaculture sector is created	Activity 9.1.1	Collaborate with the competent authorities and development partners to conduct disaster risk assessments for inland and costal aquaculture and establish DOF's mandate in fishery-related DRR mechanisms.	500
	Activity 9.1.2	Building capacities within the DOF on disaster risk assessment, especially updating existing risk information	500
	Activity 9.1.3	Identify high risk areas of natural disasters and hot spots for the aquaculture sector related to fire, drought, forest fire, road accidents and boat sinking - Formulate key recommendations to address the potential disaster risks, including disaster and climate risk informed SIA/EIA and awareness generation measures	2,000
	Activity 9.1.4	Collaborate with the competent authorities to contribute to updating of the assessment DDM's Myanmar Disaster Loss and Damage Database (MDLD)	TBD
9.2 Climate resilient and environmentally sound adaptation technologies and climate smart management practices are adopted	Activity 9.2.1	Adoption of climate-smart aquaculture technologies and techniques	TBD
	Activity 9.2.2	Climate smart projects implemented through development cooperation	TBD
	Activity 9.2.3	Number of climate-smart technologies and good practices introduced and scaled up throughout the country, particularly in Central Dry Zone, the Ayeyarwady Delta and Coastal Zone and lowland areas	TBD

	Activity 9.2.4	Number of farmers (both men and women) benefiting from the introduction of climate-smart technologies and other responses	TBD	
10	The organization of the aquaculture sector is strengthened through increased dialogue and partnerships among the stakeholders as well as the implementation of effective policies and laws for the management of sustainable growth			
10.1	Regional/National Institutions and Government bodies collaborate to lay out policy frameworks and guidelines according to the competence under the constitution and in support of the Union	Activity 10.1.1	Develop a national 'responsible' aquaculture strategy and action plan (NADP) according to the FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries and set long-term development goals for the aquaculture sector in Myanmar	150
		Activity 10.1.2	Encourage the state and regions for own aquaculture development planning in line with the NADP but suitable for their respective state and regional requirements and development needs	750
		Activity 10.1.3	As part of the NADP and legislative framework, ensure that key incentives, in line with regional models, are defined and established for aquaculture development, such as development funds, tax rebate systems, special credit lines, etc., to attract domestic investment in the sector	75
		Activity 10.1.4	Ensure with guiding policies that two production lines for feed production (normal and organic) are operational and available in Myanmar, to ensure a diversification of production into the organic fishery sector	750

	Activity 10.1.5	Encourage the MFF to review and implement the Code of Conduct of MFF to ensure GAqP is respected; enforce punitive / incentive measures through the establishment of a permit system for farms, traders and buyers / exporters or processors	225
	Activity 10.1.6	Ensure with guiding policies the technical and financial support of small and medium enterprises	750
	Activity 10.1.7	Encourage contract farming and value chain integration models for small-holders and medium enterprises	975
10.2 Potential aquaculture zones in the existing fishery regions are identified	Activity 10.2.1	Collaborate with the MFF to elaborate a list of potential rural areas within priority fishery regions to be identified as special aquaculture zones by promoting aquaculture development for the whole region	75
	Activity 10.2.2	Collaborate with the competent authorities for the development of infrastructure essential to the setting up of special aquaculture zones in the fishery regions such as Yangon and Ayeyarwady regions	45
	Activity 10.2.3	Draw up comprehensive development planning for special aquaculture zones for respective regional authorities and DOF	3,000

10.3 Agreeable usage of water resources and irrigation systems between farmers groups and associations present within the respective region or state are promoted	Activity 10.3.1	Survey the current challenges of water usage between farmer groups	300
	Activity 10.3.2	Cooperation among the different departments to educate the farmers about legal regulations	450
10.4 Formal public-private dialogue geared at sector development are strengthened	Activity 10.4.1	Organise regular technical, financial and market potential dialogues between the private and public sectors, to encourage the setting up of public-private partnerships as a means to reduce the technical, human, and financial pressure on DOF	150
	Activity 10.4.2	Establish a permanent and formal working committee or sub-sector working group committee (directors level) in charge of coordinating and monitoring initiatives for the implementation of NADP	300
	Activity 10.4.3	Ensure the convening of regular and occasional meetings of public and private committee members to revise / discuss sector development strategy, trade issues, market trends, action plans etc	60
	Activity 10.4.4	Encourage the setting up of joint pilot initiatives between MFF and DOF as an initial step towards formalising private and public partnerships for sector development	75

<p>10.5 An enabling legal context for inclusive and sustainable development of aquaculture is established</p>	Activity 10.5.1	Promote collaboration with related Ministries, local, regional and International Organisations for the implementation of the International, and Regional provisions, ASEAN declarations and commitments	TBD
	Activity 10.5.2	Collaborate with the competent authorities and the private sector to ensure compliance of the aquaculture law and relevant rules and regulations amended, updated and aligned with international standards, best practice and provisions	TBD
	Activity 10.5.3	Encourage the establishment of contractual agreements between private operators through the provision of standardised contract templates to facilitate elaboration of contracts, and training on contractual procedures and rights	225
	Activity 10.5.4	Collaborate with the competent authorities to update and promulgate new laws in favour of more land and water bodies to be used for environmental friendly aquaculture and ensure adequate enforcement by Union, Regional and State governments, relevant departments and delegated competent authorities such as the armed forces and police	750

11	Improve the development and innovation capacity of the sector through effective scientific research and data collection and investment in R&D		
11.1 A comprehensive data collection and management systems is established	Activity 11.1.1	Develop collaboration agreements with global and national institutes to acquire systems, training and management support for enhanced data collection, analysis and dissemination systems	75
	Activity 11.1.2	Collect, compile and analyse fishery production, processing and export data on a regular basis (e.g. monthly / quarterly or annually in collaboration with MFF, the Ministry of Planning, Finance and Industry, Customs, Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI) and other fisheries-related sectors and communities) by ensuring concerned ministries / departments/ organisations have it in their mandate to provide data	375
	Activity 11.1.3	Develop reports and publications on the status of Myanmar Fisheries based on up-to-date and accurate information	150
	Activity 11.1.4	Obtaining technical assistance from local and international organizations for the development of an aquaculture management system for data collection, analysis and information dissemination system for fisheries management	375
11.2 R&D capacities for product development are established	Activity 11.2.1	Strengthen existing laboratory facilities of DOF and establish a food technology lab / research institute for the fish processing industry capable of facilitating food product development in line with market requirements;	450

	Activity 11.2.2	Increase support to Yangon University to upgrade the curriculum and faculty capacity for aquaculture science and technology (fish processing and food development) while supporting additional universities and institutes through joint discussions between the Ministry of Education and Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI).	90
	Activity 11.2.3	Establish a fund / budget, as part of the proposed National Aquaculture Development Fund, for a specific R&D line to facilitate the development of R&D related to the aquaculture industry	150
	Activity 11.2.4	Ensuring maintenance and enhancement of the capacities of laboratories recognised by international ISO 17025 certification for control and inspection of quality fishery products.	TBD